

יגאל לביב חושד

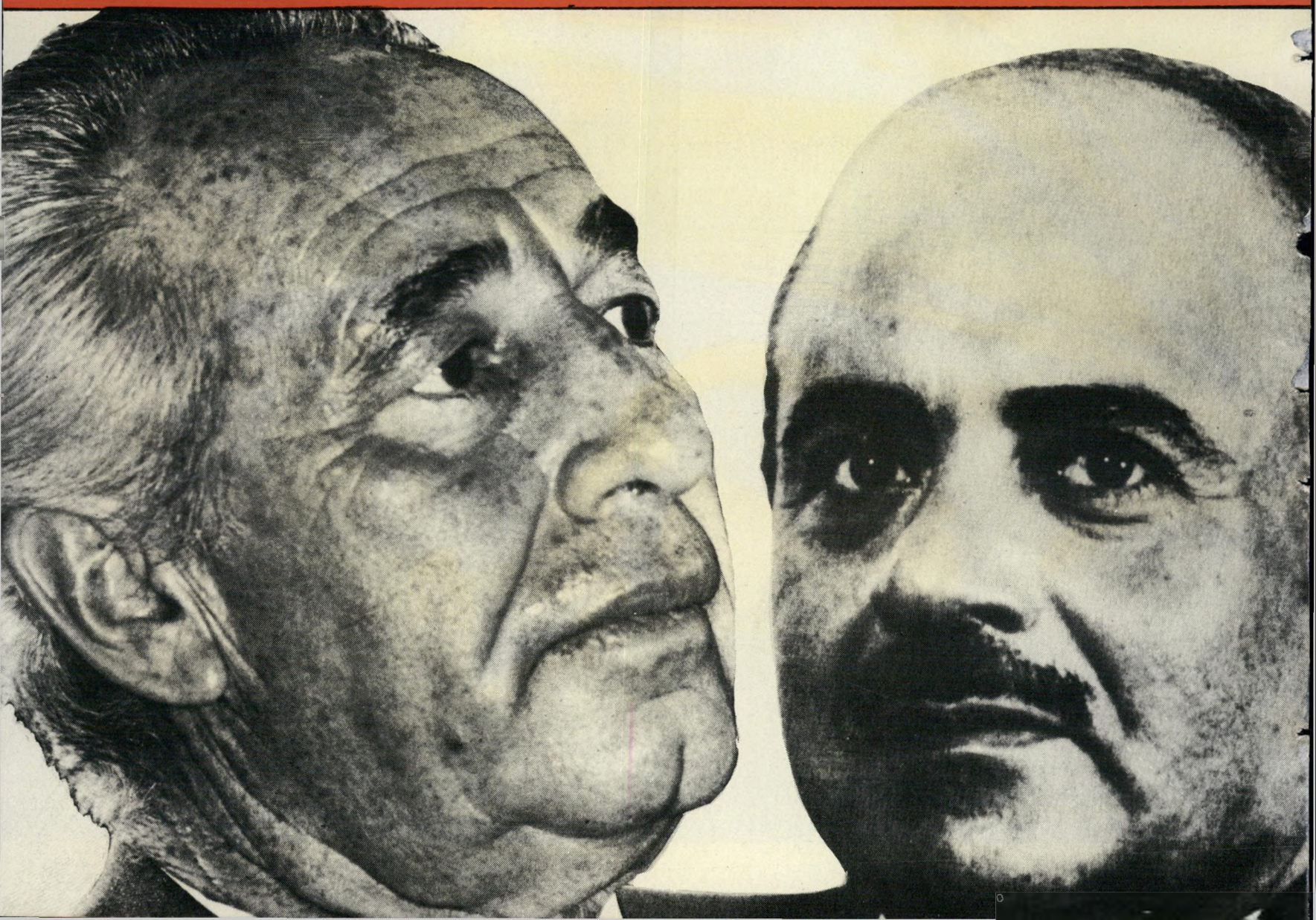
הזכר

העולם התחתון האמריקאי תיזוד:

השד

פרס-השווקה

רוצה עכשיו אדום זהב

בבדיקה של MONDE SELECTION, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריטל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1985 על איכותה המעולה.

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מיכתבים

מניעים טובים וטהורים

על "טריק הנוכלים" בפרשת הנשק לאיראן (השוק הפרסי, העולם הזה 11.2.87).

זה לא הצחק אותי כאשר קראתי על כך בפעם הראשונה וזה לא הצחק אותי כאשר קראתי על כך שוב, בהנדון המצויין של אורי אבנרי.

הכוונה, כמובן, ל"חוכמה" לספק לאיראנים טילים מיושנים, כאשר הובטחו להם טילים חדשים. זה מעשה כל כך מטומטם שיש לי כשבילו שק הסבר אחר: לפקידים במשרד הביטחון, ש' עמדו מאחורי מעשה ההתחכמות הנוכלות הזה, היו המניעים הטהורים והטובים ביותר — הם פשוט ביקשו לפוצץ את הקשר האיראני.

חיים קרמל, רמת-גן

ברקבית מקיף

על נורמות פסולות (התהומות של שחיתות, העולם הזה 11.2.87).

קראתי את הכתבה המרתקת ואני מודה בשם הקוראים, המודעים בוודאי עם כל מילה ומילה, פרשת דודי כל משקפת את מצבנו החדש בכל כיעורה ואת הנורמות הפסולות שהשתרשו לאחרונה בחיינו הציבוריים.

כלס מופיע, למשל, עד היום בתוכניה של התיזמורת הפילהרמונית כאשר מייסדי קרן התיזמורת וזה, אחרי שהוא תרם 30 אלף דולר לקרן, אומנם היתה תחילה הסתייגות מסויימת, אבל ההמחאה סינוורה, כנראה, את עיני חברי ההנהלה.

אני מקווה שחברי הנהלת התיזמורת, ואולי עוד כמה מוסדות יוקרתיים, קראו את הכתבה ויתחילו לחשוב בכובד ראש על ברקבית מקיף ויימנעו בעתיד משגיאות בהתקשרות עם כל מיני דמויות ב"מימסר" שלנו, ללא אבחנה.

שמואל רפפורט, תל-אביב

חייל מ"כ קצין

על טיקסי ההשבעה לצה"ל (הנני נשבע ומתחייב), העולם הזה 31.12.86.

כל חייל עובר טקס השבעה, בו הוא נשבע אמונים לצה"ל ולמולדתו, וזו הפעם היחידה כמעט בחייו, בה הוא נשבע לעמו ולמולדתו. האם זה משנה איזו חתימה יש על ספר התנ"ך? המוענק לחייל בטקס, של רב או של רמטכ"ל? עד היום עברתי שלושה טקסים, בתור חייל, מ"כ וקצין, וכל פעם התרגשתי מחדש, ולדעתי אין חייל שטקס כזה לא משאיר בו רושם. כי טקס זה מוכיח לכולנו היכן אנחנו ומי אנחנו.

עזרא בוארון (בטיול), לוס אנג'לס

שלושה מי יורע

על מבקרי המדינה (תמרורים) העור-לם הזה 11.2.87.

מדור תמרורים האחרון דיווח על מינויו של יעקב מלץ למבקר המדינה הרביעי. מן הראוי היה לפרט מי היו שלושת קודמיו לתפקיד.

מבקר המדינה הראשון היה זיגפריד מוס, עורך דין ורואה חשבון ולשעבר יו"ר ההסתדרות הציונית בגרמניה (שלפני היטלר), שמונה לתפקיד בקיץ 1949. הבא אחריו היה יצחק ארנסט בגנצל, מרצה למשפטים ויו"ר בנק הדואר, שכיהן 20 שנה רצופות בתפקידו והשלישי היה, כמובן, המבקר היוצא, יצחק טוביך, עורך דין במיקצועו.

הרוקח התורו

על ידידותיה של חווה יערי בכלא (חווה מחייכת שוב), העולם הזה 11.2.87.

חווה יערי איננה מסוגלת להשתחרר מהקשר הכפייתי שלה לנשות רוקחים. ידידתה (בעבר), אביבה גרנות, היא אשתו של רוקח. ידידתה בהווה (ושכנתה לחדר בכלא), אילנה לב, היא גם כן אשתו של רוקח. גיליה שומכר, תל-אביב

הסבר ענייני

על מטבעות לשון (מיכתבים), העור-לם הזה 21.1.87 ואילך).

ההסבר לדימעה הירשית כסוג הרמעות אותן מזיל היועץ המישפטי לממשלה, יוסף חריש, על החיים הקשים אליהם נקלע מאז עזב את כס (המשך בעמוד 4)

העולם הזה 2581

דמיאניוק ג'וניור

בעוד אביו, הנאשם במישפט במיש' עיטארבלינקה, מנופף בידיו בחיזוק לכל עבר, נולד כוכב תיקשורת חדש: זהו ג'ון דמיאניוק ג'וניור, בנו בן ה-21 של הנאשם. איוואן הוקן שוב שלה פתק ל-6 עיתונאית דפנה ברק.

הגינדים פותחים את הפה

בני מישפחת גינדי החליטו שלא לשתף פעולה עם התיקשורת. בכל זאת, אחר שובם של האחים יגאל ומשה ארצה, קיימה נציגות של המישפחה שיחה עם "העולם הזה". לדיבריהם, חיסלו את בע' יתיהם עם מס' הכנסה!

שאלות לארכלי

האם נכון שרוב המיכרוים למישרות הבכירות במערכת הבריאות תפוזים מראש? מדוע אין עונים בזמן על תלונות הציבור? למה צריכה שרת הבריאות וולוו חדשה? מדוע אין רפואה מונעת? שא' לות לשושנה ארכלי-אלמולינו.

אורי ליפשיץ, הבעל הרע

אני אבא מצויין ובעל הכי רע! מכריז על עצמו הצייר אורי ליפשיץ (50), בראיון חושפני הוא מספר על כל נשותיו וילדיו. על דרך עבודתו. על הקיבוץ ועל דאגות פרנסה. דיעותיו על ה' אמנות הישראלית ועל יחסיו עם דורית בת ה-29.

תקדים לוי

רפי לוי, הנאשם בפרשת השוחד האדירה בירושלים, כבר הסתבך פעם בבית המשפט: לפני חמש שנים קבע בג"ץ שהוא פעל שלא כשורה, בראש ועדת-התיכנון-והבניה. איש לא שם אז לב לעניין הזה.

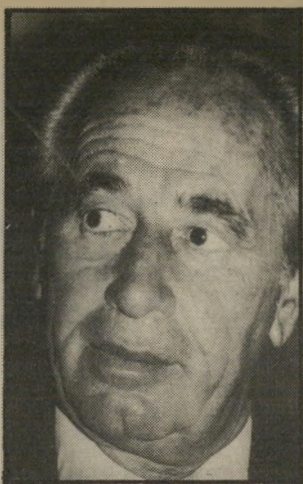
המדורים הקבועים:

3	מיכתבים - אשת הרוקח	24	אנשים - עניבת הח"כ
4	איגרת העורך - מיכתב אנונימי	26	בלי הרדמה - כתב אישום
5	הנדון - החתולים והבשר	29	דיעה אחרת - של שתי אסירות
6	במדינה - רב המרגלים	30	דף חדש - טימטום ירוק
10	תשקוף - לילי פרוץ	32	תשבץ
13	יומן אישי - מישגלים בצלולואיד	33	זה וגם זה - בעד ציון סווייר
16	מה הם אומרים - להחליף שבויים!	35	תמרורים - מות התימסחית
18	ראיון השבוע - עם צייר בן 50	37	רחל מרחלת - על כל העולם
21	הורוסקופ - דגים ברשת	40	חור ברשת - אבולוף נשאר בחוץ
22	לילות ישראל - פרי טרי בן 33	42	שידור - שאלה גינקולוגית

כתבת השער הקדמי:

החברים של שימעון פרס

שימעון פרס. אל שווימר וערנאן חשוקי - מה הביא אותם לחבור לעיסקת הנפל האיראנית? לא י"אמן: החוליה המחברת היא עיסקי-ההימורים של הכפצע המאורגן בלאס-וגאסו ומה הקשר שלהם לבוב גוצ'ונו. מולי-הערווה של פנטהאוז?

כתבת השער האחורי:

גירושי הקברניט

סיכסוך אלים בין הקברניט נרב מרגלית ואשתו, אילנה, עיכב את טיסת "אל על", ובה 470 נוסעים. הוא הרים מפתח שוודי, היא טוענת שפצע את עצמו כשמעד, הוא הוציא צו עיכוב-יציאה, הוא הוא חיבר יצירה מרירה - שבה שבא הוא מביע את דעתו עליה.

סוחרי ההשפעה

כל הח"כים כולם בעד היושר, ההגינות וטוהר המידות. אז מדוע הם מתפרנסים מהצר, כיועצים למיניהם, המוכרים את השפעתם לכל המרכה במחיר? הפעם הם התעללו, והגבילו את עצמם: החתולים החליטו שלא לגנוב עוד מהמיטבה!

גשר מקלפים

האם מישחק הברידג' (גשר) הוא ספורט? במסודות הספורט חושבים שלא. במישרד החוץ מלמדים אותו לצועירים, ולאף המשרד געיל-למישחק, שהתכנסו השד ברע, זה לא משנה — ממילא הם מארגנים הכל בהתנדבות.

רחל המרחלת מרווחת:

יהודה ברכן כדרום אפריקה: משרתים שחור רים וגברת לבנה • מה שיצא מהפיטפוט של מאיר כוזיפס ורדתי ירקוני • מדוע יהודה אגלס אינו מתחתן עם רותית שניץ • מוטי רביד שוב סיים רומאן: הפעם עם רותי יעקובסון • בדיאה של בבאי אמרה לו: תסתלק מפה חביבתי

דף חדש

שירת נשים

בישראל של היום יותר ויותר נשים כותבות שירה: כיצד רואה הישראלית הכותבת שירים את עצמה? את הגבר, את היחסים ביניהם? נתן זך לקח 10 סיפורי-שירה חדשים, כתב ביום בודי נשים ועיון בהם. המסקנות שלו מהדהדות.

האהאים

האוכלוסיה הצעירה נדחפת לארצות-הברית. המימסד בונה תוכנית לריקון המדינה מיושביה היהודים. אזרחות בזיל-הזול - ה' כתבה השלישית בסידרה.

מין בבל גרדאד

הפשרה בבירת יוגוסלאוויה: סוף-סוף תוקרנו שם סצינות-מין וסירטיר-בפירדה-בקומנוים. רדשאן (מסתרי האורגניזם) מקאביב ניהל את הפסטיבל הזמין אליו את עדינה סינר.

חווה יערי ואילנה לב:

אין סינו'

לנאשמים!

שתי אסירות מפורסמות מתארחות במדור דיעה אחרת. טענתן העיקרית: "חוקרי-מישטרה ר' טובעים מתחרים אלה באלה מי יצליח להשיג יותר הרשעות. לכן גם חפים מפשע נכלאים.

מיכתבים

הכתבה תרמה, ללא ספק, להגברת מודעות הקהל הרחב לנושא. חבל רק שתשומת-הלב הציבורית מתמקדת בשחיתות רק כאשר קורים דברים שליליים, ועכשיו —

● העולם הזה צורך והמילה היא שחיתות, אם כי ניתן למצוא צידוק גם לכתיב שחיתות כמשמעות המלה מתמוטט.

● אולגה פורדווינסקיה היא אמן בינלאומי לנשים, וזה מקביל בערך לרמה של מועמד לאמן גברים. זה אולי נשמע שוביניסטי, אבל זה נכון עובדתית. **משה כנען**, רמת-השרון

השכלה ימית

על הקרבות הימיים הגדולים, שהיו כרו בקשר עם לכידת מאריה ר' (ביטחון), העולם הזה (11.2.87) ברשימה האירופית על לכידת האונייה מאריה ר' על-ידי חיל-הים הבאתם רשימה של קרבות ימיים היסטוריים. הצרה היא שמעתי רק על ארבעה מהם. מתי קרו כל הקרבות שהוזכרו ברשימה, ומי היו הצדדים שנטלו בהם חלק?

אלי רבין, חיפה

● סאלאמיס (480 לפני הספירה) — ניצחון היוונים, בהנהגת תמיסטוקלס, על הפרסים.

● לפאנטו (1571) — תבוסה ניצחת שהונחלה לצי תורכי גדול על-ידי הכוחות

קרב טראפאלגאר (1805)
שליטה לתקופה ארוכה

המשולבים של ספרד, ונציה, גוואה, מאלטה ומדינת-האפיפיור, בהנהגת דון חואן מאוס-טריה.

● הטבעת הארמאדה (1588) — תבוסת הצי האדיר של פיליפ ה-2, מלך ספרד, שיצא לכבוש את בריטניה הפרוטסטנטית, בימי המלכה אליזבת ה-1.

● אברכי (1798) — הצי הבריטי בהנהגת האדמירל הוראצ'ו נלסון, חיסל בקרב לילי את הצי של נפוליון בונאפרטה במפרץ ליד אלכסנדריה.

● טראפאלגאר (1805) — הניצחון הגדול והחשוב ביותר של נלסון, שניצח צי צרפתי-ספרדי והבטיח לבריטניה את השליטה בימים לתקופה ארוכה.

● טסושימה (1905) — בקרב הימי הגדול הראשון של המאה ה-20 הטביע הצי היפאני בהנהגת האדמירל טוגו, את הצי הרוסי במיזרח הרחוק.

● יוטלאנד (1916) — גדול הקרבות הימיים של מלחמת-העולם הראשונה, שנשאר בלי הכרעה. הצי הגרמני הוכיח את יכולתו, אך הבריטים נשארו השליטים בימים.

● מידוויי (1942) — הקרב הימי הגדול שבו עצרו האמריקאים את התפשטות היפאנים. אחרי פרל-הארבור.

מוס!

א-אפשר להימנע מלשוב, לעיתים מוזמנות, לאימרות-השפר של סוסבדראני, כפי שהן הופיעו, לפני 25 שנה. מעל דפי העולם הזה, שתי אימרות טוס, מגלינות העולם הזה, שהופיעו הודו לפני 25 שנה:

● כל ישראל ערבים זה לזה, אבל איש אינו פורע את השטרות.

● אם אין קמה, אין תורה; ואם יש קמה, אין זמן!

(המשך מעמוד 3)

המישפט לטובת הישיבה ליד שולחן הממשלה, מזכיר לי תוכניות בידור ברדיו, בהן נתבקשו הד משתתפים להגדיר מטבעות-לשון בצורה מבודדת.

לפי עיקרון זה, ניתוח קיסרי הוא מה שמזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, עשה לתוכנית הכלכלית של שר-האוצר, משה ניסים, ופשרה טריטוריאליה היא ההודעה של המנכ"ל המדיני של משרד-החוץ, הר"ר יוסי ביילין, כי הוא אחראי לרוב העולם ויריבו לכס, מנכ"ל המישרד, אברהם טמיר, אחראי לקשרים עם העולם השלישי.

דן שלגי, נהריה

אליהו בעל הזנב

על אהבת האדם לכלב (גם כלבים רוצים לחיות!). העולם הזה (11.2.87).

אהבת החיות בולטת מכל שורה שכתבה נעמי ארוה בנושא הכלבים הנונחים. מה שאולי לא כל אחד יודע הוא, שמאז ומתמיד היה דווקא ליהודים קשר מיוחד לכלבים, וכך הם התבטאו (במישנה) לפני כמעט אלפיים שנה:

„כלבים נוכים — מלאך-המוות בא לעיר; כלבים משחקים (מצחקים) — אליהו הנביא בא לעיר.“

הרצל מאירי, חיפה

מי שמאמין בתורת המיספרים העבריים (גריטטריות), יכול להבין את הסיבה לקשר המיוחד

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תכנית: יוסי שגן ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך בתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפירי, צבי טל ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ המנכ"ל: „העולם הזה“ בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש“ בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: גר בע"מ, תל-אביב.

ק/א י.י.

בעולם התעניינו בו מאוד, ואף הציגו לי שאלות דיסקרטיות. איש ק"ג שערק למערב אמר בסיפרו שהוא פוברק על-ידי הסובייטים. בסך הכל, נדמה לי שנתגלת או בהגנות ובחוכמה.

מיכתב חשוד מאוד

בשבוע האחרון עמדו עורכי גרוסלם פוסט לפני אותה הדילמה. הם נהגו בצורה אחת. כיום השלישי האחרון פירסם העיתון בראש העמוד הראשון, בצורה מובלטת וחריגה מאוד, לרוחב כל העמוד, את הכותרת: „התגלתה: תוכנית לסלק את ולדהיים. מיכתב אוסטרי סורי לתאצ'ר מגיע לפוסט“.

בגוף הדיעה נאמר, בצורה של קביעה עובדתית, כי שרה-החזק האוסטרי, אלואיס מוק, שהוא גם ראש המפלגה השמרנית ויו"ר איגוד המפיג לגות השמרניות באירופה, שלח מיכתב לראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, שהיא יורש המפלגה השמרנית הבריטית, במיכתב נאמר כי ולדהיים יסולק במרוצת השנה מתפקידו, ככניול בגלל סיבות בריאותיות.

העיתון הביא את התגלות המלא של המיכתב, וציין כי „העתק המיכתב הגיע לגרוסלם פוסט אתמול“.

בדיעה לא צויין כי המיכתב הגיע לידי העיתון בדואר, במעטפה אלמונית, מידי שולח בלתי-ידוע. לא נאמר כי יש ספק לגבי אמיתות המיכתב. נאמר רק כי העיתון בידר את רקע המיכתב, וזיידא כי שרה-החזק האוסטרי אכן שלח מיכתב לגברת תאצ'ר בתאריך הגדול או בסמוך לו. כלומר: העיתון קבע כעובדה שזוהי מיכתב אמיתי, ולא גילה אף ברמז שיש ספק לגבי האמיתות.

אחרי הפירסום התחוללה סערה. השר האוסטרי קבע פסקנית שמעולם לא כתב מיכתב כזה, אלא מיכתב אחר בתאריך סמוך. הוא הצביע על סימנים אחרים במיכתב (צורת הכתובת, התואר וכו') המעידים שהוא מזויף. בדיקת העתק הצילום גילתה סימנים חשודים של זיוף. ראש הממשלה הבריטית קבעה גם היא שמעולם לא קיבלה מיכתב כזה. בדיקה מיטרתית גילתה כי המעטפה נשלחה על-ידי הנציבות העליונה (השגרירות) של קפריסין בלונדון.

התוצאות היו עגומות. באוסטריה גינו כל הד מפלגות, וביניהן גם המתנגדות לקורט ולדהיים, את הזיוף. הימין האשמי בזיוף את הקונגרס היהודי העולמי הגוף שפירסם בשעתו את הד מיסמכים המרשיעים על שירותו של ולדהיים בצבא הגרמני — וכך הוטל ספק חמור גם באמיתות המיכתבים ההם. חלק מן התגובות ברחוב האוסטרי היו אנטישמיות. היו שחשדו כי דווקא האנטישמים פיברקו את המיכתב, כדי להפיל את העיתון הישראלי בנח.

מכאן עיתונאית טהורה, נדמה לי שעורכי גרוסלם פוסט שגו, לא בצעם פירסום המיכתב, אלא בצורת הפירסום, בלי הסתייגות מערכתית, ותוך העלמת הנסיבות המיוחדות שבהן „הגיע“ לידיהם.

מוחר לי לומר זאת, כי עמדתו במצב דומה.

א.א. א.א.

תאר לך לרגע שאתה עורך עיתון, יומי או שבועי.

באחד הימים אתה פותח מעטפה הנושאת בול, ובתוכה אתה מוצא העתק-צילום של מיסמך. המיסמך הזה הוא סקופ. הוא מכיל פצצה בינלאומית, אבל יש לך בעיה: אין לך כל אפשרות לברר אם הוא אמיתי או לאו.

אתה עומד לפני דילמה. מצד אחד אתה רוצה מאוד לפרסם את המיסמך. אתה יודע שיהיה זה סקופ בינלאומי. יצטטו אותו בכל העולם. זה יגביר את היוקרה ואת התפוצה של עיתונך.

מצד שני, אתה עלול ליפול קורבן לטכסיס של הטעיה. אולי זוהי מלכודת. יש בשרותים חשאים רבים בעולם מחלקות לכיוב (דריסאיני) פורמציה, המתמחות בפיברוק של מיסמכים כאלה.

אתה בודק את המיסמך שוב ושוב. קל לך

Revealed: Plan to dump Waldheim

Austrian's 'Secret letter to Thatcher reaches 'The Post'

הכותרת ב„גרוסלם פוסט“ איך להיזהר?

להתפתות להאמין באמיתותו. אך קול פנימי אומר לך: זהירות! מה אתה עושה?

המודיע: משה דיין

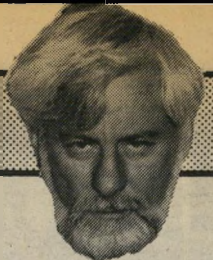
אני מביר מצב זה היטב, כי לפחות פעם אחת עמדתי במצב כזה בדיוק. בנובמבר 1970 קיבלתי מעטפה שנשאה בול זר. כשפתחתי אותה מצאתי העתק-צילום של מיסמך: זרוע-מוריעין של צבא ארצות-הברית הודיעה לנספח שלה בתל-אביב שניתן לרכוש את מחלקת-הכינון של המודיע, דובר גם על הפרטים והתנאים.

ברקתי את המיסמך. הוא נשא את כל הסימנים של מיסמך אמיתי. נייר-מיכתבים רישמי. שמות נכונים. כתובות נכונות. סיגנון נכון. לא היה ספק: או שזוהי מיסמך אמיתי, או שזוהי זיוף מיקצועי מעולה ביותר, מן הסוג שרק מוד לקה מיומנות מאוד מסוגלת להכין. חשדתי במחלקת-הכינון של הק"ב.

מה עושים? לא היתה כל אפשרות לוודא את אמיתות המיסמך. מיסמך מסוג זה, מטבע הדברים מבחי שים את קיומו גם (ובעיקר) כשהוא אמיתי, וכמובן גם כשהוא מזויף.

היהדותי בדבר, ולכסוף החלטתי לסמוך על האינטליגנציה של הקורא. פירסמתי את המיסמך כמו שהוא, בצילום מלא. סיפרתי כיצד הגיע לידיי. ביטאתי מלא את כל החשדות שלי. אמרתי שאני חושד בו שהוא מזויף. חזרתי והסברתי את הפרשה ארוכות בגליון הבא.

עד היום איני יודע אם היה זה מיסמך אמיתי או לא. אני רק יודע שכמה וכמה מוסדות ביטחוניים

הנדרון:

החתולים החליטו שלא לגנוב עוד בשור מהמיטבח

בציבור רגשות של כוז ותיעוב. כיום מופנים רגשות אלה כלפי חברים מסרי ימים, כלפי הכנסת, כלפי הדמוקרטיה הישראלית כולה.

עכשיו קיבלה ועדת הכנסת הצעה האמורה לאסור עסקים מסוג זה על הח"כים, החל בכנסת הבאה. זה מצחיק. אפשר לכנס מועצה של חתולים ולקבל החלטה להגביל לא יגנוב בשור מן המיטבח. השאלה היא: מה תהיה התוצאה המעשית?

יש רוגמא. לפני 18 שנים החליטה הכנסת למיין מקופת המדינה את מערכת הבחירות של המפלגות. כדי לשים קץ לשחיתות שהיתה כרוכה במימון המפלגות עליידי אינטרסנטים. כפי שמכונה פרשת בלס. היתה התוצאה שהמימון הממלכתי נוסף על השחיתות הקודמת, שגרלה ותפחה.

עכשיו יש לנו שחיתות כפולה.

ישרוצה לסכל את ביצוע ההחלטה, יכול להורק לכל התירוצים השגורים.

ראשית: המשכורת של הח"כים אינה מספיקה כדי למשוך לכנסת כוחות מעולים.

זה נכון. יש לשלם לח"כים משכורת כפולה ומשולשת. אין המדינה יכולה להרשות לעצמה ח"כים וזלים. את המשכורת יש להצמיד למאמץ, כך שהמשכורת הגבוהה תשולם רק למי שמשקיע את כל מאמציו בעבודה הפרלמנטרית.

זאת בתנאי: שאסור יהיה לח"כים לקבל הכנסה אחרת מכל מקור שהוא. בכל תירוצי שהוא.

שנית: הכהונה בכנסת היא זמנית. הח"כ יכול לאבד את מושבו בכנסת אחרי ארבע או שמונה שנים.

זה נכון. אך מי שרוצה לקבל על עצמו שליחות זו ולהיות שכיר של עמישראל, צריך לקחת זאת בחשבון. הקריירה האישית שלו מחוץ לכנסת תיפסק לומדמה. בתום הכהונה יצטרך להתכנס מחדש במיקצועו.

האם זה ירתיע את הח"כים?

אני מעז להיבט כי גם אז לא יחסרו מועמדים מוכשרים לתפקיד הח"כים. די בשאיפה האידיאלית לטובת הציבור ולעשייתו כדי להביא מועמדים למכביר לתחרות ארבע-שנתי תית' זו.

שלישית: כולם עושים זאת. כך זה מקובל בי עולם.

באוצות הברית, למשל, מותר לנבחר לקבל שכר-סופרים ושכר-הרצאות מן הצד, בסכומים מוגבלים וקטנים למדי.

מי שנתפס ברובלות-השפעה (המור שג הוא אמריקאי) ענש קשות, והקרירה שלו מגיעה אל סופה.

ואפילו היה זה מקובל, שם, איננו יכולים ללמוד משום ארץ אחרת. ישראל היא מדינה מיוחדת. בעלת בעיות מיוחדות. הדמוקרטיה שלנו היא צמח עדין, ללא שורשים עמוקים, וקל מאוד להרוג אותה.

פרלמנט המעלה צחנה לא יחזיק מעמד.

מזד.

בסדר זה לצפות שחבריה הכנסת ישנו בעצמם את המצב, המאפשר להם להיות תוך שנים מעטות למיליונרים.

מי שירשב על בור של שומן, לא יילך לשרוף אותו.

יתכן כי הפיתרון הוא בהקמת ועדה ציבורית רמת-דרג שתבקע את שכר הח"כים ותנאי עבודתם. אני אומר "יתכן", כי ועדה שבה יכהנו, למשל, אינטס יפת וחבריו, לא תמצמם את הכנסות חבריה הכנסת, כשם שחבריה הכנסת לא צמצמו את הכנסותיו של ארנסט יפת ושות'.

אם רוצים לחסל את התופעה, צריכים להנהיג את כל התרופות ביחד: איסור כל העיסוקים הצדדיים של הח"כים, הקמת בית-דין לעבירות פרלמנטריות בלי צורך בגוהל של הסרת החסינות, הצהרות-הון של הח"כים בהיכנסם לכנסת, וחידוש מדי שנה.

ובאמצעות יעיל יחיד לבקרה: בחירה אישית של רוב הח"כים במיסגרת שירטת-בחירות, שתשמור על היחסות הדמוקרטית תוך מתן הזדמנות לציבור לקבל עליו החיובים.

סוהרי ההשפעה

אם הוא חבר בוועדה חשובה — ובעיקר בוועדת הכספים — הוא יכול לעזור לשר מסרי ימים, למנכ"ל ופקידיו. הוא יכול לקדם את ענייניהם בוועדה, או להפריע להם מאוד. לשר ולפקידים כדאי לשחד אותו.

בשח"ב כזה מטפל בענייני העסקים של לקוח, הוא יכול לחולל פלאים. הביורוקרטים יעמדו לסניו דום, השר יקדם את פני לקוחותיו בחיוך רחב, המזכיר רות אף יאמרו "בבקשה" ו"תודה".

שכר-הטירחה של הח"כ-היועץ-הפרקליט מגיע לרבות, למאות אלפים וגם למיליוני דולרים. זה תלוי בעניין.

הכל חוקי. לגיטימי. ולפעמים גם גלוי.

יספרם של חברי השיכבה הזאת בכנסת מגיע לעשרות. כיום זהו חלק נכבד של הבית.

את אהוד אולמרט למשל, היכרתי כאשר בא

בעיה מוששטת, במיקצועות אחרים היא מוחשית מאוד.

אך השיכבה המעניינת ביותר היא השלישית, והיא המנקרת את העניינים.

ש בכנסת שיכבה שלמה של אנשים, שהגיעו לכנסת כצעירים חסרי-כל בעלי כוונות טובות (טובות מאוד, כפי שמסתבר ברעבר), והנמנים כיום עם המיליונרים של המדינה.

יש שהשיגו את רישיונותיהם לעריכת-דין כשהיו כבר ח"כים, ויש שהגיעו למעמד זה ערב בחירתם. אחרים הפכו "יועצים" למיניהם, מיקצוע יפה ובלתי-מוגדר, שאינו מחייב רשיון.

זהו זן מיוחד. אף אחד מהם אינו ידוע בחוגי המיקצוע שלו כמומוחה מבריק במיוחד. אבל הם מוכשרים מאוד. אני שרעסקים נזהרים אליהם, בייחוד למען עסקים מופקקים.

הכנסת ה-11: כולם בעד היושר, ההגינות וטוהר-המידות

וככל שחבריה הכנסת עולה בדרגה הפוליטית, כן גדלים חוגי-לקוחותיו וחשבונותיו בכנסת. לכאורה זה מוזר. עליה בסולם הפוליטי מחד ייבת השקעת זמן. מניין לאנשים האלה הזמן לטפל בלקוחותיהם, למסור להם חוות-דעת מישטיות או כלכליות מפולפלות?

יש לתעלומה זו פיתרון ששוט: רוב האנשים האלה אינם מוכרים ידע מישטטי או כלכלי. הם מוכרים סחורה ששימה השפעה.

יש שיש לו בעיה עם השליטנות (ולאיהו איש-עסקים אין כאלה, במדינה שבה בירר קרטיה מעובשת ומעופשת הורסת כל יוזמה בער דה באיבה), כדאי לו לפנות אל אחד האדונים האלה.

חבריה הכנסת יזמין אותו לשיחה בימינו החיבים. מוסד זה הוא אחת הדבורסות הגדולות במדינה — לא רק בורסה מפלגתית-פוליטית, אלא גם בורסה כלכלית.

כשעורך-הדין הח"כ יושב עם לקוחו ליד הדשולחן במינון, חולפים על פניו עמיתים, פקידים בכירים, מנכ"לים ושרים. הח"כ אינו אומר להם רק שלום ומחליף עימים מילים (כדי לעשות רושם על לקוחו) אלא גם עורך את ההיכריות הרדור שות.

לעורך-דין רגיל, שאינו שייך לנבחרת המישטית-הפוליטית כמו אמנון גולדנברג, רם כספי, מיכאל פירון, יגאל ארנון ודומיהם, קשה מאוד להשיג פגישה עם שר. זה עניין של התכתבויות אינסופיות, שיחות עם מזכירות גסות-דוח ועוד. הח"כ-עורך-הדין עושה זאת תוך רקות. השר עובר על פניו, הוא עוצר אותו ומסדר לו פגישה עם הלקוח.

ככל שהח"כ עולה בדרגת החשיבות, כן עולה ערכו כסותר-השפעה.

לכנסת השישית, בשנות ה-60 — לא כח"כ, אלא כנושא-כלי (תרתי משמע) של שמואל תמיר, שי היה אז ח"כ זוטור.

ביתנים למד מישטטים. הפך עורך-דין, כש הוא ממשיך להקדיש את עיקר מעייניו לקידומו הפוליטי. ב-1974 נבחר לכנסת, הצטיין בה כסגן דליסט מן הסוג החדש, התפרסם והתקדם. עכשיו הוא כבר מעין מדינאי, מוזמן להרצאות בחר"ל, פוזל לעכר תפקיד של שר.

הוא גם בעל משרד משגשג של עורכי-דין. אומרים לי שהוא מבזקש מאוד, ושהפך מזמן למיליונר.

והשאלה היא: מתי היה לו זמן להיות ברזמנית גם מדינאי רגול וגם עורך-דין מזהיר? הרי לא די בגאונות. יש צורך גם בזמן, גם במאמץ, גם בעבודה שחורה.

אולמרט אינו יחיד במינו. רחוק מזה. יש כמותו למכביר בשני הגושים הגדלים.

מדי פעם מתפוצצת איוושה שערוריה, עסקיו של ח"כ זה או אחר מוארים לשעה קלה עליידי ורקורי הפירסומות, ואחרי-כך הכל בא על מקומו בשלום.

שביל הדמוקרטיה הישראלית זהו אסון. הציבור רואה את הספסלים הריקים במליאה, והוא מתרגז בצדק. הוא משיג למשכורת למי שהיו צריכים לשבת במושבאים אלה.

עכשיו הוא שומע כי בעלי-המושבים אינם נמצאים בדיונים חיוניים בוועדות, כפי שאומר השר המוסכם שהופך במשך שנים רבות, וגם לא בדיונים מיפלגתיים אירי-חשיבות על גורל הדמומה. הם פשוט מסתובבים במסדרונות הממשיגים ומוכרים השפעה תמורת דולרים ירוקים או שחורים.

זה חדרר לאט-לאט לתודעה. זה גורם

מה קרה לערי אמוראי?

אמוראי הוא אדם צנוע, בלי מרפקים, רחוק מחיי-מותרות ראוותנים. האדם האחרון בכנסת שאפשר היה לנחש כי יסתבך בעסקים מפוקקים. בניגוד לאלופי-הפירסומות העצמית השורצים בכנסת, נראה אמוראי תמיד כצעיר המשקיע את כל כוחו בעבודה פרלמנטרית רצינית, בשטח שבח לעצמו — הכלכלה.

היו לו בכנסת ידידים רבים, ואף לא אויב אחד.

והנה — מבול של גילויים לא-נעימים. בראשית 1984 עוד חיפש רויד בלס, על פי עדות השמורה עימי, קשר עם אמוראי, שהיה אז בעל תפקידה-המפתח של מרכז סיעת-המערך בור-עדת-הכספים רבת-ההשפעה. כעבור כמה חודשים כבר היה אמוראי "יועץ כלכלי" שכיר של בלס וקיבל ממנו שכר-טירחה יפה. הוא ניסה לעזור לבלס להשתלט על בנק-הספנות עליידי הפעלת השפעתו בבנק ישראל — אותו המוסד שבו התכוון אמוראי לאחר-מכן לכהן כנגיד.

לאחר מכן צותתה המישטרה לשיחה שלו עם בלס. הוא מופיע בה כמתווך בין בלס ושימיעון פרס, ואף מוסר לו כי "הבוס שמע על כל העניין וביקש למסור לך את איחוליו". הבוס הוא שימיעון פרס, והעניין הוא ההסדר שהשיג בלס עם התקם, אחרי עסקי-ראוויר של עשרות מיליוני דולרים, ש-גלגלם הוא עומד עתה לדון.

כאשר התנהלה שיחה זו, כבר היה אמוראי כסגן-שר-האוצר.

אדם רציני, המבקש להיות נגיד בנק ישראל או שר-האוצר — איך הוא מסתבך בעסקים כאלה?

יש לכך תשובה אחת: אמוראי נגרר לתוך העניין באשמת האווירה השוררת בכנסת, שבה משגשגים המושחיתים, ושבה נראים ההגונים כפרייאים.

וגמא אחרת — לשם האיוון — ניתנה עליידי חברה-הכנסת מהמפלגה היריבה: איש-הליכוד אריאל ויינשטיין.

בניגוד לאמוראי, שהיה "יועץ כלכלי", ויינשטיין הוא "שמאי". הוא מבצע עבודות עבור חברות גדולות כמו בנק לאומי.

הוא הוא חבר מרכז בוועדת-הכספים של הכנסת.

לפני כמה שנים אמר ויינשטיין בראיון עיתון נאי: "אילו הייתי פותח מישור ליעוץ כלכלי בתחום זה (שמאות מקרקעין), שבו אין לי מתחרים בין חברה-הכנסת, הייתי הופך למיליונר. היו פונים אליי עיריות, קבלנים ויומים. אין ספק שרבים היו סבורים שעובדת היותי חבר-כנסת תקדם את עניינים."

לא חלפו שנים רבות, וח"כ ויינשטיין אכן השתכנע. הוא פתח מישור לשמירת אחר. המקבל עבודות מידי מוסדות שעי שו את החשבון הזה.

הפוליטיקה אינה לעולם ועד, הסביר.

אשר לחלק את חברה-הכנסת לשלושה סוגים עיקריים.

הסוג הראשון מורכב מן הפרייירים — אותם החיים במשכורתם הפרלמנטרית, ומתקיימים את כל זמנם לפעילות הציבורית. עמיתיהם מרים חמים עליהם ובוים להם בסתר-ליבם.

בזה היה, למשל, מנחם בגין. לא ידעתי כלכלי, לא עורך-דין (אף שלמד מישטטים), לא שמאי-מקרקעין. וגם יחנן באדר, שהיה עורך-דין פלילי מזהיר במליון, וגם משה ברעם, ועוד. שמות מן העבר.

הסוג השני מורכב מח"כים, שכבר היו בעלי-מיקצועות מצליחים לפני היבחרם לכנסת. רפאל איתן, למשל, המוכר בשמו שמרית שלו (ושל ערכים שכנים). או אריאל שרון, שהתווה שלו נמסרה רשמית לאיוושה נאמנות שקופה. או עורך-הדין חיים צדוק בשעתו, ודויד ליבאי כיום.

לגבי אלה מתעוררת בעיה של ניגוד אינטרסים. במיקצועות מסוימים זהו

העם
'יהיה שמח'

**הרבנים והפאשיסטים
הסתערו על בית המישפט
העליון — אלה במילים ואלה
באגרופים. זה מזכיר משהו**

בית המישפט העליון הוא המיבצר האחרון של הדמוקרטיה הישראלית. מי שהתייחס מן הממשלה, הכנסת והמפלגות, מי שמפקפק בבלייתית שורת, עדיין סומך על בית המישפט. על כן טיבעי הוא שכל הכוחות האנטי-דמוקרטיים בישראל מכוונים את התקפתם אל המוסד הזה. הוא סלע שעליו נשברים הגלים השחורים בחברה הישראלית.

עבר נרצע. כאשר התפרסמה "עצומה" של 52 דיינים ורבנים מקר מים, שתבעו שלא לבצע את החלטת בית המישפט העליון, היו צריכות להידלק כל הנורות האדומות.

היתה זאת קריאת תיגר גלויה של המיסד הרבני, הדוגל במדינת הלכה, על המישטר הדמוקרטי. המבוסס על מדינת חוק.

אולם המישטר לא הגיב. היועץ המישפטי לממשלה גימגם, היממה, ולבסוף מצא מוצא: הוא העביר את הטיול לשרהדרות, שהוא עבר נרצע של הרבנים.

השבוע הורה בית המישפט לשר-

מאיר שמגר עצמו בעיר דאנציג. אז הגנה המישטר על פורעים נאציים, שהתעללו במוסדות הרפובליקה והפכו אותם ללעג ולקלס. השרים הסוציאלי-דמוקרטיים, ששלטו במישטר, היו פחדניים או עצלנים מכדי לשים קץ להפקרות ולכפות את רצונם על המישטר, שבה שירתו אוהרי-הנאצים בכל הדרגים.

מה שקרה השבוע במיגרש-הרוסים — בשני קצותיו — היה אוהרה חמור.

מדיניות

ג'ורג' יצחק ושימון

האם שינו האמריקאים

לפתע את טעמם לגבי

הוועידה הבינלאומית?

ואם כן — מדוע?

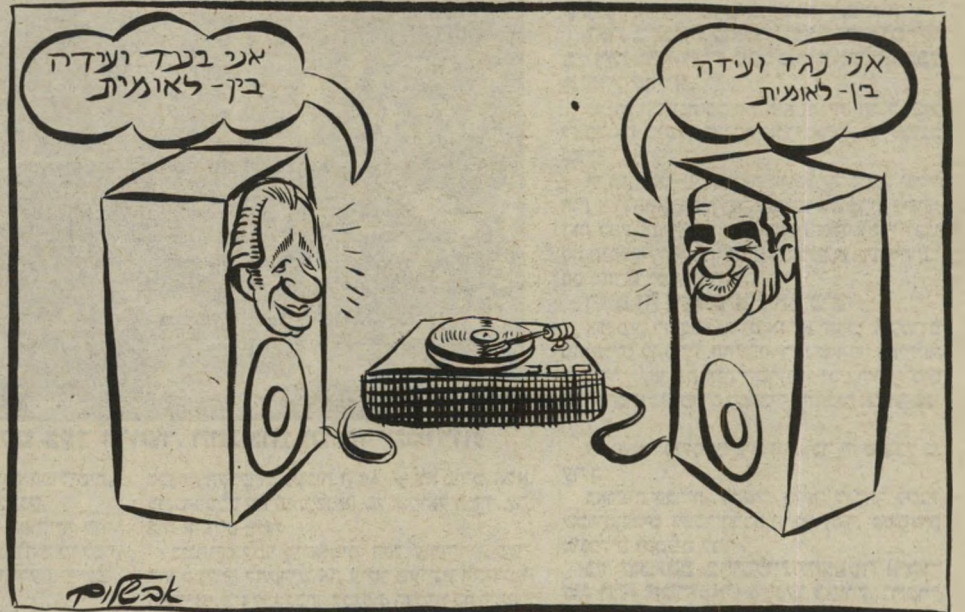
ביחסים בין היהודי והפריץ באירופה המזרחית התעוררו לא-פעם בעיות. הן לא התעוררו כאשר אמר הפריץ ליהודי כמה רצונו. הם התעוררו וווקא כאשר הפריץ לא אמר זאת, והניח ליהודי לנחש בעצמו את רצונו האדון.

במצב דומה נמצא השבוע יצחק שמיר, כאשר פתח בביקורו הממלכתי בארצות-הברית. לפניו עמדה שאלה סתומה: מהו רצונם האמיתי של האמריקאים לגבי הוועידה הבינלאומית? למזה לנחש? עדי-לא-מכבר היה בי-

שינוי מזור בעמדה האמריקאית. ערב צאתו של שמיר לארצות-הברית קיבל מיכתב מפתיע מידי שרה-חוק, ג'ורג' שולץ, ובו רמז ברור לכך שארצות-הברית אינה מתנגדת עוד באופן מוחלט לכינוס הוועידה הבינלאומית.

זה היה מבין, כי הרבר בא בדיוק בעיצומה של מחלוקת מלאכותית אך חריפה בין הליכוד והמערך בגלל רעיון הוועידה, שהפך להובי של שימון פרס. ואכן, רבים בישראל ראו במכתבו של שולץ התערבות במחלוקת זו. שולץ, כך נאמר, רוצה לעזור לפרס נגד שמיר. בדרך כלל מעדיפה וושינגטון את פרס על שמיר, מפני שהוא צפוי ובטוח יותר. במפלגתו של שמיר יש אריאל שרון, המפחיד את וושינגטון למרות שמבחינה אידיאולוגית קרוב הנשיא רונלד רגן הרבה יותר לחרות מאשר למערך. מעדיפה וושינגטון את המערך.

באקשיש לערבים. אך למיפנה האמריקאי (האמיתי או המדומה) לגבי הוועידה יש סיבה עמוקה יותר. פרשת איראן פגעה קשה במעמדה של ארצות-הברית בקרב המדינות הערביות הקרובות לה. מצריים, סעודיה וירדן תומכות בעיראק בכל הלב, וזאת בה את חומת העולם הערבי מול האיראנים הקנאיים. והנה, מאחורי גבן סיפקה ארצות-הברית, יחד עם ישראל, נשק לאיראנים כדי להרוג בו ערבים.

ממשלה סטריאופונית

רור לשמיר כי ממשלת ארצות-הברית מתנגדת לוועידה זו ממש כמוהו. הסיבה לכך היתה הגיונית. יהיו זה הרכב, המיכנה והמטרות של הוועידה כאשר יהיו — ברור כי בראשה יעמדו נציגי ארצות-הברית וברית-המועצות, כיושב-ראש שוויימער. משמע: מתן מעמד פוליטי מרכזי ובלוט לנציג ה-סובייטי.

כיום יש לארצות-הברית שליטה כמעט-גמורה ברחבי העולם הערבי, כי עוד שלברית-המועצות אין בו כמעט ריטס-דגל. לסובייטים יש השפעה רק ברוסיה-המזרחית, בלוב והפכפכה ובסוריה, ששליטה משחק מישחק עצמאי מאוד משלו.

אם כן, שאלו המדינאים בווישינגטון מדוע לנו לתת לסובייטים במתנה, על מגש של כסף, מעמד שאין להם? עמדה זו תאמה את השקפתו של שמיר. אומנם, אין שמיר אנטי-סובייטי. להיפך, הוא היה רוצה לשפר את היחסים עם ברית-המועצות. אולם שמיר סבור כי בכל ועידה בינלאומית, תהיה צורתה אשר תהיה, יופעל על ישראל לחץ מוסרי ומדיני להחזיר את השטר חים הכבושים, כולם או חלקם. תגובתו הפשוטה: "למה לנו?"

שולץ למען פרס. אך לפתע חל

זה זיעזע את דעת-הקהל הערבית. וושינגטון מרגישה צורך רחוק ב"מחווה כלשהי, שיחוק מחדש את מעמדה בעולם הערבי. הצורה הוולגרית ביותר היא לתמוך ברישתם של הערבים לכינוס ועידה בינלאומית. מה גם שבי רור שלא ייצא מזה שום דבר ממשי. דרישה זו חשובה למצריים כדי לפי ייס את אשף, וחשובה לירדן כדי לאפשר לה לקבל תמיכה פלסטינית. היא מקובלת גם על סוריה ועיראק.

ברונו צולע. אך יש סיבה חשובה עוד יותר. נותרו כמעט שנתיים לשליטתו של הנשיא רגן. בגלל פרשת-איראן התערער מעמדו בצורה מכרעת. הכל מנבא אים כי בשנתיים הקרובות יהיה רגן "ברונו צולע" — נשיא חסרי-השפעה, שלא יוכל לכפות את רצונו על ידי קונגרס או לנהל מדיניות כלשהי. כדי להילחם ברושם זה, מבקשים אנשיהנשיא להוכיח כי הנשיא הוא צעיר, רענן, פעיל ויוזם. הם זקוקים ליוזמה גדולה כלשהי, שתהיה ראוי תגית ומרשימה וגם פופולארית, גם אם תהיה ריקה מתוכן.

נרמה להם כי ההצגה הטובה ביותר

(המשך בעמוד 9)

מישפט דמיוני

מי שציפה כי מישפטו של ג'ון דמיוניק יהווה מעין מישפט אייכמן שני, התאכזב השבוע קשה.

מישפט-אייכמן היה מאורע היסטורי. 15 שנים אחרי השואה נוצר מרחק מתאים מן המאורעות, אך הם היו עדיין קרובים. דור שלם של ישראלים היה מוכן לשמוע, בסעם הראשונה, את כל האמת על השואה.

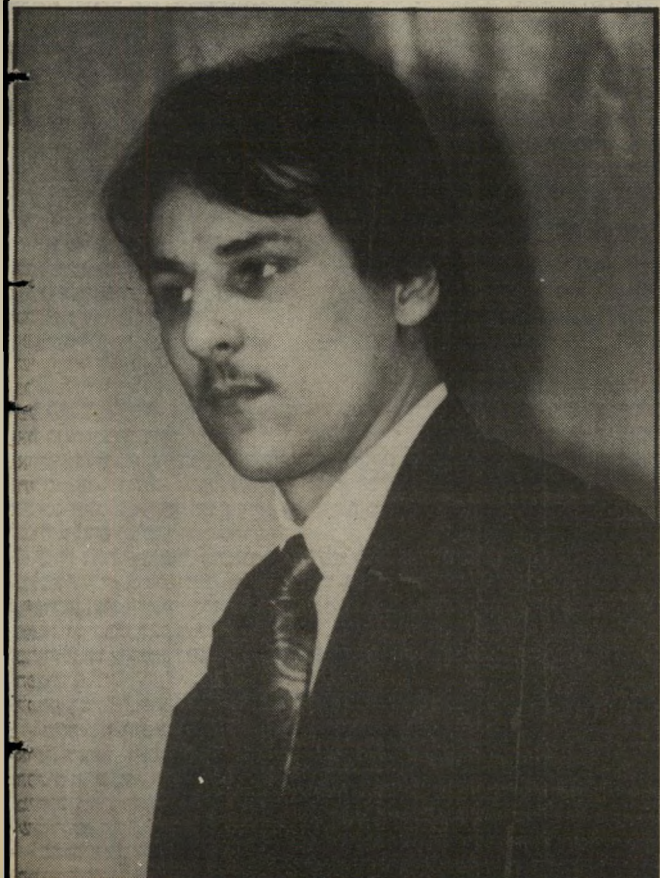
מעמדו של אדולף אייכמן עצמו במכונת-ההשמדה, הנסיבות של לבירתו, הייחוד של המישפט עצמו — כל אלה גרמו לכך שהמישפט בא בדיוק ברגע הנכון ובצורה הנכונה. מאז עברו יותר מ-25 שנים. בישראל גדל דור חדש. הוא מודע מאוד לשואה. אך אין לו שום חשק לשמוע את כל סיפור-ההזדהות מחדש.

ג'ון דמיוניק אינו נראה בדמות הדרמאטית, הצריכה לעמוד במרכז של מישפט היסטורי. אם היה "איוואן האיום", אם לאו — הוא דמות קטנה מדי, עלובה מדי, מכדי לרתק עניין לאומי ועולמי. העמדתו לדן של מי שהיה — אולי — אחד הברגים הקטנים במכונת-המוות בעבור 42 שנים, מעוררת ספקות. שרידי-הפליטה כבר מתו או הזדקנו, בעיות-הזיהוי הן עצומות והתוצאות מפוקפקות בהכרח. כל זה גרם לישראלים להיאנח ולשאל את עצמם, בגלוי או בסתר: האם זה באמת נחזיק?

הם פגרו את מבשרי הרדיו והטלוויזיה וסירבו לשמוע. מה ושם גם הושמעו הערות בוטות על המנגנון אשר פעל גם בסרשה או מבלי לחשוב על הדברים מראש ועד הסוף, לפי שיטת-האיתור הישראלית המפורסמת.

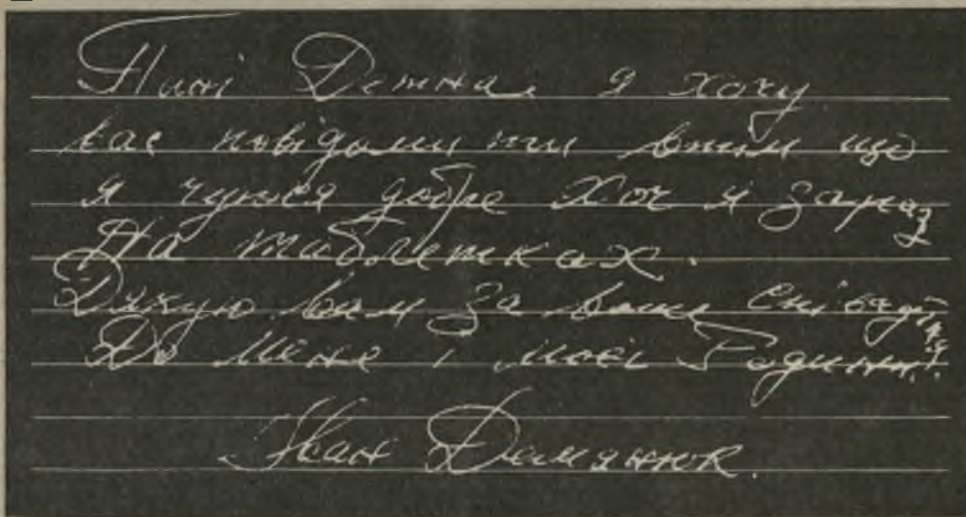
יתכן כי מישפט-דמיוניק פשוט איחר את זמנו ב-30 שנים. מבחינה דרמאטית, הוא הד קלוש של מישפט אייכמן. מוטב היה להשאיר את מישפט-אייכמן כמאורע היסטורי וייחודי ויחיד, מבחינה חינוכית, לא יוסף מישפט זה מאומה. להיפך, הוא עלול לגרום לתגובה שלילית, במודע או בלא-מודע. מבחינה רוחנית, עבר זמנם של מישפטים כאלה. הטיפול בשור אה עבר לרמה אחרת ולכלים אחרים. שום מישפט חדש לא יגיע להשפעה הדרמאטית של סירטו של קלוד לנצמן. שואה. לגבי השואה, יזמו של המישפטן חלף. בא יזמו של האמן, הסופר והסילוסוף.

וכב נולד כיום השני בכור — ג'ון דמיוניק ג'וניור. צעיר בעל הופעה זוהרת, תווי-פנים חרים, נימור

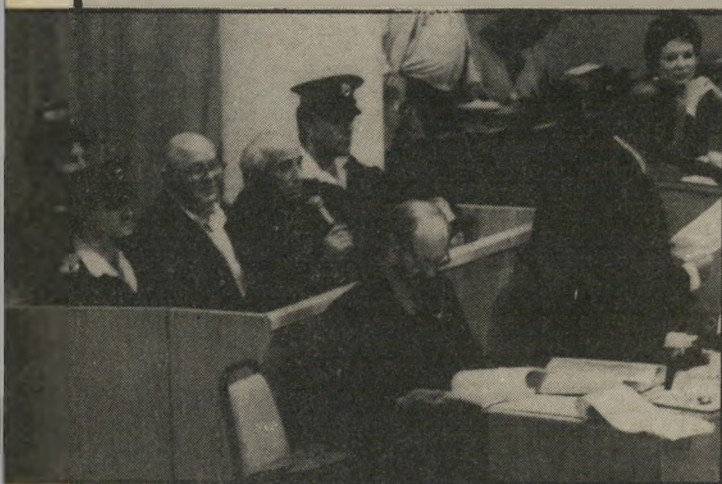

הבן ג'ון דמיוניק
ניחשים מעצבנים על כסף

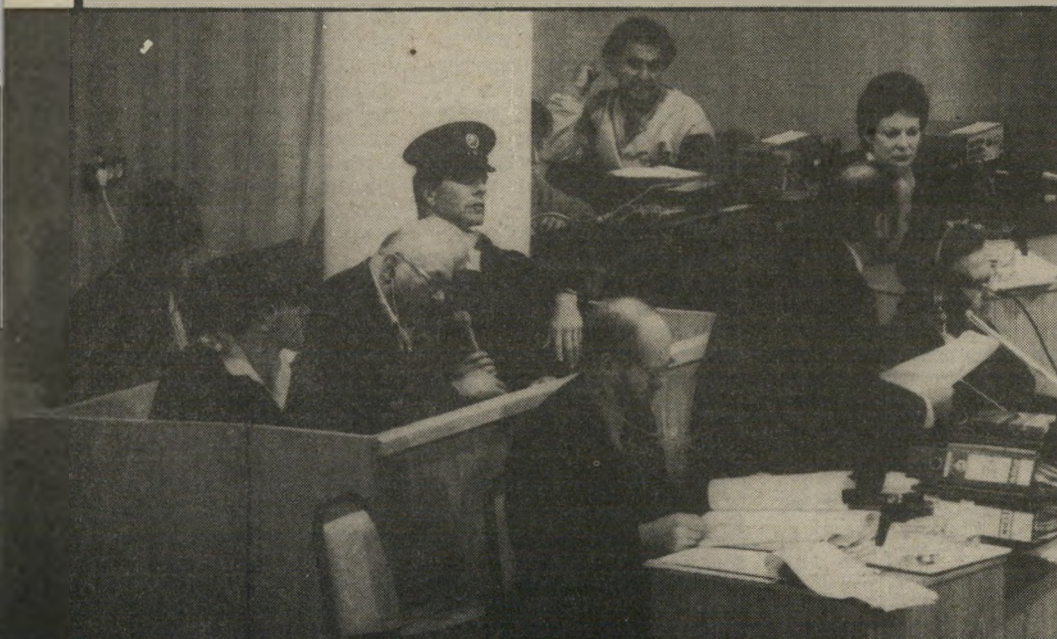
פתק של דמיאניוק

הפתק ששלח דמיאניוק לדסנה ברק
אני מרגיש טוב

דמיאניוק מחייך לעבר ברק —
תכונה סביב השולחן

— וכותב את הפתק
ניפנוף יד

כחותי באולם.
אני מניחה שבמעשים אלה,
ביקש דמיאניוק להביע לי תודה
על שהבאתי את גירסתו במדויק,
במונולוג שפורסם בהעולם הזה
בחוורש אוגוסט 1986. בשני המ'
שכים.

דקות מעטות הגיע לידי פתק
מקומט, שהועבר אליי מבלי ש'
איש מהשומרים והשוטרים הר'
בים שהיו באולם הבחין בנעשה.
הפתק נכתב על-ידי דמיאניוק
בשפה האוקראינית, שניות ספור'
רות קודם לכן. אחרי שהבחין בנ'

הדיונים.
לפתע חשתי בתכונה מוגברת
אצל השוטרים שעמדו בקירבתני.
התכונה התרחשה סביב משו
שהתרחש על הבימה, עליה התנהל
המישפט. הרחתי שהדבר קשור
בצורה זו או אחרת בי. ואכן, מקץ

כירים אולי נשכחות — את משפט
אייכמן ההיסטורי — אבל הקהל הוא
אחר, מה שהופך את האירוע לאחר.

הכתבה של הכתבים הרבים שהיו
במקום.
התפאורה, השחקנים והעלילה מד

מיקצועו, מזכירותי של. כולם צולמו
ותוערו על-ידי מצלמות הסטילס
והטלוויזיה, מכשירי ההקלטה ומכשירי

אוקונור פרש אחרי זמן קצר, וניגש
לחפש את שותפו הישראלי לסניגוריה,
יורם שפטל. אוקונור התבטא לאח'
רונה. שאינו מאושר ממסע יחסי-הצי'
בור שערך לעצמו שפטל, על גב ה'
מישפט המפורסם. פרטי-רכילות, כגון
מכונת המורשה החדשה שרכש, לא
הסבו אושר לאוקונור.
הפרקליט האמריקאי, אשף יחסי-
הציבור, מאמין בשיטות-פעולה מתוח'
כס יותר עם נציגי-התיקשורת. גם הני'
חושם סביב סכומי-הכסף שקיבל שפ'
טל עיצבנו אותו.
שפטל עצמו נשמע נרגש למרי'
בתחילת המישפט. אוקונור חיפש
אחריו במהלך ההפסקה, וביקש להע'
ביר לו כמה ממסריו. שפטל אכן נשמע
בוטח יותר בהמשך הדיונים.
ההערכה הכללית בין סניגוריו
ומקורביו של דמיאניוק היתה, כי

שם בפשיע-מילחמה חמורים ג'ון
דמיאניוק.
ג'ון הצעיר הוא סטודנט לכלכלה
שאינו לומר מזה שנתיים. בגלל הדאגה
לאביו ולמישפחתו. הוא בא לישראל
ביום השבת, ויישאר כאן. לפחות
שבוע, ככל שהכסף יספיק לו... כפי
שסיפר, בין הבוקר-מצלמה לבין המיק'
רופונים הרבים שנרחפו לעבר פיו.
דמיאניוק הנאשם לא יכול היה
לאחל לעצמו גימק מוצלח יותר מבנו
השלי והמחונך, שסייע ליחסי-הצי'
בור שלו במהלך המישפט.
ג'ון ישב ליד אביו במשך שבע
שעות וחצי, שבהן נמשכו הדיונים
המעייפים ביום השני, והאזין בקשב רב
לתירגום המושמע לאביו. הוא לא היה
שבע-רצון מכך שאביו אינו מקבל תיר'
גום מילולי. הוא לא תיקן, אך העביר
את התרשמותו לפרקליטו האמריקאי

שופטים דורנר, לוין וטל
לשחר את מישפט אייכמן?

סרקליטים אוקונור וג'ון גיל
מסע יחסי-ציבור

השופט העליון דב לוין הוא הוגן. הם
ציינו את יחסו החיובי כלפי הכנת
שיעורי-הביה הקפדנית של אוקונור.
לעומת זאת, השופט דליה דורנר
לחצה עליהם בשאלות. השופט הש'
לישי בהרכב השופטים במישפט, צבי
טל, שמר על שתיקה.

של אביו, מרק אוקונור. הערות איר'
שיות יותר לא הוחלפו בין האב לבין
בנו, שלא נפגשו חודשים רבים.
ביום הראשון ביקר הבן את אביו
בכלא איילון, ושהה אצלו כשעה וחצי.
אולי בזכות הביקור, ואולי בגלל ה'
שינוי בסוג פעילותו בשנה האחרונה,
נראה דמיאניוק במצב-רוח מרומם. מרי'
נעם אומנם התלונן על קשייו להבין
את הנאמר במישפט. אייכמנה מכניסה
אותו ללחק. אך מלבד זאת לא היו
תלונות.

לעומת זאת, היתה הסניגוריה
מרוצה מביתה פרוסט, המתרגמת
מאנגלית-לעברית. פרוסט הרשימה את
הקהל והצדדים במישפט בתרגומה
החי, אפילו הרמאתי, לטיעוניו של
אוקונור, שנישאו כמובן באנגלית.
מאחורי הקלעים פיתחו אוקונור
ופרוסט יחסים ידידותיים.

שופטת
לוחצת

אשה אחרת שבלטה בבנייני-האור'
מה היתה דורין גנצלר, כתבת בלונדית
נאה, מאופרת טיפ-טופ. גנצלר כאה
במיוחד מקליבלנד, מקום מגוריו של
דמיאניוק, כדי לסקר עבור רשת הט'
לוויזיה שם את המתרחש. ניכר היה בה
כי היא מכירה את דמיאניוקהבן,
והאווירה ביניהם נינוחה.

מי שנראה בחברתו של דמיא'
ניזוקהבן לא היה אלא טוביה
פרידמן, צייד-הנאצים הידוע. פרידמן
הפגין ידידות מפתיעה בקירבתה
לפרקליט אוקונור ולדמיאניוקהבן.
היחסים הלכבים ביניהם מוסברים.
אולי, בעובדה שהוא מצטרף לאותם
הסבורים שלא ניתן עוד לשחרר את
מישפט אייכמן והשלכותיו במישפט
של דמיאניוק.

מרגע שהמסך עלה והמישפט החל,
כסיקור תיקשורתי נרחב, הופיעו
כמובן גם השחקנים הידועים יותר:
חבריה-כנסת ניצוליה-שואה שבה וייס
ורב שילנסקי, חיים גורי, מפגין

בהפסקה בין שני חלקי המישפט
המייגעים, סכנו אוקונור, דמיאניוק
הבן ופרידמן בלובי של הילטון,
במילאיריות בולטת.

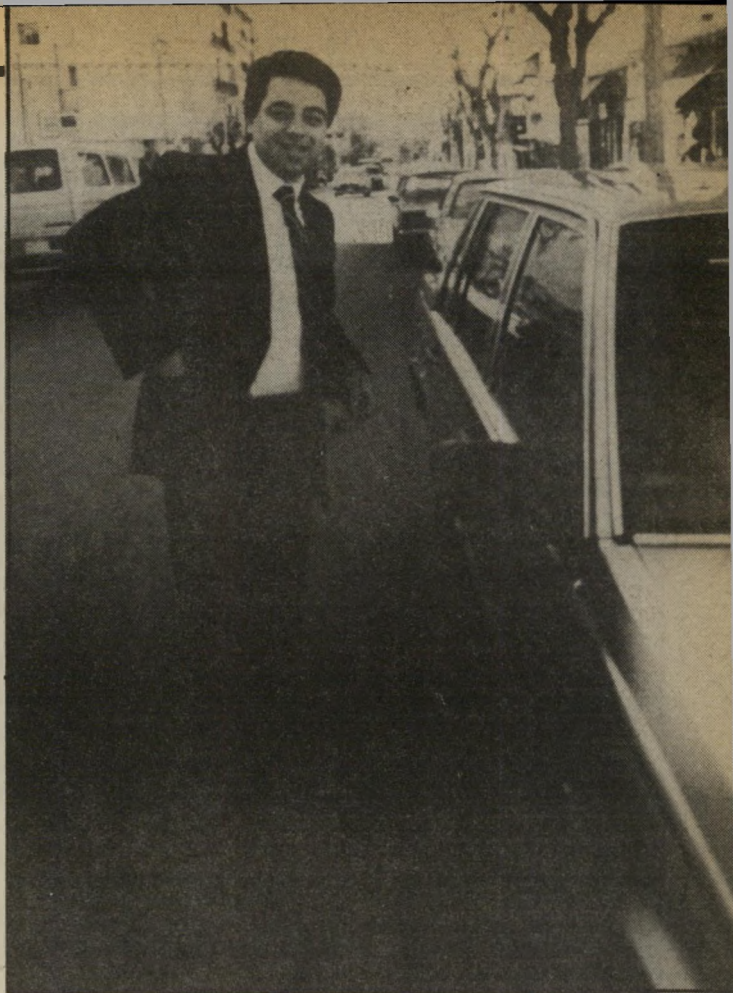

משה (ימין) ויגאל (שמאל), האחים גינדי, חזרו ארצה. העיתונאים הודיעו שאי- אפשר לדבר עם איש מהם

חקירתו של האח ונסיגות התאבדותו, עד למותו הנורא, נבהלו ונתקעו בחו"ל.

מה פירוש, "נתקעו"? הם ישבו והמתינו עד ששמם יירד מהכתורות, עד שהפרשה הקרויה "פרשת גינדי" תדעך.

בינתיים פנה אחיהם, עורך-הדין קובי גינדי, אל דויד ליבאי, וביקשו לברוק את ההיבט הפלילי של המצב שבו מצויים אחיו.

שיחה עם הגינדיים

דבנה ברק דיברה עם שניים מבני-המשפחה, בחנאי שלא תזוהה אותם

ליחו לשקם את מישפחתם ועסקיהם הרחק מהזרקורים. התירוץ: "איננו אנשי-ציבור, איננו חייבים להיחשף לציבור". אבל השיקול שהכריע את הכף היה ריגשי. במישפחת גינדי סבורים — גם אם קשה להם להוכיח סברה זאת — שאברהם המנוח ניווק מכך ששיתף פעולה עם התיקשות. אומנם, המישפחה הסכימה עם דעתו שהכתבות אשר אברהם שיתף פעולה עם כותביהן יצרו כלפיו אהרה אצל הכותבים ואצל הקוראים. במבט לא חזר, נזכרים במישפחת-גינדי כיום שוד ציבור דווקא אהר את רמותו הטראגית של אברהם. בניגוד למצליחנים אחרים, שכשלו ונפלו, לא היתה שימחה לאחד כלפי אברהם. אולם האבל במישפחת-גינדי הוא

לא שכו להלוויית אחיהם, ההורים ששהו עימם בחו"ל שבו בגפם) היתה בלתי-נסבלת עבורם. גם מצבה של רינה, אלמנתו של אבי רהם, היווה גורם מאזי לשוכנם ארצה. במישפחת-גינדי המלוכדת היה ברור שהאחריות לכלכלתם של האלי-מנה וילדיה מוטלת על האחים. גם הן אחריות לטיהור שמו של אברהם. במישפחת גינדי שוקלים בימים אלה רעיונות שונים, כיצד לספר על אחיהם לציבור, הזוכר אותו בעיקר בגינות הפרק האחרון בחייו וסופו המזועזע. אחת הדרכים שבה לא יבחרו היא חשיפה תיקשורתית. משהתאחדה מישפחת גינדי באחרונה, ערכו בנר המישפחה כינוס מישפחתי והחליטו החלטה נחושה: שלא להיחשף לפני כל-התיקשות. התיקוה היתה, שיצ-

בניגוד לפירסומים, לא הגיע ליבאי לשום הסכם עם המישפחה. אחרי כדרי קה ונכדיה בחומר הרב שהועבר לרשותו, הגיע למסקנה שאין ליגאל ולמשה גינדי שום בעיה בתחום הפלילי. לים, היו להם דיו-דבריים עם שיל-טונות מס'הכנסה ולקוחות מרוגזים, שלא קיבלו את הדירות שהוכנסו להם מעבר לקו הירוק, אך לא עם מדינת ישראל.

נכון ששובה של פרשת-הקרקעות לכותרות הפכה את הזמנתם של האחים לחקירה במישפחה לבורח המציאות, אך ליבאי שנסע לפגוש אותם בחו"ל, חזר והבטיח להם כי הוא סמוך ובטוח במסקנותיו, והוא מוכן ומוזמן לשכנע כל שופט שאין עילה לעצור את האחים.

בגלל

ההורים

למוזגים. "חקירה" ו-"מעצר" יש משמעות טראומטית במישפחת גינדי. אלה ההליכים ששברו את אברהם וגרמו להתמוטטותו. הסיבה העיקרית לשוכנם של יגאל ומשה גינדי ארצה היתה, לדברי המישפחה, מצב ההורים הקשישים. לזוג ההורים, המתגורר גם הוא כראי שור-לציון, היו חמישה בנים: עזרא, שהוא בעל חנות לרהיטים; אברהם המנוח, שהיה הבעלים של חברת-בנייה; קובי — עורך-דין העוסק בנושאים כלכליים; משה ויגאל, שהם בעלים של חברת-בנייה נוספת. מאז התאבדותו הן נוראה של אברהם, שרויים ההורים — לדברי המישפחה — בדיכאון עמוק. מצבם החמיר, מכיוון שהיו רגילים להיות מישפחה מלוכדת.

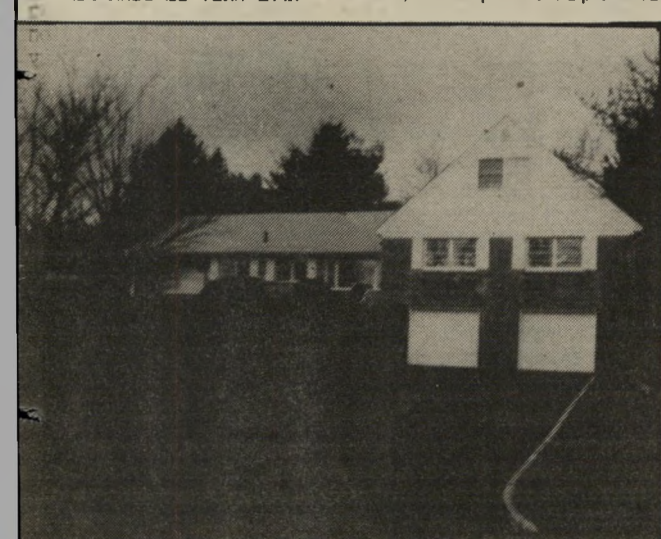
היחסים המישפחתיים בין בני-המשפחה, כך הם מעידים, היו מאז ומתמיד קרובים, פיסית ונפשית. שה ייתם של יגאל ומשה בחו"ל (השניים

תחילה, ושהו בביתו של אחד מבני המשפחה. השיקול היה, בין היתר, שהילדים ישובו וישתלבו כמה שיותר מהר בלימודים בארץ. בינתיים אירגנו משה ואשתו את ענייניהם בחו"ל. אולי בכל זאת נקטו בזהירות מובנת, וצפו מרחוק בקורה לאחיהם. יגאל ואשתו שבו להתגורר בוילה שלהם בסביון ואילו משה ואשתו הצטרפו אליהם בסוף השבוע שעבר. למישפחת גינדי חשוב מאוד להרגיש, כי יגאל ומשה לא נמלטו מהארץ, כפי שפורסם בזמנו. השניים, שכבעלותם חברת-בנייה, נסעו לבראזיל כדי לבצע עסקה גדולה. במקביל נעצר אחיהם אברהם, שכבעלותו היתה חברת-בנייה מתחרה. האחים, שצפו ממרחקים בתהליך

ביום החמישי בערב תם פרק נוסף בפרשת האחים גינדי: משה גינדי שב עם אשתו ארצה, אחרי שהייה ממושכת בבראזיל.

בניגוד לפירסומים קודמים, לא המתין משה גינדי לאור ירוק מפרק ליטו, הפרופסור דויד ליבאי, כדי לשוב בכיסתה ארצה. משה בן ה-39 גם לא המתין למילת-צופן מיסטרית מאחיו הצעיר יותר, יגאל (38), ששב ארצה כבר לפני חודשיים, בתחילת דצמבר 1986.

הסיבה לשיבתם המפוצלת של מישפחות יגאל ומשה גינדי נעוצה, לדבריהם, ב"קשיים אירגוניים". למשה יש ארבעה ילדים, ואילו ליגאל — חמישה. השיבה הביתה של 13 הנפשות פשוט לא הסתדרה טכנית. לכן שבו יגאל ואשתו, ילדיהם וילדיו של משה

בית משה גינדי
אין בעיות עם מס'ההכנסה

בית יגאל גינדי
לא תרמו כסף לליכוד

במדינה

(המשך מעמוד 6)

ישראל מידע בעל חשיבות עצומה, שהשתרע במרוצת השנים על אלפי עמודים. המידע הזה הוא שאיפשר לצה"ל להפציע את משרדי אש"ף בתוניסיה, וזהה המפעלים העיראקיים והסוריים המייצרים גזאים רעילים, חשף לעיני ישראל את התוכניות הגרעיניות של פאקיסטאן, ועוד ועוד — כל אלה פריטי מידע חשובים ביותר, שהצטברו בורעות המודיעין האמריקאיות.

תודות לסיווג הביטחוני הגבוה, זכותו לעיין וגם להוציא ולקחת עימו מיסמכים סודיים ביותר, יכול היה פור לארד להעביר לישראל את כל המידע האמריקאי, שהאמריקאים עצמם לא העבירו לישראל.

ברור כי מידע זה לא יכול היה לבוא יש מאין. כפי שמגלה בליצור, סבורים האמריקאים כי ראשי ישראל היו צרי

היא יוזמה מדינית גדולה בסיכסוך הישראלי-ערבי, שבו השיג ג'ימי קארטר בלשעתו את הישגו הגדול. הם רוצים לייצור רושם של פעילות, משאומתן, תזוזה, "מומנטום".

הרעיון של הוועידה הבינלאומית מתאים מאוד לכך. הוא מאפשר דיונים, ביקורים, מסעות-דילוגים, הכרות — הכל כדי "להכין" את הוועידה הבינלאומית, ובלי כל צורך לכנס אותה באמת.

ניצרת-בטחון. כעניין זה יש תמימות-דעים גמורה בין האמריקאים ופרס. לא אלה ולא זה רוצים לכנס את הוועידה באמת.

הם רוצים להשתמש ברעיון של הוועידה כדי ליצור מראית-עין של פעי-

היכן השחקנים הראשיים?

המונח "פרשת גינדי" מזכיר מאורעות כמו התאבדותו של הקבלן אברהם גינדי בחודש יוני אשתקד, והיעלמותם המיסתורית של משה ויגאל וגינדי מהארץ.

מודעה שפירסמו האחים הנעדרים בספטמבר 1985 רק הגבירה את חוסר-הבהירות סביב הפרשה: "לאור הפירסומים השונים בכלי-התקשורת, שהציגו אותנו כמעורבים במרשיות שאין לנו קשר אליהן, ולאור השמועות והסברות שהודבקו לנו ללא אחיזה ובסיס במציאות, הוצע לנו על-ידי פרקליטנו, שהם מעורבי-הדין הטובים בארץ, ועל-ידי ידידנו, שלא להגיע עתה, עד שייגרעו הרוחות ועד שהשכל הישר יחזור".

"הרוחות" — הכוונה היתה להתמוצצותה של פרשת-הקרקעות, שאימה אז לפרק את ממשלת-האחדות-הלאומית.

הסרגיה של מישפחת גינדי, והעניין הרכילותי בקורותיה, אומנם מיקדו אליה את הזקוקים, אולם חקבלנים למישפחת גינדי הם רק שחקני-מישנה וזוטרים בפרשה שגרמה למעצרים של אבי צור וקלוד מלכה, עוזריו של מיכאל דקל, סגן-שר מטעם הליכוד. הפרשה הביאה את יצחק שמיר כראש-ממשלה אל דוכן העידים, לראשונה בתולדות המדינה, ובקרב עיניו גם דקל.

לפתע דעכה לה בדרך לא מובנת. בעוד שהפוליטיקאים, השחקנים הראשיים, נחלצו באלגנטיות מאי-הנעימות הכרוכה בפרשה, היו האחים גינדי לכתובת לאותם האזרחים, ששילמו ממיטב כספם עבור זירות מעבר לקו-הירוק, בעיקבות מסעי-פירסומת חסרי-תקדים, והסתבר כי רומו.

הונאת הלקוחות נגרמה. לפי טענת הגינדים, על-ידי מדיניות שהנפיקה אישורי-בנייה, ובשלב מסוים השתנתה ולא איפשרה לאחים לקיים את התחייבויותיהם כלפי לקוחותיהם הרגילים.

אין הוכחות לכך שהאחים גינדי תרמו בספים לליכוד ושזכו, על פן, להיתרי-בנייה ולחיס מועדף.

בני מישפחת גינדי הם אולי סיפור טוב: נעצרים, נעדרים, חוזרים, נחקרים, מסתגרים באסנום, אולם הם רק קצה השוליים של הסיפור האמיתי — סיפורם של מי שאינם נחקרים, חוזרים ומסתגרים, אלא יושבים, בלתי-פגיעים, במרומי השילטון ומנהלים את ענייני המדינה.

בעל עוצמה ריגשית רבה. במישפחה מסבירים, כי דווקא מה ששבר את אבריהם היה חשיפתו בתיקשורת, וגילי-האזנה כלפיו. הוא חש שאינו עומד בציפיות הגבוהות של הציבור ממנו. הוא חש שהמוניטין שלו, כאיש-עסקים אמין, פוחד והולך, כך גם הכבוד. הכבוד — זוהי מילת-מפתח במישפחה גינדי, שבניה הם סלף-מיידימן אחד-אחר.

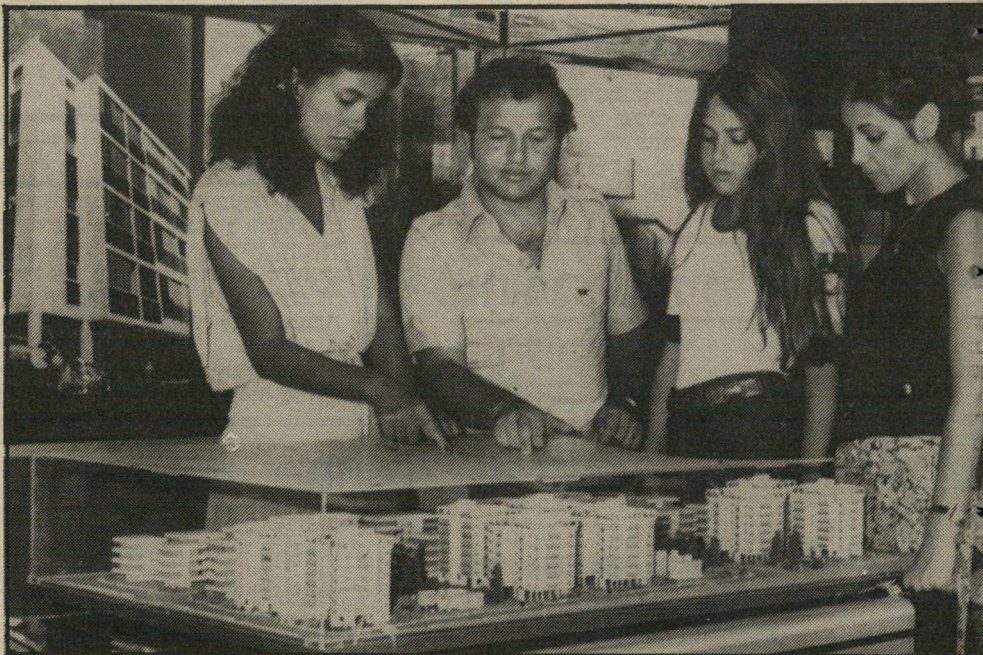
אחד מבני-המשפחה פתח עימי את השיחה במונח "כבוד", זה העיקר בחייהם, העכיר לי מסר.

ההחלטה שלהם שלא להיפגש עם נציגי התקשורת — לא "לציטוט" ולא "שלא לציטוט" — היא מוחלטת, כל הלחצים שהופעלו עליהם באחרונה, נדחו בתקיפות. מחויבותם זה לזה ולמוסד המישפחה מרחפת מעל לכל. גם לצורך הכנתה של כתבה זאת הפגישו עם נציגות של המישפחה, הפעלתי לחצים אדירים.

ליגאל ולמשה דווקא יש הרבה מה לומר, בייחוד על יחסה של התיקשורת כלפיהם. ציטוטים בשמם, פירסומים כאילו נמלטו מהארץ, ופירסומים על אחיהם, כגון הידעה כאילו תרם כספים לליכוד, או כאילו הם נחשדים בכך, לא השאירו אותם אדישים.

כיום משתדלים בני מישפחת-גינדי שלא לקרוא ולהאזין לכל מה שנכתב ונאמר עליהם. הם גם שקלו צעדים מישפחתיים. אך בעיקר הם רוצים לשוב ולחיות חיי-שיגרה באלמוניות, ככל האפשר.

אותם יגאל ומשה, שפירסמו את שמועותיהם באותיות קידוש-לכנה על גבי שלטים מאירי-עיניים ברחביה-נרק, החליטו להוריד פרופיל. הפירסום שלהם ושל אחיהם המנוח, כך הם

אברהם גינדי ויל טראומה מישפחתית

קיבוץ של אברהם גינדי הם לא היו בהלוויה

של רגשות. יש כאבים שהזמן אינו מרפא, בייחוד כשמדובר בחודשים מעטים. גם יגאל וגם משה עלו, מייד עם בואם ארצה, אל קבר אחיהם בבית הקברות שבראשון-לציון — אולי כדי

מבינים כיום, עלה להם ביוקר. יגאל שב למישרו יום אחרי שנחת בארץ. לדברי המישפחה, הוא כבר הספיק להסיר את כעיות החברה שלו עם שילטונות מסה-הכנסה.

עליה לקבר
ד רבונת של יגאל ומשה הופי קדו במישרה בהסכתם, מרגע בואם ארצה.

בתחילת השבוע שעבר נחקר יגאל במשך כמה שעות במישרה. החקירה, מספרים במישפחת גינדי, היתה שיגרת ביותר. אפילו לפרקליט, ליבאי, לא טילפן כסיומה. אין הם יודעים אם ייומן יגאל שנית לחקירה. משה עדיין לא נחקר.

האחים מנסים לבלות עד כמה שיותר שעות בחברת הוריהם. בימי שבת ניתן למצוא את בני-המשפחה מלוכדים שם, אם כי "לעולם זה לא ישוב להיות כפי שזה היה. חסר משהו כזה גדול" אמר לי אחד מהם, בכאב על אברנו של אברהם. איזכור שמו של אברהם יוצר עומס

גזנת ואן פולארד מדוע הם היו דרושים?

כיום לדעת כי פועל כאן מרגל ישראלי בכיר. אחרת, איך הגיע המידע הזה לישראל?

בעל-ברית מוזר. כל זה יכול להביך את יצחק שמיר בביקורו הנוכחי בארצות-הברית. הטענה כי איזושהו מרגל ישראלי מתווכח הפעיל על דעת עצמו איזושהו סוכן מקומי קטן שוב אינה מספקת.

אולם שמיר יכול להפוך גם את הקרע על פיה. הוא יכול לשאול: מדוע היה בכלל צורך בבר-מרגלים כמו פר לארד בארצות הברית?

ישראל משרתת את השרותים החשאיים של ארצות-הברית בכל רחבי העולם. לפי הפירסומים הרבים בחו"ל, פועלת ישראל בשיתוף-הדוק עם הסי-איי-אי בארצות רבות. פקיד-לשעבר של המועצה האמריקאית לביטחון לאומי גילה כי ישראל פעלה בשרותו לחיזוק שכירי-החרב השחורים, הלוחד מים בממשלת-אנגולה. כפרשת-איראן התגלה כי ישראל פועלת למען ארצות-הברית לחיזוק הקונטרס, הלוי-חמים בממשלת ניקראגואה.

תמורת כל אלה, יכולה ישראל לדרוש שהאמריקאים יעמידו לרשותה אוטומטית את כל המידע החיוני הנ"אסף על-ידיהם, הנוגע במישרין לביטחון ישראל. נראה כי הדבר לא נעשה. לכן היה צורך באיש כמו פולארד.

באחד המיטמכים במישפט פולארד טוען שר-הביטחון האמריקאי, במידה רבה של צניעות, שארצות-הברית התייחסה להתמקח עם ישראל על המידע הזה. ישראל לא היתה מעוניינת, מפני שכבר השיגה אותו באמצעות פולארד. כל זה נשמע מוזר בשבוע שבו הכריזה ארצות-הברית על ישראל כעל "בעלת-ברית שאינה חברה בנאט"ו" — ברומה ליפאן, אוסטרליה, קוריאה הדרומית, מצרים ועוד.

איזה מין בעל-ברית הוא זה, המונע משותפו מידע שהוא חיוני לביטחונה?

לות למען השלום, מבלי להיכנס להרפתקה המסוכנת של הוועידה עצמה. לכן מעמידים האמריקאים, כמו פרס, תנאים שאינם בעולם הערבי או במוסקווה לא יוכל לקבלם: ועידה בלי אש"ף, כינון יחסים דיפלומטיים בין מוסקווה לירושלים, פתיחת השערים להגירת היהודים מברית-המועצות, ועידה שלא תוכל לקבל החלטות, ועי"דה שתהיה רק מיטריה למשאומתן ישיר, ועוד ועוד (ראה יומן איש). כל אחד מהתנאים האלה הוא ניצרת-ביטחון, שתמנע את הצורך לכנס את הוועידה.

בחדשנו הסופי אין הבדל אמיתי בין פרס ושמיר, שולץ ורגן: אף אחד אינו רוצה בוועידת שלום בינלאומית לפי הדגם המקובל על הערבים.

ריגול

גדול המרגלים

מדוע היה גזנת פולארד צריך לגנוב את הסודות, שהיו דרושים לביטחון ישראל?

אין שום דמיון בין גזנת פולארד ובין דויד בלס. הם שונים לגמרי מבחינת סוג העבירות המיוחסות להם, מוצאם ואופיים. אך יש להם דבר אחד משותף: הם יושבים בכלא וזוממים לקנות את חירותם תמורת גילויים.

גילוייו של בלס כבר החרידו את צמרת מילגת-העבודה. גילוייו של פולארד

מידע חיוני. באמצעות העיתונאי הישראלי זאב ("וולף") בליצור, היושב בארצות-הברית, פירסם השבוע פר לארד בעיתונות האמריקאית גילויים מדהימים.

עד כה הצטייר פולארד כמרגל קטן, מופרע, שהעביר למפעליו פורקיה-עול מידע בלתי-חשוב, והביך את ממשלת ישראל.

עתה מצטיירת תמונה לגמרי אחרת. מסתבר כי פולארד העביר לממשלת-

אמוראי למישטרה?

בעיקבות סיענות קלטות שיחות הטלפון של דויד בלם, שוקלים במטה הארצי לחזמין את סגן-השר עדי אמוראי לשיחת-הבהרה.

תשקיף

פרס חמף מיקרופון

לנאומו של שימעון פרס בכנסת, בהשיבו בשם הממשלה להצעה לסדר-היום בעניין פרשת יוסף ביגון, קדם מאבק עצבני מאחורי הקלעים. בשבוע שעבר רצה פרס שבשם הממשלה ישיב יעקב צור, אולם יצחק שמיר התנגד, דרש שהמשיב יהיה משה ארנס. השרים משה שחל וחיים קורפו נפגשו בנסיון ליישב את המחלוקת, ופסקו: ארנס ישיב. פרס ארב וחילה עד צאתו של שמיר לארצות-הברית. כיום השני בבוקר הוא התקשר עם הר"ר ישראל ניר, ממלא מקום מזכיר הממשלה, ודרש ממנו שישלח לכנסת את צור. ניר התנצל, אמר שאין באפשרותו לשנות החלטה שקיבלה גושפנקה של ראש-הממשלה. אז הודיע פרס, כממלא מקום ראש-הממשלה, שהוא יעלה להשיב בעצמו.

מזהירים את לוי

אנשיו של דויד לוי לחצים עליו להגיע בהקדם להסכם עם מחנה-שמיר — ולא, כך הזהירו אותו, צפויה להם בוועידה מכה קשה, שממנה יתקשו להתאושש.

אברשה מתדרך

אברשה טמיר, מנכ"ל משרד-החזון, מבכר ביום הרביעי השבוע את הכתבים המדיניים לתידרך. הוא מנצל את היעדרותו מהארץ של המנכ"ל השני, יוסי ביילין. עד כה נמנע טמיר מתחרות בעניין זה עם ביילין, כדי שלא להגביר את המתחים ביניהם.

הוועד-הפועל

מתעלים מהסוציאליים

בוועד-הפועל של ההסתדרות מתעלמים מהסקירות החברתיות החמורות שמעבירה אליהם שרה זילברשטיין, יו"ר איגוד העובדים הסוציאליים.

גם לילי בממשלה

לילי שרון התייצבה לצד בעלה, בטקס הפרידה הרישמי בלוד, שנערך לראש-הממשלה עם צאתו לארצות-הברית. הנוהל קובע כי רק שרים, ולא נשותיהם, רשאים לעמוד בשורת המכובדים, אולם ראש הד טקס כנראה התבייש להעיר לה ולפנותה מהמקום.

בין השרים ששטה מייד ההלצה: בקרוב היא גם תחליף את שמה ל...לילי שרון.

משתמשי-המידע ימחו

סגירתו של המרכז למידע אלטרנטיבי בירושלים, תוך שימוש בנימוקים ביטחוניים, גורמת כעס רב בקרב המשתמשים בשירות-המרכז. עיתונאים ישראלים, בעיקר הכתבים לענייני השטחים הכבושים, כתבי-חזון, סוכנויות ידיעות ומכוני-מחקר בחו"ל, ימחו נמרצות על סגירת המרכז, שסיפק להם מידע מדויק ועדכני על המתרחש מעבר לקו הירוק.

שיתוף נוסח הגדה

שיתוף-פעולה מיוחד במינו בין ישראל לירדן: הממשל הצבאי העמיד נשק לרשות שומרי-הראש של ראשי העיריות הממונים ברמאללה, באלי-בירה ובחברון, את שוכרם מקבלים השומרים מירדן.

את הממונה בעיריית רמאללה, למשל, מלווה חוליה של שיבוע שומרים חמושים, המצוידים במכונות. כל שומר-ראש משתכר 125 דינארים (575 שקלים) לחודש, ומפקדם — 200 דינאר (900 שקלים).

פרטים אלה מוסר הגיליון החדש של אלטרנטיבה.

נשק ישראלי בבוקוק

נציגות ישראלית גדולה תשתתף בתערוכת-נשק, שתיערך בעוד חודש בבנקוק. כדי להציג את הנוכחות הישראלית, הוחלט שהביתן הישראלי יובלע בתוך הביתן האמריקאי, והוקצה לו שטח של 20 מ"ר. אולם בשל מיספרן הרב של יצרניות-הנשק שנרשמו לתערוכה, צמח שיטחה של המובלעת הישראלית והיא תשתרע על 500 מ"ר.

ביטוח-טורס

חמישה כבירים בחברות-הביטוח מבלים השבוע בחופשת-ספי בשווייץ. 200 סוכנים מצטיינים של הפניקס, בראשות המנכ"ל, יוסי חכמי, ומישנהו, הר"ר איתמר בורוביץ, עומדים לצאת לפסטיבל בריו.

דיין מרכז קרקעות

אלי דיין, ראש עיריית אשקלון, דוחף להקמת החברה הכלכלית לפיתוח אשקלון. שבידה יובזו רוב הקרקעות הפנויות בעיר: 600 דונאם של קרקע עירונית בחוף-הים, עוד כמה מאות דונאמים המפורזים בעיר, ו-2000 הדונאמים של חברת אפרידר.

חסרים מנהלי

חשבונות

מחסור של לפחות 500 מנהלי-חשבונות מדופלמים מורגש בשוק. לישכת-ראשי-החשבון פרשה חסותה על קורס לבעלי-מיקצוע מדופלמים בהמיכללה למינהל, כדי להתגבר על המחסור. מתוך 30 אלף מנהלי-חשבונות הפועלים בארץ, רק 700 הם מדופלמים.

פסיכותראפיה

לישראלים בחו"ל

דבורה לזרוב, פסיכותראפיסטית ישראית שהיגרה לארצות-הברית, מפעילה שם שרות חדש: טיפול נפשי למהגרים. במיוחד היא מטפלת בבעיותיהם של יורדים מישראל.

לזרוב סיפורה לשבועון הנוירורקי. ישראלי שלנו כי הישראלים סובלים במיוחד מריגשי-אשם על נטישת ארצם, ממשיר בים לחיות שנים רבות על המיזוודות, מתעקשים להישאר בשולי החברה האמריקאית ואינם מתערים בה. התוצאה: דיכאון כרוני, המאופיין בחוסר יציבות אישית.

מחשבה שניה

ב.רסקו

בחברת רסקו שוקלים לרדת במחיר ולחדש את המשאיומת עם סאדאב-דנקר. שתי החברות עמרו לקנות מרסקו קרקע בקרית-בדגורין בחולון, לבניית 100 דירות. סוכם על מחיר של 1.5 מיליון דולר, אולם דרישה פתאומית של רסקו, שהעלתה את המחיר ל-1.7 מיליון, פוצצה את העסקה.

גברו סיכויי ציון

גברו סיכוייו של הר"ר אברהם ציון, יועצו של השר אברהם שריר, להתמנות כמנכ"ל משרד-המישפטים.

השבוע הופצה שמועה כי ציון, מרצה למישפטים באוניברסיטת תל-אביב, הורשע בעבר בפלילים. לשמועה אין כל שחר.

הולצמן לשו"פ?

המועמד המועדף בלישכת דויד לוי לתפקיד מנכ"ל שיכון ופיתוח הוא דן הולצמן, איש נתיבי איילון.

גדר בלתי-נראית

גדר אלקטרונית ישראלית זוכה בהצלחה במיתקני-נופש באירופה. המדובר במערכת של הגנה היקפית, סמויה מהעין, המתקנת מתחת לפני הקרקע, ולכן אינה מעוררת רושם של אתר מבוצר.

הצוות התכנס

שמואל גולומב, מנכ"ל חברות-הביטוח, מוסר: שלא כפי שצפה מדור זה בשבוע שעבר, התכנס צוות-ההסברה של האיגוד. נעדר ממנו רק נציגה של חברה אחת.

איפה כל היו"רים?

בקרב ח"כי הקואליציה, מהליכוד ומהמערך, שוררת תרעומת על כך שבשבוע הקריטי של ריוני התקציב נעלמו כל היו"רים: חיים קופמן, יו"ר סיעת הליכוד, נסע לאמריקה, שרה דורון, הקדיירה, חולה, רפי ארזי, יו"ר סיעת המערך ויו"ר הקואליציה, נעדר גם הוא.

נשק, הימורים ופשע מאורגן

החברים של שימרון

פרס, שווימר, חשוקי — מה הביא אותם לחבור לעיסקת הנפל האיראנית?
החוליה המחברת היא עיסקי ההימורים של הפשע המאורגן בלאס וגאס.
גילויים על מעורבות המוסד ומישרד הביטחון בעיסקות ריגול באיראן

וגרינשפון. אחרי שנחשפה בעיתונות התרמית של התרופה, ירד ממנה שווימר.
הוא וגרינשפון הופיעו שוב ב־1981, כעומדים בראש סניף אל"ף באמריקה. מייק פירון עמד אז בראש אל"ף, והשניים גייסו תורמים באמריקה. הם הופיעו שוב ב־1983.

סייע גרינשפון לשווימר להביא ריח מטוסים לישראל, הוגש כתבי אישום נגדו מו ראליון על הברחת נשק למצריים.
בספר הנאמנים מוזכר טייס קנדי בשם אנדרו מק'נוטן, כעוזר לשווימר בהברחת המטוסים. בשנת 1977 הקימו מק'נוטן, גרינשפון ושווימר

מר ונימרודי, ואף נכח בפגישה שתחת חקירה שבין יצחק שמיר לנימרודי.
אל שווימר הוא ירדו של שימרון פרס, נאמנו מתקופת היותו של שווימר מנכ"ל התעשייה האווירית. מראשי אל"ף, ובעל השפעה אדירה עליו עד היום. אולם למרבה הצער שווימר

ל ולא סייע האנק גרינשפון לאל שווימר להכריח מטוסים לישראל ב־1948, הם לא היו מכירים זה את זה, ואו שווימר לא היה פוגש באמצעות גרינשפון את ערנאן חשוקי ומאנוצ'ר גורבאניפאר, עיסקת הנשק האיראנית לא היתה יוצאת לפועל בדרך השלר מיאלית שבה בוצעה, ויצחק שמיר לא

פרס (מימין)
חשוקי (משמאל)
ואל שווימר ביניהם
(למעלה): מה ומי
קישרו ביניהם?

קימו את הקונו הראשון בשם פל-מינגו. אחר כך הפך לבעל כמה עי-תונים, תחנות טלוויזיה ועסקים אחרים, כמו קאנטרי קלאב.

כאשר התחיל יוז לחזור לווגאס, נלחמו בו עיתוניו של גרינשפון בכל הכוח. אנשי יוז ביקרו ומצאו כי גרינשפון נמצא בצרות כספיות, ולמעשה מטרתו היא להכריח את יוז להשקיע בו כסף. יוז השקיע יותר משישה מיליון דולר בעסקי הקאנטרי קלאב, ועוד כמה עסקים של גרינשפון. ומאז עברו עיתוניו לתמוך ביוז.

הסופר דין אינגינסט, בסיפורו אנו רק רים, כמו קאנטרי קלאב.

הורגים זה את זה, שהוא ביוגרפיה של באגסי סיגל (מייסד חברת הפשע הידועה בנידיוק, בשותפות עם מאיר לנסקי), מספר מפי האנק גרינשפון כיצד היה עם סיגל לפני הרצח ומיד אחריו. סיגל, אגב, נרצח על ידי מיקי חקן (איש הפשע המאורגן מלוס אנג'לס, שהתיר רבות לאציל אותן שנים).

כמה שנים לאחר הרצח של סיגל הקימו לאנסקי ומו ראליון (ראש הפשע המאורגן בקליבלנד) קונו נוסף בשם דארט-אין, וגרינשפון היה קצין העיתונות של הקונו הזה. אגב, באותה השנה שבה

קשור עסקית עם אישי פשע מאורגן באמריקה, והסתבך בעבר בהשקעות מפוקפקות ביותר.
הספר הנאמנים מאת ליאונרד סלייטר, בהוצאת מערכות, מקדיש כיצד פרקים לתיאור הסיוע שהושיט אל שווימר באירגון הרכישה של מטוסים באמריקה והברחתם לישראל בשנים 1948-1949. בפרק כ"ח, עמוד 174, וכן בפרק מ"ה, עמוד 271, מתואר כיצד נעזר שווימר על ידי יהודי בשם האנק גרינשפון, שהיה בעל תחנת רדיו בלאס וגאס.

הקשר בין השניים, לפי הספר, היה עמוק ביותר באותן שנים.

הפושעים היהודיים

רינשפון מוזכר רבות בספרות הפשע האמריקאית. למשל, בספר המאפיוזו האחרון מאת אוניד דימאריס, הוצאת הספרים של ניו יורק טיימס. בעמודים 183 והלאה, בפרק על חדירת האורד יוז ללאס וגאס, מתואר גרינשפון בהרחבה.
גרינשפון החל את דרכו בלאס וגאס כקצין העיתונות של איליה פשע הירודים באגסי סיגל ומאיר לנסקי, שהיה חלו בהפיכת וגאס לעיר ההימורים וה

היה צריך להכין שיעורי בית כדי לעמוד מול חקירות האמריקאים. הבעיה המרכזית אינה הקשר של הפשע המאורגן של גיבורי העיסקה האיראנית, אלא הקלות שבה נותן שימרון פרס לקבוצה מצומצמת של חברים, מתקופת הליכתו כמדינאי האיר פוזיציה, לתעתע בו.

כך סיבך אותו עורר הדין מיכאל ("מייק") פירון בפרשת בלס (פירון היה מראשי אל"ף — אורחים למען פרס — וגם עורר דינו העיקרי של דויד בלס), וכך גם סיבכו אל שווימר בפרשת הנשק האיראנית.

שווימר, שהיה יועץ לראש-הממשלה של שימרון פרס, שולט בפרס עד היום.

כאשר נסע פרס לשיחות רשמיות בוושינגטון, לפני חודש, צירף לפמלייתו את חברת הכנסת מהליכוד אהוד אולמרט. הוא הסביר זאת בכך שאולי מרט הוא חבר ועדת החוץ והביטחון בכנסת, וחשוב שלוועדה יהיה נציג במישלחת.

היו ששאלו למה לא צורף יורי הוועדה, אבא אבן, וקיבלו תשובה לא רשמית כי היה זה אל שווימר שלחין על פרס לצי-רף את אולמרט. אולמרט מטפל באחרונה בענייניהם של שווי-

והפעם הצטרף אליהם יעקב נימרודי. שותף נוסף: בוב גר ציינה, מויל ירחון הערוה. פני מדהאוז באמריקה. שותף נוסף: המוליארד שאול אייזנברג.
הם הקימו חברה בשם אינטר-נשיונאל נוקלייר סיסטם (אינסקו), וביקשו מממשלת ישראל להשקיע מיליארד וחצי דולר ככור גרעיני בנחל-שורק.

המאפיה האיטלקית

וב גוציונה השקיע כספים רבים בהליך המבוסס על הקמת כורים גרעיניים קטנים וחוליסת, לעומת השיטה הקיימת של כורים אולם מתנגדי ההמצאה טוענים כי לעיתים קרובות, כאשר בתיאוריה הכל עובר, בפועל זה לא כך.
גוציונה היה בעבר מאנשי הפשע המאורגן האיטלקי של לאקי לוציאנו, שהיה בעל-בית עם מאיר לנסקי, וכך הכיר את גרינשפון, ודרכו את שווימר. שווימר, כישל, הכיר היטב את נימרודי. שחדל מלהיות נספח צבאי באיראן והפך לספק של נשק וכורר התפלה לאיראן, אחרי ששווימר חדל

חברה, שניתנה לפתח ולמכור תרופה נגד הסרטן בשם לאטרייל.

תרופה נגד סרטן

התאם לדיווחי העיתונות, מק'נוטן הורשע בקנדה בעבירות מירמה והונאה כבורסה, והקים קרן לעידוד מחקר תיאוריות מרעיות. התרופה "לאטרייל" נאסרה לשיווק באמריקה, אחרי שנמציא כי היא תרופת-אילול, וכי חקירות האף-בי-איי נמצאו כי מפיציה מרעיות 700% על ההשקעה, וכי המימון הוא של הפשע המאורגן.
שווימר הציע את התרופה למכור וייצמן, כדי שיתן לה גושפנקא, אך זה דחה אותה מייד. אז גייס שווימר את ד"ר דויד רובין, והחל להפיץ את התרופה בישראל. תחילה תוך שימוש בנייר-מיכתבים של "התעשייה האווירית", ואחרי שחדל לנהלה על נייר של חברה בשם אס"ם המשווקת מוצרי-תעופה.
שווימר אמר לעיתונאים כישראל כי התרופה ממומנת על ידי מק'נוטן

(המשך מעמוד 11)

לעבוד בתעשייה האווירית, הוא עבר לעבוד אצל שאל איוונברג בעסקי תעופה (אנב, איוונברג גם רכש את ביתו של שווימר בסביון). למזלה של מדינת ישראל, היא רחקה את ההצעה על הסף. כך, הודות לעסקי הפשע המד אורגן, נוצרו שותפויות בין שווימר, יועצו של פרס, לבין נמרודי וגרינשפון. ודרך האי הרוז הגיעו אל חשוקי.

אלוף-השוחד

הסעודי

חשוקי היה פעיל בשנות ה-70 בעסקים רבים באמריקה. הוא נש' לח ללמוד בה על-ידי אביו, שהיה רופא ידוע בסעודיה. כאשר התחילה סעודיה לרכוש נשק וציוד בכמויות אדירות, אחרי עליית מחירי הנפט, היה חשוקי הסעודי היחיד שהיו לו קשרים טובים בריאד, ושהוא חניך אוניברסיטה אמ' ריקאית. הוא היה למתווך בעסקות

ארירות, שעל חלקן התנהלו לאחר-מכן חקירות, והואשמו ראשי חברות-ענק כמו לוקהיד. הסתבר כי החברות שיהיו אישי-צמרת בסעודיה תמורת השגת חוזים, וחשוקי היה הי גורם שדרכו הוסדרו החוזים והתשלומים. במשך שלוש ש' נים סחר לבוא לאמריקה, בגלל ציר-מאסר שהוצא נגדו, אחרי שסירב להעיד לפני רשות-ניירות-הערך האמריקאית.

איש יחסי-הציבור היהודי שלו, ארד ארד מוס, שיכנע אותו לקחת כעורך-דין את קנת ביאלקין, שהיה יו"ר מועדון-הנשיאים של האירגונים הי' הודים באמריקה, וראש הליגה נגד השמצה. ביאלקין פתר את בעיותיו, וחשוקי שב לאמריקה. ב-1982 הקים את בסיסו העיסקי בסאלט-לייק-סיטי, עיר המורמונים, אולם הוא עצמו בילה בעירייה-המורים הסמוכה, לאסוגאס. במי שהיה לו הון רב, נודע עד מהרה בבתי-הקזינו בעיר, וקי

ערבאן חשוקי (ימין) בתנוחה אופיינית עיסקי שוחד של מיליונים

אל שווימר ושימרון פרס קשרים מימי ההברחות

ויסירות האשמי לירושלים. הם נסגשו עם פרס והציעו לו למ' כור לאיראן טילי. מאו, תמורת השפעה על המישטר האיראני. עובדות אלה מצויות בתצהיר שה' גיש עורך-הדין האמריקאי סמואל אוואנס לבית-המשפט בניו-יורק. אור' אנס מואשם בכך שקשר קשר עם תת' אלוף אברהם ברעם, ישראל איוונברג, סירות האשמי ואחרים (ראה מיס' גרת) למכירת נשק לאיראן.

כל העובדות האלה מטילות אור שונה על עיסקי-הנשק עם איראן. הם לא נולדו מתוך מחשבה פוליטית, שהתגבשה בדיונים בין מומחים פוליטיים וצבאיים בירושלים. שימרון פרס לא נכנס בה בעיקבות דיונים מע' מיקים והתוויות מדיניות ארד' כתיטוח. הוא הסתבך בה בגלל קשריו האישיים עם הרסתק, ידיד-נעורים, שהסתבך בה בל' לל קשריו האישיים עם איש הפשע המאורגן באמריקה, שהסתבך בה בגלל קשריו עם הרסתק סעודי.

כך נעשית הפוליטיקה הגבוהה. יסירות האשמי היה אחד מעוזריו של גורבאניפאר בעיסקי-נשק. הוא מת בלונדון באופן מיסתורי. מותו נחקר על-ידי סקוטלנד יארד.

שר קשרים עם אישי-הצמרת בעיר, ביניהם גם גרינשפון. גרינשפון הפגיש את חשוקי עם שווימר, והקשרים בין הש' ניים התהדקו.

שמפניה

לפרס

ב-1984, כאשר ביקר ראשיה ממשה שימרון פרס באמריקה, והתגורר במלון ריגנסי, הביא אליו יועצו שווימר את חשוקי לשיחה. לקומה השמינית של המלון הוחש ארגז שמפניה (על חשבון חשוקי), ובמקום היה גם יעקב נימרודי.

כפגישה השיג חשוקי את הסכמת פרס לתוכנית-השלום של חוסיין-פאר, שהוגשה לאחר-מכן לנשיא רגן על-ידי פאהד. התוכנית דיברה על הש' גת שלום במרחב והשקעת 300 מיל' יארד דולר בפיתוח. חשוקי נפגש, לשם אישור התוכנית, גם עם יאסר ערפאת, חוסיני מובאראק, וכמובן המלך חוסיין והמלך פאהד.

חברות ריגנסי היתה כבר אז מעורבת בעסקי-הנשק עם איראן. כי התאם לדיווחים באמריקה מכרה ישראל לאיראן נשק באמצעות חשור קי-שווימר-נמרודי החל ב-1982. ביולי 1985 טסו חשוקי

חשוקי לא שילם

עם איראן, וכי לא תספק נשק לאיראן ולא תתיר לאחרים לעשות זאת. מקפארלן נפגש עם קמחי וגור' באניפאר בלונדון, ב-8 בדצמבר, ואמר להם זאת. מייד לאחר מכן החליף עמר רם ניר את קמחי, והאדמיראל ג'ון פוינדקסטד החליף את מקפארלן.

ב-1 בינואר 1986 שלח אחד משור' תפיו של אוואנס מיזכר לשגרירות ארצות-הברית בפאריס, ובו כתב כי פוינדקסטד אישר מכירת 10 אלפים טילים מסוג טאו מישראל לאיראן. רדך חברה פרטית. הטילים נשלחים ישירות מישראל לאיראן, הגורם לאיר' שור היה ביקורו של עמירם ניר בדר' צמבר 1985 בווינגטון, שבו שיכנע את ראש הסי-איי-אי, קייסי, כי גור' באניפאר נמצא עתה בקשר ישיר עם אישים מיידרג באיראן, אשר ישחררו את השבויים האמריקאים בלבנון ויאפשרו חזירה אסטרטגית לאיראן. ניר הצליח לשכנע את קייסי ואת פוינדקסטד. שניים אלה שיכנעו את רגן לאשר את העסקה.

במאס 1986 בא אוואנס לישראל עם אחד העוסקים בעסקות. מינארוס. בנמליה-העופה בינ-גור'יון המתונו להם אנשי-ביטחון, ש' דאנו להעבירים את הליבי-הי' ניסה מבלי שיוטבעו בדרוכ' ניהם חותמות-כניסה. הם נמי' גשו עם סחרי נשק מורשים על-ידי מישרד-הביטחון, וכן עם צבי ריטור, מנהל סיב'ט

חומר עשיר על עסקות-הנשק עם איראן טמון בתק' של בית' מישפט ניו-יורק.

בתק' זה מואשם עורך-הדין הא' מריקאי סמואל אוואנס בקשירת קשר לשלוח נשק לאיראן. בניגוד לחוק האמריקאי, יחד עם תת-אלוף אברהם ברעם ואיש-העסקים ישראל איוונברג מישראל, האיראני סירות האשמי, ש' מיש או נרצה בינתיים, ואנשי-עסקים אמריקאים שונים, ובניהם אחד רוי פומאיק.

בתק' זה הגיש אוואנס תצהיר מאלף ביתור.

דרכונים

בלי חותמת

אוואנס מספר כי הוא נפגש אי' שית בלונדון, בקיץ 1985. עם מנ' הלים ככירים של התעשייה הצבאית הישראלית. הפגישות אורגנו על-ידי האשמי.

מנהלי התעשייה הצבאית הי' ישראלית, שיוזמנו למישפט, אמרו לאוואנס כי אמריקה מא' שרת את העסקה.

לדברי אוואנס ב-6 בדצמבר 1985, בפגישה בבית הלבן, המליץ רוברט מקפארלן לעצור את מישלוחי-הנשק, והנשיא אישר את הצעתו. הנשיא הורה למקפארלן להיפגש עם רייזיד קמחי ומאנצ'ר גורבאניפאר, ולמסור להם כי ארצות-הברית מוכנה לשיחות מדיניות

כנגד ביטחונות של חשוקי והבטחות של ניר. טתה הא קועל את רכושיו של חשוקי, לשם החזרת כספו.

מיזכר

סודי ביותר

התאם לתצהיר של אוואנס, סיפר אוואנס לרולאנד כמה חוד' שים לפני פגישה זו, כי הוא וסירות האשמי עושים עיסקה שבה מעורבות ארצות-הברית וישראל. רולאנד אמר לאוואנס כי הוא מכיר היטב את דוד קמחי, שיש לו קשרים טובים בממשלה באמריקאית, והציע להיות שותף כי עיסקות ולהשתמש בקשרי קמחי בא' מריקאית. ומן-הלאה לאחר מכן בוצעה עיסקה עם איראן בפיקוח ניר. מאק פארלן וגורבאניפאר, המימון גוייס על-ידי חשוקי' בהלוואות.

המסמכים שהגיש אוואנס כוללים מיזכרים חשאיים של אנשי הסי-איי-אי ושלוחותיו, הנוגעים להערכת הכוונות של הממשלה האיראנית, ומה ניתן להשיג שם.

במיסמך סודי ביותר לקולונל מולר, נציג המאיינס באירופה, נמסר בין השאר:

האיראנים מכנים את מבצע העסקות בשם "דמבאר", על-שם הר הסמך לטהראן.

ממשלת איראן רוצה לרכוש 110 מטוסי אף-4 אי במחיר השוק. כן הם רוצים חלקי חילוף למטוסים אלה. הי עיסקה לא בוצעה. כי האיראנים סירבו לנהל משאומתן עם הסי-איי-אי.

האיראנים מוכנים להציע לאמ' ריקאית. כדי לקבל את מבוקשם. טנק סובייטי חדש ביותר, יחד עם שרידים של עוד שני טנקים, וכן לספק לאמ' ריקאים שמונה הליקופטרים סוביי' טיים. כל הנשק הסובייטי נלקח מעי' ראק. אם הסי-איי-אי אינו יכול לברר אם אכן יש לאיראן ציוד סובייטי כזה, מוצע לבקש מהמוסד לברר זאת.

האיראנים יפתחו במגעים כאשר יקבלו אישור לאספקת 39 מטוסים שהם מעוניינים בהם.

האיראנים מוכנים לרזן בשיבוץ חלק מהמטוסים ליד הגבול הסובייטי, ולאפשר לאמריקאים לקבל את המידע שהציור האלקטרוני במטוסים יעביר.

י"ר הפרלמנט האיראני, האשמי ראפסאג'אני, הומק מישלחת צבאית סובייטית המבקרת באיראן, לציד מחדש את כל הצבא האיראני. כדי לסכל את החזירה הסובייטית מוצע להתחיל בעיסקה הנוכחית.

לאפשר לישראל לבצע את הי' עסקות.

הוסכם עם הישראלים כי הם מוכנים לקבל מייד את הנשק הסוב' ייטי תמורת אספקת ציוד צבאי לצבא איראן.

נפגשו עם נציגי המוסד הישראלי, שהפצירו בנו לנהל מגעים בעניין חי' לופיה-ציוד. הסברנו כי קודם-כל עלינו להציע זאת לארצות-הברית, נאמר במיזכר.

ישע! 3:10 לטובת פרס!

בסדרה הכל — 40 עמודים. עבודה מושלמת, נקיה ומהודרת. עיצאם, שאהב שלמות, היה נהנה ממנה. גם אמיל.

מישגל כתרופה לכל

אני חובביסטים מושבע, שכמעט ולא מזדמן לו לראות סרטים. אני עסוק מדי. אבל השבוע ראיתי במיקרה שלושה סרטים בהקרנות מוקדמות. שניים מצויינים, אחד מעניין. יתכן כי הסיפור של הסרט שקיעת האימפריה האמריקאית טמון בהחלפת שמו. המפצים בארץ סברו, כנראה, שהשם ריתיע את הצופים, והעניקו לו שם חלופי: שיחות מלוכלכות. האידיאולוגיה של הסרט הקנריצרפתי הזה כלולה דווקא בשם המקורי. ואילו תוכנו הממשי כלול בשם הישראלי. האידיאולוגיה נאמרת בהתחלה. כל תרבות חדשה עולה, משגשגת, מורקנת ומתה, בדיוק כמו כדורסל. כאשר היא עדיין בשלב של עליה, יש לבריות אמונה חזקה, תכלית קבוצתית: הם מוכנים להקריב את עצמם למען אידיאל נעלה. להתמסר כולם להגשמתו. אין הם מחפשים אושר אישי. אך כאשר התרבות שוקעת, כל פרט רוצה רק ליהנות. האדם מחפש אושר בחיים, תענוגות חומריים ומיניים.

מי אמר את זה? הסרט מגלה את המקור: ההיסטוריון הבריטי הרגול ארנולד טוינבי. (האמת היא שאת התיאוריה המציא אוסוואלד שפנגלר, גרמני פסימי, בשלהי מלחמת העולם הראשונה. הוא כתב יצירה מונומנטלית בשם שקיעת המערב, המבוססת על תיאוריה זו. אחר כך בא טוינבי המבריק, אימץ לעצמו את התיאוריה והכניס אותה לאופנה. כיום מייחסים אותה לטוינבי. שפנגלר המיסכן נשכח לגמרי. זהו לאיפסע גורלם של הוגי תיאוריות מהפכניות. ליבי עם שפנגלר.)

אחרי הקדמה זו, מוקדש הסרט כולו לשיחות של ארבעה גברים וארבע נשים. הגברים מכינים ארוחת-ערב ומדברים בינם לבין עצמם על הרפתקות מיניות. יש תיאורים של מישגלים וכישלונות, פחדים ודברירה, כמקובל בשיחות בין גברים. באותה השעה עוסקות ארבע הנשים בהתעמלות, בשחייה ובאתלטיקה, וגם הן מדברות בינן לבין עצמן על מישגלים, הרפתקות לסביות ואחרות, לפרטיהם הפרטיים. הסרט כולו מורכב משיחות אלה, והן משעשעות ומתוחכמות מאוד.

לא במיקרה עוסקות הנשים באתלטיקה, והגברים בכישול. התפקידים התפוכו, והכל עוסקים במישגלים באופן כפייטי. המישגל הוא תרופה לצרות החיים, מחסום מפני הפחדים של האותה המודרני, אמצעי למילחמה בבריאות ובהזדקנות. כולם אינטלקטואלים, כמובן. נערתי העיוסי, המעניקה לאחר הגברים "הרפיה", מרבת תוך כדי כך על הרגשת האנושות עם פרוס השנה 1000. עם תיאור השנה 1001 מגיע הגבר לשיאו ואילו הפרופסוריות מסבירה: אנחנו יודעים הרבה על המצרים, ומעט על הגוים. הרבה על הגברים, ומעט על הנשים. המנצחים מעניינים יותר מאשר המנצחים!

הסרט מצחיק עד דמעות, תרתי משמע. כי בסוף נשארות הרמעות.

גם שמו של הסרט הצרפתי הקרן הירוקה הוחלף. בעברית זכה בשם הסממי קיץ. חבל.

תחת האינטלקטואלים המבריקים משני (או משלושת) המינים בסרט הקנדי, באה כאן צרפיה פשוטה, פקידה פאריסאית צעירה המונית, לאיפה, חסרת ביטחון עצמי, בודדה, עד סף הייאוש. בעונת החופשה השנתית, כאשר כל הפאריסאים יוצאים לחופשי תם בגרירת-עם המונית, היא נותרת בלי חברים וחברות. היא פוחדת לצאת לבדה, שמא יראו שהיא בודדה. היא פוחדת מפני רחיה על-ידי הגברים. היא חשה אפסות. היא מנסה לצאת לחופשה לבדה פה ושם, ובכל פעם היא חוזרת מוכה ומובסת. אבל יש לה חלום. יום אחד תפגוש בגבר הנכון. סמל החלום הוא הקרן הירוקה — הקרן האחרונה של השמש השוקעת. את הסוף אפשר לרמזין.

זה יכול היה להיות סרט די פשוט, אלמלא המישחק הנהדר של דלפין הצעירה (מארי ריביר), והשיח הממלא את הסרט — שיח שאין בו צליל כוזב או צורם אחד. לדעתי, סרט מעולה. הסרט השלישי הוא מסוג אחר. מיפרץ מוסקו איתו אינו יצירה קולנועית אמנותית הבאה לשקף קטעייחיים, אלא סיפור המובא במאמצות הקולנוע. סיפור בידיוני, הסובל מן הסכמאטיות של כל סיפור בידיוני. יש בו מתח, אין בו עומק.

אלי פוקס הוא אמריקאי המתגעגע אל האידיאלים האכזרים של ארצות-הברית — הפשטות, העבודה העצמית, החלוציות, היושר. הוא רואה סביבו רק סמים, פשע, עבודה רעה, התנוונות כללית. הוא מחליט לברוח מאמריקה השוקעת, העומדת להיהרס בשואה גרעינית, ולייסד עולם חדש בג'נגל — מקום שבו יתפרנסו הכל מעבודה עצמית, שבו איש לא ינצל את הזולת, שבו לא תהיה דריסת-רגל למוצרי התרבות הקולקלת. רגלו הוא רגל ההגיון החלוני, הדוחה את ריבירי-הכוכב של הרת הממוסחרת ושאר צורות הניצול.

הוא מייסד מושבה זאת בג'נגל. זו משגשגת ופורחת, חלקת ג'דעדן. אך אייכותולת של הגיבור להתפשר היא בעוכריו. כדי להתגבר על בריונים המבקשים לקרוא את המושבה, הוא גורם לאסון. הקנאות האידיאליסטית שלו מעבירה אותו על רעתו. מי שרוצה, יכול לראות בכך אלגוריה ציונית. מיפרץ מוסקו יכול להיות גם מיפרץ חיפה, נהלל, חלוצים, מייבשי-יבשות, בריחה מהשואה (הנאצית, לא הגרעינית), מילחמה בערבים, חלום ושיכור.

סרט המעורר למחשבה, אך שאין בו חוויה אנושית, כמו בשני האחרים.

שיווקו בסיונות תצלומים של חיילות-צה"ל הנושאות רובים, ורימינו את כל העולם. אך החיילת נשארה השיפחה של צה"ל, כשם שהאשה בקיבוץ היא כיום השיפחה של הקולקטיב. מחלום המייסדות לא נותר כמעט דבר.

הצעירה באוניה האמריקאית סיפרה שיש על סיפונה 300 נשים. אני מציע לפמיניסטיות הישראליות לדחות מאבקים של

אורי אבנרי

יונה אישי

מהבכך, גם אם יש להם ערך סימלי, ולהתחיל להילחם מאבק ישראלי אמיתי, על מקומה של האשה בצה"ל, בפיקוד הגבוה, ביחידות השרה, בטייסות ובצי.

עיצאם ואמיר

התיאטרון דויטשש שארשפיל-האוז (בית החצות הגרמני) בהאמבורג שלח לי את התוכניה למחזהו של יורשע סובול, הפלסטינית, המוצג שם מזה חודש.

וזהי חוברת יפהפיה. נרמה שלא הושקע בה פחות מאמץ מאשר בעליות המחזה עצמו.

מכיוון שהמחזה זכה בארץ בפרס עיצאם סרטאוו מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני, מוקדשים לאישיותו של סרטאוו כמה עמודים בחוברת — תצלום פניו, תצלומי ההתנשקות בחייו וגופתו, ופרק ארוך מסיפרי אויבי, אחי המתאר את האיש. (בגלל סיבה זו טרח התיאטרון ברוב אדיבותו לשלוח לי את החוברת.)

כדי לאזן את התמונה, מוקדשים כמה עמודים בחוברת לאמיל גרינצווייג — תצלומי הפגנה, כמה דקות לפני הירצחו, תמונת גופתו על הארץ, ראיון עליו עם שלומית כנען, תיאור ההפגנה בידי שולמית הראבן.

יש בחוברת רשימה של האירועים העיקריים בסיכסוך הישראלי-פלסטיני מאז עליית הביל"ויים, וכמובן דברים על המחזה והמחזאי, בליוויית תמונות.

התכנית למחזה של סובול בהאמבורג

מר שימעון פרס מסר לוועדת-החוקר-הביטחון של הכנסת בין בישראל, ירדן ומצרים, הושגה הסכמה על 10 נקודות לגבי הוועדה הבינלאומית לשלום במזרח התיכון, ורק לגבי שלוש נקודות נותרו חילוקי-דעות.

משמע: 3:10. תוצאה יפה לכל הדעות. מר פרס שכח לפרט את הנקודות שעליהן יש ואין הסכמה. אני שמח למסור פרטים אלה לציבור.

יש הסכמה על הנקודות הבאות: כל משתתפי הוועדה יהיו מעל לגיל 18; יהיה מותר להופיע בלבוש מערבי או מזרחי; הדיונים ייערכו בשיבה; הדיונים לא יתחילו לפני השעה 8.30 בבוקר ולא ייארכו אחרי השעה 22.30 בערב; השפות הרשמיות יהיו אנגלית, צרפתית ורוסית; יהיה תרגום ברומני; מזכיר-האום יישא דבר-בכרה; יהיה מותר לעשן בזמן הישיבות; בעת הדיונים לא יוגשו משקאות אלוהותיים, לא יתקיימו דיונים בימי שבת, ראשון ושישי בשבוע.

לעומת זאת, לא הושגה הסכמה על שלוש הנקודות הבאות: מי ישתתף בוועדה, מה תהיה מטרתה ומתי היא תיערך.

לך אל הקיצוני

עמירם ניר אמר לג'ורג' בוש, סגן-נשיא ארצות-הברית, שישיר אל מחפשת קשרים עם היסודות הקיצוניים באיראן. לפי הדיווח האמריקאי, אמר ניר שאין טעם להתקשר עם "מתונים", כי אלה אינם מסוגלים לקיים הבטחות. רק הקיצוניים מסוגלים לכך. היו הכחשות, אך אני מאמין לאמריקאים. אני מכיר את ניר כאדם הגיוני, והדברים שרובאו בשמו הם הגיוניים. הדיבורים על איראנים "מתונים" הם קישקוש, כמו הדיבורים על פלסטינים "מתונים".

אילאם פרג' יכול להיות אדם נהדר. המלך חוסיין יכול לדבר אנגלית נהדרת. ראשי אגודות-הכפרים יכולים להיות ציונים למהדרין. אך אף אחד מהם אינו יכול לספק את הסחורה. את הסחורה יכול לספק רק יאסר ערפאת. ואילו אפשר היה לכלול כמשאומתן גם את היסודות הקיצוניים ביותר של אש"ף, זה היה כדאי.

לפי העיקרון הזה פעל אנוור אל-סאדאת, כאשר פנה אל מנחם בגין, טרוריסט-לשעבר וקנאי לאומני, ולא אל יצחק רבין ושימי עון פרס. אלה לא היו מסוגלים לעשות שלום ולפנות את השטחים.

כאשר אתה עושה עסק עם מתון, אתה נמצא רק בראשית הדרך. עליך להתעסק עוד עם הקיצוניים. אך כאשר אתה עושה עסק עם הקיצוניים, זה סוף-פסק. מעבר לו אין כלום, חוץ מאנאלה כהן ואברנידא, אנשים שיתרבו תמיד לכל דבר, אך שאין כוחם מספיק לחבלה אמיתית.

ראש נדול

אני מתפעל מחוצפתו של אמיר דרורי.

דרורי היה מצביא מילחמת-הלבנון, מילחמה שכולה מלאה וגרושה בכישלונות צבאיים מכל הסוגים, מילחמה שבה אף עוצר בה בנשית אתה לא הגיעה למטרתה כמובן, אם הגיעה בכלל. הכישרון האמיתי של דרורי הוא בהליכה בין הטיפות. רפאל איתן מעליו ואביגדור כרנגל מתחתיו הואשמו בכישלונות, אך לא הוא. רפול מעליו ועמוס ירון מתחתיו הורשעו באחריות, ה"ע" קיפה" לטבח צברה ושאלילה, אך הוא יצא חלק. משה לוי, גם הוא אחד הביזיונים של אותה מילחמה, לחם למענו כארי.

אם אתה נכשל, שתוק ולך בשקט. אבל דרורי החליט ללכת ברעש, תוך הטחת האשמות לכל עבר כמו מיקלע שיצא מכלל שליטה. איימינו של דרורי כרמטכ"ל מסוכן לישראל יותר, כך מסתבר, מאשר הכוחות המשולבים של טוריה, ירדן ועיראק. אם היה ספק בנכונות ההחלטה שלא להפקיד בידי איש את האחריות לביטחון המדינה, הרי בא דרורי עצמו וסילק כל ספק. ואשר לשאר האלופים הנוטשים את צה"ל בטרנקות-ידלת — גם זו עוונת-מצה. מותר לגנרל לפרוש, ביחוד כאשר הוא נוכח לדעת כי אין לו סיכוי להגיע אל התפקיד העליון, אך הרעש וההמולה שמקימים אלה הם בגדר הפקרות. כשעתה התלוננו על תופעת "הראש הקטן" בצה"ל, נרמה כי בצמרת יש כמה ראשים גדולים מדי.

נשים במטסת

במשך כמה שנים ראו הישראלים ולא האמינו למראה עיניהם: נערות חניניות משרתות באוניות-הענק הקרביות של חיל-הים האמריקאי.

(אני מציע לוותר על המלים המגושמות "נושאת-מטוסים", ולקרוז לאוניה זו "מטסת", על מישקל "משחתת" ו"סירת", שהרי תפקידה הוא להטיס מטוסים, כפי שתפקידן של הן הוא להשחית צוללות ולסייר בים.)

בארץ אין אף חלום על כך. נשים בספינות קרביות של חיל-הים חלילה!

ובעצם, מרוע לא אין בספינה תפקידים המיזכרים כוח גופני כה רב. עד כי אין אשה יכולה לעמוד בהם. כל מה שגבר יכול לעשות באוניה, יכולה לעשות גם אשה. ואם דרושים תאי-שריר תים כפולים — אז מה?

הירוור פשוט זה מראה עד כמה מפגרת ישראל כיום אחרי ארצות-המערב בכל הנוגע למקומה של האשה בחברה. פעם

האוכלוסיה הצעירה נדחפת לארצות הברית. המימסד

הישראלי בונה, בעצם, תוכנית לריקון המדינה מיושביה. האזרחות

הישראלית היא הזולה בעולם ליהודים. המעך הסידרה של יונתן שם-אור

לא רוצים אותם כאן!

טוטליטאריות, הנציחה בארץ את השטטעל על מוסדות החלוקה שלו, הגישה הכפייתית של הכלל על היחיד, ודפוסי התנהגות ומחשבה של גטו, מבריהן מכאן את הנוער. הפריר טוקולים זה הסבר טוב, כי כל הסבר אחר הוא הסבר תמוה. דוגמה? דיוור.

גג ליד

בארץ אין בונים דירות להשכרה. בסדר. הסידרה הזאת לא מתעסקת עם השיטה, אלא עם פעולות הישילטון ביחס לתופעת ההגירה. הישילטון הישראלי רוצה שכולם יקנו דירות. זה נוח לו, כנראה, שכולם משתכרים למשכנתא, או ממירים את ההון שנחסך במשך דור עבודת הורים בארץ בעת קורות חתונה לבת, במקום בקיאות מופעל, עכשיו, מי מקבל את המשכנתא?

הקריטריונים די פשוטים, ובנויים על מיספר האחים שיש למקבל המשכנתא, על השרות הצבאי שלו (זה תרגיל סטטיסטי להענקת יתרונות לעדות המיורח מרובות הילדים, ומניית עת ההטבות מאוכלוסיה ערבית מת' ברה) וגיל. הגיל הוא נתון משמעותי, כי כאן רואים איך השיטה מעיפה את האוכלוסיה הצעירה החוצה. הגיל המינימלי לקבלת משכנתא הוא 27. מדוע? יכול להיות שזה מפני שהגיל החיצוני של המהגר הישראלי הוא 25 וחצי. קודם, מכתבה השיטה, יעופו מפה המוכשרים. אחר כך, מי שלא הצליח לצאת, יקבל עזרה בדיוור.

הרי ניתן היה, בעצם, לתת את המשכנתאות בגיל 21, מייד אחרי השירות הצבאי. ודאי שניתן, אלא שאז הצי עיר הישראלי היה נקשר לארץ בעבותות של משכנתא, ובחיים הוא לא היה מהגר מפה.

אלה הן שטויות, אומרת השיטה. זה עניין של כסף. פשוט, אין די כסף לתת דירה לכל אורה.

אין כסף

את המהגרים היוצאים מכאן מפ' תים, בצורה די עלובה, לחזור לארץ. בין הפיתויים יש כל מיני הטבות כספיות, שכוללות פטור ממסוי על מוצרי חשמל ובית, הלוואה נוחה לטיסה והעברת המיטענים לארץ, ומענקי אבטלה, קליטה, ועבודה. שווי כל ההטבות מתקרב ל-30 אלף דולר. צעיר ישראלי העובר בארץ משלם למדינה, כל שנה, יותר מ-10 אלפי דולר מיסים. החשבון פשוט: משכורת חודשית של 2500 שקל, כרוש, חצי שמתחיל מרבית הכסף חוזר לאוצר. חצי באמצעות מס ישיר על המשכורת, והיתר מהמיסוי על המוצרים שנצרכו, שגם בתוכם מרכיב המס מתפלג בצורה דומה.

המקרה שקנית בכסף הפנוי עולה לך במחיר החומר, שבתוכו יש מס, מחיר העבודה, שגם בתוכו יש מס שפועל-המקרים משלם, ורווח חברות הייצור והשיווק, שגם בתוכו יש מס. הערך העודף האמיתי הוא ממס רווח, וכל פרט שבתוך המערכת הוא אמצעי-הכנסה. פרט שיצא מהמערכת, (המשך בעמוד 28)

של מערכת שילטונית, ראייה ארוכת טווח של האחוזים בהגה, וראגה אמיתית לאינטרסים של הכלל. זה באמת גם התסריט היחיד שאפי' שרי, אם נרצה להסביר את פעולות השילטון ביחס לתופעת הידלדלות האוכלוסיה בארץ, ומאמציו למנוע אותה, ונתעקש על ההנחה שמישהו, שם למעלה, יודע מה שהוא עושה. האמת היא, קרוב לוודאי, שהפרטים המתפקדים בתוך המערכת השילטונית אינם חכמים במיוחד, בלשון המעטה.

את הסיבה האמיתית. "שהיא".

התחבה שלנו היתה לשמור על הצעירים. הרי אי אפשר להציל את כולם.

ראשהממשלה הבין את המילכוד. המדינה, שגורלה נחרץ, צריכה להציל את מיטב האנשים הגרים בה. צריך לעשות את זה ככה שאף אחד לא יבין, לא אמריקה, לא אורחי המדינה, ואפילו לא הצעירים שמצילים אותם. הבנתי, סיכם ראשהממשלה.

סיפורים של אנטישמיות. זה לא אמיתי, מה? הפקיד הוותיק ציין לעצמו בסיפוק שראשהממשלה הוזה, בניגוד לקודמו, לא מעשן. הוא לא סבל עשן. ראשהממשלה קם מהכיסא, והס' תוכב בחר. הוא הבין מה הוא צריך לעשות. עכשיו הכל הסתדר גם לו, וכל

ה הבל? ראשהממשלה החדש ניסה לא להיראות מופתע. הפקיד הוותיק, המרכז בידו את כל המידע הסודי שראשי-ממשלות צריכים לדעת כאשר הם נכנסים לתפקיד, סיים לתדרך את הנבחר החדש: ראשי-ממשלות בארצות

עורכי דין

בענייני הגירה ואשרות (ויזה)

מעמד של תושב קבוע — כרטיס ירוק
• אשרות עסקים • אישורי עבודה • ענייני הסגרה וגירוש
נכסי דלא נייח — עסקים — פליליים-גירושין
מחירים נוחים

קלדרון וסילבר Calderon & Silver P.C.
Attorneys at Law
401 Broadway, Manhattan
(Near Federal Building) (212) 226-7407

מודעות בעיתון המהגרים "ישראל שלנו" —

עורך דין ברנט

בוא נדבר על:

- גרין קארד. אזרחות ובעיות הגירה
- שותפות. חברות עסקים
- חוזים. מכירות. קניות
- מכתבים חוקיים
- גירושין. נישואין
- בעיות ביטוח
- מקרקעין
- פליליים

ביטוח תאונות — תשלום/ רק אם נצליח
נא התקשרו לקביעת ראיון:

LANCE E. BARNETT Esq.

f 277 Broadway, Chambers Bldg Suite 1410 N.Y. N.Y. 10007
מול העירייה ובתי המשפט

טל. (212) 619-1555

החלקים התאמו. זה הגורל שלי, חשב, ואני אצית.

במעטפה החומה, על השולחן, היתה כל האינפורמציה, עם כל התאריכים. עכשיו זהו הפרק האחרון, ועכשיו צריך לפעול. "הפרוטוקולים של זיקנה" ציון, הנמצאים במעטפה החומה, הם תוכנית פעולה, והוא חייב לפעול כמו שהם מכתבים. העם היהודי, הבין מהפרוטוקולים, לא רצה אף פעם מדינה לאורך זמן. היה צריך להקים אותה, לזמן נתון, וזהו. עכשיו, הזמן נגמר. השאלה היא מה עושים עם האנשים שחיים כאן.

אתה זוכר, הזכיר לו הפקיד הור' תיק, "מה קרה ביום-הכיפורים?"

בוודאי. כולם זוכרים. "אני מתכוון לצנחנים." ראשהממשלה לא זכר. "לפני שהמלחמה פרצה, ישבה חטיבת-הצנחנים בקו המעוזים בתעלה. ידעו, כמובן, שתהיה מלחמה, אבל אסור היה לדבר על זה. היה צריך להציל את הצנחנים." ראשהממשלה הקשיב. "הוציאו אותם מהקו, במקומם, הכניסו לשם את אנשי-המילואים של החטיבה הידרשולמית. אף אחד לא הבין

אוייב שהם סוכנים ישראלים, תוכנית מיבצע שימשון, ובה פירוט ריכוזי כל פצצות וענניו, דין וחשבון כספי על מצב הרזרבות של כסף יהודי מוברח בחו"ל, ועוד זוטות כאלה, שאף בית נבחרים בעולם הדמוקרטי לא מקבל עליהם שום דיווח, והן מתפרסמות, אם צריך, אחרי 50 או 100 שנה, לפי חוקי החיסיון הקיימים בכל מקום. הפקיד הוותיק, שביצע תירגולת החלפת רוחם חמש פעמים ב-10 השנים האחרונות, הושיט לראשהממשלה מעטפה חומה, הצטמצם בפנינת החרד, וחיכה, כמו רופא הידוע את משך השפעת הוויקס, לתגובה. כולם, חשב הפקיד, אותו הרב.

זה לא יכול להיות. ראשהממשלה החזיק את המעטפה, ממאן לעכל את המידע שהוזרק באמצעותה לתודעתו. הפקיד שתק. הוא הכיר את הטקסט בעל פה. עכשיו, ידע הפקיד, יזרוק ראשהממשלה החדש את המעטפה החומה על השולחן, וישיתו כמה שניות. ראשהממשלה החדש זרק את המעטפה החומה על השולחן, ושחק כמה שניות. "הייתי בטוח שאלה הן אגדות.

ועכשיו גם במיאמי!
עו"ד בן-ציון
Israel Ben-Zion
Attorney at Law
עו"ד בן-ציון — בעל רשיון הופעה בבתי המשפט של מדינת ניו-יורק.
המהימנות והנסיון במשך 22 שנה בארץ ובניו-יורק — מדברים בעד עצמם.
צוות מומחים במשרד של עו"ד בן-ציון יעמך לשרותכם בתחומים הבאים:

(א) כל ענייני הגירה (כרטיס ירוק) ואשרות (כרטיס ירוק), אישורי

אפשר להשיג את העיתון בקיוסקים בתל-אביב

פתיחה חגיגית — NE פילדלפיה — פתיחה חגיגית — NE פילדלפיה
סמינר חדש
PHILADELPHIA N.E.
GOLA
מכשירי חשמל 110v — 220v המתאימים לשימוש בארץ מצלמות וידאו, מכשירי וידאו (VCR), טלוויזיות, מקררים, מכונות כביסה, מיבשכים, מערכות סטריאו (כולל דיסק), Microwaves, מכשירי טלפון ועוד חוזרים לארץ? אפשרות למשלוח ישיר לחברת ההובלה בארה"ב
לרגל הפתיחה מחירים מיוחדים
לדוגמא: וידאו 200 עם שלט — טושיבה — \$375
טלפון אלחוטי למרחק 2000 — 1500 מטר החל מ-\$49
פתוח רצוף 7 ימים בשבוע
מ"מ 10 בבוקר עד 10 בלילה
בימי ראשון 12 בצהריים עד 5 בערב
ROOSEVELT MALL - PHILA.
(215) 332-3600/01-02

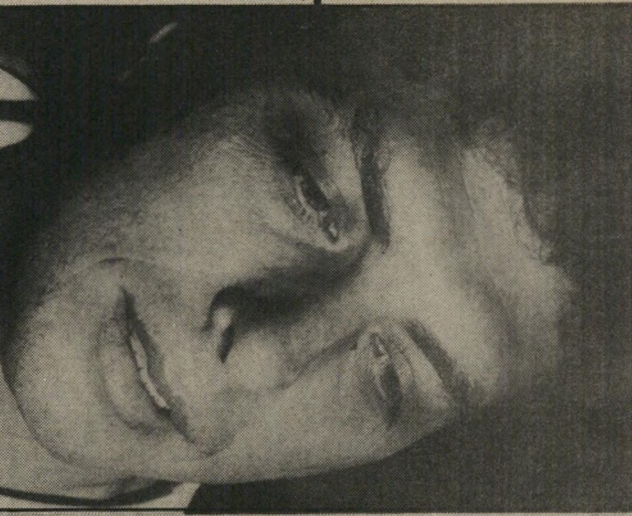
אבל השיטה שבתוכה הם פועלים מכתבה להם דרכי-פעולה. חייל בן 19 איננו יודע שהוא השתתף בכל הקרבות כולם, ממסע הפילים של חניבעל, הנצחון של נפוליאון באוסטרליה, וחפירות ורדר. הוא כן היה שם, והאימונים שהוא עובר מכילים את כל הידע הקרבי המצטבר עד לרגע זה. זו השיטה. השיטה הישראלית, שנולדה בין שיפולי המאות האחרונות, ה-19 וה-20 בארצות

ההסבר הרע
התסריט הזה הוא תסריט מחמיא. זהו תסריט שלוקח בחשבון תכונה

גאולה נוני, זמרת

מאיר פניגשטיין, זמר

מנחם מאיר, מוסיקאי

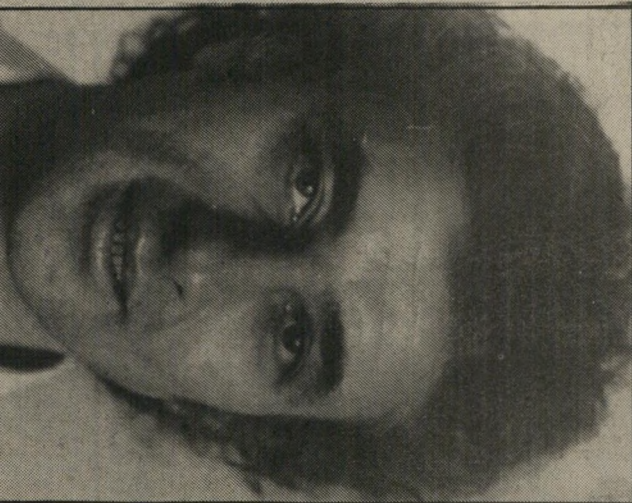
עליזה גור, מלכת יופי

בתיה בנדיקט, דוגמנית

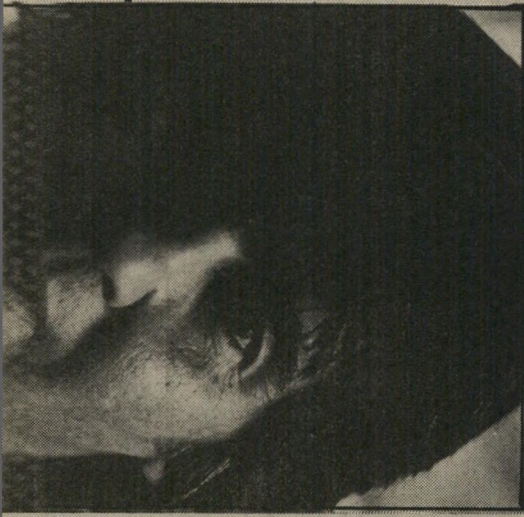
סמי מולכו, פנטומימאי

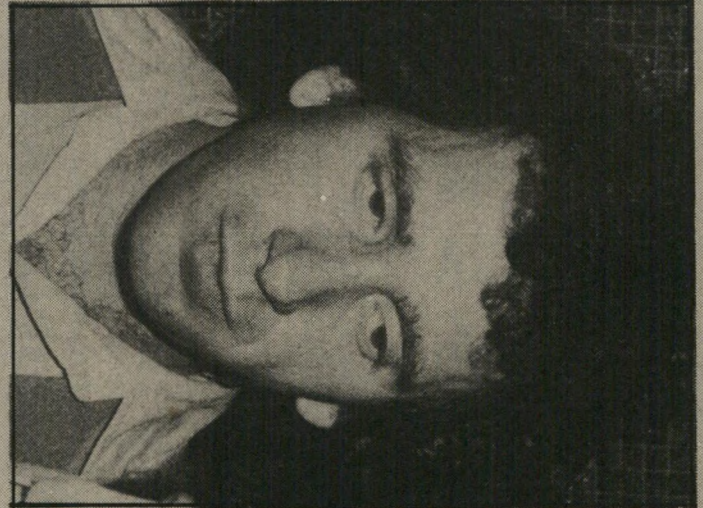
עליזה אדר, שחקנית

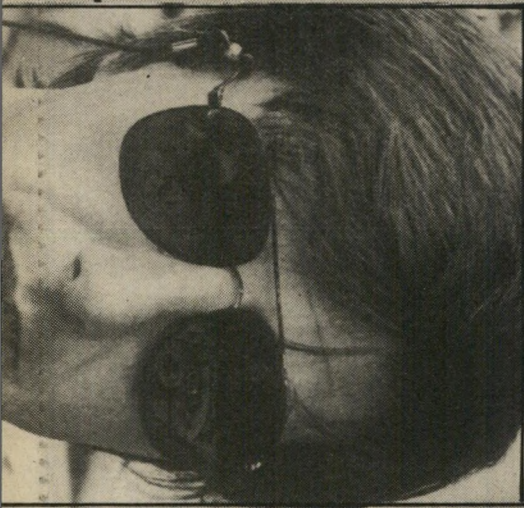
אבי עופרים, אמרגן

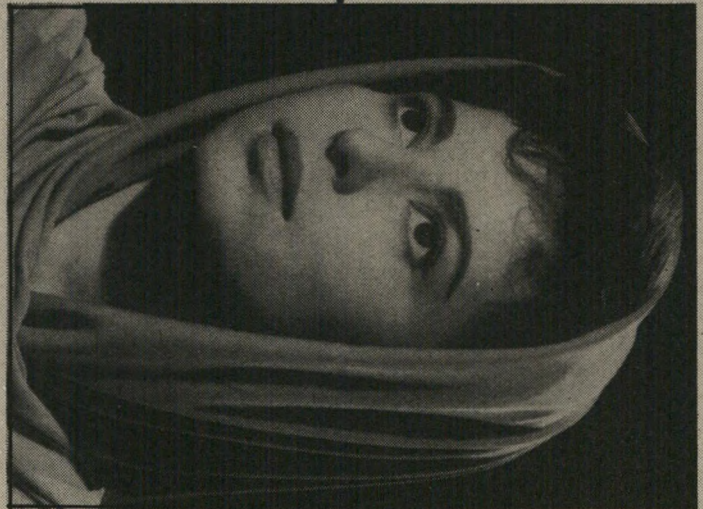
עמוס קולק, סופר-בימאי

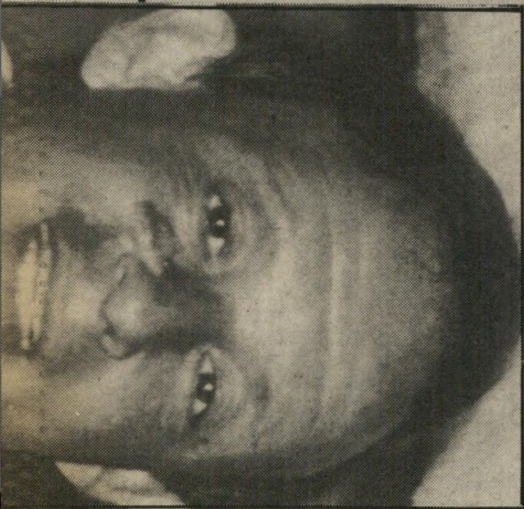
יורם פולני, איש-עסקים

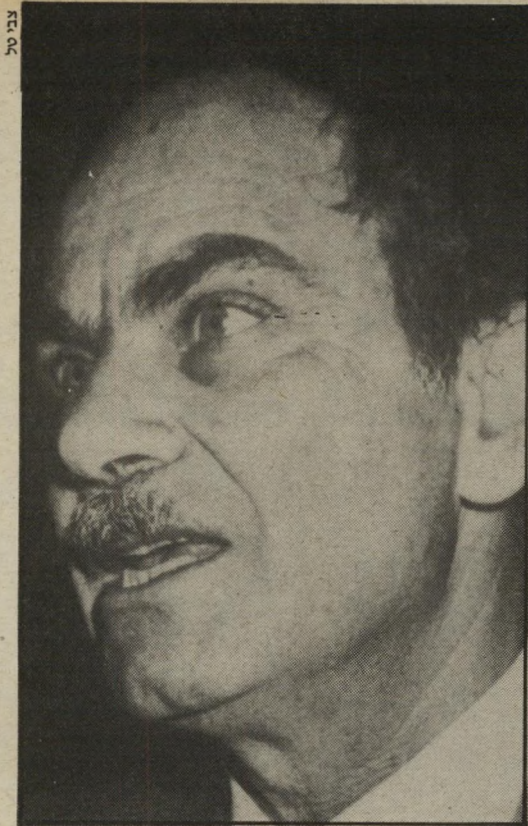

חיה הרדית, שחקנית

יורם הראל, אמרגן

עדי אמוראי:

„אינני רואה כגם בשיחתי הטלפונית עם בלס!“

עדי אמוראי בחר שלא להגיב על הפירסומים בקשר לקשריו הפוליטיים עם דוד בלס. במה מנסים להאשים אותו? שעותיו כסגן-רש? להיפך: אני שימשתי כיועץ הכלכלי של בלס כארבעה וחצי חמישה חודשים. אומרים לי כיום שבעד עבודה השווה 25 אלף דולר לקחתי 2000 דולר בלבד. כשכנע לפני התמנותי כסגן שרהאוצר, חיסלתי את כל עסקיי הפרטיים.

אינני יודע מה פיתאום פורסמה כעת השיחה הטלפונית לראשונה על הפירסום.

פרשות

שקיימתי עם בלס, כשכבר הייתי במשרד האוצר.

● הבה נתמקד בשיחה הזאת. באלה נסיבות נערכה?

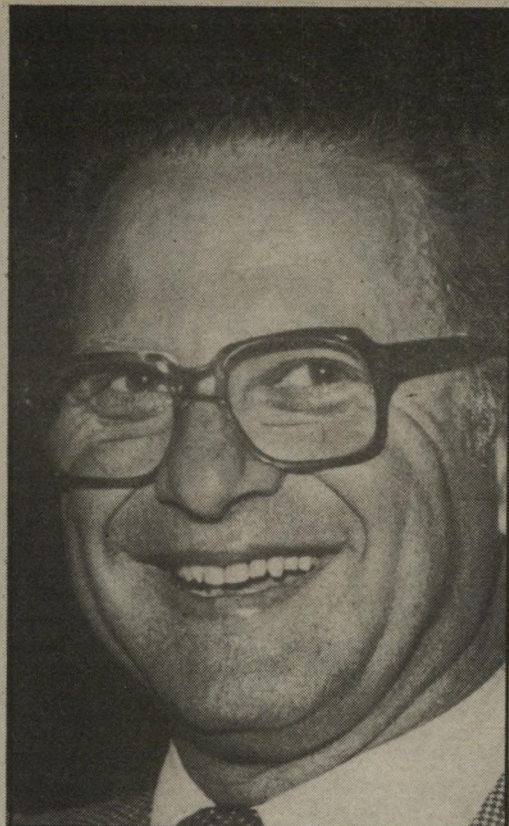
היא נערכה אחרי שהמישטרה לא מצאה, בשלב מסוים, שום דבר נגד בלס. לכן אינני רואה בה כל פגם.

● איך אתה משתלב כסגן-רש בעסקיו של בלס? אינני משתלב! זאת טעות: פנו אליי מהתק"ם שאעזור להם להשיג את כספם מבלס. היה מדובר אז במשולש עיסקי התק"ם-דיסקונט-בלס. כלומר: התק"ם הפקידו את כספם אצל בלס דרך בנק-דיסקונט. ביקשו ממני לסייע לתק"ם, ואכן סייעתי בהשגת 70% מכספם. מדובר בסכומים אדירים. היום, כשזורקים סכומים כגון 160 מיליון דולר, כולם מתרגשים.

● אינך חש צורך להסביר את עמדתך בפרשה באופן יותר מסורתי?

כרגע בחרתי שלא להגיב. גם לתגובה הזאת משכת אותי בלשון. כבוא היום, אני בהרבה.

(דפנה ברק)

מיכה חריש:

„אסור שחברי הכנסת ידונו בעצמם בשכרם!“

ביום השלישי אולי עשתה ועדת הכנסת היסטוריה. הוועדה גיבשה הצעת-חוק, שעל-פיה יהיו מנועים חברי הכנסת בקדנציה הבאה מלעסוק בעבודות מכוניות צדדיות, נוסף על עבודתם הפרלמנטרית. שוחחתי על כך עם חברי הכנסת מיכה חריש. שמו של חריש עלה באחרונה לכותרות כשותף-לשעבר של עדי אמוראי, בקשר ליעוץ המפורסם שהעניק אמוראי לדוד בלס (ראה הנוף).

● יש לך עדיין מישור ייעוץ כלכלי?

לא, אבל מדי פעם אני נותן ייעוץ כלכלי לאנשים או לפרוייקטים מסוימים.

● מה דעתך על הצעת-החוק הזאת?

מוכן מאליו שאם אני מבצע עבודות כאלה, המצב הקיים הנהוג בכל הפרלמנטים באירופה — לא רק אצלנו — הוא הגיוני ומקובל עליי.

● מדוע זה מקובל עליך, שאדם שנבחר לעסוק בעבודה מסוימת, יעסוק גם בעיסוקים אחרים?

בגלל הארעיות! אדם נבחר לכנסת לתקופה מסוימת ואין לו ביטחונות לכמה זמן נבחר. מה את רוצה? שירוק את כל אשר עמל עליו כל חייו, ככה-סתם? נוסף על כך, כבעל-מישפחה אני אומר לך, שהמשכורת המשולמת לחברי-כנסת אינה מספיקה. אפילו חשבון-הוצאות אין לי.

עם זאת, קבעתי לעצמי כלל, שבנושאים של אתיקה ועבודות נוספות של חברי-כנסת, אינני חושב שחברי-כנסת צריכים לדרוש בעצמם, כמו שנהוג, למשל, בפרלמנט האוסטרלי, צריך להקים

הכנסת

ועדה ציבורית הממונה עליידי בית-המשפט העליון. אסור שבוועדה יישבו חברי-כנסת. זאת הוועדה שצריכה לקבוע את תנאיהם של חברי-הכנסת. זה לא הגיוני שחברי-הכנסת יקבעו זאת בעצמם, או שיהיו מעורבים בתהליך קבלת ההחלטות.

לכן גזרתי על עצמי, שלא להיות פעיל בכנסת בנושאים אלה.

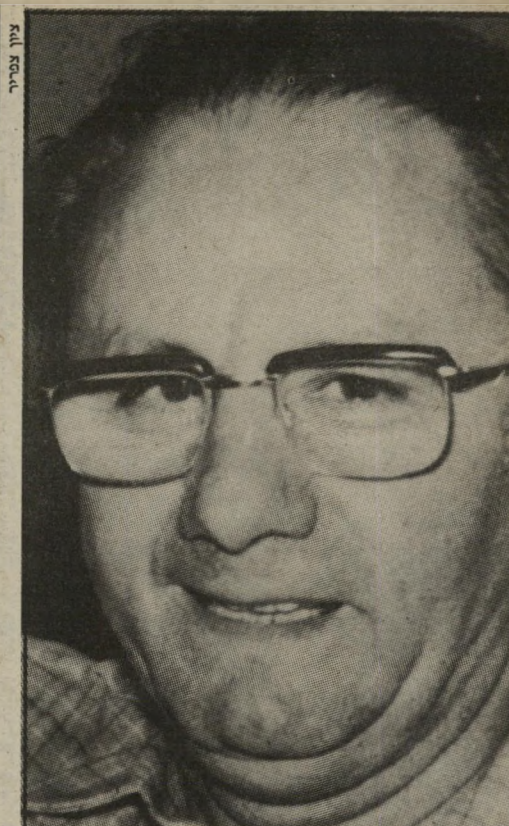
● וניגודי-האינטרסים שבין פעילותו של נבחר-ציבור לבין ענייניו כאדם פרטי, לא מסריע לך?

את מעלה בעיה חשובה מאוד, שנכללה בהצעה שהתקבלה ביום השלישי בוועדת-הכנסת. ההצעה עסקה במגע של חברי-כנסת עם הרשויות הממשלתיות.

● אם הצעת-החוק תתקבל, היכן אתה צופה פרצות?

אני צופה העלאות-שכר בלתי-פוסקות לחברי-הכנסת. נוסף על כך, אני מניח שימצאו פרצות נוספות בכללים הנוקשים: הרצאות, ספרים, מאמרים. אני מבסס זאת על התקדים האמריקאי. שם קבעו תיקנה לשכר שמותר לנבחרים לקבל עבור ספרים ורצאות. מה קרה? העלו שוב ושוב את התיקנה.

(דפנה ברק)

יונתן קרונפלד:

„צריכים להחליף את השבויים בכל מחיר!“

בירושלים שוקלים שוב חילופי-שבויים. המיספר ה-מוזכר עכשיו הוא 400 עצורים תמורת הנווט הישראלי והחטופים האמריקאים.

אחרי חילופי-השבויים, שנערכו במאי 1985, נשמעו קולות רבים ורמים כנגד המחיר, כלומר 1100 כנגד 8. היו שאמרו בפה מלא כי לא היה צריך לעשות את העסקה. אנשי מאיר כהנא, והוריהם של קורבנות-פיגועים הקרובים להם, כבר ערכו הפגנות ומהומות נגד החילופין האפשריים. שאלתי את יונתן קרונפלד, אביו של אבי קרונפלד, אחד מהשבים הביתה ב-1985, מה דעתו עכשיו. במר-ספטמבר של זמן ובל מעורבות איש על החילופין המדוברים.

שבויים

כמו שחשבתי אז, כך אני חושב גם עכשיו. יש לעשות הכל כדי להחזיר הביתה את הנווט ואת שני החיילים משיבת-ההסדר, היושבים בשבי כמעט שנה.

● השאלה היא, תמורת כמה?

אני לא אכנס למיספרים, כי זה עניין של מיקוח. לדעתי יש להחליפם בכל מחיר: יש לנו מי להחזיר, אז צריך להחזיר! ומה עם האמריקאים השבויים בבירות?

עבורם איננו צריכים לשחרר אף אחד. האנשים הללו היו יכולים לשבת בבתי-שלהם בארצות-הברית, כבר זמן רב, אילו היו שומעים בקולם של המנהיגים שלהם. הזהירו אותם לא פעם שאם הם נשארים בלבנון, הם נשארים שם על אחיותם, ואני לא רואה כל סיבה לכך שאנחנו נצא מעורנו כדי לעזור להם. אם הם בעצמם לא רצו לעזור לעצמם.

את החיילים שלנו. מדינת-ישראל שלחה לבצע משימה, ומדינת-ישראל אחראית להחזירם הביתה.

● בכל מחיר?

כן, בכל מחיר.

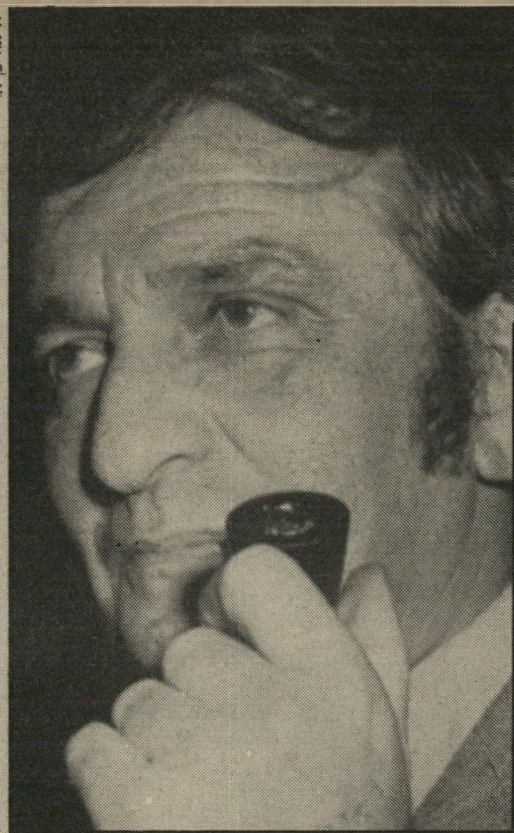
(דניאלה שמי)

„השאלנו קלטות וידיאו פי תישעה מהרגיל!“

אני יודעת שיש איזורים שהלהיטים בהם הם סירטי הנינג'ה

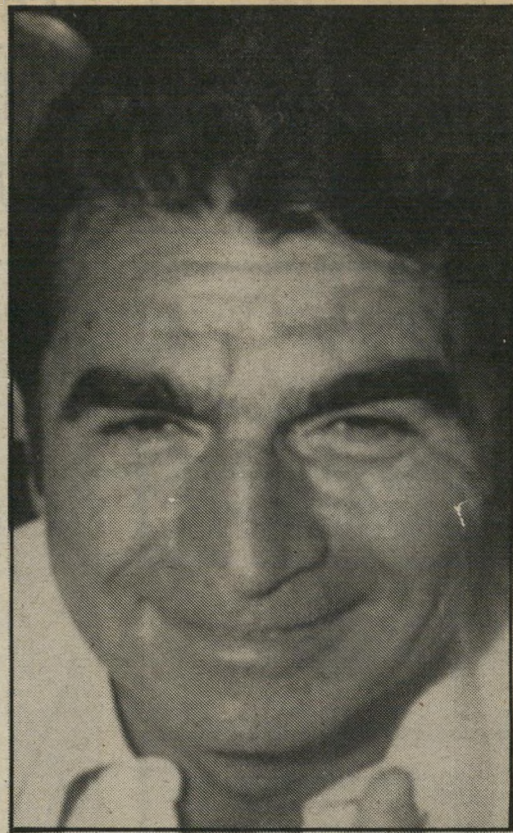
אנחנו הרי כל הזמן פוזלים לארצות-הברית, ושם, למרות 24 שעות-שידור באין סוף ערוצים, סיפריות הווידיאו פורחות. בינתיים אינני מוראגת. (דניאלה שמי)

**„אם המיכתב מזוייף
ונעשה עוול — נתנצל!”**

באוסטריה בוודאי. בווינה העגיון הזה הוא הדבר המעסיק את

אין את מי לתבוע. מוק עצמו הגיש תביעה נגד רמות לא ידועה. בחוק האוסטרי ניתן להגיש תביעה שכזו, כדי לחייב את המיטרה לחסור.

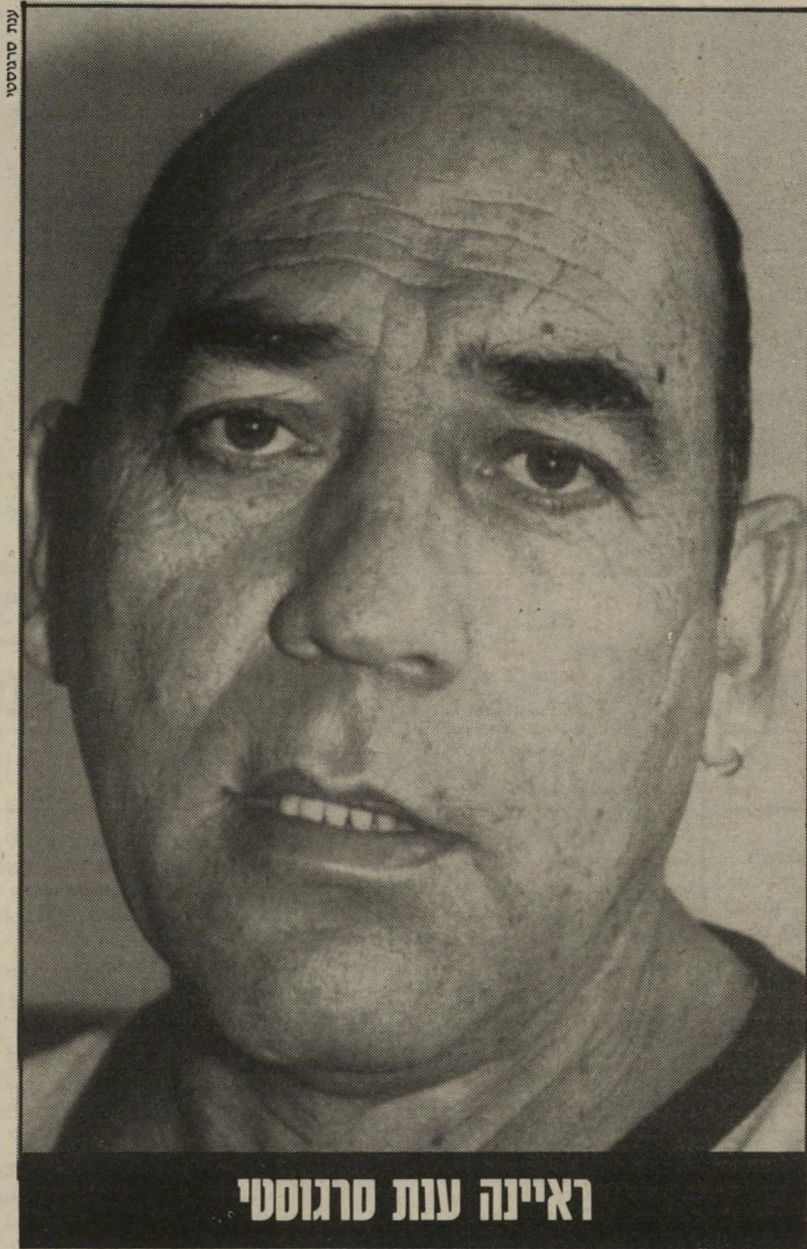

„זה לא מגיע לקרסוליים של הברית עם צרפת!“

הברית עם אמריקה אינה אפילו מתקרבת לקרסוליים של
הברית עם צרפת. אמריקה אינה מקיימת קשרים אינטימיים עם
ישראל בלבד, איננה נוקטת בצעדים כמו עזרה למיפעלים

ישראל יצאה מהתקופה שהיא זקוקה למחסה ליום סגריר.
ברית ליום כזה היתה מבוססת על ההנחה של בן-גוריון,
שישראל צריכה לעת-צרה להישען על מעצמה זרה. היום המצב
שונה. (רונית אנטלר)

הצייר אורי ליפשיץ מספר על דרך עבודתו, יחסיו עם הנשים והילדים ועם הקיבוץ, דאגות הפרנסה, גישתו לנישואין ולגידושין, דיעותיו על האמנות הישראלית והתייחסותו לעצמו ולאמנות שלו

ענת סרגוסטי

ראיינה ענת סרגוסטי

"הייתי מוכן לבנות את הבית שלי בקיבוץ בתענוג רב. אולי בקיבוץ הייתי משוחרר מלחצים חיצוניים"

"הדבר היחיד המעניין אותי זה פרנסה, כי זה מאבק של כל החיים"

"כל ילדי יידיים האחד עם השני, ועם האמהות מכל הסוגים. הם חברים נורא טובים, כי אין מתח"

"אני צריך את האנרגיה לציור ומוציא אותה על דבר אחר. אפשר להגיד שהחברה מפסידה"

"אני כל הזמן במתח של אחריות כלפי הילדים, הבית, החברים, הפרנסה"

"הזהרתי את דורית, שאחרי שלושה ילדים אני עוזב אותה. אלא שאז אהיה בן 87"

"אני אבא מצויין"

ובעל הכי רע!"

את ביתו וילדיו השאיר מאחור. לימים הכיר את עדה והתחתן גם איתה. שוב הוליד שלושה ילדים. השניים בנו את ביתם ביפו. לפני כמה שנים הכיר אורי את דורית בבר בירושלים. הוא שוב השאיר את ילדיו וביתו מאחור, ועבר לגור עם דורית בבית אחר. עכשיו הם משפצים בית ענק בנווה צדק, ושם יגורו ביחד. שם גם יהיה הסטודיו של אורי, 100 מטר מרובע גודלו. בינתיים מתגוררים אורי ודורית (29) בדירה קטנטונה, הצמודה לבית המשופץ. במשך השנים התמלאה הדירה בעבודותיו

חזק גם בנושאים האישיים. לא פעם אפשר לראות אותו במקומות בילוי שונים, כשהוא מלווה בשתי עלמות-חן צעירות. האחת היא יסמין. בתו הבכירה מנישואיו הראשונים, והשניה היא דורית לוי, ירושלמית לשעבר, שמוזה כמה שנים מחלקת את חייה עם הצייר. אורי, שחגג בקיץ את יום הולדתו ה-50, הוא בן קיבוץ גבעתי-השלושה. שם נישא בפעם הראשונה לאביבה, והוליד שלושה ילדים. כשהיה בן 30 עזב את הקיבוץ - לא מסיבות אידיאולוגיות, אלא מסיבות אישיות. הוא התגרש ועבר לגור בתל-אביב.

של הצייר. הספר מהווה מעין קטלוג מקיף של היצירה הגראפית של ליפשיץ. יריב ואנשים אחרים בארץ, הקשורים ומקורבים לעולם האמנות, חושבים שליפשיץ הוא אחד האמנים החשובים בישראל. יריב, כשהוא מדבר על ליפשיץ, אף משתמש בהגדרה "צייר גדול". ליפשיץ אינו חוסך מעצמו מחמאות, ו"אומר שהוא חושב שהוא רושם הכי טוב בארץ, אבל בנשימה אחת אומר שהוא אינו רוצה להישמע שחצן ושוויוצר. בד בבד עם הרושם החזק שהטיל ליפשיץ על החיים האמנותיים בארץ, הטיל רושם

אפשר לראות אותו כמעט בכל יום שישי בכסית, כשהוא יושב ליד השולחן המרכזי, משתתף פעיל במסיבות, צועק ושר עם כולם. בין אנשי-הבוהמה הוא חבר פעיל ומשתתף קבוע. בעולם האמנות נחשב ליפשיץ לצייר חשוב, אחד החשובים בארץ. בחודש הבא יוצא ליפשיץ עם תערוכה חדשה. ביחד עם התערוכה יוצא ספר. הספר הוא אירוע נדיר בחיי האמנות בארץ. שעה יריב, בעל גלריה גורדון בתל-אביב, העובד עם ליפשיץ כבר הרבה שנים, החליט לקבץ בספר אחד אוסף נרחב מן התחריטים

אורי עם דורית

זה עזר לי מאוד שדורית כל כך צעירה!

מתנתקת מהחברה. פרנסה מחברת אותי עם החברה.

● אתה עשיר?

לא, אני חייב את כל מה שיש לי.

● למי?

לדורית הטובה שלי. גם אם אני לא חייב — אני מרגיש שאני חייב, כי עד היום אני לא מבין את המערכת של קניית-אמנות. אמנות צריכה להינתן חינם. אדם שקונה תמונה נהדרת, החברה לא רואה אותה. אדם קונה אמנות כדי להעלים אותה, כי זה הדבר היחיד שחזק ממנו. אמנות זו התחרות הכי גדולה שיש לכבוד.

● איך זה מתקשר עם החיים הארשיים?

זה יום-יומי. את צריכה להביא ילד לשיעור פסנתר, צריכה להביא נגר. לא עושים לי את זה בחינם.

● אתה מרגיש שחיי היום-יום יותר קשים?

את כל החיים עוסקת באיך להביא את האוכל לשישה ילדים ולשלוש נשים. כל החיים זה מאבק. את צריכה את האנרגיה לצבור, ומוציאה אותה לדבר אחר.

אני יכול להגיד שהחברה מפסידה מזה.

● אתה מפרנסם שלוש מישפחות?

מפרנס שישה ילדים, למרות שהילדים בקיבוץ כבר גדולים.

● אתה אדם לא-יציב?

זה אומר שאני לא-יציב? אני שומר בכוח על מצב של אי-יציבות!

● למי?

כי היציבות מנמנת ומרדימה. באי-יציבות התימרון יותר גדול.

● אמן צריך להיות לא-יציב?

לפי אמות מידה של הציבור הרחב, אי-יציבות זה פסיכופאטי. אצלי אי-יציבות זה מצב של

פעם אני לא אגיד: עזוב אותי, אני מצייר עכשיו. זה בלוף של האמנים הגרועים.

● אתה לא צריך שקט כשאתה מצייר?

בטח שצריך שקט, אבל אני תמיד עובד עם רדיו, ישן עם רדיו, אנשים ליד לא מפריעים לי.

אני עובד רק בלילה. את יודעת למה?

● לא, למה?

אחרי שהכל נגמר.

● כשאין פיתויים אחרים?

בריוק. אחרי שגמרתי עם הפיתויים האחרים.

● אתה עובד כל יום?

לא, אבל אני חושב כל יום.

● אתה יכול לתאר בשלבים תהליך של תמונה?

אני יכול לתאר תהליך של סידרה. התערוכה האחרונה נקראה אינפוזיה. אז קודם כל אני חושב ורואה אנשים מחוברים לדברים שמגיעים אותם, זה נולד מהראייה שלי את אבי ביום האחרון של חייו בבית-החולים. הוא היה מחובר לשלושה צינורות. המערכת עובדת, אבל הבן אדם לא קיים. כל שימוש באיבר חיצוני כדי לקיים את עצמו, אומר שאיבר אחד מת. זה ויתור על עצמו, כדי להיות מונע על-ידי דבר אחר. גם הוויסקי, גם כדור שלוקחים לשלישול. מש תמשים בדבר חיצוני למרות שיש איבר מקביל בגוף, אבל לא יודעים להשתמש בו.

את מנצלת רק תמישה אחוז מהפוטנציה שלך. הרת זה הדבר שהכי מגוון את הפוטנציה, כי היא מניעה. אותו הדבר עם הסמים.

אז אני חושב על זה כמה שנים, ואחרי 10 שנים מבין בריוק, ואז מוציא את סידרת-העבודות. השאלה היא אם זה משכנע אחרים שיעזבו את הרת ואת הסם ואת המינוח ויתחילו להשתמש בעצמם.

● יש מסר בעבודות שלך?

כן. ונוסף על הרברים האלה יש גם הכבוד, שהוא דבר חיצוני. כל מערכת הקשורה בכבוד לא תופסת אצלי.

● אתה לא מכבד את עצמך?

זה לא משנה לי. העבודה שלי זה הכבוד.

● זה לא משנה לך אם יקנו את העבודות שלך, או אם יבינו אותך?

בדורא שזה משנה, אבל אנשים רוצים כבוד. אני מוותר עליו, כי אני לא צריך אותו. אני רוצה שיראו את העבודות, אני לא רוצה פריווילגיה.

מה ההבדל?

אני רוצה שיתייחסו לעבודות, רק לעבודות, ולא אליי. אני מכשיר, מתווך, כמעט כמו מדיום.

● אתה עובד בתקופות?

כן. אני יכול לשבת עם קבוצת-עבודות חצי שנה או שנתיים בראש, ולהוציא אותן בזמן שלי.

● המיקצוע הזה מצליח לפרנס אותך?

מכריחים אותי להתייחס לזה כאל פרנסה, כי אף אחד אחר לא מפרנס אותי. יש מערכת מחירים שהיא הכי פחות עניינית בעולם, אבל היא נקבעת.

● הפרנסה לא מעניינת אותך?

הדבר היחירי שמעניין אותי זה פרנסה, כי זה מאבק של כל החיים. אין רגע אחד של שקט, ואולי המאבק מגביר את החיבור עם הציבור. את כל הזמן בשוק, כל הזמן עוסקת במכירת עצמך.

● אתה חושב שאילו לא היו לך בעיות פרנסה — לא היית מצייר?

אולי הייתי מנותק. המעורבות שלי עם החברה היא הכרחית. אם את מושחרת מבעיות פרנסה את מונחת בארמון-שן ופחות דואגת מדברים, את

לא. בראש זה בא לי במאמצים, אבל מהיר זה יוצא בקלות. הבנת הנושא עושה לי 80% מהעבודה.

● אתה מצייר קודם בראש ואחר כך על הנייר?

בטח. הציור הפסי זה סיט. זה נידנדוד, הוא לא מעניין אותי, אבל אני עושה את זה כי אני חייב

הציור הכיסי זה סיט, זה נידנדוד, הוא לא מעניין אותי

לעשות. אין לי הנאה בזמן העבודה. מי שנהנה מהעבודה שלו אינו מבין אותה.

● אז למה אתה מצייר?

בשבילך. אני לא מפחד מסיוט. אני עושה את זה שווה-נפש.

● אתה מכריח את עצמך?

המגע עם הציבור מכריח אותי. האמנות קשורה רק ברדישת הציבור, לדעתי, וכך אני עושה. אצל אחרים זה חופשי, וזה נאה, ויש הכבוד והמישחק.

● אז כל הרבובים על אנשים שמי ציירים מתוך כורח סנימי — זו אגדה?

זה אמת, אבל זה נכון גם לגבי אמן לא חשוב. היום האמן הכי גרוע זה הדבר הראשון שהוא אומר.

● בחרת את המיקצוע שלך?

זה הדבר היחירי שאני יודע לעשות. הייתי מוכן לעשות דברים אחרים.

● למשל?

חקלאות, להתעסק עם ציפורים.

● היית שם.

איפה, בחקלאות?

כן.

כן, נולדתי שם, אבל בקיבוץ זה לא נקרא חקלאות, היום זה כבר חצי תעשייתי.

● עזבת את הקיבוץ בגלל האמנות?

לא.

● בגלל מה?

בעיות מישפחתיות.

● אז היו גירושין הראשונים?

כן, הייתי אז בן 30.

● כבר היית צייר?

הייתי בתחילת הדרך הציורית שלי.

של אורי. וכיום בקושי ניתן לעבור בין שני החדרים. הסטודיו שלו עמוס, והוא כמעט שאינו יכול לעבוד בו.

לפני כמה חודשים צייר ליפשיץ ציור ענק, שנתלו על לוחות מיוחדים שהציבה עיריית תל-אביב ליד הספורטק, בצד הדרומי של תחנת-הכוח רידנג. בינתיים הוריד ליפשיץ את ציוריו. הכוונה היתה שהעיריה תציב שם ציורים של אמנים אחרים, אך הלוחות נותרו ריקים. וביתו של ליפשיץ התמלא בעוד עבודות-אמנות שלו. ליפשיץ מצייר ציורים במידות גדולות, ומוכר את עבודותיו לפי גודלן. בגלריות הן מקבלות מחיר אחר, יש מי שמעריך אותן בצורה אחרת. רישום שלו בגודל של מטר על 70 סנטימטר עולה בסביבות 1.500 דולר.

● אתה מוציא עכשיו ספר ובו עבודות מ-20 שנה. זה סיכום?

לא.

● זו מעין צורת סיכום.

לא. אין כאן הכל, וכבר נעשו דברים אחרים. יש בספר שני דברים: חלק בחירה של שיעה יריב, בעל גלריה גורדון, וחלק אחר, שהוא מעין קטלוג של הדברים. אבל זה פחות משליש מהדברים. זה ספר שקשה להגדיר אותו.

● אז למה דווקא עכשיו?

מיקרי לגמרי.

● זה צעד בחיים? צעד אמנותי?

לפי ההגדרות שלנו להוצאת ספרים, מדובר על קידום-מכירות טוב. אדם רואה את כל התחרוטים הטובים ויודע מה הוא רוצה לקנות. אני לא עושה להנצחת שמי או כבודי. אני מוכן להשקיע רק בקידום-מכירות.

● אבל יש הרבה כבוד בהוצאת ספר?

הכבוד הוא בדיעבד. רק בשביל הכבוד לא הייתי מוציא ספר.

● זה מכנים אותך לליגה אחרת של אמנים?

לא, כי היום אמן הכי רע יכול להוציא ספר אחרי שנתיים של עבודה, ועושים את זה. היום אמן מוציא לעצמו ספר ומחפש להגיד מי הוציא לו את הספר.

הספר שלי במקומו, כי אין אפשרות אחרת לראות את כמות התחרוטים. ספר זה גם משווה שאפשר לחזור אליו.

אני רואה בתחרות וברישום את הדבר הכי חשוב של אמן בכלל, מרמברנדט ופיקאסו וגויה. אלה הרברים החשובים.

● זו מחמאה שמוציאים לך ספר?

מדובר על אדם שעוסק במיסחר הדברים שלי.

אורי בעבודה. האמנות לא מעניינת. החיים מעניינים יותר!

זו לא הוצאת ספרים שבאה ואמרה לי שהם רוצים להוציא לי ספר, כי אני צייר חשוב.

● אתה לא צייר חשוב?

לא בשביל להוציא ספר.

● בשביל מה כן?

בשביל להזמין אותך למסיבה.

● אתה לא מעריך את עצמך מבחינה אמנותית?

מעריך. אני רושם יותר טוב מכל אלה שיש כאן — לעומת אמן אחר, שאמר שהוא רשע יותר מכל אלה שיש כאן. אני משווה בזה שאני רשם.

● אתה טוב ברמה הכי גבוהה?

זה לא לדיבור ולא להתנפחות. אני לא רוצה להיראות שוויצר, שחצן ומנופח.

● זה בא לך בקלות, לרשום טוב?

אני נגד חתונה, וגירושין לא מבחינים אותי

תהליך. אין זמן להעניק לי תואר-אצולה, שכל כך רוצים להעניק לי. אני לא גומר שום דבר.

● לא מפריע לך שאתה לא-יציב?

אני שומר על מצב כזה. כשאני מרגיש שהמצב מתייצב, אני שובר אותו. אני רוצה להיות כל הזמן במצב של תהליך, אחרת זה מוות. אחד הרברים שגורמים ליציבות זה מינהג, מסורת, דת, השקפת-עולם וג'נקיות. אם הייתי שותה כמו החברים שלי, הייתי על הפנים. היציבות שלהם זו השתיה, וזה גומר.

● אז למה אתה מתחתן כל הזמן?

מי מתחתן? פעמים עשיתי שגיאה. למה אני נגד חתונה? זה נובע מהדברים שאמרתי זה סיסטם ואני נגד סיסטם.

● כל פעם שאתה מתחתן — אתה יודע שתתגרש?

לא, אבל גירושין לא מפחידים אותי. מרגע שאתה מתחתן, אתה יכול לדאוג ולברוח מהבית ולהכות את אשתך — אבל אתה נשוי, אתה עם כיסוי.

● איך הילדים מקבלים את זה?

מציין, וקשה להם בבית-הספר. כולם ירידים האחד עם השני ועם האמהות מכל הסוגים. הם חברים נורא טובים וחברות, והכל בסדר, כי אין

(המשך מעמוד 19)

מתח. למרות שרורית רוצה להתחתן ועדה רוצה שאתחתן עם דורית. אבל זו מערכת מפוככת.

דורית בגיל בתך.

לא, קצת יותר וקנה. אבל הן מסתדרות מצויין. אני תמיד צריך להיות כפליים מהגיל שלה, אבל היום היא כבר עברה את החצי. אבל האמת היא שלה זה קשה וגם למישפחה שלה. אבל אני לא הולך להתחתן כדי שלהם יהיה קל.

אני לא סוגר את בעיית הנישואין, אני רק חושב שזה סוגר את הבן אדם בצורה נוראית, וזה משנה את מערכת היחסים, וזה בעוכריהם.

אתה נגר נישואין?

במפורש נגר נישואין, אבל אני לא רוצה את זה

הציור הכי טוב זה הציור הפרובינציאלי, העוסק במקום שבו אתה חי

כדי לפתח את הבגידות הקלות. אני הכי מישפחתי באופי, אבל אני לא קונה את הדברים שק שורים בנישואין, כמו להוריד ובל.

זה מכיוון שדורית בליכך צעירה?

את דורית מצאתי כבר. הרי איפה מוצאים אחד את השני, בשירוקים? כחור?

לא הספיק לך שהיא בליכך צעירה?

למען האמת, זה עזר לי מאוד.

במה?

זה טוב. זה רוח חדשה, זה שומר אותך בתהליך.

זה לא אדם שבע מרירות וטינות. זה דבר חדש וצעיר. אם זה הולך ומדוקן, שלום, קחי את הבית.

אני הולך לכנות עוד בית. אני תמיד משאיר את הבתים שלי.

תבנה עוד מישפחה?

בתענוג רב. אבל הזהרתי אותה, שאחרי שלושה ילדים אני אעזוב אותה. אלא שאז אהיה בן 70 ועל הפנים.

הגיל מפחיד אותך?

בטח שזה מפחיד. גומרים, חלאס, עשיתי שני

אתה לא אוהב לצייר?

לא, כבר אמרתי לך שלצייר זה סיוט.

לחשוב אתה אוהב?

זה אוטומטי, זה נעשה כל הזמן. זה לא בירי.

אני לא יכול להפסיק לחשוב. זה היה מצויין אילו יכולתי להפסיק לחשוב.

אתה חושב שאתה קיבוצניק בנישמתך?

לא, אבל אני קיבוצניק. יש דבר שנכנס. הרבר היחיד שהייתי רוצה להשתחרר ממנו זו האחריות המוטמטמת. כל הזמן אני במתח של אחריות כלפי הילדים, הבית, החברים, הפרנסה. זה לא עוזב אותי לרגע, וזה נורא אופייני לקיבוצניקים.

אבל לפחות אני מרגיש אחריות על דבר שהוא טוב. אין עליי הרגשה של חופש. אני לא חופשי רגע אחד. דואג לילדים כל רגע, לפרנסה, אין רגע אחד של שקט.

אתה סובל כל הזמן?

לא סובל בכלל, זו עובדה.

אתה לא האמן המיוסר?

לא מיוסר, לא סובל ולא מדוכא.

אתה מבסוט מהחיים?

לא מבסוט. האחריות זה הדבר שהכי הורס אותי. אני פותר את בעיית האחריות האנושית באדישות. אני אדיש לדברים שאחרים רבים עליהם. אני לא מוציא אנרגיה על ריב, קינאה, שינאה. זה לא מעניין אותי.

אתה שונה מאחרים?

כן. אני לא נעלב, לא מושפע, לא נגרר אחרי שום דבר. לא אחרי ויסקי ולא אחרי ריב. לא שומר טינה.

אז מה החולשה שלך?

הילדים, אני חושב. ואני חושב שער גיל-הבגרות שלהם. בגיל 20 הם כבר בפני עצמם.

אתה אבא טוב?

אני אבא מצויין, ובעל הכי רע שיכול להיות. אבל זה לא מעט מטעמי אגואיזם. אני פשוט לא מסוגל להתעסק בשטויות. אני עוזב, לא מתעסק בשטויות.

אני רוצה את הדברים נטו, בלי טראומות ילדות. אני רוצה כל אחד נטו בלי הבעיות הנפשיות שלו. אני מודע לזה שהמערכת הנפשית קיימת, אבל אני לא מתעסק איתה. אני לא רוצה לשמוע על בעיות שיש למישוה אחר.

יש לך חברים?

אני לא יודע אם זה נקרא חברים, כי הם

אומרים שזה קשה איתי בצורה כזאת. אני לא סוחב איתי בגאג' לשום מקום. אני בא נטו. חבר רוצה שאתעורר בבעיות הנפשיות שלו, ואני לא מוכן. וכמה שאני מתבגר, הדרישה שלי לנטו הולכת וגדלה.

משתנה. התהליך לא נותן רגע אחד של חופש, כי אם מורדים את הריצה, עצרת את התהליך. כל מה שנמרד הוא נגד התהליך.

אתה נמצא עכשיו בתקופה של ציור?

אני עושה עבודה גדולה לסטף ורטהיימר.

איזו?

אני מצייר אנשים ליד המכונית, וזו שיבה לציור הריאליסטי הכי נקי שיש.

„אני שונה מאחרים – לא נעלב, לא מושבע, לא נגרד אחרי ויסקי או ריב, לא שומר טינה”

למה אתה עושה את זה?

הוא ביקש ואני עושה את זה בתענוג. אני עובד כאן לפי צילומים.

אתה מרגיש לפעמים שאתה צריך להתחנף לאנשים כדי שיקנו תמונות שלך?

לא, זה מכובד יותר. אבל לפעמים אני מוצא את עצמי אומר רפליקות אידיוטיות.

לשם המיסחר?

מצניעים לפעמים את הבו לקונה. זה לא בוז, כי אִי-אפשר לבוז לאדם שיש לו שלושה ילדים, אבל לצורת היחס. אדם שאינו מבין, נותן הר של כבוד יותר ממי שמבין וקונה, וחייבים להסתדר עם זה. זה לא בוז, אני לא רוצה את המילה הזאת, אולי במרכאות.

יש בזה אלמנט של זיוף?

במערכת המיסחר? בוודאי. המיסחר זו מערכת מזויפת. בכלל קניה של דברים. לפחות אני נקי, כי התמונה היא נטו. אבל במערכת היחס הוא 80% זיוף. זו המערכת הכי מיקרית שיש.

אתה אמן של גלריה אחת.

בתענוג של גלריה אחת. הייתי מוכן להיות אמן של עיריית תל-אביב. הייתי מקדיש הכל לעירייה. אני צריך חומרים ומיחיה, וזה הריבא כסף. שיתנו לילדים חינוך חנים וחוגים, ושידאגו להם בצבא — אני לא רוצה כסף.

אורי עם עדה

כל החיים אני עוסק באיך להביא אוכל לשישה ילדים ולשלוש נשים!

אתה בונה עכשיו בית מפואר.

אני בונה בית שקרע לי את התחת, ששם אותי על הפנים. אבל זו פעם ראשונה שיש לי אטלייה של 100 מטר מרובע לעבוד בו. מקום-עבודה זה הדבר הכי חשוב. פעם ראשונה שיש לי לעבוד על 100 מטר בתענוג. ואני הרי עובד על קבוצת עבודות ביחד.

אתה מציג גם בחו"ל?

באופן מיקרי לגמרי, מפעם לפעם.

למה?

זה מתיש. מוציאים יותר אנרגיה על אר מיניסטרציה מאשר על ציור, ואני לא יכול לעשות את זה.

אין רצון שיכירו אותך בחו"ל?

לא. זה רצון שקיים תמיד על חשבון הרמה האמנותית. כי מי שנמצא ברמה אמנותית גבוהה לא עוסק ברצון שמישהו מהחץ יכיר אותך. במקום שבו אתה חי.

אבל יש ציירים אמנותיים שמצרי גים בחו"ל?

זה על חשבון הרמה. הפרובינציה חודרת אחר כך לכל העולם. לפיקאסו ולרמברנדט לא היה רצון של הכרה בעולם.

פיקאסו לא רצה שיכירו אותו בעולם?

זה לא מה שהעסיק אותו. הנרידה של ציירים ישראלים בעולם זה מראה על רמה שנמצאת על 60%-70%, ולא על מאה אחוז.

„האמנות קשורה רק בדרישות הציבור”

עבודות שלך נמצאות בחו"ל?

המון, אבל הן נקנו בארץ, לא מתוך דגש שזה יימצא באיה מקום.

יש ציורים שקשה לך להיפרד מהם?

לא. אין לי בעלות על הדברים מבחינה חשית בתית ומנטאלית. אני לא נקשר לדברים בכלל, לא לקיבוץ, לא לתל-אביב, לא לזיכרונות, לא נקשר לשום דבר.

אורי מנשה

מסיבת-הצעקות השבועית ב„בסית": אורי וחבריו שרים

„אין לי הנאה בזמן העבודה”

אני עברתי על עצמי, אז שגם הוא יעבוד על עצמו.

גם הציור שלי הופך יותר נטו ופחות בעייתי. זו תפיסה שנובעת לא ממחשבה ואחר-כך מציור, אלא להיפך. הציור דורש את הנקיון שלו. כל הבגאזים נופלים אחר אחרי השני.

כמה שנים אתה מצייר?

25 שנים. אבל אני אומר 25 שנים באופן שרירותי, אולי 26. חצי מהחיים שלי.

ויש התפתחות בציור?

כן. התהליך חייב התפתחות. אצל רוב האנשים זה אותו סוג של ציור עד שהם מתים, הם חסרי התפתחות. אצלי הסינגון משתנה, צורת החשיבה

שליש מהחיים. יש עוד שליש אחד, ואני מדבר על מצב טוב. סטטיסטיק אני בשליש האחרון, אולי יתנו לי עוד 10% על השליש הזה.

אבל אתה משאיר אחרך משהו.

אני לא בהרגשה שאני משאיר אנדרטה. אני שונא את המחשבה על אנדרטות. אין אנדרטה טובה, כי זה מנציח וזו שוב מערכת של מסורות, מינהגים. אין שום דבר שצריך להנציח אותו. לא מנהיג, לא גיבור לאומי ולא צייר.

מה אתה הכי אוהב לעשות?

כלום. להסתכל בטלוויזיה.

מרים
בניחני

מזל החודש:

דגים

תחזית
שנתית

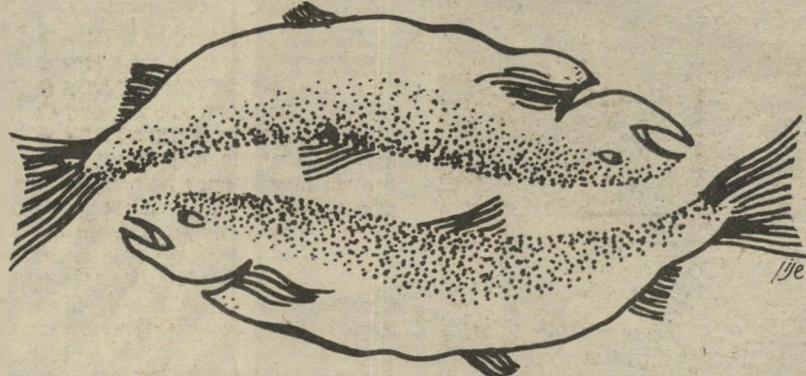
את השנה שחלפה קשה להגדיר. זו לא הייתה אחת השנים הקלות. אך היו לה כמה נקודות או ציוני-דרך משמעותיים ואפילו טובים.

לשני כוכבים היתה השפעה מכריעה: שבתאי ויופיטר. כוכב סטורן (שבתאי) שמיקומו מאז נובמבר 1985 הוא במזל קשת יוצר זווית קשה למזל דגים. השפעתו אינה קלה. הוא מביא את בני המזל לחשבון-נפש ולאירון מחדש של החיים. מזל דגים לא שייך למזלות המחליטים במהירות, ומעשה שהיה צריך להיעשות ממנו נדחה לעיתים שנים. עד שנוצר מצב שבו אי-אפשר להמשיך ולפסוח על שתי הסעיפים, ואז הגורל מחליט. לפעמים זה בא בצורה של מכה, מה שנקרא מכת-גורל. לכוכב סטורן השפעה על כל תחומי-החיים, למרות שמיקומו בבית ה-10 של מזל דגים מצביע על תחום הקריירה, המעמד, או היחסים עם הסמכויות. אך לא רק שטחים אלה עוברים שינוי. חלק מבני המזל חשו זאת דווקא בשינויים שעברו על מיבנה המשימה. אחרים בשינוי מקום המגורים, והיו שנתקלו בבעיות כספיות או סבלו מבריאות לקויה.

כל זה לא היה כלי-כך קשה בהתייחס

לשנת 1986. וזאת בגלל הימצאותו של כוכב יופיטר במזל. יופיטר הוא השליט השני של מזל דגים. ומוכר באסטרולוגיה כמטיב הגדול. אם אדם קיבל מכה מכוכב סטורן, יופיטר מרכז אותה. או לפחות יוצר מצב שבו יש הזדמנות חדשה, ואולי אפילו טובה יותר. יופיטר קשור בהתפשטות, התרחבות והתפתחות. לכן הוא קשור בלימודים, בנסיעות למרחקים, בהגדלת מקום המגורים ובהתקדמות בכלל או בהרחבת המישמה. אלא שיופיטר נקרא גם הפילוסוף, ומחפש תמיד את הצדק והאמת. מצבים שאינם

סטורן ואוראנוס ממשיכים בשלהם. ובשום אופן לא מפנקים. ואילו ההגנה שהיתה להם מכוכב יופיטר נעלמה. מצב זה מצביע על שנה הרבה יותר קשה מהקודמת. אך למרות ששנת 87 לא תהיה קלה - לפחות זה בא בשלבים ועל-מיד. זה לא נוחת בבת-אחת. כך שאפשר יהיה להתמודד ולהתגבר על הקשיים. ביחוד משום שהם כבר מוכרים. כלל שחשוב לזכור: מאחר שמזל דגים נשלט גם על-ידי כוכב יופיטר, הוא נחשב למזל בר-מזל. כלומר: גם כשקשה, זה לא מגיע לקטסטרופה. בסופו של דבר, לאחר שהכל עובר, מתברר שהכל היה לטובה. מזל

דגים תמיד יוצא מכל צרה כשהוא מחוזה, וצועד לקראת משהו טוב יותר. אך בינתיים חייבים לעבור את שנת 1987. אם כך, איך היא תיראה?

עבודה וקריירה

כאמור, בבית העשירי, שהוא בית הקריירה, נעשית פעילות אינטנסיבית. שני כוכבים ממוקמים שם, ואי-אפשר שלא להיות מושפעים מכך. חלק מבני המזל כבר ביצעו שינויים דראסטיים בעבודה, ואחרים עומדים לעשות זאת השנה. הם מרגישים צורך לשנות את התנאים, המעמד והעיסוק, אך נתקלים בבעיות והקצב שבו נערכים השינויים איטי מאוד. זה כאילו שרצים בתוך חלום - זה פשוט לא ניתן.

כוכב שבתאי הוא איטי, יסודי וכבד. הוא מביא את השינוי, אך דורש התייחסות

ברורים. דוגמת ניסיון מעוררים, או עבודה שאינה מתאימה לבעליה. יכולים להיפסק לפתע. משום שיופיטר מעמיד את האדם מול האמת של עצמו, ולא מאפשר לו להמשיך ולהתעלם מהאמת. לכן רבים מבני המזל נאלצו להתייבב מול מציאות חדשה ושונה. נכונה ומתאימה יותר. אבל עצם השינוי היה קשה. כידוע, מעטים הם האנשים המברכים על שינויים, וביחוד כשהם קשור בצורת-החיים עצמה. כוכב נוסף שותף לכל השינויים, וזהו כוכב אוראנוס, שגם הוא נמצא במזל קשת יוצר זווית קשה למזל דגים - אך נוכחותו שם אינה חדשה. מאז שנת 1981 הוא משפיע בכל פעם על קבוצה אחרת המשתייכת למזל דגים. בשנת 1987 עובר כוכב יופיטר למזל טלה. מה שמשנה את התמונה. עכשיו בני מזל דגים צריכים להסתגל למצב חדש.

בעיות בשטח העבודה צפויות השבוע, וזה מתחיל בעיקר מה-22 בחודש. פרויקטים שבהם התחלתם לא מ-זמן אינם מתבצעים ב-קצב המתוכנן. ואנשים שהבטיחו הבטחות אי-נס מקיימים אותן. מל-בד זאת נראה כאילו בכל פעם שהדברים כבר עט מסתדרים, משו בא ומפריע, אך למעשה העיכובים הם זמניים. אם כי יתכן שתצטרכו להשלים עם עיכוב בן שלושה שבועות, אך לאחר מכן - הדברים יסתדרו בקצב מהיר.

מצב הרוח כבד ומדוכא, הסיבות לא בהכרח ברורות לכם. אלא שאתם חשים כבדים ו-איטיים. מאוד לא אופייני לכם להרגיש כך, אבל כדאי שתתכוונו ל-כך שעד ה-20 בחודש מרס בערך מצבכם לא יהיה קל. על כן כדאי לכם להתארגן ולהת-כונן לתקופה שבה יהיו קשיים לא מעטים. זה מתייחס לבריאותם של בני מישפחה. שינוי מ-כס זמן יקר, ובכל זאת, מה שחשוב כעת זה להמשיך בפרויקטים שלקחתם על עצמכם.

ביחסים עם הסביבה תצטרכו להיות יותר ותרנים, בדרך כלל אתם מוכנים לוותר על זמנכם אבל לא על עק-רוניותכם. יתכן שהפעם כדאי לבדוק מחדש אם הצד השני אינו צודק, נראה שלא תצליחו לה-גיע לשקט המקווה אם לא תתאימו את עצמכם לסביבה. נסיעה צפויה בין ה-18 ל-21 בחודש. והפעם יהיה עליכם לה-יות מאוד זהירים, שכן יש נטיה לסבול מתקלות ובעיות שונות בעת הנסיעה. ה-21 וה-22 - יהיו מאוד קשים.

אתם עמוסים בעבודה, וברגע זה לא ברור איך תתגברו על כל העומס המוטל עליכם. מה שחשוב שלא תעמי-סו על עצמכם יותר מ-מה שאתם מסוגלים ל-עשות. לא נורא אם תידחו את מה שלא ד-חוף, הלחץ שבו אתם נתונים יכול להביא ל-התמוטטות. מה שיבוא לביטוי בבריאות לקו-יה. וזהו הדבר האחרון שאותו אתם יכולים ל-הרשות לעצמכם בתקופה זו. רגישות במיוחד הן מות הרגליים והן איזור הבטן.

לאחר הקשיים שהיו לכם בחודש האחרון, נראה שאתם מתחילים להשתחרר ממה ש-כל-כך חששתם. מסתבר שהשד לא היה נורא כל-כך. אהשניו המאולץ ש-עורר בכם התנגדות וד-רדה הוא בסך הכל ל-טובתכם מעכשיו אפשר יהיה להתפנות לעיסו-קים שמהם אתם נהנים. העבודה מקבלת חשי-בות משינית, וכעת אפ-שר לעסוק באמנות ול-הגיע לתוצאות טובות, וכן להצליח בספורט - ובעיקר באהבה. בתחום זה יגיע השינוי.

ענייני מגורים יעסיקו אתכם בחודש הקרוב, זה לא הזמן המתאים לעבור, לחפש, לשכור או לקנות דירה. כדאי לדחות זאת לפחות ב-שלושה שבועות. מאוד יתכן שבין כה וכה תי-תקלו בבעיות במקום שבו אתם גרים, אין ס-פק שמשהו גורם ל-ב-עיה. יתכן שזה קשור ב-נטייתכם לשכוח ולהת-פזר. צריך מאוד להק-מיד לנעול את הדלתות, ובעיקר לא לאבד מתכונות. ה-21 עד ה-23 קשים, אבל בעיקר בגלל תוכנית שתאכזב.

רצינית. מה שבא בקלות לא שייך אליו, ושינוי כזה לא יחזיק מעמד. כשהדברים מתרחשים לאט וקשה, הכ-תובת היא כוכב סטורן, ולאחר שהתקופה תחלוף, אפשר יהיה ליהנות מביטחון ויציבות. ביחסים עם הסביבה לא יהיה כל-כך קל. צריך לשמור על השם הטוב, הצדק צריך להיראות, שכן האנשים מסביב רק מחכים להזדמנות להכפיש ולקלקל את השם הטוב. לעיתים קרובות בני דגים מעוררים סביבם קינאה ודיבורים מאחורי הגב. כדי להימנע מכך, יהיה עליהם להסביר את עצמם, ויחד עם זאת לנהוג בביטחון. המינהג להתיעץ ולהתלבט בצוותא אינו רצוי השנה. כדאי לשמור על התוכניות לעתיד

שינויים גדולים בעבודה, הצלחה בכספים, פרידות בנישואין - בקיצור, שנה לא קלה

מבלי לפרסמן, או לשאול את חוות דעתם של אנשים אחרים.

מה שברור, שבעבודה לא יהיה משעמם. יתכנו מאבקים על מעמד, סמכות, או תפ-קיד יותר מעניין, וכשה יקרה - זה יהיה קשה ולא תמיד הניצחון מובטח. אבל עדיף לקבל את המציאות, אם נאלצים לוותר על מקום-עבודה, אין טעם להתעקש ולהחזיק בו עוד. יותר כדאי לקבל את העובדות ולהסתגל לתנאים החדשים שיווצרו.

כספים

בתחום זה הבשורות הרבה יותר נעימות לאוזן. אותו כוכב יופיטר יימצא כל השנה במזל טלה שהוא הבית השני (בית הכספים והרוש) של מזל דגים. כוכב זה ישמר במידה ניכרת את מצבם הכספי של בני המזל. בית הכספים קשור למעשה לדרך שבה האדם מוצא את פרנסתו, מה שאומר (המשך בעמוד 27)

נדמה שיש לכם קוצים, אתם מתכוונים ל-בלות המון בדרכים, טיולים ביקורים ונ-סיעות, אך קחו בחשבון שלמרות הצורך העז ל-נוע בדרכים, התקופה אינה מתאימה לכך. יותר מדי תקלות מצכות לכם בדרך, אז אויל תז-מינו אליכם, ומה שלא הכרחי - כדאי לדחות למועד מאוחר יותר. ה-21 עד ה-23 יהיו מעיי-פים, יתכן שלא תרגישו טוב ותסבלו מבעיה בריאותית, אך לאחר מכן יהיה הרבה יותר טוב. ובעיקר באהבה.

בכל הנוגע לכספים זוהי תקופה מאוד רגי-שה. אתם מתכוונים לרכוש דבר מה יקר ערך או לבצע עסקה גדולה או להשקיע את כספכם בתוכנית כלשהי, כל זה לא כדאי שיעשה ב-מים אלה. יותר מדי דברים נסתרים מכס ויתגלו רק מאוחר יותר, אלא שאז יהיה מאוחר מדי. בעבודה בינתיים לא כדאי להכל דבר, השאירו את הכל כפי שהוא ובחודש הבא יהיו אפשרויות יותר מתאימות. ה-23 וה-24 בחודש יהיו קשים.

ה-19 וה-20 בחודש יהיו מפתיעים לטובה. תגיע מחול בשורה משמחת, ויתכן שתתבשר-רו על טיול או נסיעה לשם, אם כי לא כדאי לבצע זאת בטווח המ-אוד קרוב. ביקור של יחזק אתכם ותתכן גם איזו תמיכה נסיעות מסוכנות בעיקר בין ה-21 ל-23 בחודש. אותם ימים בין כה וכה קשים ומרגיזים. בעבודה צפוי סיכסוך עם הבוס, אך יתכן שפשוט יאלצו אתכם לשנות תוכנית, בניגוד לרצונותיכם.

הזוכה בחיבוקו של חת נשיקה לעב נשואים מזה כשנה, נראו מבסוטים מההגרלה. אורנה, שהיתה בעבר

נציגי שגרירות מצריים מבלים בחאפלות קיטש מוזזהב, במיוחד לחוגי-הסילון ★ הגרלה הרח-גורל

ג'קי קנדי-אונאסיס קפצה לביקור בנתניה

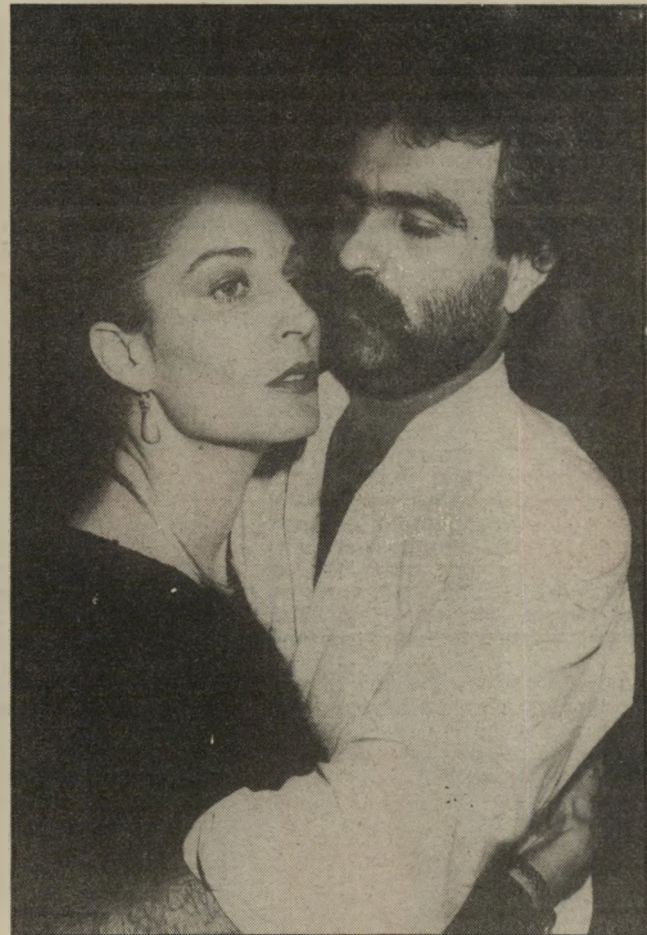
חמי בן-עמי הדוגמנית הוותיקה (למעלה) ונאוה חן (מימין) דיגמנו בערב פתיחת מועדון-הלילה נמבר 1 הנתנייתי ביגדיים של חברת גוטקס. שהוצגו בפעם הראשונה השנה.

מועדון-לילה חדש בנתניה, ולא רק לנתנייתים. NO. 1 שמו. 830 אלף דולר של השקעה זה קצת הרבה כסף כדי לייחד את המקום למקומיים. תיקוותם של שני המשקיעים היא שהמקום ישמש נקודת-ציון בינלאומית לחוגי-הסילון, כמו מועדון היוקרה ג'קי. הקריו על שמה של הגב' קנדי-אונאסיס.

חלומות ישראליים תמיד הולכים רחוק-רחוק. כמו מלון מיגדל דניאל, עוצב נמבר 1 לפי מיטב החלום הקיטשי. המועדון כולו מוזזהב ונוצץ, רחבת-דיקורים גדולה משיש, שבתוכו נעוצות נוריות מהבהבות. קהל המוזמנים שנכח בפתיחה, רוב מקומי ומיעוט מוזמן מתל-אביב, הטביע את עיניו בתצוגת-האופנה שערכה גוטקס במקום. שבה הוצגה בפעם הראשונה (סקופ! סקופ!) קולקציית ביגדייהם למיץ הבא. רק הכרוז בתצוגת האופנה הזכיר לנו שאנחנו עדיין לא לאסוגאס, למרות היוםרה: "יאללה, חברה, מחאו כפיים לדוגמניות, מה קרה לכם?"

פרי טרי בן 33

חני פרי הופתעה השבוע במסיבת יום-הולדת שאירגן לה בעלה, צביקה סאבו. בבית ידידם, הקבלן גדי טפרסון, בכפר-שמריהו. חני חגגה 33 שנה, בין הררי פירות טריים ו-150 שיפודים.

בוזוקי במקום כדורסל

שתי שמחות עירבב השבוע הומר רובי חן. יום-הולדתו ה-35, ומה שמר שמח אותו יותר — תקליט חדש: בוזוקי בידיים שמו. זהו התקליט הרביעי שלו, והקלטת השביעית שהוא מוציא לשוק — מיקבץ לא רע לעשר שנותיו בשטח.

דויד קריבושה, שהתלהב משירתו, נגינתו וקולו הנקי של רובי, הזמינו להפיק במשותף תקליט שלא ישא אופי מיוחד, ובכך גרם לתפנית בקריירה שלו.

כמועדון אנרגי, שם נערכה המ-סיבה, לא ניכרה השפעת מישחק הכדורסל, ששודר באותו הזמן בטל-וויזיה. משה גיאת וג'קי מקייטן (כלי האהובה המדוברת) באו לעשות כבוד ולשמוח עם הקולגה. באו גם רבים מהמישפחה, חברים ונציגים של שגרירות מצריים, שבזמן האחרון לא מפסידים שום חאפלה טובה בתל-אביב.

משה גיאת ואשתו נעמי ישבו כל הערב בחברת אורח מצרי, שאירגן לגיאת מסע-הופעות במצריים. גיאת, שתקליטו החדש יצא לא מכבר, נהנה לספר על הצלחתו.

לאירוויזיון דרך הודו

המיסטרין האופף את המורשת ההודית היווה תפאורה נאותה למתח ולחרדה הקצרה שאפפו את הזמרים והזמרות המתכוונים להשתתף בתחרות הקדם-אירוויזיון.

טאנדורי, מיסעדה הודית הנמצאת בכיכר דינגנון, מזימה את המוסכמה

אבי קושניר יבצע בתח"ר
רוח שיר ב"י
יחד עם שחקן נוסף, נתן דטנר.
הם יהיו שם מעין להקה קומית.

או המיתוס שאין תקומה למיסערות כאלה בארץ. ההצלחה המוצדקת של המיסעדה מקבצת אליה הרבה הרבה חשבים ונוצצות (זוכין מדהימה אינו מותר על אף ביקור). אנשי המוסיקה הקלה, שלא כל יום נמצאים במיסעדה, באו השבוע למקום להגרלה המהווה את התחלת הדרך לאירוע השנתי המרכזי של הברידור הישראלי.

שלושה משתתפים רציניים לא באו משום מה, להגרלה: צביקה פיק, אריק סיני ויהר כהן.

מלבד, היתה גלי עטרי, זוכת האירוויזיון בעבר, ששלפה את הפתקים ושמות האמנים עליהם מתוך קופסה הודית מהודרת, וזאת בטקס קצר, שנועד למנוע מתיחויות מיותרות בין המשתתפים. רבים מהזמרים חרששים משום-מה ממקום בקבוצה הראי שונה של המשתתפים. אך חששם מיר, תר, כי הציון לשיר ניתן לאחר כל ביי

אתי אנקרי השחקנית-זמרת, שהתגלתה לקהל הרחב בסרט הטלוויזיה לחם, תשיר בקדם-אירוויזיון שיר בשם נוסטלגיה. אתי בת ה-24 לומדת מוסיקה בבית-הספר רימון, וממתינה לצאת הסרט סקופ אל המסכים, שבו שיחקה יחד עם כריסטופר ווקן.

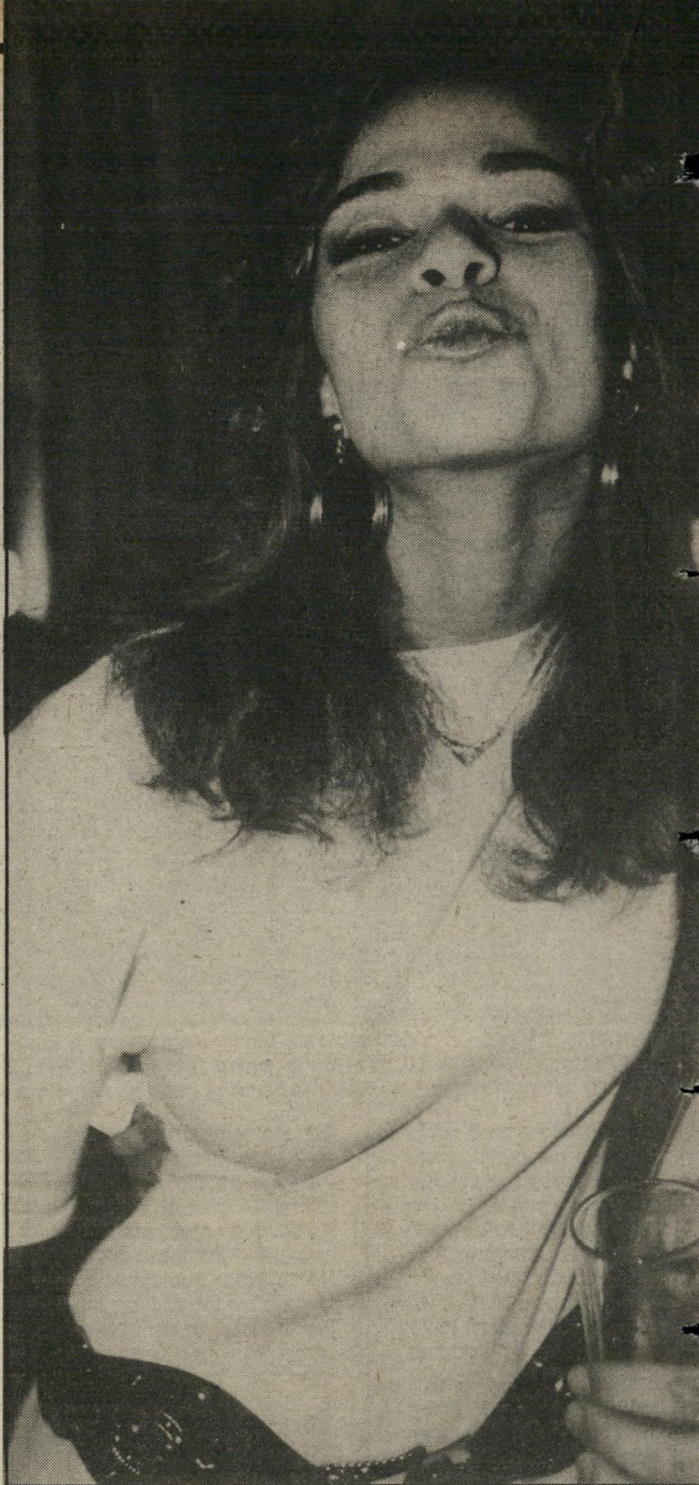
היחיד שהימר על מקומו — ואף זכה — היה חיים מנשה, שזכה במקום השביעי, מיספר-המזל שלו. יורם ארבל, שדרה-ספורט הותיק, העומד להנחות את הערב יחד עם ירדנה ארזי, היה נרגש, לדבריו, לקראת "החשיפה האחרת", שתהיה לו באותו טקס קדם-אירוויזיוני.

צוע ולמיקום אין, למעשה, משמעות. ברגע שנגמרה ההגרלה, פרקו כולם את המתח העצור בלעיסה מהירה וב"התנפלות אמנותית על מעדני המקום המעולים. נתן דטנר, אחד המשתתפים, הבטיח לרינה פרשקנארה, בעלת-המקום, כי אם יזכה, יזמין את כל המשתתפים לארוחה במיסעדה.

גלי עטרי אינה משתתפת השנה בתח"ר. כל שעשתה בהגרלה היה לשלוח את הפתקים מתוך הקופסה ההודית המהודרת. גלי מריצה כעת מופע-יחיד שלה.

גיתית שובל אשר תיסרוקתה החדשה מש"כ מהמאות רבות מפי הנור"ה, נרגשת לקראת הגרלת מיקום השיר שלה. גיתית מופיעה כעת ברחבי הארץ עם פסנתרן בשם רון דרואן.

ושחקנית כדורעף בנבחרת ישראל, משכה תשומת-לב רבה בלבושה ההדוק והמחמיא. הזוג ישיר על אל-האהבה. קופידון. זוג מישפחתי נוסף שישתתף בקדם-אירוויזיון הם יזהר כהן, שכבר זכה בעבר בתחרות, ואחותו ורדינה.

עלה, משה שול-המצלמה. הזוג, לא רק (בחולו) (ביופי)

רובי חן בנגינה על בוזוקי, התמחותו העיקרית. דויד קריבנושה (בתצלום מי-מין: עם דינה חן, אשתו של רובי), הגדירו כזמר מעולה, ואף יפיק לו תקליט שירי-ארץ-ישראל.

נימרודי לא מתאפק, הח"כ שטבל עניבה בסודה והצעירה שנענתה להצעת הנישואין של מופז

■ בהצגתו של דודו טופז הוא אומר על הבימה: "אני מודל 46, הראש רפוק, לא מתחתן, כדי שלא תגידו שאני פחדן, אני מוכן להתחתן כאן, עכשיו. יש מישהי בקהל שמוכנה להתחתן

אלוף-מישנה (מיל'), נערך הד מיכצע כמיכצע צבאי לכל דבר, בסודיות מוחלטת, והמסיבה ב' סינגון חיים שכאלה היוותה הפתעה מוחלטת לכלת-השימי חה.

חברו הקרוב, יעקב נימרודי, להופיע ביום השני לפני ועדת המישנה של הוועדה, העוסקת באיראן. הפניה, על כל פנים, היתה מיותרת. אחרי שהופיעו בפורום הזה דויד קמחי ועמרי

רגב — יוזם הדיון ועוזרו של גור עד לאחרונה — נענה לבקשת מעביר-לשעבר.

■ אישה-עסקים יעקב נימרודי השיל באחרונה כ-10 קר לוגרמים ממישקלו, ועוד היר נטויה. הפיחות במימדיו של נימרודי לא חל, חסיד-לילה, מח מת הפירסום העולמי שזכה בו בקשר לפרשת איראן, אלא בעקבות ריאטה קפרנית שגור על עצמו. גם כנו, עופר, הולך כי עיקבותיו ומפגין גיורה חטובה יותר בעיקבות ריאטה.

■ השמועה מספרת כי חב-רים בוועדת החוץ-הביטחון של הכנסת פנו אל שרי-החניון יצחק נבון, כדי שזה ישכנע את

■ אבנר רגב, מנהל המכון הערבי-יהודי בבית-ברל, הזמין את השרים עזר וייצמן ומשה ארנס לדיון בתחילת השבוע. ארנס אכן נענה להזמנה והופיע. וייצמן, קודמו של ארנס בתפקיד השר המופקד על הסקטור הער-בי, סירב מכל וכל להופיע על כימה אחת עם ארנס. הוא הסביר כי כשהוזמן לראשונה לדיון, לא נאמר לו שזה אמור להיות עימות עם ארנס. רק אחר-כך, כשהתברר לו התוכנית, החליט לסרב.

■ את מקומו של וייצמן, כנציג המערך, התנדב למלא ההשר-לשעבר מרדכי גור. גור נכח במקום כאדם פרטי. במהלך הדיון ביקש את רשות-הדיבור.

מי שהיה מנכ"ל משרד-האוצר, צולם בעת מישחק-ברידג' בקונגרס הבינלאומי לברידג'. ברוך סיפר כי הוא משחק ברידג' כבר 20 שנה, ואף זכה באליפות ירושלים. "הברידג' בשבילי הוא בידור. אני לא מכור. זה תרגיל מוח שקט. מישחק חברתי שיוצר קשרים."

איתי? בדרך-כלל התגובה היא שתיקה, חיוכים. אבל בשבוע ש עבר, בהצגה בתיאטרון ירוש-לים, הופתע הברדן כאשר צעי-רה עלתה לבימה לשמע קריאתו. עבור אומץ-הלב שלה החליט דודו בו במקום להעניק לה בכת-נה שעויד סייקו דיגיטאלי, שאותו התכוון לתת לאחר מטכ-נא-הבימה שלו.

■ קריינית-הדריו רוויטל עמית עמדה בתור לקופת-האשראי בחנות כולנו גדולה. עמית, שילדה לפני ארבעה חודשים את בנה הבכור, יובל, פגשה בדרך אל הקופה את יובל דור מהכל עובר חביבי, שהפך אב לכן לפני חודש. השניים ריכרו על הבנים. הקופאית הק שיבה. "קוראים לו יובל", אמרה רוויטל, ואז התערכה הקופאית: "על-שם מיי" רוויטל: "זה סתם שם שמצאחן בעיניי" הקופאית לא. עלי-שם מי לרשום את ה חשבונות?"

■ הומר הירושלמי ג'ק מייקה, שהשתתף יחד ען אשתו דנה בתוכנית האחרון של זוג או פרד בטלוויזיה, וש זכה בפרס הראשון, הפך לא מאושר יומיים אחרי צילום ה תוכנית. התינוק, שככל הנרא יקראו לו רדני, נולד בליד קשה ומסובכת. אל מיטת היו לדת הוזעקו כמה רופאים. אחו מהם נראה לה מאוד מוכר. דנו שהיא סרו כצהל, היתו מטושטשת מהזריקות והמכאב אבל מצאה רגע לשאול או רופא-הנשים אם הוא אח ש חנך רדון, הפנטומימאי, וכש נענתה בחיוב, הציעה — אולי תעשה לי כמה תרגילי פנטומי מה?

■ לורי, בתה בת ה-24 של הדוגמנית חנינה צנצנר, הפכה באחרונה גם היא לדוגמ-נית מבוקשת. אומרים שהיא שטאנץ של אמא: אותה העיניים הכחולות והשיער השחור האסוף לאחר, אותו הגובה. היא רק רזה

■ על אף המיספר הרב של נכירצה"ל, שבאו לחגוג עם שימחה הולצברג ביום שימי חתו (ראה תמונה) — ביניהם נכים מפורסמים כגון בועז טביב ואשתו לילי — נעדרו חלק מהמוזמנים, בגלל סידרת טיפולים שהם מקבלים בטבריה. הולצברג אחז מרי פעם בידו של נכה, והציגו לפני הקהל שסעד ליבו בנחת סביב השולחנות הערוכים.

■ הח"כ עוזי לנדאו נפגש עם השר גירעון פת בטקס של מיכצע בית העסק המומלץ בתל-אביב. השניים עמדו ושוחד חו, כשמישהו לידם מעד ושפך מכוס מין. הישר על לנדאו. ה שר הושיט את כוסו לח"כ, ואמר: "קח סודה, זה טוב לניקוי". לנ דאו השתמש בסודה, שכל בה את עניבתו ואמר: "אני מקווה שלא תבקש ממני את הסודה בחזרה!"

■ באותו אירוע הסב פת לשולחן אחד עם הח"כ דוב בך מאיר ועם משה זילברמן, ראש עיריית באר-שבע. השר פנה לראש-העירייה: "שמעתי ש התגברת על כל החובות שהש איר לך אליהו נאורי". התערב בך-מאיר: "הוא משאיר שולחן נקי לבני ברמל". בראשות העירייה עומדת להתכצע בחודש הבא רוטציה, אולם בגלל בעיות בתוך מיפלגת-העבודה לא היה ברור עד כה למי יעביר זילברמן את השרביט העירוני. בך-מאיר, כנראה, פלט סוד פנים-מיפלגתי.

■ שלושה ראשי-עיריות היו אורח-הכבוד בהצגה אילוף-ה-סוררת שהועלתה בבאר-שבע. ראש-עיריית כפר-סבא יצחק ולד ואשתו ורדה התארחו ב' דיוק ביום הבכורה של ההצגה אצל עמיתיהם מבאר-שבע, משה ושרה זילברמן, המארחים כללו את ההצגה בתוכנית האירוח, ואילו ראש-העירייה השלישי, אלי הללי מדימונה, הגיע לבי-קור מפתיע בעיר, והוזמן אף הוא לבכורה. כך התקיים לו, מאחורי הקלעים, מיפגש בינעירוני.

רם ניר, לא יכול היה נימרודי להתאפק.

■ בין ראיון עיתונאי לבין פגישות בפרשת-איראן, מקדיש עצמו נימרודי להכשרת שטח חקלאי שברשותו. חלומה העכ שווי הוא לבנות שם חוות-סוסים, תחת חוות הסוסים שהיתה בגני יהודה, הסמוכה לביתו, ושאינה פועלת כיום. נימרודי מפקח אישית על הנעשה בשטח, תוך כדי נהיגה בג"פ שקנה לו כנו במתנה. לפני שנים תיאר נימרודי בהעולם הזה חווה זו כי שייכת לו ולאחיו.

■ עוד איש-ציבור ששמו השתרבב בפרשות הפחית ממיש קלו ועורר רכילות בעניין. והו סגן-השר עזי אמורי, שגיד רתו הולכת ומצטמקת באחרונה. גם אמורי לא רזה כתוצאה מריכאון, שגרמו לו הכותרות בעניינו, אלא כתוצאה מדיאטה רצחנית ממש.

■ כיצד מציינים ערב לזיכרו של אלוף-מישנה גירעון מחד נייבלי, מי שהיה המישנה ליועץ ראש-המשלה לענייני-טור, שנפטר באופן פתאומי בליל שבת התאספו חבריו הקרובים ושרו בהתלהבות לזיכרו.

■ ח"כ אפרים שלום (ראה מיסגרת) נשמע מודאג למדי מהצעת-החוק החדשה, האמורה לאסור על חברי-כנסת ליהנות מהכנסה נוספת בכנסת הבאה. שלום, חבר מושב בדרום, סיפר שכאשר נכנס לכנסת, היו ברשותו לול ופרדס. את הפרדס מסר לאחיו, ואילו את הלול צימצם. מה עוד ניתן לבקש ממנו תמורת היותו חבר-כנסת — ועוד כל-כך אלמוני?

■ דליה רז התמוגגה מנחת. היא הוזמנה לארוחה בפרדס שבי נס-ציונה, משהגיעה למקום, הופתעה למצוא 200 ממכריה: מבית-הספר העממי, דרך התיכון ועד לצבא. שם כיתנה כקצינת חן-ראשית. כיאה לחגיגה לכבוד

צב סל

שימחה הולצברג. אבי הפצועים, חג ביום החמישי את יום הולדתו ה-62. נוסף על עוגת-יום-ההולדת המסורתית, הצטלם הולצברג ליד חלה דקורטיבית, הקלועה משאריות של לחם. הולצברג הנרגש הסביר שכניצול-השואה, אין הוא מסוגל להשליך לחם, וזהו ההסבר לחלה.

הת אבני

כריסטופר וקן צולם השבוע בתל-אביב כשראשו ובכובע-גרב בעל צורה מיוחדת. הסיבה: לצורך התפקיד שהוא מגלם עתה בסרט המצולם בארץ, הוא צובע תדיר את שעריו.

שעון, ולא של בלס

רם כספי
מה השעה?

• השעון (לשעבר) של שימרון פרס משמש עדיין כנושא לשיחות ולבדיחות. השבוע סיפר עורך-הדין רם כספי סיפור משעשע: בשעתו ניהל עם עורך-הדין מיכאל (מייק) פירון משאומתן על חוזה מסויים. בשלב מסויים אמר פירון: אם נגמור את החוזה עד שעה 5 היום. נחליף שעונים! כספי הסכים.

החוזה נחתם בשעה 5.05 ובטקס חגיגי החליפו שני הפרקליטים את שעוניהם.

למחרת בבוקר, כאשר הסתכל כספי בשעון שקיבל, זה נראה לו קל מדי. הוא נתן את השעון לאשתו וביקש: לבי לחנות-שעונים וקבלי הערכה. 10 בבוקר טילפנה האשה. היא היתה בחנות ואמרו לה שהשעון שווה 30 דולר. כמה דקות לאחר מכן טילפן אליו פירון. מה השעה? שאל.

השארתי את השעון בבית! השיב כספי קצרות. מה יש, הוא לא מצא חן בעיניך? שאל פירון. כספי לא יכול היה להתאפק, וגילה לפירון כי נאמרו לו שהשעון שווה 30 דולר. בעוד שהוא נתן לפירון שעון ששוויו אלף דולר.

פירון פרץ בצחוק. הלכתי אתמול לחנות וקניתי את השעון הכי זול שמצאתי. אמר. ההנהג שלי בדרך אליך. כדי להחזיר לך את שעונך! רק אז הבין כספי שזאת היתה מתחזה.

יותר מאמה, ושוקלת 45 קילו בסך-הכל. לורי נהנית מהעבודה, אומרת שזה מחנף לאגו שלה, אבל רואה בה עיסוק זמני, עד שתסיים את הקורס לקוסמטיקה, שבו היא לומדת בימים אלה. ■ תלמר, אשתו של הקרר קטוריסט הבינלאומי רענן לוריא, מתגוררת עימו ועם שני ילדיהם בוילה מפוארת במדינת קונטיקט, ואינה זקוקה לעבודה לשם פרנסה, אבל כדי שיהיה לה מעניין יותר בחיים היא למדה באוניברסיטה את נושא ההשקעות בנכסי רלאנטייד, החלה באחרונה מנהלת חברת-השקעות. עכשיו יש לה עיסוק בחיים, והיא גם מרוויחה כסף טוב. לתמר, שהיא בתה של המורה לטיפוח-החן לאה סלמשר, יש שתי אחיות: דר' ריט, הנשואה לתעשיין בני מילשטיין, היא בוגרת האקדמיה למוסיקה ולמחול, ועובדת עם אמה בסטוריו, ודר' הנ' שואה לטורמינג, מנהל האירור עים בקניון איילון, היא רופאה

■ השחקן שמוליק ויי-לדני החליט שהוא חייב לעי

כוכבי שמש הסתובב השבוע בחוג מכריו וחילק להם סיגארים והזמנות למסיבות-חתונה. לרגל טקס-נישואיו עם רחל אשר (מחזיקה בסיגאר). שייערך בשבוע הקרוב. אחרי היכרות של 17 שנים, שהולידה לפתע-פיתאום אהבה בוערת. שינוי אחר העומד לחול בחייו הסוערים של הפנתר השחור לשעבר: בעוד שבועות אחדים יתחיל למלא את תפקיד הדובר של עיריית רמת-גן, מיבצרים של יוצאי-עיראק בארץ. המיפנה הזה בחייו מלווה בחששות לא-מעטים לדימויו בציבור כפנתר לוחם.

רחל אנבר

רחל אנבר

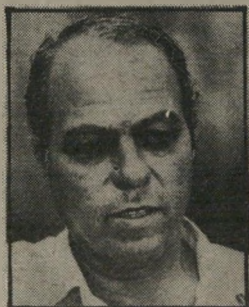
רחל אנבר

רוח לויאב סגנית-עורך ביטאון צה"ל במחנה, ואשתו של המנחה הפלאסטי עמוס לויאב, חגגה השבוע את יום-הולדתה ה-40 בקפה כסית. מ.שולחן המנהלים בקפה שלח לה ידידי מנוסי ברכה מיוחדת: לרותי, בהגיעה לגיל איקס, / הנראית עדיין פיקס, / ולמרות הטריקס / עדיין מעניקה לנו קיקס. בין המשתתפים בחגיגה היתה הפסיכולוגית זיווית אברמסון, שיחד עימה כתבה רות לויאב את הספר מין זה לא רק סקס (למטה). מחובקת על-ידי הסופר שלמה שבא. כלת-השימחה, עטורת זר נרקיסים צהובים, היתה כה נרגשת מרוב גילויי-החיבה, עד כי פרצה בדמעות והתנשקה ארוכות עם כל מברכיה, ובעלה ביניהם. בסוף שרו כולם שירי-מולדת, הדליקו נרות קטנים בתוך בלינצס וגמרו את החגיגה על הספסל שלפני כסית. החיילים במערכת במחנה הנפיקו למענה גיליון פרטי של העיתון.

אלמוני לשעבר

אפריים שלום
חיף מסויים

• כל מי שהזדמן בשבוע שעבר למיזנון-הכנסת לא יכול היה שלא להבחין ב"נוכחות חדשה. המדובר ב"חבר-הכנסת הנחבא-אליה" לים, מי שיזכה בתואר "ח"כ האלמוני ביותר בכנסת".

מאז שהופיע בתואר מכו"בד זה בתוכנית-הבידור של הטלוויזיה בלי"ש-שבת, נזדק"פה קומתו. עלה חיוד על שפתותיו והוא החל משתתף באורח פעיל בחי המיזנון בכנסת. למי שהחמיא לו בשגנה על הופעתו הטיבעית בסיבה למסיבה העיר בניזפה:

זה לא היה בסיבה למסיבה, אלא בממניו!"

השינוי בחייו של הח"כ-המושבע החל כשמני פאר, מנחה התוכנית, נזכר שקרא בעולם הזה את שמו של שלום - אז חבר-כנסת בלתי-ידוע לחלוטין - כקרובו המדומה של ראשי-השב"כ לשעבר, אברהם שלום. הקירבה המיש-מחית הסתברה כהלצה, אך שמו של שלום נחרת בזיכרוננו של פאר. והוא החליט לזמנו לתוכנית-הראיונות הפופולארית שלו. משהתבקש שלום להופיע במפורש בשל אלמוניותו. לא היסס וקפץ מייד על ההזדמנות.

משהסתיימה ההקלטה, הזהיר אותו פאר מאחורי הקלעים שתארו - הח"כ האלמוני ביותר בכנסת - עלול להימצא בסכנה אחרי השידור, ועלול לחול שינוי מהפכני בחייו. שלום חייד, ומאז לא מש החייד משפתיו.

שות משהו למען גופו ובריאותו. לא מזמן חש ברע, והוא התחיל להתעניין בנושא. כיום, הוא אומר, הוא מבין שהגוף הוא כמו מכונה שצריך לטפל בה, כדי שהיא תתפקד טוב. עכשיו הוא צימחוני, המתנזר משימורים, צבעי-מאכל, תה וקפה. היתה לו רק בעיה אחת: כסוקר של בארים הוא היה רגיל לטעום הרבה סר גים של יין. עכשיו הוא מסתפק בכוסית אחת בלבד, ומבקש מאד חרים שיהיו "הטעמים" שלו ויחוו דיעה.

■ **יואב לוי**, בדרך-חקיק רחובותי לא כליך ידוע, החליט שתחת לחכות להצעות להופעות מאמרגנים, הוא יפתח לעצמו מישרד-אמרגנות. בשבוע שעבר הוא חגג את הפתיחה עם שמונה בקבוקי-ויסקי, 150 פיתות והמון טחינה וחמוצים. הין שם הזמרים ציון גולן ומרגלית צנעני, האחים-האמרגנים שימשון ודרור ראובני ויהודה קירט, שהוא מאמץ-כדורגל ואחיו של הכדורגלן שלמה קירט. באר תה הוזמנות סיפר יואב לוי ש הוא ביקר עתה תוכנית-בידור לשניים יחד עם יהודה קירט, שבין אימון לאימון מופיע ככדורן.

■ דפנה ברק, נעמי רון

אילו היה משרד הבריאות יושב על ספסל הנאשמים, אילו שאלות היה התובע בשם הציבור מציג לנאשם? הנה כמה הצעות:

(א) בשטח

האדמיניסטרטיבי-אירגוני:

● מדוע לא הונהגה רשת אישפוז ארצית (איוזרית)? הרי היא תוכננה כבר לפני יותר מחמש שנים?
שיטה זאת היתה מקצרת מידת התורים הארוכים לרוב הניתוחים, מפני שניתן היה להפנות חולים לבתי החולים שונים, שבהם יש מקומות אישפוז. במקביל, שיטה זאת היתה משמשת כאחד האמצעים לחיסול הרפואה השחורה, עליידי הוצאת הכוח הבלי עדיין לאישפוז מדינה של מנהלי מחלקות.
● מה מסריע להנהיג, ללא דיחוי, מישמרת שניה בתוך

תקציב. מדוע אינה נוגעת במנגנון משרד?
עליידי קיצוץ המנגנון ניתן היה להגדיל חלק נכבד של מיכסות האח"ת לבתי החולים וגם רופאים למקומות מצוקה.

● מדוע המנב"לים ושרי הבריאות נוסעים לעיתים בה קרובות לחו"ל? מה הם מחפשים שם? מה התועלת שבנסיעותיהם?

(ב) מדיניות של משרד הבריאות

● מדוע יוצרים מיקרומדיקנות בבתיה חולים שונים — ניתוחי לב, פלסטיקה, גסטרו-אנתרולוגיה ואחרים — במקום לארגן מרכזי רפואה?

בבתי החולים הגריאטריים הקיימים עובדים כה מעט רופאים? כדי להגדיל את מספר הרופאים העובדים בגריאטריה לא דרוש תקציב, אלא הפנייה נכונה ומתוכננת של כוח אדם.

● מדוע מטרטרים נספעי תאונות דרכים בבתי החולים אחד למישנה, במקום שיטפלו בהם בכל בית החולים הקרוב למקום התאונה?
רבים הם הנפגעים שמתו בגלל ידועים מיקרים רבים כאלה. למשל, מבית החולים ברזילי באשקלון נשלחו חו פצועים לבתי החולים סורוקה, מ בית החולים העמק בעפולה נשלחו לרמב"ם בחיפה.

רבים הם הנפגעים שמתו בגלל טריטור זה, אך המצב אינו משתנה. קיימת האפשרות לארגן טיפול מלא בנפגעים בבתי החולים פריפריים, עלי-

נה אישור לביצוע שתילות כבד?

לא קיימת בארץ תשתית רפואית לכך. האישור ניתן בניגוד לסדרה עדי-פויות ברפואה ואף בניגוד לדעתו הרפואית של מנכ"ל משרד הבריאות, הפרופסור דן מיכאלי.

● בבתי החולים כלליים בארץ יש עודף מיטות. מדוע אזרחי ישראל מחכים חודשים לתורם לאישפוז?

יש די מומחים בארץ בכל השטחים. מדוע האזרחים צריכים לחכות זמן ממושך לייעוץ מיקצועי?

(ג) רפואה שחורה

● מדוע מרשים לרופאים העובדים בבתי החולים ציבוריים לעבוד בקליניקות פרטיות ובבתי חולים פרטיים במקביל?

שרת הבריאות אומרת, שקשה לגלות ולהוכיח מיקרים של רפואה שחורה. "החולים אינם מתלוננים", טענה שרת הבריאות. מה הקושי לשלוח חוקרים מטעם משרד הבריאות לבתי החולים ולמצוא אותם הרופאים העובדים במקביל בשתי המערכות? גם מתוך דפי זהב בלבד ניתן לערוך רשימה של קליניקות פרטיות, השייכות לרופאים העובדים במישרה מלאה בבתי החולים ציבוריים. אין כל קושי להילחם ברפואה השחורה, אם יש רצון אמיתי לחסלה, ולא רק הכרזות חסרות.

(ד) חוסר רופאים במיקצועות חיוניים

נוצר מצב קריטי בשטח ההרדמה. לעיתים קרובות מאוד ניתנת ההרדמה בבתי החולים עליידי רופאים חסרי נסיון וידע רפואי. משרות המרדמים מתמלאות עליידי רופאים שנפלטו ממיקצועות רפואיים שונים. הדור הצעיר, בוגרי בתי הספר לרפואה, אינם הולכים להתמחות בהרדמה. חיי המינות נכנסה איומה, עקב המצב השורר בשטח ההרדמה.

● מה עושים כפועל כדי להוציא מהמשבר את תחום ההרדמה בארץ?

● בשטח הפסיכיאטריה חסרים מאות רופאים מיומנים. כך גם לגבי

ידי הבאת מומחים, במידת הצורך, לאותם בתי החולים. מדוע נמנעים הגורמים האחראים מלעשות זאת?

● מדוע אין מתפתחת בארץ רפואה ספורטיבית? ידוע שהכשרה הגופנית של הנוער הישראלי הוא בין הירודים בארצות הברית. מה נעשה כדי לשפר את המצב?

● מדוע מצב הרפואה המועת נעת נמצא בשפל המדרגה?

ידוע שאנו צועדים כראש הפירמידה בתחולות מחלות לב, סרטן, שד, סרטן הריאה, מחלות כליה, תמותה תינוקות ויולדות, מחלות שניניים וחני-כיים. את המצב ניתן לשנות ולשפר עליידי פיתוח רפואה מונעת. פיתוחה גם יחסך כספים רבים.
● מדוע שרת הבריאות נת-

אירגון מערכת הבריאות בצורת מרכזים יחודיים יחיל את השרותים, ייעל אותם, יעלה את הרמה הרפואית — ובסופו של דבר יקטין את מספר הנפגעים מטיפול רשלני או בלתי-מיומן, וגם יעזור לקצר את התורים לגיתוח. הוא יעזור לנצל טוב יותר את המיכסור הרפואי, שניצולו כיום לא עולה על 25%.

גם להקמת מרכזים רפואיים לא נדרש תקציב נוסף.

● מדוע יש מיספר בה מועט של מיטות גריאטריות, כאשר קיים עודף מיטות בה גדול בבתי החולים הכלליים?

2000 חולים זקנים ממתינים כיום לאישפוז. מה מפריע לערוך אירגון מחדש ולהקציב לשרותי הגריאטריה את מספר המיטות הדרוש? ומדוע

בבתי החולים במחלקות כירורגיות שונות, כאשר בבתי החולים לים יש די רופאים היכולים לעבוד בשתי מישמרות ללא תוספת שכר?

כדי להנהיג שיטה זו אין צורך בתקציב נוסף, אלא רק באירגון נכון — העברת חלק מהרופאים של מישמרת הניבוקר למישמרת אחרת בה צריכים, ולהוסיף תקנים של אחיות.

● מדוע לא נעשה די כדי לחזק את הקשר בין מירפאות שבנותיות לבין בתי החולים?

דבר זה היה מונע כפילויות בכרי-קות החולים, התרופצויות מיותרות של החולים וגם היה מעלה את רמת הרפואה העובדים במירפאות.

● מדוע אין מינהל אחיד לשרות הסניטארי וההיגייני, ומדוע שרות זה מופסק בידיהן של מחלקות תברואה שליד עיריות?

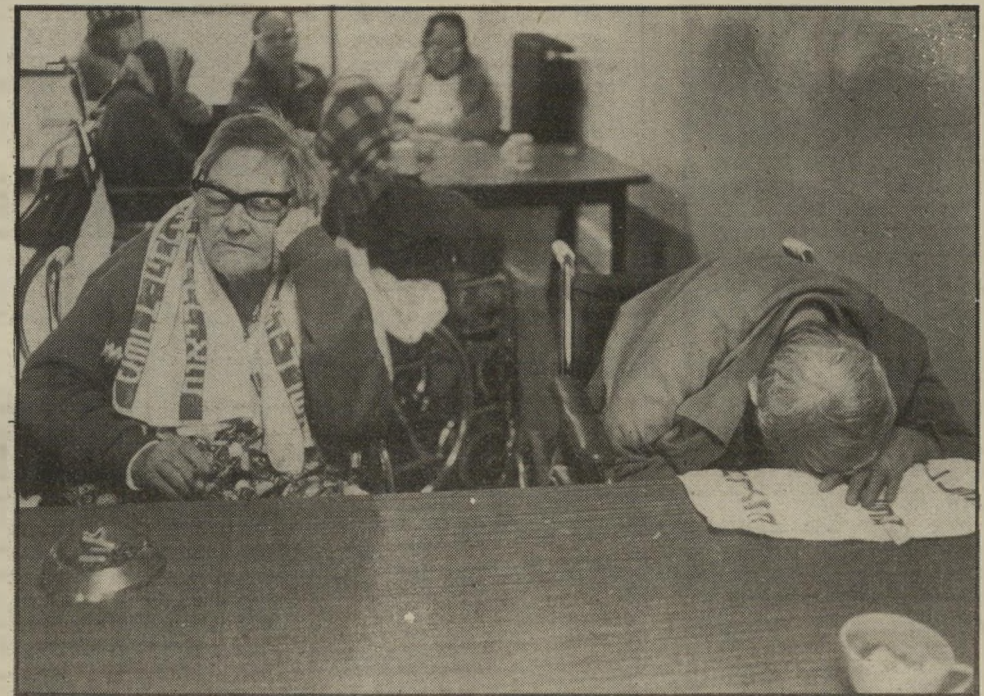
בניית שרות ברמה מודרנית יכולה למנוע זיהום סביבתי, מגיפות של טיפוס, דינטריה, כינים, ומחלות תעשייתיות — שבהן אנחנו המובילים מבין הארצות המפותחות.

● כיצד נוצר מצב שבישרי בים רבים בחבל לכיש, בגליל ובנגב לעיתים קרובות אין בלילות רופאים תורנים?

מצד אחד נשמעים קולות כאילו יש עודף רופאים, ומצד שני קיים מחסור חמור ברופאים בעיירות הפיתוח ובי-שובים המרוחקים. לתיקון המצב דרוש רק תכנון נכון. ניתן להפנות את בוגרי בתי הספר לרפואה בתום לימודיהם למקומות אלה. אפשר לקבוע כי תנאי לקבלה לבתי הספר לרפואה יהיה הה-סכמה מראש לשרת תקופה מסוימת באזורי פיתוח. אותו הדין לגבי רופאים עולים, שלטובתם ולטובת הציבור צו-להפנותם בתחילת דרכם בארץ לעבוד בפריפריה.

● מדוע לא קוצצו המנגנונים המנופחים של משרד הבריאות עצמו ושל בתי החולים שונים?

שרת הבריאות מאיימת שהיא תק-צץ משרות רופאים ואחיות אם יחסר

"מדוע נאלצים ססמא קשישים לחכות בתור עד לאישפוזם?"

מיקצועות האונקולוגיה והפאטולוגיה, כאשר במיקצועות אחרים קיים עודף רופאים.

● מה נעשה כדי למשוך רופאים למיקצועות בה חיוניים לקידום הרפואה?

(ה) ועדות רפואיות

● מדוע חקירות של ועדות רפואיות לבדיקת מיקרירשל-נות מתמשכות חודשים, ולעיתים אף שנים? מי מעוניין בכחבת?

אילו היו רוצים במשרד הבריאות לייצר את עבודת הוועדות האלה, אפשר היה לעשות זאת באמצעים אירגוניים פשוטים.

● מדוע לא נמסרות תוצאות חקירות הוועדות לקרובי המישפחה?

ההגינות הציבורית מחייבת לחשוף לפני הציבור הרחב את תוצאות החקירה. מינהג זה היה מגביר את האמון בוועדות, מגדיל את אחידות הרפואה ומקטין את מספר הרשלנויות הרפואיות. לא פעם, כאשר קרובי מישפחה דרשו תוצאה של חקירת זעזוע, נמסר להם שזה "מנוגד למקובל במשרד הבריאות". מדוע זו הנורמה? עושה רושם שמשרד הבריאות מנסה לחפות על רופאים רשלנים ולברוח מאחריות למתרחש בבתי החולים עליהם הוצא מופקד.

● מדוע הוועדות של הרפואה הלאומית אינן נמנע

במעקב של מישפחה, אולי זאת הסיבה שאחיות רבה אחיות לא חסרות חסות? (ו) בחירת

● מהם הדברים לקבל תכונה בבתי הבריאות

אחר, בינוניות

ניסטרטיביים

צים לקידום

אם לא כך

מינויו של הר

מנכ"ל משרד

קרהמדינה

דים על צורת

רוטשילד בחיפ

שנים רבות בראש

כיצד ניתן להסביר מינויו של הר"ר

שמאל משיח לתפקיד מנהל בית

החולים הלל יפה, לאחר שהביא את

בית החולים כצפת לסף התמוטטות?

כיצד נבחר משה פרידנטל להיות

סמנכ"ל משרד הבריאות, אחרי שמב

קרהמדינה מתח ביקורת חריפה על

אופן עבודתו כאמרכל בית החולים

רוטשילד?

● האם נכון שהחלטות רוב

ועדות המברזים נקבעות מר

אש, והמכרזים למישרות בכי

רות במערכת הבריאות תפ

ריב?

האם לא היה ראוי, למשל, לבדוק

כשירותו של המכרז למשרת מנהל

המחלקה הגינקולוגית בצפת (שנערך

בינואר 1986), כאשר לתפקיד זה לא

נבחר הר"ר יגאל ביאלה, למרות כל

כישוריו? ד"ר ביאלה בן 40 נפטר

מהתקף לב מייד לאחר שנודעו תוצ

אות המכרז.

(ז) ניהול תקין

● מינהל תקין מחייב תשוי-בות על פניות הציבור תוך פרק זמן סביר. על המכתבים חיי-בים להשיב תוך שבועיים.

מדוע אין עונים במשרד הבריאות על מאות מכתבי קובלים — רופאים,

(המשך מעמוד 21)

שגם אם יחולו שינויים בעבודתה, מקורות ההכנסה לא רק שלא יפסקו אלא יהיו טובים יותר. המסקנה היא, שיימצא מקום טוב יותר, אולי פחות יוקרתי, אך ללא ספק מכניס יותר.

העצמאיים שבין בני המזל ייהנו מרווחים ויוכלו להרחיב ולפתח את העסק שהם מנהלים. הכספים שגייסו יהיו קשורים לרוב לעבודה או למאמץ שהושקע כדי להשיגם. זה לא יתקבל כמתנה, אך הפעם המאמץ כדאי, ושכרו בצידו.

● נסיעות

מנסיעות לחו"ל ייהנו השנה בני דגים, ולמרות שזה לא יהיה כל-כך קל, האפשרות היתה קיימת. השנה יהיה קצת יותר קשה לארגן נסיעה, ורוב הנסיעות קשורות להשתלמות בארץ אחרת. זה כדאי, כי הפעם זה קשור בשינוי דראסטי, שישיע לטובה על תקופה ארוכה.

קשרים חדשים יתחילו בצורה שונה מהרגיל: קודם תהיה היכרות של ידידות, ורק אחרי-כך קשר

אך בינתיים, בנסיעות עצמן, יאלצו בני דגים לסבול מבדידות. יהיה קשה למצוא חברה מתאימה, והקשרים יהיו יותר חפזים, ולא יהיו קשורים לתנאים יותר קשים, שכן לא בכך מדובר.

● מגורים

זו לא השנה המתאימה ביותר למעבר לדירה אחרת או לשיפוץ של הנוכחית. מי שמתכוון להחליף דירה, כדאי שיקח בחשבון שהכל יימשך זמן רב מהמצופה. וההוצאות יהיו גדולות מכפי שמתכננים מראש. גם המקום שאליו חושבים לעבור לא יהיה בדיוק מה שהתכוונו. ובקיצור, מי שאינו מוכן רח לעשות זאת, עדיף שישאר במקומו.

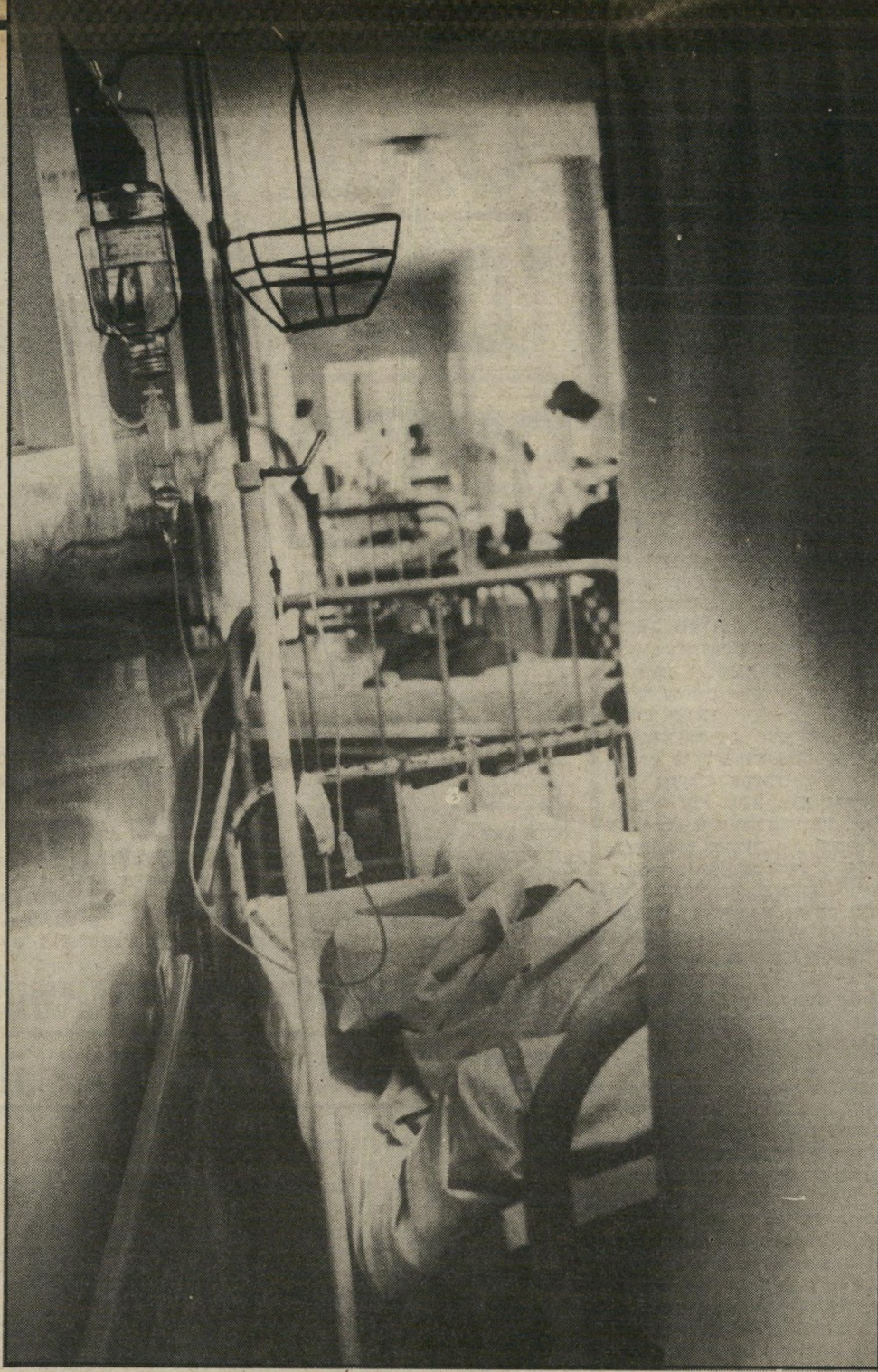
● ומה שבינו לבניה

כוכב ופיטר העמיד את בני המזל בפני מצב חדש. אלה שהשלימו במשך שנים עם יחסים מעורערים, עם בן-זוג שאינו מתאים אינו מתחשב, נאלצו לפתע להיפרד. למי שיש לו עדיין יחסים כאלה, השינוי לא יאחר לבוא והניתוק נגיע.

ברגע זה מרגישים רבים מבני המזל בודדים, עצובים ומדוכאים. ההרגשה היא שאין מי שיעזור, עליהם להתמודד לבד עם המציאות ועם הקשיים. אך הכל כלי-כך רע, ובמשך השנה יתברר להם שיש ידידים, והם קרובים ומוכנים לעזור. קשרים חדשים יתחילו בדרך כלל בצורה שונה מכפי שזה היה עד עתה. לרוב, הקשר יהיה בתחילה קשר-ידידות, שיהפך במשך הזמן להיות קרוב ואינטימי.

צפויות גם לא מעט אכזבות מקשרים חדשים, משום שהרושם הראשון שנו, מטעה, ויש נטיה לייחס לשני תכונות שאינן קיימות במציאות, ומנטיה זו כדאי להיזהר, כדי לא להתאכזב מאוחר יותר.

התקופות שבהן יש יותר סיכוי להתחיל בקשרים חדשים הן: אפריל, יולי, מחצית אוגוסט עד מחצית ספטמבר, ורוב חודש אוקטובר.

"מדוע מטרטרים נכגעי תאונות דרכים מבית-חולים אחד לשני?"

● מדוע מתעכבת זמן כה רב קבלת התקנות לבריאות העם? תקנות אלה מאפשרות למנהל, בין היתר, להשעות רופא החשוד בהתרשלות לתקופה של 60 יום, כפי שמותר לשוטר לשלול רישונו של נהג באתר התאונה. שינוי בתקנות יכול להביא להקטנת הריש לנות בארץ.

● מדוע חבריה הכנסת לא הרימו את

ידיהם כלל במתרחש במערכת-הברריות?

● מדוע ועדת-העבודה-היהודית לא דנה מעולם ברצינות במשבר הכרונני במערכת-הבריאות, ורק לעיתים רחוקות היא דנה במיקרים "פיקאנטיים", כמו שתילות-ככר?

● מדוע לא הועבר עד כה בכנסת

● בימים אלה של קיצוצים בתקציב, האם היה נחוץ לקנות לשרת-הבריאות וולוו חדשה? האם איראפ-היה להמשיך לנסוע בוולוו "ישנה"?

● האם מבינה שרת-הבריאות שהמשבר במערכת-הבריאות אינו נובע, כביכול מחוסר-תקציב, אלא מחוסר מוחלט של אירגון, מאנרכיה השולטת במערכת? האם ידוע לשרת-הבריאות

האם נכון שרוב המיכרזים למישרות הבכירות תכורים

יראש? מדוע אין עונים בזמן על תלונות? למה צריכה

הבריאות "ולוו" חדשה? מדוע אין רפואה מונעת?

מדוע אין די מרדימים, פסיכיאטרים, אונקולוגים וכאחולוגים?

קולם ולא זעמו כאשר קבוצות שונות של עובדים בבתי-החולים התנהגו כלפי החולים באכזריות כה רבה, כמו היו חוטפים שהחזיקו בכני-ערובה?

● הייתכן שארשיותם של חברי-הכנסת לגבי בעיות של בריאות הציבור נובעת מכך שיש להם זכויות-יתר והיכולת לקבל טיפול כמיוחסים?

חוק ביטוח-הבריאות הממלכתי? מי מעכב אותו? חוק זה יכול לגרום להבראת המערכת. ● מדוע לא הועבר בכנסת חוק ביטוח סיעוד? אנו מתייחסים לזקנים שלנו בצורה בלתי נסבלת. הם מסיימים את חייהם בסבל רב ובחוסר כבוד כלפיהם. חוק כזה יכול לשנות את המצב.

שכל אגורה נוספת שתיכנס למערכת-הבריאות תהיה כמו מים שנשפכו לבור בלא תחתית? ● מה מתכוונת שרת-הבריאות לעשות כדי לאחד את המערכות השונות של מערכת-הבריאות הציבורית? ● **שאלות לחבריה הכנסת:** ● מדוע חבריה הכנסת אינם מתעני

המת? לא נענו? ד"ר יעקב? למן, הרופ? ילן ומיר? עשרות? שנפטרו?

ד"ר-הבריאות הם יתעללו?

מיר משרד-הבריאות? יעקב רשמי? ד"ר של רופ? ילן מיר? עשרות? שנפטרו?

הלה לרעה מאות? מקטינה יותר את? הנפגעים למצוא?

היועץ המישפטי לא על החוק? ● **אמר על רופאים** במערכת-הבריאות: ● **למה לחולים, שמוציאים** מערכת-הבריאות הציבורית, צורך הגשת?

החלטה מינהלית זאת משאירה חור? רבים כשהם חסרי-הגנה. ● **ברישומים רפואיים שורר** תוהו ובוהו, שהוא כיסוי על רשלנות.

מדוע הנהלת משרד-הבריאות לא מנסה להקפיד על ניהול נכון, מכובד ומדויק, של הרישומים הרפואיים? ● **מדוע לא מתפרסמים** ב-כלי-התקשורת דוחות שנתיים על מערכת-הבריאות, כפי ש-נעשה במישרדים אחרים? ● **מדוע לא הונהגה** ביקורת תקופתית שיטתית במחלקות בבתי-החולים?

נוצר מצב שיש מחלקות בהן לא נערכה ביקורת עשרות שנים. יחד עם זאת, קיים מצב של מיכנה פיארולי של מחלקות, כאשר מנהל המחלקה מקבל מינוי ל-30 שנה. האם מצב כזה אינו פאתולוגי? מה נעשה כדי לשנות את המצב?

● **ידועים מיקרים רבים בהם** ועדות שונות של משרד-הבריאות מוצאות פגמים מסויימים בטיפול שניתן על-ידי מוסדות של קופת-החולים. החלטות הוועדה אינן מחייבות את הנהלת קופת-החולים לפעול בהתאם. מדוע לא מצליחה הנהלת משרד-הבריאות להשליט מרותה על המערכת ההסדרתית?

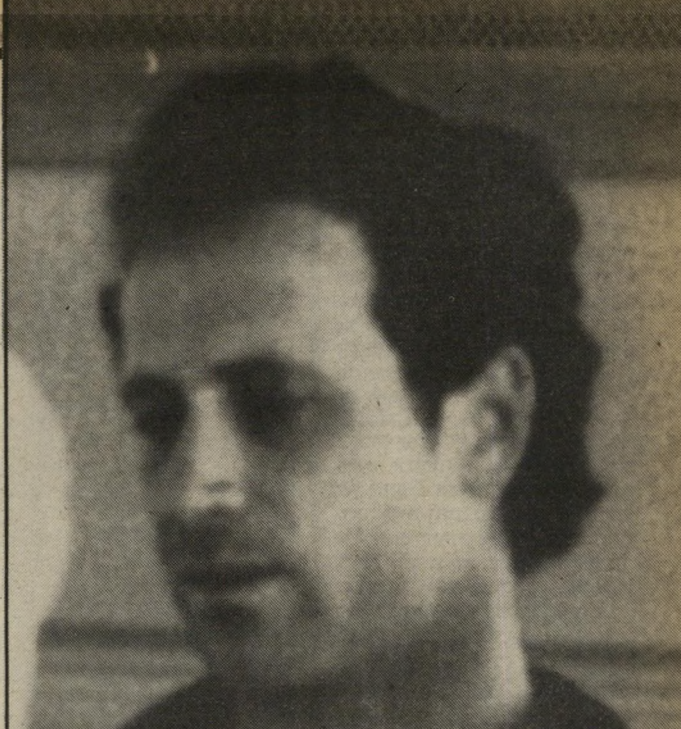
שאלות אישיות לשרת-הבריאות:

● האם שרת-הבריאות בדקה בדק? דקנות את פרשת שתי שתילות-הככר לפני מתן האישור להמשיך ה"פר" ייקט? האם לא נכונה הטענה שרק הפחד מפני איבוד התרומות מפיטס בורג הכריע בשיקול של הנהלת משרד-הבריאות בעניין זה?

● האם ניסתה שרת-הבריאות לבדוק את פרשת החיסונים נגד השפעת? מי ניסה להכניס את הציבור לבהלה? מי הרוויח מפרשה זו? ● **מדוע המישרד** מוחזק עצמו, שרת-הבריאות להטלת צווי-מניעה על עובדי-המני-הליהמשק? האם היא התנהגה כנעלת תפקיד ממלכתי או כאחברת אגוד?

אונס ביום כיפור

ברור לחלוטין כי המתלוננים אינם נקיים ממעשי עבירה, ומעורבים בפרור בוקציה הגוררת את הנאשם לביצוע מעשים שאולי קשה לו לא לעשות. תם, כתב השופט. הקטינה שנכשלה בעדות שקר אחת לפחות על אונס, מתעצת בנאשם ובמישפחתה, המ' שיר השופט. כלפי מישפחתה חמת' המזג והקנאות היא מבקשת להיראות כשהתמימה השומרת מיעויות-היהדות, המותקפת ומטורדת על-ידי הנאשם. אהבת אותו, או לפחות נמשכת למגע עימו, היא מקיימת יחסים מלאים ביום-כיפור, דבר שכבר קרה לה נכראה גם קודם. היא מתלוננת על אונס כאשר מתגלה הדבר לבני מישפחתה. אלא

נאשם בדרודי רומיאו ויוליה ביבנה

ריגשותיה אליו בשלוש שפות. אני אוהבת אותך, איי לאב יו, ו'ה טאם."

מיסכנות ומסוכנות

ב ינואר השנה התלקחה המריבה בין המישפחות מחדש. אני נעצר באשמת אלימות ותקיפת אחיה

גלל שכמותה נענשו בפלי- לים גברים הרבה" אמר השופט שלי טימן על רוג'ית (שם בדוי) השם האמיתי נאסר לפירסום) בת ה-16. למרות זאת עצר השופט את אבי כן דויד (24) עד תום ההליכים.

אבי מתגורר ביבנה ומכיר את רר- ניה, שהיא שכנתו, כבר שנים רבות. בין מישפחותיהם קיים סיכסוך ארוך,

הקטינה התלוננה פעמיים על אונס, וחזרה בה. הנאשם טוען שהכל עלילה, בגלל סיכסוך בין המישפחות

שוב היא משרדת מסר כפול לנאשם, על-ידי מישלוח מיכתב-אהבה, שבו ביקשה כי ייצור איתה קשר טלפוני. אחר כך היא מתפתה לצאת מתחום הפנימיה בה היא שוהה, ומקיימת שיחה של 45 דקות עם גבר, נוכח עיניהם של שומרי-המקום, ואחר כך מתלוננת שוב על איומים והדחף.

על נערות מיסכנות, חסרות-ערך ומסוכנות כמותה, נכתבו כבר ספרים הרבה. ובגלל שכמותה נענשו בפליטים

של רוג'ית, ואז התלוננו קרוביה של רוג'ית כי אבי בא למוסדה-רתי, בו היא לומדת, וניסה להדיחה לחזור בה מתי לונתה נגדו.

בשלב זה הוגש נגד אבי כתב- אישום על בעילת-קטינה, תקיפת א- חיה של רוג'ית ונסיון להדיח את רוג'ית. בגלל האשמה של הרוחצת בעדות, ביקשה התביעה לעצור את אבי עד תום-ההליכים. סניגורו, עורך-הדין יוסף שוהם, טען כי אין מקום לעצור,

המתלקח מפעם לפעם. אבל, למרות שינאת המישפחות, התאהבו הצעירים, והחלו נפגשים. לדברי רוג'ית גם קיימו יחסים.

הוריה של רוג'ית התנגדו בכל תוקף לחברות עם בן המישפחה השנואה, ודרשו ממנה להפסיק את הידידות. ביולי 1976 באה רוג'ית למישפחת- יבנה והתלוננה כי אבי אנס אותה. הצעיר נעצר לשמונה ימים. הוא הכחיש הכל ודרש עימות עם הנערה. כאשר הפגישה המישטרה את השניים, נשברה רוג'ית והודתה כי לא היו דברים מעולם, וכי היא המציאה את כל סיפור האונס בגלל לחץ המישפחה. אבי שוחרר וחזר לעבוד במאפיה ביבנה.

בינתיים התלקח הסיכסוך המיש- פחתי הישן מחדש, ופרצו נזירות וקטטות בין שתי המישפחות. למיש- טרה הוגשו תלונות על אלימות ותקי- פות משני הצדדים. במצאי יוסי-הכר פורים הגיעה רוג'ית שוב למישטרה, ובפיה הסיפור המוכר. היא התלוננה כי ביום-כיפורים נפגשה עם אבי בבית- נטוש והוא אנס אותה.

רוג'ית לא הכירה את התלונה הקוד- מת שלה, ואבי נעצר שוב. הוא זעק וצעק וסיפר את סיפור התלונה הקוד- מת. ודרש כי ישחררו אותו. השופט שרן בעניין ביקש את החומר על ה"אונס" הקודם, ושיחרר מייד את החשוד. השופט גם הביע כעס על המישטרה שלא הביאה לפניו את סיפור התלונה הקודמת.

לא עבר זמן רב, ושוב הופיעה רוג'ית במישטרה והודתה שלא היה כלל אונס ביום-כיפורים. היא טענה כי קיימה יחסים עם אבי, אבל אמרה כי הכל היה בהסכמתה. אולם, מאחר שרוג'ית היא קטינה עדיין, נותר התיק פתוח באשמת בעילת-קטינה. אבי הכחיש גם את הבעילה.

חדשים אחרי יוסי-הכפירים קיבל אבי מיכתב-אהבה מרוג'ית. כפתק, שבראשו כתוב "בס"ד" (בסייעתא רשמיא), מבקשת הקטינה כי יתקשר אליה לטלפון שרשמה, ומוסיפה את

המשך מעמוד 14) כמו מהגר, לא מכניס כלום. הוא רק מגדיל את ההוצאות של אלה שנשארו, כי ההוצאות, שברובן הן קבועות, מת- חלקות במספר יותר קטן של מש- תתפים.

את החשבון הזה מכירה, כמובן, השיטה. היא חיה ממנו. יותר כדאי לה, כלכלית, לסייע לתושב ישראלי בן 21 לרכוש דירה, מאשר להוציא אותו ממעגל נסחטי המס, ולשלם לו כסף כדי שישלם לשם. הם לא עושים את זה. הם מפסידים כסף, כדי שאנשים יהגרו מפה.

הם רוצים גם שמי שיצא, לא יחזור.

הפיתוי

ה ישראליים היוצאים מכאן, מני- סים, ברובם, להגיע לאמריקה. הרוב מצליח, ומתחיל להכות שורשים במולדת החדשה של הילדים שלו. הישראלי המהגר יודע שהוא לעולם לא יתאקלם, ממש, בחברה האמרי- קאית, והוא נידון לסיים את חייו כזר בחברת זרים כמוהו.

אבל הוא גם יודע שאין בעולם המערבי דור שני של יהודים עניים. רק בישראל, המורכבת מעשירות אחד והרבה עניים, קיים דור שלישי של מצוקה יהודית.

הוא רואה שבנו הופך לאמריקאי אמיתי. לפעמים הוא שמת, לפעמים הוא מתעצב. לפעמים הוא נזכר בישראל. ככל שהוא נמצא יותר זמן באמריקה, פרטי החיים הקשים בארץ מתעמעמים בתודעה, ורק הזיכרונות הטובים מצפים את העיניים בימים של קור ניריווקי. כאשר כל התנויות מופצצות בעצי-אשוח, והילד רוצה לשים עץ בבית, כמו כולם. לא תמיד כריסמס נופל על חנוכה, ולא תמיד אפשר להתחכם.

הוא פותח את ישראל שלנו שנראה כמו תעודת-פטרירה של משהו שלא יחזור אף פעם, ומצלצל לארץ. הוא עושה את זה מהבית, כי הם כבר גילו את הפטנט של הישראליים המטפנים מתאים ציבוריים, וחסמו אותו. הארץ נראית יופי, כמו הטירות בצנחנים אחרי 20 שנה, כשכל הטירות וההשפלות נמחו, ונותרה רק תחושה הכן, הנעורים והאחוה.

יעקוב צור, שהוא שר-הקליטה, בטח יודע את זה. ואם הוא לא, אז בטח אמר לו. לכן, הוא לא פונה אל הישראלי החוזר ככזה בנקודות האלה. כל משרד-פירסום אמריקאי היה מכין לו קמפיין, מסעית-עמולה להחזרת ישראליים הביתה, שהיה בנוי על געגוע, על חיוך תחושת ההזדהות. צור לא יכול לשנות את השיטה הישראלית. משרד-הקליטה הוא הזר טר שבמשרד-הממשלה. אין לו תק ציבורי-פעולה. הוא אינו יכול לבנות בתים, לתת תעסוקה, לשים פקיד מחיד בכל משרד הנותן שרות. צור לא יכול לעשות את זה, אבל הוא יכול לזרוק בפניו של הישראלי בחו"ל את פרץ הימשן, כמו לנסף הגולה של שרני-חובסקי, שהסכים לחזור למר לרת רק אחרי שהשליח הטיח בו את הפרח שהפעיל את כלונסות הגעגוע למהות, לזהות הראשונית.

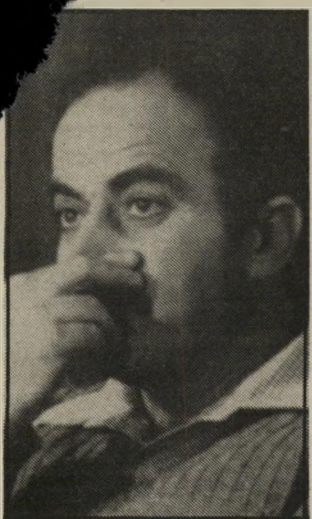
המישרד לקליטת-יעילה לא רוצה להחזיר אנשים הביתה, לכן הוא מפיק בחו"ל רפית-עמולה שישאירו את הישראלי המהגר בחו"ל.

מצפים לך בבית

ה מישרד להשארתי המהגר ה- ישראלי בחו"ל, הנקרא בלשון האורולית המקומית "המישרד-לקלי- טת עליה", הוציא חוברת לישראלי בחו"ל. קוראים לחוברת מצפים לך בבית. החוברת מאוד הצליחה, וכמעט אף ישראלי אחד אינו חוזר לארץ. זאת הסיבה לכך שהחליטו במישרד להמ- שיך את מומנט ההצלחה, והחוברת הודפסה במהדורה שנייה.

החוברת הזאת נועדה להשאיר את הישראליים בחו"ל. היא נועדה לרכא כל תחושת געגוע, כל רצון לחזור ול- השתלב בחייהם בארץ, שממנה נמלט ה- מהגר. לא יכול להיות הסבר אחר לחזר ברת כל-כך גרועה, דיכאונת וטר- חנית, המופנית לקהלי-עיד.

בתורת-ה- "פירסום ש- צה שלא יע- את המסר- לעשן. זה- המתוכננת- שון. אבל- שלילית תת- אם אני א- שמן, ואף נזול- אשיג את המטר- מה שעושה ה- קורא לישראל- כזאת שהם יזכר- זו חוברת חסר- מעיף, המפרטת- ישראלית את האיס- לים על הישראלי- קשה.

שר-קליטה צור

הלוואה, אך קודם תחזור הביתה! יצטרך להמציא פירוט של תוכנית ההשקעות, חשבונות פרופרמה, והווה של מיבנה לעסק. בקשה להלוואה אפשר להגיש רק לאחר חזרת הפונה ארצה."

זה הניסוח שלהם, זה המישרד שלהם. כל החוברת היא כזאת, אבל אפשר לנתח את הפסקה הזאת: למישרד-הקליטה יש תקציב להל- וואות עבור ישראליים חוזרים, שרוצים לפתוח עסק. יופי. אתה, הישראלי ב- חו"ל, רע לך שאנחנו עומדים לר- שותך, אבל, אומרת החוברת, קודם כל תחזור לארץ. אחר כך נראה.

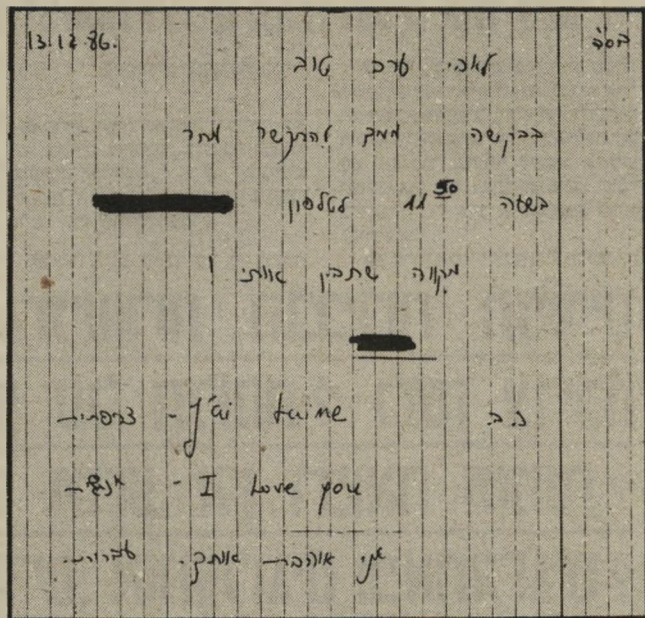
הישראלי המתגעגע שקורא על הפיתוי האירי, מנסה להתגבר על קשיי ההבנה, כי הוא כבר לא רגיל לשפה כזאת — בארץ בה ילד בן 8 יכול להבין חוברת הדרכה להרכבה עצמית של חללית — ומפענח לאט את השפה הישראלית הנשכחת. אפשר להגיש בקשה להלוואה רק אחרי שבאים לארץ. למה? שואל את עצמו הישראלי בחו"ל. הרי הם יכולים לבדוק אותי כאן, ולהגיד לי אם הם מאשרים לי הלוואה או לא? הם יכולים להגיד לי שההלוואה תעמוד לרשותי רק אם אניע. את זה, אומר לעצ- הישראלי, הייתי מבין. אבל קודם- רוצים שאבוא, ורק אחר כך הם י- ואם הם יגידו לי לא?

שטויות, אומר לעצ- המפותה של משרד-הק- רוצים אותי.

החוצה

ה צעיר ישראלי החי ב- נדחף החוצה. הישראלי בחו- ממהר לחזור. משרד-הקליטה פונה, במיקרה הטוב, אל המהגר הכושל, שלא היכה איזשהו שורש בחוץ. הישראלי הזה הוא קהל היעד של מדינת ישראל, שמיום היוסדה הכריזה על עצמה כעל פתח-הגל של העם היהודי. מימרי ההגירה הצעירה מישראל הם

(המשך בעמוד 32)

מיכתב האהבה של רוג'ית. בס"ד, אני אוהבת אותך!

גברים הרבה" כתב השופט בהחלטתו. אולם לאחר שהראתה התובעת עפרה אליאז לשופט, כי אבי נידון והורשע בתחילת שנת 1986 בעבירות של אינוס, כליאת-שווא ואיומים על חברתו הקודמת, החליט השופט ככל ואת לעצור את אבי עד לסיום ההליכים במישפחתו.

מכיוון שהכל היה פרובוקציה של מישפחת הנערה, וכי איש לא זיהה את הגבר שניסה להדיח את רוג'ית. השופט התרשם מאוד מטענות הסניגור, הנמרץ והידען, כפי שכתב, ומתח ביקורת נוקבת על מישפחת רוג'ית. הוא גם ביקש מהמישטרה לברר מה קרה לתלונות הקודמות.

במיכתב שנשלח כחוק מבית-הכלא נווה-תירצה:

אין סיכוי לנאשמים!

נוסף שכאשר שופט כבר נותן צו שהוא לטובתו של נאשם או חשוד, כגון בדיקה רפואית, טיפול רפואי ואפשרות של ביקורים אצל חשוד או נאשם, המיטרה מחבלת ואינה מקיימת צו כזה. מאידך, כאשר ניתן צו שהוא לרעת נאשם, הוא מקויים ככתבו וכלשונו.

התופעה הנפוצה, שחוקרי מיטרה ופרקליטי המדינה מתחרים זה בזה מי הצליח להשיג יותר הרשעות ותקופות מאסר יותר ארוכות, מהווה בעיניהם קנה-מידה להצלחה.

ידוע כי בכינוס מסויים של מישפטים, כאשר עורך-דין ציין בדבריו כי קיימת גישה מזלזלת של בתי-המשפט לזכויות חשודים ונאשמים, השיבה שופטת כנגד הסיסמה שציין עורך-הדין הנ"ל, "שוטרים עליך ישראל", את הסיסמה: "פושעים עליך ישראל". בסיסמה זו, שהשמיעה השופטת לחלל האוויר, באה לידי ביטוי הגישה המשפילה של בתי-המשפט כלפי אזרחים מן השורה שעברו על החוק.

■ ■ ■

ל שם תיקון פני הדברים יש לנקוט במספר צעדים: (א) הקביעה שנקבעה בחוק כי הנאשם חף מפשע כל עוד לא הוכחה אשמתו תקינים במלואה ללא שמץ של פגיעה בה. אין

הפרקליטות, למרות שהדברים הנ"ל ידועים לה, היא מחרה מחזיקה יד עם אנשי המיטרה וממשיכה בבית-המשפט באותו תלם דהיינו: מתן אינפורמציה כוזבת לבית-המשפט, הטעייתו, לימוד והרחת עדי-התביעה לעדות שקר, שתביא להרשעת הנאשם, ועוד...

לדוגמה, הפרקליטה פנינה דבורין התרעמה על עורך-דין ויינרוט, המייצג את אישה-עסקים בלס במישפט המתנהל בפני כבוד השופטת שושנה ברמן על כך שהוא ניסה בתכססנות להוציא הוראה מן העד יוליש, שהעיד מטעם התביעה, כי פתח חשבון בבנק שווייצר, בעוד שהיא עצמה משתמשת בכל תכססנות מסוג כזה כדי להפחית נאשמים.

היא מקימה קול-זעקה כאשר עורך-דין נוהג כך כדי למוטט עדות של עד תביעה, מאידך היא תומכת בתכססנות זו כאשר זה משרת את האינטרס של התביעה. תמוה שכבוד השופטת אינה מטה אוזן קשבת ואינה מבקשת בירור כאשר הנאשם בלס זועק לחלל בית-המשפט, "התביעה מרמה", משקרים לשופטת, לא רואה פה צדק! ומאידך תומכת בדרישתה של הפרקליטה דבורין כי על עורך-דין ויינרוט להמציא את המיסמך שלטענתו מוכיח כי העד יוליש פתח חשבון בבנק שווייצר.

לתביעה משאבים אדירים לשם השגת מטרותיה ולא כאן המקום לפרט, מול נאשם ועורך-הדין המנהלים מאבק נואש באווירה שהפרקליטות דאגה מראש כי תהא עוינת כנגד הנאשם. הטענה המושמעת השכם והערב, ששופטים "מקצועיים" מסוגלים להתעלות על ריעה קרומה ואווירה עוינת שיוצר המימסר, כמפורט לעיל, כנגד נאשם, הוכחה כבלתי-ינכונה. במרבית המישפטים, "הפסיכולוגיה" והדקות שבין אמונה לנאשם לחוסר אמונה הוא כלי עדין הנשבר בקלות. הפירסומים המוקדמים העוינים כנגד הנאשם בתת הכרה יש להם השפעה

ל מיטב ידיעתנו, הניך אחד מעורכי העיתונים הנדירים המוכנים לשים נפשם בכפם כדי ללחום את מלחמת האזרח הקטן והאפור במימסר האדיר, השוחק אותו עד עפר מבלי שיוכל להתגונן. אנו רואות שליחות לעצמנו להביא לידיעת הציבור מה מסתתר מאחורי הסיסמות השרופות שמשמיע מימסר התביעה בישראל, שהוא הפרקליטות, השכם והערב כגון הסיסמות: "שיוויון האזרחים בפני החוק והפעלת שילטון החוק".

כל אזרח יסכים עימנו כי "הפעלת שילטון החוק בישראל" גם חייב לכלול זיכוי נאשם שלא ביצע את העבירות המיוחסות לו. והנה, למרבה הפליאה, מערכות המימסר שהחוק הקימן למטרה זו מתעלמות כליל מיעודן האמיתי, ולפיכך אינן בוחלות בשום אמצעי לשם השגת הרשעה של נאשם. המימסר רתם להשגת מטרות זו את העיתונות, שהפכה כלי-שרת בידיו. הדברים הגיעו עד כדי כך שאפילו עיתונאים נאלצים להודות כזה. ראה כתבתו של העיתונאי גבריאל שטרסמן במסוף סוף-שבוע של מעריב, מיום 23.1.87, עמוד 5: "זה היה אחד המיקרים הקיצוניים שהעיתונות יצרה אווירה נגד חשוד או נאשמים והיתה מכשיר ביד גורמים אינטרסנטיים בתיק, המעוניינים בתוצאות המישי פט".

העיתונות עושה את עבודת, הריכוך" הראשונית בהסתערות

אילנה לב

לראות בקביעה זו אך ורק קביעה הטובה ויפה להירשם בסיפרי חוק ומישפט ולא לתת לה ביטוי מוחשי בצורת ניהול המישפט. (ב) כדי להגביר את השיטיוניות יש לתקן את הקוד הפלילי במדינת-ישראל באופן שהוא יקבע עונשי מינימום ומכסימום, ולהשאיר לשופט שיקול-דעת אך ורק במירווח שביניהם, ולא מירווח אבסולוטי, שבו מוגבל השופט אך ורק במכסימום. (ג) לא להרשות בשלב של דיון במעצר חשוד כתבות בעיתונות על אודות החשוד, אלא אך ורק אם הנאשם יועמד לדין, וגם אז אך ורק דיווח מלא מהדיון שהתנהל בבית-המשפט. (ד) לא לאפשר הגשת חומר חסוי לבית-המשפט בשלב של דיון בבקשת מעצר או בבקשה להארכת מעצר חשוד, מכיוון שמאחוריו יש בדרך-כלל הטעיה של בית-המשפט מבלי שהסנגוריה תוכל להאיר את עיני השופט על כך. (ה) יש לאפשר לכל חשוד להתקשר עם כל עורך-דין שליבו חפץ, ולאפשר לכל עורך-דין לבקרו כדי שיוכל להיוועץ בו מרגע מעצרו בפועל. יש להעניש בעונשים חמורים ביותר אנשי מיטרה שנתנו ידם למניעת פגישתו של חשוד עם עורך-דינו ביחידות.

אין לשכוח כי חשוד או נאשם הוא באותו רגע האזרח הבודד שהופעלה נגדו מערכת אדירה של מנגנון, שבמקום שיראה את ייעודו בהוצאת צדק לאור, הוא רואה הישג לעצמו אך ורק בהרשעת הנאשם בבית-המשפט מבלי להתחשב כלל שמא אותו נאשם לא עבר כלל את העבירה המיוחסת לו.

ולבסוף, יש לפנות בקריאה לשופטים לגלות רגישות מירבית לקיום זכויות-האזרח דווקא בשלב שבו הם חשודים או נאשמים ובעמדת נחיתות.

חוקרי-מיטרה ותובעים מתחרים זה בזה מי יצליח להשיג יותר הרשעות – בכל מחירו

מכרעת על גיבוש דעתו של השופט אם להאמין לנאשם או לא, לראותו כחף-מפשע או כעברין, תופעות אלה שכיחות, ובעבר גרמו לעיתים להרשעת נאשמים חפים מפשע, לעיוות-דין ולס-עויות רבות.

יש להתפלא איך מסוגל שופט, הרואה נאשם בחייו בסך הכל כ-20 שעות, מתוכן מספר שעות על דוכן-העדים ומבלי שישנן ראיות מבוססות, לקבוע כי הוא שקרן או להתייחס לאופיו השלילי. במישפט שבו נאשם מואשם בעבירות-מירמה יש חשיבות רבה לאמינות של הנאשם בעיני בית-המשפט. לעיתים קרובות בית-המשפט מרשיע נאשם בעבירות-מירמה רק על סמך התחושה הפסיכולוגית שלו, כי לנאשם היתה כוונת-הונאה, למרות שניתן ליחס לאותה מערכת-עובדות גם חוסר כוונה כזו. ניתן להוכיח כי השופטים נותנים תמיכה ועידוד קבל עם ועדה לפרקליטי התביעה בכך שהם קוטעים לעיתים קרובות חקירה נגדית של הסניגור, למרות שזהו המכשיר הכמעט יחיד שיש להגנה כדי לגלות עדים שהודחו על-ידי התביעה, ומגלים חוסר-סבלנות לחקירה כזו — מאידך ממריצים פרקליטי-מדינה לחקור בחקירה נגדית את הנאשם או עדי-סניגוריה באמצעים פסיכולוגיים והטעייתם במתכוון.

יש להתריע על כך שבמדינתנו, שהכריזה על עצמה כמדינה דמוקרטית נאורה, מתנהלים מישפטים בסיגנון ימיה-ביניים ובסיגנון של מישפטים טוטליטאריים. הבעיה היא שאזרחי-המדינה אינם מודעים לכך, או מעדיפים להתעלם מכך, מכיוון שהם סבורים. אללי זה לא יגיע, לי זה לא יקרה".

למרות שמערכת המישפט דוגלת לכאורה בסיסמה של שיוויון האזרחים בפני החוק, לעיתים תכופות תמצא שאזרחים שהורשעו על אותה עבירה בדיוק ובאותן נסיבות או נסיבות דומות, האחד נושא כעונש מאסר כפועל של שלושה חודשים בעוד שהאחר נושא כעונש מאסר של חמש שנים, והדוגמות לכך רבות. מצב זה נוצר כאשר שופט אחד מחמיר כיוון שהנאשם לא "סימפטי לו", והשני מקל מסיבות הפוכות, ולפיכך נוצר חוסר שיוויון מוחלט ועיוות-דין ועירעור של היסוד העיקרי בדמוקרטיה של שיוויון האזרחים בפני החוק.

כשאתה צופה במישפט המתנהל בבית-המשפט בישראל ובעיקר בדיון בבקשות התביעה למעצר נאשם או להארכת מעצרו, אתה נוכח לראות כיליזול החמור שקיים מצד בתי-המשפט בזכויות האלמנטאריות ביותר שחוקק מקנה לנאשם או לחשוד ואשר בגין כך הן הפוכות פלסתר. וזלזול זה יש לו אספקט

חווה יערי

הראשונה של התביעה על החשוד. פירסום כתבות עוינות ומשמיצות כנגד חשוד ונבירה בעבר הרחוק שלו כדי לדלות "ראיות", שבעצם מזמן הוא כבר כזה ואנו לא גילינו זאת. כתבות אלה, כאמור, מוזמנות על-ידי המיטרה והפרקליטות. העיתונות מצדיקה עבירה על סוביידיזציה בטענת-שווא, כי בכך הם ממלאים תפקיד של "כלב השמירה של הדמוקרטיה", בעוד שהעיתונות פוגעת בשילטון החוק, תורמת להטות המישפט ונותנת תמיכה מרבית למיטרה ולפרקליטות במטרה לגרום להרשעת הנאשם.

מזור מאור כי אנשי מיטרה סבורים שהם מילאו את תפקידם אך ורק כאשר הם מצליחים לגרום להרשעת נאשם ואינם מבינים כי "הפעלת שילטון החוק" הוא גם, ואולי עוד יותר, זיכוי של נאשם חף-מפשע.

אם עוד ניתן להתייחס בסלחנות-מה למעלליהם אלה של אנשי-מיטרה בכל דרגותיהם, הרי בוראי שלמעללים מסוג זה, שמבצעים מדי יום ביומו פרקליטים העוברים בשרות המדינה, אין סליחה ואין לעבור עליהם לסדר היום. לעיתים תכופות אף השופטים עוברים לסדר-היום על מעללים מסוג זה של אנשי-מיטרה ופרקליטים.

■ ■ ■

ש וטרים וחוקרים גובים הודאות מנאשמים באמצעים פסולים, כגון מעשי אלימות למיניהם או פיתויים שונים או שימוש בתככים ובאינטריגות הגובלות במירמה ומגיעות לידי זיוף והשתלת ראיות מזוי, וכן העלמת ראיות מזכות מאידך.

לא נכון לעכשיו

אליך, עליך, ממך: שירת נשים בישראל

הקשיבה, הקשב לו לקול הפורץ:
אליך, עליך, ממך — עד הקץ...

רחל

דומה שבשירי ישראל של 1987 הכל עוסקים באמנות. מי שאינו עושה סרטים — ולכמה מאיתנו ניתן לעשות סרטים? — משחק בתיאטרון או יוצא בהצגות יחיד; ומי שאינו משחק — מצייר, מפסל או מכיר; ומי שאינו מצייר, מפסל או מכיר ועושה תכשיטים — כותב או כותבת.

לרוב — שירה. אבל גם הגיגים, סיפורים קטנים, רשמים ורשימות, פיזמונים ורישומי מסע, סאטירות, פארוודיות, ריבוי חידוד ושגיאה, סיפורות לבני הנעורים. ים גדול של מילים שלחופי השתקע לו צבא גדול של מתווכים: מורלים קיקיוניים עם הוצאות ספרים מיסחריות או כאלה הנחשבות הוצאות יוקרה (התחומים בין אלה לאלה ניטשטשו מאוד בשנים האחרונות), גרפיקאים, מאיירים ומעצבים, סדרים ומיסדרות, מגהים ונקדים ועורכי סיגנון, פירסומאים ומעצבי עטיפות, ואחרון: עורכי מוספים סיפוריים ועיתונאים לענייני סיפורות וקרייני סיפורות ורצונות הבאים אל המוגמר, אם כדי לבדוק עליו ואם כדי לנסות. לגמור! אותו בפועל. לא ברקתי, אבל הרושם הוא שתחומה של השירה הליידי, שירת היחיד, הוא התחום הסיפורי שבו רבה במיוחד ההשתתפות הנשית. הנה בחרתי, כמעט באקראי, 10 סיפריי שירה מבין העשרות הרבות שהגיעו לשולחני מאז קיבלתי על עצמי את עריכת דף חדש זה, וקראתי בהם פעם ופעמיים.

הספרים — כאן כבר מתחיל המכנה המשותף — רובם בכריכה קלה, כעטיפה מודפסת בשחור על גבי לבן או בשני צבעים. כדי לחסוך בהוצאות. בין ההוצאות בולט מיספרן של אלה שהן "הוצאות להשכרה" מובהקות, מה שנקרא באנגלית Vanity Press. או הוצאות המתמחות בפירסום סיפריי שירה תמורת תשלום חלקי או מלא (כך למשל עקד וכל גורותיו: מרתן 29 וכו', וכן בוסתן, נוצה וקסות, בית היצירה ועוד ועוד) ופה ושם גם הוצאות כסימן קריאה ועכשיו. המשרדות — אם להסתמך על המידע המופיע לפרקים על גבי עטיפת הספר או בגיליון מודפס נלווה אליו — גילן בין ראשת שנות העשרים ומחצית השלושים, אך יש גם מבוגרות יותר. לעומת סיפורים של משרדים מתחילים ממין זכר, כאן כוללת אריות המוצר גם את דמות דיוקנו של בעליה. הללו מראות לנו צדדית (פרופיל) מצולמת שבה הראש נתמך קלות על ידי אצבעות ההגות הידועות, ואחרות מגלות גם טפח של גינס, מדי המשררת בימינו. במקום שהגוף הכללי מצויד ריו, לדעת הנוגעים בדבר, מראים לנו גם מראה של גוף שכונות אחרות סבורות אולי שאין לו מקום בסיפריי שירה. צנועות מסתפקות בפסל ונוס או בציור מופשט. אשה מופשטת ממש עוד לא זכינו למצוא על גבי עטיפת ספר שירים.

שטן ומלאך

אין זה מתמיה שמיספר הנערות/נשים הכתובות רב ממיספר הנערים/הגברים. שירה, ובעיקר שירה לירית, נתפסת — יש שיאמרו: בטעות — ככתיבי מילולי ישיר של רגשות ורגושים. ורגשות ורגושים שייכים, כידוע, לתחומה של מה שחברה הנשלטת בידי מנטאליזם גברית ודימויים גבריים כחברתנו מותרת בידי מי שבעבר כונה בעגה עיתונאית בשם "המין החלש".

מעניין שרוב הכתובות מודעות היטב לאותה תדמית של חולשה נשית נרגשת, כלומר, חולשה שכוחה בריגושיותה. אפילו שמות הספרים יש בהם משום עדות: דמעת הצועני, תסביך אמא, צלילים ממעמקי הנפש, לפני המוסיקה. חותם על הניגוד, חול שתקני, אבל מכל המהלך בערפל, ואפילו לפעמים שטן, לפעמים מלאך. צריך את כל אלה וקיבלת שם-עצם קיבוצי מוכר לפחות מאז ימות הרומנטיקה; סטראטיפ שיר הגבר — הבה נאמר זאת גלויות — ניכרת בעיצובו לא פחות ואולי אף יותר מיד האשה.

האשה היא מלאך ושטן בגוף אחד, חציה פלורנס נייטינגל (הנוכחת כאן בשירים) וחציה קתרינה דה מריצ', קרשה וקדושה, אם ואחות המתייסרת בייסורי לידה ואמהות, צער גידול בנים, אלמנות, שכול; אבל גם תולדות-עד נפעמת ונרגשת למישמע צלילי העולם וצבעיו, מיתרי הכינור הצועני, דימעת הצועני; היא מודהה עם "העצב המפיק את שירת הציפורים" (מאיה בוז'רנו) כדרך שהיא מודהה עם "שיכרה של הכלבה" המתבטא בכך שגם לה, מחלפים עד היום בקלות את הוהות" (נילי מילוא). שהרי זו כוונת סובלות מתסמונת No Name (ליאורה יפה).

בייחוד אופיינים שני שמות ספרים המקפלים את כל "הסיפור" כולו — רומאן-בהמשכים, שראשיתו, בשירה העברית, בשירי רחל (לא רחל מופורגה), והמשכו בשירת הצעירות הכותבות היום. גם חול שתקני וגם שח הקול אני נוצרים עדיין את זכר שירה הנורא של רחל, אשה, משנת 1929:

מלמטה למעלה...

כך:

במקט מסור ועגום

של עבר, של כלב נבון.

וכסף סתום

לנשק את יד הארון...

מכאן כבר יובן כי רובם של השירים, אפשר לומר: רובם המכריע, עוסק בדברים שבינו לכינה, בין הו א מופשט, מוכלל, "אדיאלי", לבין הו א מוכללת לא פחות. הו א לא בהכרח סימפאטי. אדרבה, לעיתים קרובות הוא היפוכה הגמור של דמות אהודה או אהובה. כך, יש והוא "מרוכב", מתחיל כמו אפס

דבש ניב: תסביך אמא

להיות, דבריו נשמעים "זהים מדי למה ששמעתי מכל האחרים". כאשר הוא דוחה ממש: "גם אם (הוא) מסריח/והוא מתנהג כאילו/ יסמין (גופו) מריח" (מריף ריח).

וכך, אם לא ידעו זאת, קוראים יקרים ממין זכר, רעו לכם כי "המהויות" שלכם מצטיירות בעיני הכתובות שלנו כ"שותקות ומושתקות ומצונזרות", שאתם חסרי דימויו, אין לכם מושג במנטאליזם הנשית או בהומור הנשית; שהגבר הוא פחדן, נבר, בעל "היגיון גיאומטרי" והוא זה — שאחראי על המעצורים. ובכל זאת ולמרות הכל — בני מול שכמותכם — עדיין אתם מסמלים את הסמכות, האונות והכוח, העזו והתיפארת: עדיין אתם האב, האלוהים, המלאך של יונה וולך, המלך ושרידיהם של רליה רביקוביץ המוקדמת, האוריסטיוס של מאיה בוז'רנו והקיסר בעל השרביט של אורה עתירה ושל חלק ניכר מן המשררות שבסיפריהן אנו עוסקים כאן.

ועד כדי כך כוחכם גדול, בתחומה של המיתולוגיה המודרנית, שלפניכם גרמה למשררות שלנו, בריגעי חולשת-הידעת, כי, בדומה לציפורים, אפילו מתת השירה הוענקה בעולמנו רק לזכרים, שעה שייעורן של הנקבות הוא רק להטיל ביצים. וראה בעניין זה בשירה של מאיה בוז'רנו מתוך סיפורה האחרון: "יעוד השירה לזכר הוקדש ולא לנקבה", היא מקשיבה / הוא

שר בלי להטיל ביצה / עשר שעות באביב.../ שירה ירוקה ואידיאלית". אבל ייתכן שהכוונה כאן באמת רק לציפורים. במילים אחרות: לפנינו סטראטיפ מארץ הסטראטיפים. ואולי — הגבר הישראלי המצוי בעולמה המיתולוגי של האשה הישראלית המצויה.

לא רוויה ולא רצויה

אבל מה שמעניין יותר, הרבה יותר: עד כמה היא עצמה, הפרסונה הנשית שבשירים אלה, סטראטיפית אף היא. כך, היא האשה רואה את עצמה כ"אשה בחדר, מתכה", אשה מבקשת מחסה בין כותלי בית, "בית ענין", "בית משונה", "בית שותק" המעניק, כמעט ביטחון (ולדה), או בין כותלי חדר דירה פשוט (הכצלת חבשוש). ישראלית ילידת הארץ, בדרך כלל, היא יודעת "מה עושה לילדה לגדול בצל מילחמה" (רבש ניב) אבל אינה אוהבת (וגם אינה מרבה) לדבר על כך. בפאטאליזם אמיתי היא יודעת שבעולמנו המתחלה מפחיתים בערך נשים" (יונה וולך), כמו שהיא ערה לגורל שהועידה לה החברה הגברית — גורל שאותו "מוכרים" לה במסווה ריבורים על "טבע האשה" — להפוך מילדה לנערה,

מנערה לרעיה ועקרת-בית, מעקרת-בית לאם ומאם לסבתא. בנאיביות שובת-לב מרווחת ידידה רויאל:

ומה אספר לכם היום,

גרלתי ונעשיתי

לאשה ולאם,

וחשבתי עד כאן תם ונשלם.

אך זה עדיין לא די.

את הילדים צריך ללמד ולחמם

ולהיות סבתא ואם.

אף כי מי כאשה מודע לקשי הדרך ולייסוריה. במילותיה של משררת אחרת, רבש ניב:

אמא:

זה כל כך פואב לגדל

להבין.

ללמד,

לתת,

להפגע.

להיות אמא...

מעניין: לאב אין, בהקשר זה, שום זכר או תפקיד. במקומו מופיע רק "סופר אגו שולח מצוות" (ליאורה יפה) לאשה שאינה רוויה עוד ואינה רצויה (נעמה לביארי). כמו אצל הציפורים (2), גם כאן רק האם היא זאת המאמנת את כנפיה הרפות של בתה. ("כנפיה עדין פלוגה", אם ואחות אמנה" — ליאורה יפה).

הנער הצעיר" — כותבת סימון דה בובואר בספרה המין השני — "בין אם הוא שאפתני, נטול מחשבה, או חיישן, ניכט אל עתיד פתוח: הוא יהיה לימאי או למהגרס, הוא יישאר בחוזה (אצלנו) בקיבוץ, במושב — (2) או יילך אל העיר, הוא יראה את העולם, הוא יתעשר; הוא חש עצמו חופשי בעומרו מול עתיד שבו ממתי לו הבחלת-ציפוי. הנערה הצעירה תהיה רעיה, אם, סבתא; היא תראג לצורכי הבית כשם שעשתה זאת אמה, היא תעניק לילדיה אותו טיפול מסור שהיא עצמה קיבלה בילדותה — היא רק בת

שתיס-עשרה אבל סיפור חייה כבר כתוב על פני השמים".

מקושטת כמטאדור

אם לשפוט על פי השירים שלפנינו, משלימה הנערה/האשה הישראלית עם גורלה הכפוי. היא מקבלת, שלהיות אשה פירושו להיות נחשקת, נאהבת, סבילה, פגיעה, נפגעת, זורה מעשיה לרוח, צייתנית, מטפחת את תרעומותיה בליבה פנימה או נותנת להן מבע בשירים, גאה בכוח הסכל שלה, ככוחה לשתוק. הדמות הנשית הפונה אלינו כאן, בשורות קצרות ומנוקדות, יודעת שהנערה/האשה — בלשונה של סימון דה בובואר — "לא זו בלבד שהיא נדרשת לקשט את עצמה, להכין את עצמה, אלא שהיא גם נתבעת לדכא את הספונטאניות שלה ולהחליף אותה בכונניות, במידות נאות ובקסם קנוי בעידודם של המבוגרים". השאלה היא רק — הציטוט הוא משל מאיה בוז'רנו — "לעשות את המחווה כך או אחרת כך או/לותר על הרושם". לרוב היא גם יודעת יפה, שגם אם תקשט עצמה כמטאדור זה (המשמ), תצא בסופו של דבר בלא כלום. ליאורה יפה:

ותזרח השמש,

ואת כמטאדור מקשטת,

מחיר שתקיה לובשת.

זכית,

אך בלא כלום יצאת.

שהרי היא האשה "סיופוס לא אריסטו", תיסכול ללא צינור שיווק... של תכונות שלמדתי לסבול בגלל אהבה" (ליאורה יפה).

דומה שבעיתון העיקרית של הנשים שבכאן היא בעיה של זהות. כנשמה חסרת גוף מסתובבת בבית" (יונה וולך) הן שואלות עצמן "היכן אני? מי אני? (תיקוה אסלן); נשיותן ה"מרצדת במעגלים קונצנטיים" על "בהונות אירודאות" (ליאורה יפה), שואלת את עצמה, אולי עדיף, לחזור בי מעמדותיי הנוקשות" (נעמה לביארי), וסופן שהן "רובצות למרגלותיך (הגבר) בטימטום ירוק" (יפה).

כאילו היו להן "עמדות נוקשות" מלכתחילה: אדרבה, כל ראייתן את עצמן היא כראות דבר זורם, או מוטב: ניגר; לעיתים בלי סכרים ומעצורים אבל בוודאי לא חופשי; "רחלילה יפהיה" ש"חסרה צורה מנחה" (בוז'רנו), היא גידונה לזרימה "אמורפית" (ליאורה יפה), לא מוגדרת ולא "נתפסת בחושי בינתי" (ב ח ו ש י הבינה), שכמותה כזרימה בערפל. וראה, בהקשר זה, את "עכשיו אני וערפל אחד" של נעמה לביארי, את "כל הזמן ערפל" והפרסונה הנשית שהיא "ערפל בתכנית" של יונה וולך, את "ערפל הסיום במסך" של מאיה בוז'רנו ואת שם סיפורה של נילי מילוא, "אבל מכל המהלך בערפל".

אפיקומן מתוק

זונות ליליפוטים

רק לעיתים רחוקות מאוד מבטאת הגיבורה לאיגיבורה שלנו — כיונה וולך בשירה המאוחרים — רוח מרד, וגם אז מוכתב המרד וגם מתנהל בדיוס בירה הנקבעת לו על-ידי הגברים (ראה גם סימון דה בובואר). כך קוראת מאיה בוז'רנו, כאחד משיריה המוקדמים, לנשים "להילחם בתרמית של קוסמטיקה הבאה להסתיר את עיפותה של האשה (מבלי לקרוא תיגר על המצב המוליד עייפות זו), כמו שהאופנאים (אף הם גברים ברובם המכריע) המליצו לפני שנים לאידבות על "המראה הרטוב" של האשה כמו היתה כלי יביר היוצר שלהם: ברצותם הם "מייבשים" אותה וברצותם "מרטיבים" בליגה "פשוט אני נראית עייפה, זה כיסוי נהדר לפניך ולגוף, נשים: הלנה רובינשטיין מרמה אתכן; המראה היגע מרגיע" (להקלת הקריאה ביטלתי כאן את חצוית המילים שבמקור — ג"נ).

בגאות בה יצירה-המרד מחליטה אשה אחרת, שהיא תלך בן (בן זכר, אלא מה) אבל תסתפק בכך שתשלח לו חבילות. בדרך זו היא מתכוונת "לשמור אמונים לעצמה". חמוטל בוז'רנו:

אני אלה בן זכר, ולא אקרא לו בשם.

אוכל להסתפק בעברה שיכללה לו (שימו לב לניסוח: — ג"נ)

אני אשלח חבילות בדאר מדי שבוע,

מדי יום,

הוא לא יפתח אותן. איך ידע.

ואחר-כך אשמר אמונים לעצמי,

עכשו אתה יכל ללכת.

אבל כמו "מתי המידבר" של ביאליק, גם כאן ריגעי המרי והמרד מעטים ונואשים, שהרי האשה עצמה אינה מאמינה בסיכוייהם ורק עוסקת בהם בגרמה ל"האהוב עליה. וכך גם מאיה בזרנו נסוגה כתבונתה מהתמודדות ומתפרקת כמותן על. מוסיקה צוענית" ועל דמותה של הגישה היאפאנית: חציה מארחת, חציה זונה מלומדת-נימוסים נאים המשרתת את הגבר. ונילי מילוא — אחת הפחות סטראוטיפיות בחבורה המיקרית שלנו — מצמקת את היא את האשה שלה למין כתם צינעוני נאה שמוצאו, אף הוא, במיזרח הרחוק:

נשים שבחלל קמיד

קעת הן נרקמות בארגון ובוהב

להיות לדרך

בנותינך ופרצרות מין או מסין

פורשות

כנפי קימונו והירות

לא לשבור ביצים

כן, ושוב הציפורים המגונות והביצים...

בול עץ במצב מאוזן

בברירותה ובחוסר האונים והתכלית שלה, אף היא (מאיה בזרנו) מצטמצמת בגבולותיה של אכסצנטריות שהיא תחליף ופיצוי על העדר תחושת "אני" בוטח ("לבר התרפסתי כמשנה"), יוצרת לעצמה כבאות אינסופיות של דמויות (בבאות דמויות), כגון אותה, נסיכה טיבטית" המתמכרת להיות עצלונה הפירחנית (איוז עצלנות משעממת ויפה בשיבת הפרח) או כגון אותה לגרירה מתמשכת של בובות-בבאות" נרקסיות ולכודות במילכוד בנתיבות שהופיעו בשירה העברית מאז בובתה הממוכנת המקורית והחוקה של דליה רביקוביץ ומארגן של דליה הרץ ועד לקורנליה, ססיליה, איילה, במבי של יונה וולך ופנלופ, הגישה סי לה, גינסבור — אנדרגינוס מורו של זכר ונקבה — של מאיה בזרנו או שלמבו שלה, נסיכת קרתגו הנודעת, שדומה כי עיקר קיסמה בעיני המי שורת הוא שמה שנכתב עליה מתרגם הסיפור לעברית בשין שמאלית ("איוז שם נהדר", מת-פעלת בזרנו).

בשאר השירים, ממלאת הדמות הנשית בני אמונות לאמצודות את התפקידים שהוטלו עליה על-ידי הסביבה או העולם, קרי: הגבר. כשאינה מציעה את גופה כאילו היה דבר-מתיקה (אפיקומן מתוק" אצל בזרנו: עיניים כמו "ריבה מתוקה על חלה מתוקה" ו"אשה מתחלפת ברבש וירח" אצל חמוטל בן-זאב; "דברים למתוק" אצל אסתר אטינגר, וכד'); כשאינה "ממליכה על עצמה כל נקביות של עור" (אסתר אטינגר) או נשטפת אליו כפלג מרוה" (חמוטל בן-זאב), אין היא בוחלת גם בתפקידים המחייבים — פשוט כמשמעו — "התאמצות שריים של משרתת" (מאיה בזרנו). עד שתהיה למלכה במארגן "השושנה", מעין קליאופטרה אינפאנטילית שהיא "מלכת המים, מלכת הכיתה" (חמוטל בן-זאב) — היא שוקעת (ליאורה יפה) —

...עד צנאר באבק אלמוני.

שותלת פסם בכיורים, קוברת חמה בשטיחים, ממרקת עקשנותי בחלונות שמבהקים למרחוק מה פלא שאשה שכך וכזאת היא מעוללת לעצמה גם ממשילה את עצמה לכול עץ מוטל במקומו במצב מאוזן לאחר שעלה עליו הכורת (נעמה לביארי). ואין צורך להיות מבין גדול בפסיכולוגיה כדי להבין שתחושה כה עמוקה של השפלה תפרנס מידה לאפחותה של רצון להשפיל. וכך הפרסונה הנשית בשירה של חמוטל בן-זאב "מתעללת בפניצטה" כ"שאריות" שהותיר הגבר בגופה:

שירותי שלך וחלול בתוך גופי, בקשט.

להתעלל בהן בפניצטה.

שהן בעלות גאווה או בעלות אגרסיביות לאשה ממספקת בנעיצת סיכותי בתאים-שאריות גבריים או כבריחה לילוס טיבטניים ולהתפרקות גרסיבית על לות ילדות ("תנו לו ניל" של דליה זוכין או "היא גמרה את כל השוקולדות" ל וולך). בכמה משיריה משמיעה האחרונה דברים כדורונות באוני. הבחור המסורר" שלה, שאותו צריך סוד-סוף "ללמד לקח". בדוגמה קלאסית כמעט לאקט סאדומאזוכיסטי היא מסכימה תחילה — באחד המרשימים בשיריה — שהוא "יעשה בה מעשים למרות רצונה", יהפוך אותה על ביטנה וישם בפה את התפילין כ"רסן מושכות". אבל לאט-לאט מתחלפים

התפקידים והקורבן הופך למענה. עכשיו היא זו הכורכת את התפילין "כמה פעמים" סביב צווארו של "הבחור המסורר", קושרת אותם כמזמזמים של יעל אשת חבר הקיני או דלילה מורדנית "מהצר השני" למשהו יציב, שהוא גם "במיוחד כבר מאד" ו"אולי מסתובב", ואו — "אמשוך ואמשוך עד שתצא נשמתך" / עד שאחזוק אותך לגמרי בתפילין. אירוע לא-משמח אפילו לבחור מסורר" אבל, כמדומה, הכרת בלייגונה ל"acting out של ריגשות התיסכול והזעם שהצטברו כאן.

וכך, כמו מצדיות הנשים הכותבות, הן עצמן, מיקצת מתחוויות שהוצמדו להן, מעשה מוכני, במחזותיו של חנוך לוין. "ממש מיבנה נשי טר פוסי רישעות נשית", מתגאה המשוררת. כשהאשה משלימה מראש עם כך שהיא "ההוא" הנציח, ייצא מחייה כלעומת שבא, ש"קיסם האזניים שלו" ינקה עכשיו "אוזניים אחרות" (רימוי לא-אסתטי במיוחד המסווה כמדומה דימוי מיני), ושבכורסת שישבתי (בה) יושבת חולצה שונה", כאילו לא היתה הנערה/האשה אלא "חולצה יושבת" בכורסתו של הגבר — מה פלא שהיא, רונית סלניקו הצעירה והמוכשרת, במיקרה זה — מגיעה למסקנה ש"כל אדם מתחורבן, וה"בבואה" שלה, בורחת אל קצה המיטה, / אל קצה החדר, / אל תוך הקיר" כדי להתרחק ממנו ושוברת את "רוי היותיה" לסדיניה בלבד. "שוב לא למדה ליקחה. / היא קמה והולכת לדרכה / אל הגבר הבא" (תיקוה אסלן).

האם לא תסלח לו, איפוא, בעליבותו, בעת שאביר החלומות, שר הצבאות" לשעבר, מתגלה הוא-עצמו כ"רחליל עלוב"? וראי שתסלח. שהרי גם זה חלק מן המיתוס הנשי אשר כאן: האשה נידונה להבין הכל ולסלוח הכל. תיקוה אסלן:

לראותך משפל כעני בפתח

למראה עליונותך,

רחמתי רמותך.

ט.מאה"ו. ממורים", מאיר ויולטר ויהודה עמיחי לא לימדו אותן להתכונן בנופי חייהן בתל-אביב או בירושלים או בכל מקום אחר, אלא כאורחות לרגע, "מגורשות" או תיירות. מלאה גולדברג ומיכאל בתימרים לא למדו את פישרה של פרספקטיבה. ומרחל לא למדו שאפשר להכריז על נקודת-התצפית של הנמלה אבל בחדר עם זה להרחיב את גבולות העולם המושך עד שהוא כולל כל מה שנגע ארבעם בניסוד-החיים: כולל "רון עשרים אביבים" וחליבת לילה וגנינת ירקות של שכנה וחדר חדש בתל-אביב של תלוליות חול ורעש משור גזום בפרדס.

כאשר האשה עצמה נותנת כך את ידה לצמיח צום עולמה, לסילוף ממדיו ואופקיו, להרחקת ההיסטוריה והביוגרפיה, למיעוט דמותה של האינטליגנציה שלה ולהפיכתה ל"זונה לילי-פוטים", מדוע נתמה כשגם מושג כמו רצח עם מתקשר, באחד הגרועים בשרים שקראתי כאן, ל"מעין עילפון צבצע סגלגל" כאילו לא היה גם הוא, רצח עם, אלא מין כתם "סגול של קנרינסקי" או "תות שחור, פרי עגבים" או "כיתמי צבע הורוקים כתמוק הרה".

לא, שום שוביניסט גברי, מאלה המבקשים למצוא בכל מקום רק, "ערימות של עירום" (רונית סלניקו), אינו מסוגל לעולל לאשה מה שהיא עצמה מעוללת לעצמה כאן: הפיכתה ל"כלי בלי מיניק פלי עם" (ליאורה יפה).

מפתיע אבל ראייתה של האשה את עצמה, בדימויה הכמוסים ביותר, דומה דימיון מרהים לזו של הגרועים כשוביניסטים הגבריים. אותם סטראוטיפים, אותן הכללות, אפילו אותם ציורי לשון ומישחקימילים.

עד כאן, כמובן, על מה שלפני המוסיקה. כשם סיפרה הנאה של אסתר אטינגר, והוא המשותף. במקום שבו הלחץ של ה"ח" רב כל כך, ראויה החלט למקד את תשומת-הלב רק בו.

ואת — ביריעה מלאה של העוול שהתמקדות כזאת עושה לשיר שהוא מוצא אסתטי ולפיכך עניין של הברלים — בכישורן, ברגישות, ב"מוסיקה", ב"הבחנה רקה" — בניסוחה המצויין של חמוטל בן-זאב — "בין רגישות יתרת ליתרת הרגש".

כאן — לפני המוסיקה. במקום אחר יצטרך המבקר להידרש גם למוסיקה עצמה.

מוזיקת לילה ועירה, אמר

את

מוזיקת לילה ועיריירה.

מעגה אני נזרת, בת-צלילים, שלא למחות.

(חמוטל בן-זאב)

לגלם הייתי

שהפחתי בן חיים

והפכתני בחי

לגלם

(תיקוה אסלן)

נתן זך

להלן רשימת סיפרי השירה שנידונו במאמר זה (לפי סדר האלף-בית של שמות מחברותיהם): אסתר אטינגר, לפני המוסיקה, הוצאת "סמן קריאה"; תיקוה אסלן, דימעת הצועני, "בוסתן"; מאיה בזרנו, שירת הציפורים, "עכשיו"; חמוטל בן-זאב, לפעמים שטן לפעמים מלאך, "גוזה וקסט"; ליאורה יפה, חותם על הניגר, "מרתף 29"; נעמה לביארי, חול שחקני, "עקר"; גילימילוא, אבל מכל המהלך בערפל, "הוצאת מא"; דבש ניב, תסביך אמה, "מרתף 29"; רונית סלניקו, שח הקול אני; ירדה רויאל, צלילים ממעמקי הנפש, "בית הציירה".

בימת יחיד

לוקום בפרח

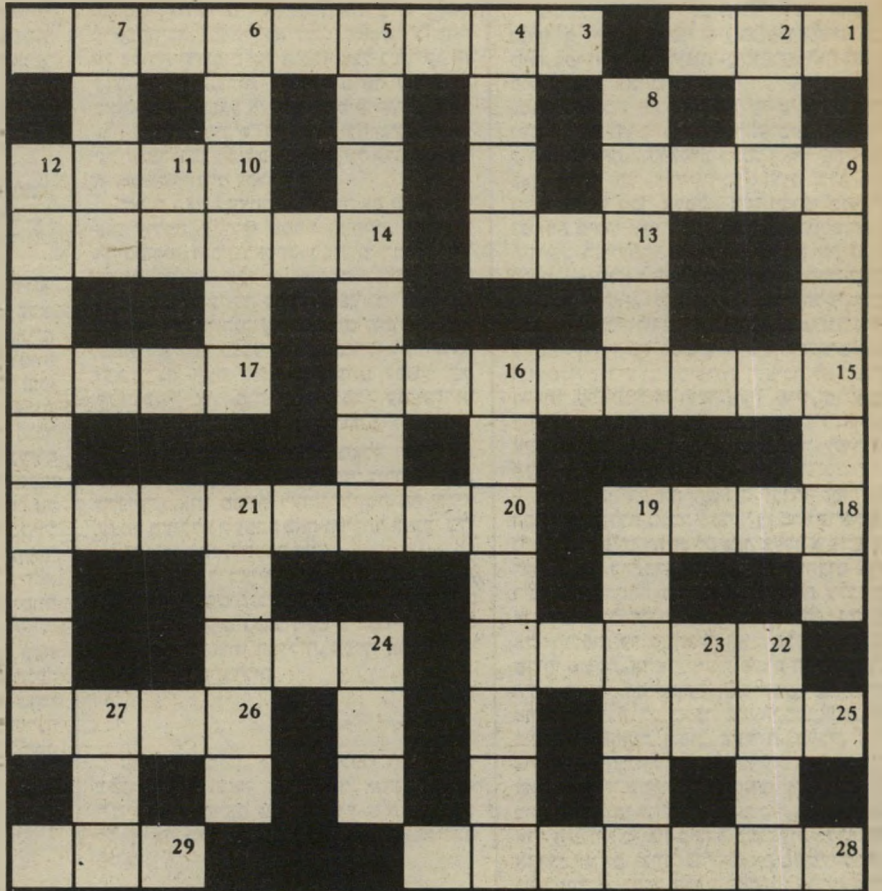
שוב נכשל גיורא לשם במדורו, "עיון ראשון" במעריב, והפעם כאשר עיין בסיפרי החדש, לני קום בפרח. בעין יידונית ומשוררת, תוך שהוא מועל באמון שנתנו בו בעלי העיתון ומשתמש במדורו לחיסול חשבון אישי, על פי מיטב הציגויות המקובלות כיום בטולם העורכים של ה"קורת. וכל זאת, שבוע אחר בלבד לאחר שחשפתי כאן, במדור זה, "אידיוקס" אחרים שלו. ולא הייתי נדרש לכך אלא להיה מדובר בשיטה, בניורמט סילוף אשר קנתה לו קבץ בעולם התח"ת תוך של הביקורת, נורמה שאיש לא קם נגדה בגלוי, ושגיורא לשם הוא רק קצה הקרחון שלה. מן הראוי, איפוא, ולוא רק לשם איוון חלקי, לתת לדברים פומבי ולחשוף אותם בגניעיהם. אומנם נרמז לי מפי ידידיו של לשם כי "יש להתחשב במצבו ובתיסכוליו בתחום הסיפורות, ולפיכך לא לפגוע בזה יתר על המידה", ובכן, אעיר מיד, כי אינני מתכוון ש לא להתחשב במצבו של הנ"ל, אף אם איאלץ, במיסגרת רשימה זו, להתיר לפירסום מעט מן הירוע על אודותיו.

בטרקליני השירה השונים ובכתיב-קפה של הסופרים מהלכת מכבר שמועה כי מר גיורא לשם נתקף מדי פעם התקפי-קניאה בעלי אופי מזוה, המתבטאים בהתפרצויות זעם על כותבים צעירי, תוך קריאות גנאי כנגדם והטחת עלבונות אישיים. ככל הידוע, אין התפרצויות פומביות אלה חולפות עד מהמכלה ועצמו של המבקר ועד שרוחו נרגעת. אראו נעלמת סערת הקניאה כלא היתה וחיוכו המיקצועי, המהוקצע, שב להיות מורכב על פניו. רק כאשר שמעתי במאוזני מפי משוררות אחרות (לרוב צעירות, בעלות ספר שירה ראשון) כי אומנם כך אירע בהן עצמן, ורק אחרי שטרוח לספר לי על הזעזוע שנגרם להן כתוצאה מאותן התפרצויות חריגות, רק אחרי כל אלה הבינתי כי אין מדובר בשמועות בלבד; אר או הבינתי גם, וביתר בהירות, את משמעות השר רה המופיעה בספר שיריו האחרון, ציבעי יסוד (עמ' 14): "והרצונות ישאגו מכאב".

לימים, כששאלתי לפשר התנהגות זו, השיב לי כי גמר אומר להגיד רק אמת ולומר לכל משורר ומשורר בפניו מה באמת הוא חושב על שיריו. ואולם, עילעול חסוף במדורו הנ"ל מראה שהר" ברים רחוקים מן האמת, וכי רק חישונים של קידומה-העצמי מנחים אותו ב"אמירת האמת" שלו, וכן שהוא משבח ומהלל רק מי שניתן להפיק ממנו טובות הנאה. באחד הימים, כאשר לחץ את ידי בחמימות, בהתרגשות ובציחקוקים מלאכותיים — כנראה מחמת נוכחותם של דן מירון ונתן זך במקום — הערת לו בגלוי כי כל דיכוי-הרכילות, כל ההערות המרושעות וכל ההשמצות שהוא מפיק מאחורי גבי (בעניין זכיי"ת בפרסיד-המשלה בתשנ"ז) מוצאים את דרכם ומגיעים אל אוזני כהרץ עין, וכי מוטב שיבחר היטב לפני מי הוא שופך את מרי ליבו. לאחר שנדרש והחוויר, התוודה באנוני. על חוויות-הקניאה הקשה שעברה עליו בעקבות אי-זכיותו בפרס הנ"ל, לא לפני שהצהיר בחגיגות כי "עכשיו הכל חלף והתגברתי על הקניאה". לא הרפתי ושאלתי אותו מעמד, מדוע, אם כן, הוא מוסיף ומקפיד לעקור את שמי ממדורו כאשר הוא מציין את רשימת המשוררים המשתתפים בכתיב-השירה השונים. על כך השיב, להפתעתי, כי הוא מאזכר שם רק משוררים החביבים עליו אי-שית (2): כל סם מי שניתנה בידיו בימה שאינה פרטית, שעה שבעלי מעריב והקוראים כאחד מדרמים שה"ל מרווח ריווח-יאמת. כפי שמקובל בכל עיתון הגון, וכפי שמתחייב מאופיו של מדור כזה, שלא לדבר על שאר היבטים כמו איתקה מיקצועית ומוסר. הרי מותר להניח שחיים ביש ראל קורא-מעריב שהם בעלי טעם סיפורתי שונה משלו, וככל הידוע, מדור זה שעליו מופקד גיורא לשם ("מג"ל) הינו היחיד המעניק לקוראי עיתונו מיפגש חסוף עם הספרים החדשים הרואים אור במדינה. הניתן לשער בכמה קוראים הוא עלול לפגוע בשל אי-ידידו זה?

וכך או כך, מבקר סדרת, ואשר, "אי דיוקיו" נחשפים בפומבי שבוע אחר שבוע, היה משולח על-ידי כל עיתון המכבד את עצמו, שהרי לא יעלה על הדעת כי סילוף מעין זה, המתבצע לאור השמש, הינו סוג חדש של מוסר המופק כחמי-טבריה תחת עינם הפקוחה של בעלי מעריב, על אף הכתוב בשרו טבריה בשמש (שם עמ' 47): "לאחר הטיל בגאון מירון וסבכו / אכלנו צי"פס ובכיר על הטילת". גם אם מיתר להעיד באנוני של לשם, כי "צי"פס ובכיר בלבד מעולם לא חיטלו את הרופס, הרי שלא יזיק אם ישנן לעצמו, מדי פעם, כי פופאי אכל תרד ולא צי"פס.

שמעון צמרת

- מאורז:**
- תאור אצילי (3);
 - פגיונה בין חוסיין למשל, ושמיר, רק בכתובים? (3, 3);
 - התשלום על כל האוסף שלה (4);
 - עם רב השמיץ את המחזאי (10);
 - יצא לפנסיה מוקדמת וכמעט שאין רואים אותו (5, 3);
 - אשר נוי הוא מהנחשונים שבכני המושבה (6);
 - הוא אדוק וזה ברוך (4);
 - ירה בהן מלמטה ברחובה של עיר (5);
 - במספרים הבינמסטי צריך להוורד (3);
 - מייסד "האגודה הפביאנית" גמר בחוב (2);
 - יש לאמר בפירוש — קיימת מידה של על בשרה (3, 6);
 - ללכת בקו של 3 מאון זו יציאה למרחב? (4, 4);
 - בלט בראש (2, 4);
 - כולו בשל — זה שפור (5);
 - מבאר את שמו של אבינו הראשון (4);
 - עטרה מצאה מחזר (2);
 - שימעו ממני — הוא כבר לא ילד (3);
 - סופר ושר (3);
 - אי בים יטיל אימה (4);
 - הנוצרי עשוי להתבלבל (4);
 - כבר מחר ממש, אלוהים יעזור לחקלאים (4, 4);
 - מעוברת למרות ההתראה (5);
 - הם יורים וקולעים גם בירח (3);
 - טלגרמה מהמצביא (4);
 - מה עשו ליטאי ושותפיו למניות? (4);
 - כשירד הערב שמע חכמה (2, 4);
 - קרא לשרץ בשמו (3);
- מאורז:**
- משיק גאון (3);

פתרון תשבוצפו

2579

המהגרים

(המשך מעמוד 28)

עצומים, ואינם דומים לאלה של שום מדינה מערבית. אמריקה העשירה מושכת, תמיד משכה, מהגרים מכל העולם.

שני סוגי אוכלוסיה לא-אמריקאית מנתבים את עצמם לארץ המהגרים הענקית שנוסדה בין שני האוקיינוסים. אוכלוסיה עניה, מוכת-דעב, המנסה לִי־שפר את תנאי חייה ולהעניק סיכוי לִי־לדים, לדרור השני, ואוכלוסיה נדרפת, אידיאלוגית. כל שאר אורחי-העולם אינם רוצים להגר.

המהגרים הצרפתי, בדיוק כמו נהג־המונית הלונדוני וסוכן-הנסיעות הבל־גי, יודעים שבאמריקה מרוויחים יותר כסף. זה לא סוד, אבל לכסף הנוסף יש מחיר שאף אדם חופשי לא ממחר.

לשלם: להיות זר. נוכרי. היחידים שעושים זאת כמעט בלי היסוס הם הישראלים. נרמה שהישראלי הצעיר מוכן לוותר בקלות רבה על שייכות טיבעית, בית, למרות שהוא לא רעב, ולא רדוף.

ייחוס הרחף להגירה לתכונות גנטיות יהודיות הוא תורת־גנע, ואז יכול להיות שהיטלר צדק.

אפשר גם לא להסכים לתורות המדע של הרייך־בן־אלף־השנים שהחד יק מעמד בקושי 12. אם אנשים אינם פועלים בגלל מיבנה תורשתי, הם פועלים בגלל תנאים חברתיים. השיטה מכתיבה להם מחשבות, התנהגויות, צורות פעולה. זה, כנראה, גם נכון.

אותו נהג מונית שבתל־אביב עושה לך טובה כאשר הוא מואיל לקחת אותך לאיזשהו מקום, קורע את עצמו יפה מאוד בניירורק. שם הוא מרוויח, אגב, בדיוק כמו שהיה מרוויח כאן, אילו היה עובד כמו שהוא עובד שם. המחיר ההתחלתי של המונה במנהאטן הוא דולר 60 סנט, ובתל־אביב, אחרי הפיחות, ולפני ההעלאה שתיכף תהיה, הוא דולר 30. עורך־הדין התל־אביבי העובר עכשיו בניירורק מפרסם בישראל שלנו, שהוא מוכן לבוא אלך הביתה, והוא מוכן לא לדרוש ממך שום תשלום, אם יש לך, למשל, תביעת־ניזקין.

אותם האנשים, בסביבה אחרת. הישראלי מהגר מכאן, מפני ש־המיבנה הסביבתי שלו דוחף אותו להגירה. את המיבנה הסביבתי קובעת השיטה שבנתה אותו. בישראל, מדינת הגירה כעצמה, נבנתה שיטה ייחודית על־ידי מייסדיה, שיטה המרוקנת את הארץ מיושביה. החלק בשיטה שמקנין על פעולות האוכלוסיה ויחסה לארץ שלהם, הוא חוק.

אזרחות זולה

ישראל היא מדינה, ומדינה זה מושג מופשט. הסלעים והחול, העצים והים, הם רק ארץ. המרוצים שדרכם עוברים הרעיונות המופשטים ונקווים בארץ, תוחמים את תושביה וקובעים את אופי חייה, הם מערכות החוקים שלה. החוק שגורם לך להגר מפה, בלי בעיות, אם אתה יודע את זה או לא, איננו חוק אמריקאי. זהו חוק ישראלי, וקוראים לו חוק השבות. חוק השבות, אפילו לא חוק־יסוד, שנחקק ב־1950, ונחתם בידי דויד בן־גוריון, אותו אחד שתותם גם על הכרזת העצמאות, קבע את אופי ההתייחסות למדינה.

כל יהודי וכאי לעלות לישראל. ככה נפתח חוק השבות, והסעיף הבעייתי לכאורה שלו, שבגללו רוג־שות המיפלגות הדתיות, זה שקובע שיהודי הוא כל מי שנולד לאם יהודיה או נתגיר, הוא רק הסעיף הרביעי שבו, ונחקק באיחור. המימסר הדתי בישראל רוצה להוסיף את המילה "בהלכה" אחרי המילה נתגיר, ומנסה לערב את הגוף המחוקק בריב פנימסנסיטי על המנהיגות הדתית, בין הוויכוחים היהודיים בארצות־הברית. אין שום משמעות לעלייה בחוק הזה, כי מכל הארצות האנגלו־סאקסיות עלו ליש־ראל, מאז קום המדינה, רק 60 אלף איש. הרוב ירד. הבעיה שלך עם החוק היא המהות שלו.

גרוע־מאד, כמו כל שאר מיל־יוני היהודים בארצות־הברית, לא היה מוכן להיכנס למעורדן נחות עד כדי כך שיקבל אחד כמוהו. ישראל היא מר־ערוך שכוה. אין בעולם מדינה אחת, ירודה ונידחת ככל שתהיה, שמעניקה אזרחות אוטומטית לכל יהודי שמוכן לבוא אליה. אין, חוץ מהמדינה של־ישראל.

יהודי המערב קלטו את המסר, ונשארו שם בהמוניהם. תמיד אפשר יהיה להגיע לארץ. בינתיים, מהרע, אם מדינת ישראל אומרת שאני יכול להישאר ציוני באמריקה, או אני מאה אחוז בסדר. בינתיים אפשר לשלוח לארץ את הסכתא החולה, שתקבל אזרחות ישראלית מכוח חוק השבות, ותהנה מכל השירותים הסוציאליים שבאמריקה עולים מיליונים. מה יש ממילא אני משלם להם את זה. טוב שיש מדינה, כי ישראל מעניקה ליהודי אמריקה ארץ־אם, בדיוק כמו לכל אמריקאי אחר.

המימסר הישראלי, שבנה את השי־טה והודחל לתוכה, מעורד את הקשר

דרושים נהגים עם מכונות במצב טוב לעבודה בקארטרונים בעיר לפרטים נוספים נא להתקשר לרובי ב־800-431-1111. לעצור ב־93 Spring N.Y. 10012. דרושים פועלים לעבודה במאפייה של מצות שמורות בבני ברק. ביום: 438-2006 (718) בערב: 258-5744 (718). למוסך במנהטן דרושים פחחים כלי נסיון רב. נהגי גרירה עם/בלי נסיון. תשיון ניו־יורק הכרתי. (212) 664-0641. רחש עובר לעבודה לא שירתית. משכורת

מודעה בישראל שלנו

איזו עבודה שאתה רוצה באמריקה

עם הגלות האמריקאית. זה מתחיל בנשיא־המדינה הרווא את עצמו כמנ־היג העם היהודי כולו, ונגמר באחרון חכרי הכנסת הפטריטיום מהתחיה, שאף פעם לא סירבו לסיבוב־הרצאות מחוץ אל חוץ על חשבון הקהילה המא־רחת.

אם זה ככה, אתה אומר, מקשיב לחוק שמרחף מעליך 37 שנים, אז מותר לזוז מפה. יותר מזה, משרד לך הקול הפנימי, זה שתמיד מבין הכל, הזהות שלי צריכה להיות אחרת. כדי שאני אצליח פה, אני צריך להיות שם. מצבו של האזרח בכוח טוב ממציב אפשר לנסוע. כדאי לנסוע. טיפוש מי שנשאר. תמיד אפשר לחזור. חוק השבות מאפשר אזרחות אוטומטית גם לנכד שלי, גם אם הוא יהיה תוצאה של נישואים לאזרחים לא־ישראלים. ככה אומר החוק, וככה מתרגם המיבנה את החוק לנוימה חברתית. אתה כבר עם רגל אחת בחוץ.

מי שנושאר

חוק השבות, שטבע את יחס המ־דינה לגלויות היהודיות העשירות, והעניק, כפועל, לגיטימציה להגירה ההמונית, חוקק ב־1950. חמש שנים אחרי אושוויץ, אבל גם 53 שנים אחרי שהרצל כתב את מדינת היהודים. החוק, לא־ציוני במהותו, השתלב עם השיטה. נשארה רק בעיה אחת. אתה, ההגירה מישראל, שאינה יכולת כבגידה, אלא כאקט אחד, מימוש עצמי, משפ יכול להיות שתיטע מפה. שלא יכול להיות שפיתאונ־שאתה, אישית, רוצה לממש את במצב של לא־מהגר. אתה תביט סביב־ו תראה שאת כולם נשא הרוח, כולם סחף האור. גבולות החלום, במקום שבו אתה חי, נחסמו לך. החלום של המהגר הוא לא החלום שלך. אתה תרצה לעשות משהו, והדבר היחיד שתוכל לעשות הוא לקחת את מאה שנים של בדירות, יצירת מופת של דרוס־אמריקאי, מארקס, ולקרוא את השורות האחרונות, שמסיימות את ספר הקסם הזה, ומסבירות שלגוע כזה, שבספר קראו לו בואגריה, לא ניתנת יותר מהזמנות אחת על פני האדמה.

קניג הם אכלו בשר־סוס

ליא קניג בחדרהאמבטיה
מנקה לבד

בחדרו של אהרון מסקין, שהיה קצין־אספקה של הצבא האדום, היו אוכלים אוכל חם. מסקין אף היה מביא איתו לחזרות שקיקמה. חנה'לה הנדלר (שנפטרה בשבוע שעבר) ופאני לוביץ, שהתגוררו עם מישפחותיהן, היו מביאות מבתיהן אוכל לקבוצה. שחקנים שמוצאם מאוקראינה חד רז עמוסים במזון אחרי כל ביקור־מישפחה. כמה שחקנים עברו כמורים וכפקידים, והם היו מביאים לפעמים שקי גריסים ותפוח־אדמה.

קניג: "אני מרוויחה מעט וחייה חיים פשוטים לגמרי. לא נעים לי לדבר על זה. זה לא מוסיף כבוד או יוקרה. בעלי ואני חיים בצורה צנועה לגמרי, כלי בתי־קפה או מוסדות. אין לי עזרת, אני מנקה לבד את הבית, יש לי מכונת קטנה וישנה, פיאט מודל 1975. את החופשות בחו"ל אנחנו מממנים בעזרת הפועות בידידיש לפני יהודים.

תמיד הרווחתי משכורות גרועות, אבל אף־פעם לא חשבת להחליף מיקצוע. אני אוהבת לשחק, התיאטרון הוא חלק ממני. אני בכלל לא יכולה לחשוב על מיקצוע אחר."

היום היתה פגישה כללית של הבימה ואנו דנו בבעיית המזון. הוחלט ללשוח שני אנשים לכפרים לקנות קמח ותפוח־אדמה, אחת נמות כולנו ברעב, פשוטו כמשמעו" זו אינה הצהרה עכשווית של שחקן שלי ומורעב, המנפנף בלוש־המשכורת לאות מחאה, אלא פרק מיומנו של דויד ורדי, ממייסדי הבימה, על ימי התיאטרון במוסקווה שאחרי המהפכה.

הבימה היא כמעט בת 70, ומסתבר שהמשבר הנוכחי אינו הראשון, בוודאי גם לא יהיה האחרון. אבל העובדה שמייסדי הבימה ממש רעבו ללחם לא מנחמת את השוכן־הבנק שלי, אומרת ליא קניג, כלת פרס ישראל, המשחקת 27 שנים בהבימה.

"אחת הכנות של טוביה בהצגה טוביה החולב אומרת מישפט נפלא: הודל חיה בתקופה של הודל, ובייקה חיה בתקופה של בייקה. כלומר: מה שהיה — היה. הם סבלו כדי לייסד את התיאטרון, לא כדי שגם אני אסבול." והם סבלו. את ארוחת־הצהריים אכלו במיסעדת־הסטר־דנטים, מרק מקליפות תפוח־אדמה ומעט בשר־סוס. מי שסלר מהארוחה הוז הסתפק בכוס מים רותחים.

בן־עזר אוהב גם לאכול

אהוד בן־עזר במיטבחו
ואורגזמה אין

זעזר ומלח. חמישה קילו כבר הוספתי על מישקלי מאז שהתחלתי לכתוב אותו, הוא מספר.

"היכן שכוחבים על אוכל יש שימחת־חיים", הוא אומר. "הנהנתנות הגסטרונומית היא חלק מהחיים, ולכן צריכה להיות גם חלק מהסיפורות. אני מאוד אוהב את הצד הזה של החיים והסיפורות."

ענינו נוצצות כשהוא מדבר על אוכל. קולו מתגוון בעססיות, וכל־כולו אומר הדוניזם תזונתי. ברוח־לב הוא מגדב את מתכוניו.

"הנה מתכון שהוא חלוס: מרק כרוב. מבשלים עצמות עם תמצית מרק־עוף, עלי־דפנה ופילפל אנגלי במשך שעה. מוסיפים ראש כרוב חתוך רק, כמה עגבניות כש לות, חתוכות, סוכר ולימון, שלוש כפות אורז. את כל זה מבשלים כשעתיים נוספות."

סיפרו הבא יסלב את שתי האהבות הנושנות, מין ואר כל. 50 שירי מתבגרים שמו. השיר הראשון: "הכנסי שיעזית / הכנסי גור / הכנסי מלפפון / הכנסי קישוא / הכנסי חציל / הכנסי גם דלעת / אבל מהו אורגזם / אינני יודעת."

סיפרו הקודם של בן־עזר, הנאהבים והנעמים, תיעד את חייהם הרמיזיים והמצויאיים של תל־אביבית מורנית. מין ואבריו נגירו מכל אות, מכל דף.

"עכשיו נרגעתי", אומר בן־עזר. "הנה הוכחתי שגם בסיפורות העברית יש מקום לוולגאריות, ואני יכול להת פנות ולכתוב גם על נושאים אחרים."

כלומר: על אוכל. סיפור החדש של בן־עזר, לשוט בקליפת אבטיח, רווי בשפע של אבטיחים, גבינות וג לידות תוצרת־בית, ויתים מרים, פיתות־בצק לחות, כרי כים ממולאים בפילחי ביצה קשה וגבינה צהובה, קילחי תירס וארנבות מבושלות.

מומלץ במיוחד לחולות באנורקסיה נרוזה. אחרי כמה עמודים נמלא גם הדמיון הרליבתיאבון בריחות ובטעמים. אחרי כמה פרקים נשכחות כל הנאורות והנרונות, ומת חילה ריצה בלתי־ניתנת לשליטה אל המיטבח.

זה גם מה שקרה לבן־עזר. "מדי פעם, בשעת הכתיבה, אני חש רעב, ואז אני עושה הפסקה והולך למיטבח ולוקח תפודעץ או אשכול ענבים, או פרוסת־מלון או שלגון, או מנה גלידה או עוגה או כריך־לחם שחור־שחור בחמאה עם

לוי שופט כבר הזהיר

רפי לוי במסיבה
עניין של יושר ציבורי

הקמת האינטריוו, שכן הכבישים יורחבו באזור זה, והנוגעים־כבר ידאגו לבניית מיגרשי־חניה מורחבים." הוא אף התערב אצל ראש אגף־התכנון במשרד־הפי נים, כדי שזה יסיר את ההתנגדות שהגיש משרד־הפנים נגר תוכנית האינטריוו. משנתקל בסירוב, סוכס כי נציג משרד־הפנים לא יתייצב לדין, ואת כתיבה־התנגדות יק רא לוי עצמו.

השופטים, משה בייסקי, שלמה לוין ושושנה נתניהו, בשבתם כבג"ץ, קיבלו את העתירה ואף גזפו בלוי. השופט שלמה לוין בפסק־הדין: "מי שהוטל עליו תפי קיד בעל סממנים מעיז־שיפוטיים, כפי שהוטל על לוי, שומה עליו לשמור לא רק על ניהול תקין ואובייקטיבי של דיוני הוועדה, אלא אף על ריסון עצמי ועל הימנעות מלהביע דיעה בפומבי, שממנה ניתן להסיק על קיומה של דיעה מוגמרת בדבר התוצאות הראויות של דיוני הוועדה. משחרג מאמות־מידה אלה, שוב אין הוא יכול להמשיך ולכהן בתפקידו במה שנוגע לשמירת ההתנגדויות." חבל שמי שהיה צריך לשים אז לב, לא עשה כן.

אין זו הפעם הראשונה שבה ניצב רפי לוי לפני בית־משפט ישראלי.

הופעת־הבתולין שלו בבית־משפט היתה בשנת 1982. אז הטילו השופטים ספק ביושרו הציבורי וגזפו בו.

כך קרה הדבר: שישה ירושלמים, ביניהם ד"ר אבי רביצקי וד"ר אהוד שפרינצק, ביקשו, בעתירה 701/81 לבג"ץ, "לפסול את לוי מלשבת בראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, הדנה בהתנגדויות לתוכנית־המיתאר המקומית בדבר הקמת מיגרש־כדורגל בשכונת־קטמון בירושלים."

השישה, שהיו חברי ועדה־פעולה של שכונת קטמון, טענו כי ללוי יש "דיעה קדומה ונחרצת בזכות אישור התוכנית."

לוי, לטענתם, לא הסתיר את דיעותיו. נהפוך הוא. בכל הזדמנות הביע אותן, למרות שתפקידו מחייב אובייקטיביות. בכתבה מפיו נאמר אז: "לדעת הממונה על המזון ישפרו המתגוררים בסביבה זו את איכות־החיים בזכות

עורכת־הדין ואי־העסקים

נישאו ♦ שניהם בשניה, רליה רבין, 37, עורכת־דין, בתו הבכורה של שרה־ביטחון יצחק רבין ואם לשניים (מנישואיה הראשונים לאלוף־מישנה בצה"ל) ואבי פילוסוף, 40, איש עסקים, לשעבר מנכ"ל חברת עלית, מבכירי התאחדות התעשיינים ואב לבת מנישואיו הראשונים.

ראש־המועצה ומועמד לכנסת

נתמנה ♦ כקונסול הכללי של ישראל באטלנטה, בירת מדינת ג'ורג'יה שבדרום ארצות־הברית, מוחמד מסראווה, 42, הלא־יהודי השלישי שנתמנה אי־פעם לתפקיד בשירות החוץ (קדמו לו זידאן עטשי, כיום ח"כ שניני, כקונסול בנייריורק ואלוף־מישנה אסד אסד, חבר מישלחת ישראל לאו"ם). מסראווה, אב לשלושה בנים (ששכל את בתו הקטנה לפני שנים אחדות, עת נדרסה למוות ברחובות כפרו), הוא יליד הכפר קרע שבזוארי עארה, עורר־דין במקצועו, ששימש פעמיים כראש המועצה המקומית, לפני שפנה לפוליטיקה והיה מועמד מט' 6 ברשימת עזר וייצמן (יחד) לכנסת האחרונה.

מותו של הניצול היחיד

נפטר ♦ בגיל 48, יצחק אלעל, 37 שנים אחר שהיה הניצול היחיד בהתרחקות מטוס, דרומית לאוסלו. היה זה מטוס שהוביל 29 ילדים מתוניסיה להבראה בנורווגיה בטרם עלותם ארצה ולאעל, שהפך בעלי־כורחו לכוכב־יתק שורת בסתיו 1949, דחה את הצעתו של מלך נורווגיה לאמצו, עלה ארצה, היה לחקלאי במושב יבוב שבשרון, נשא אשה והוליד שישה ילדים.

גם נערים וגם קשישות

נפטרה ♦ בגיל 86, חנה (גח' נהלה) הנדלר, הראשונות שחקניות תיאטרון הבימה, שבו הופיעה כמעט 50 שנים רצופות (1918-1965) בעשרות תפקידים, רבים מהם תפקידי נע"רים (בהדיבוק ובעלי כינור), אבל גם בתפקידי קשישות (בכובע הקש האיטלקי). הנדלר, ילידת רוסיה וגרושתו של בימאי ושחקן הבימה המנוח צבי פרידלנר, היתה אמה של השחקנית דליה פרידלנר.

החום בוטל, החייכנית נפטרה

נפטרה ♦ במוסיאון הימי של שטוקהולם, בירת שוודיה, מקור, בגיל 65, סמילי ("החייכנית"), התימסחה הקשישה ביותר בגני־החיות בעולם. סמילי, ילידת ארצות־הברית, מתה כתוצאה מהתקררות, בעיקבות החלסת הנהלת המוסיאון לחסוך בחשמל ולהר"יד את מידת החום בבריכתה הפרטית של סמילי בחמש מעלות (מדר 27 ל־22).

• משרה שאווישה לפני 14 שנים על־ידי מי שמשמש כיום כשר התיירות והמישפטים, אברהם שריר.

התנועה חוזרת לבלגראד

לפני פחות מחודש, צילצל הטל־פון בביתו. על הקו היה הבימאי רושאן מאקאבייב (סרט מתוק), שהר"יע לי בקול נרגש ובהתלהבות הילדר"ית האופיינית לו, שאסור לנו (לי ול־איש, דן) לסרב להזמנה: אנחנו חייבים לבוא לפסטיבל הסרטים בבלגראד. ראשית, הוא בכבודו ובעצמו, שרק לא מזמן היה אישיות מאוד בלתי־רצ"ר"י במולדתו, נמנה עם הוועדה שבחרה ברפרטואר שיוצג שם. שנית, אסור לנו להחמיץ את הצגת הבכורה של סרטו W.R. — מיסתרי האורגניזם, שהיה א"סור בארצו במשך 16 שנים.

אבני מרה מעפר המולדת

כל זאת הגענו לכתובת הלא־נכ"ר נה. אינטרקונטיננטל, המפואר במלונות בלגראד, סירב לאכלס את הפסטיבל במחיר מוזל (ממש כמו בכל ארץ קפיטליסטית נורמאלית) ואנחנו

ואם אלה אינן סיבות מספיקות, אז ביום האחרון יוצג שואה, בפעם הרא"שונה בחלק זה של העולם. ולא רק יוצג שם, כי אם ילווה במיפגש עם א"י שים שאין להפרידם מן הנושא: קלוד לנצמן, אלי יוזל ושימרון וינוטל.

מזאנו רכנו למלון שאין להאשימו בנחיות מוגזמות. גורלה של מרי ריבייר כוכבת קיץ, היה גורע יוטר: מטוסה לא הצליח לנ"חות, בגלל הערפל. בלב צמא לפנים מוכרות חיפשנו אחרי מארחנו הראשי בסאווה סנטר, מרכז הקונגרסים המודרני, שממדי"ו מנסים לכפר על צורתו המתנכרת (רוב

תחנת הגבול

אחרי 12 שנים של איסור, ראש המישלחת הסובייטית

מרי ריבייר לא יכלה להמריא

מרכזי הקונגרסים בעולם מזכירים בונקרים משוכללים), ואז נפלה על רא"שנו החרשה העצובה ביותר: רושאן מאקאבייב הובהל לטיפול נמרץ. ההשערה: אבנים בכיס המרה. המצב — רלקת שאינה מאפשרת נ"י

אם רולאנדר ג'ופה (המשימה) מנבא שהקולנוע ינצח את הטלוויזיה מפני שהינו חוויה של חלוקת חלומי של היחיד עם עוד מיליון בני־אדם אחרים, בעת ובעונה אחת, הנה, בבלגראד מת"גשם חזונו.

הוצגו כאן פניני השנה האחרונה — אהבה במירנצה, ג'יגור ופרד, המ"שימה, בעיקבות הכרך, וגם סיד וונסי וקיץ — סרטים שלפני שנה שנתיים לא היתה מאשרת אותם לה"צנה ביגוסלאוויה שום ועדת־רפרטואר; אולי לא היתה מוצאת לנכון אפילו לתרץ מדוע, או שהיתה מצהירה ש"אי כותם של הסרטים לא מספקת". אבל השנה — גם סרטים דקדנטיים כמו קטיפה כחולה ושטן הבשרים נר"כחים כאן.

אבל לקהל היו צפויים כמה חוויות קשות לעיכול. אחת הגדולות שבהן: סרטו של רושאן מאקאבייב W.R. מיסתרי האורגניזם.

ידידיו של מאקאבייב יודעים מה עבר עליו ב־16 השנים בגלות ויש הלוחשים שאבני כיס־המרה שלו נוצרו מעפר ששפכה עליו מולדתו. כשעשה מאקאבייב את הסרט הזה, נחשב למוק"צה מחמת מיאוס, לאנרכיסט ולאוייב הציבור מט' 1. הוא לא יכול היה לעבוד במולדתו, והתחיל נודד בעולם, חסר־מנוחה, עקור שורשים.

במונטנגרו ביטא את תיסכולו הנצ"חי של המהגר. קוקה קולה קיד כבר היתה פשרה מרחיקת לכת בנושא שת"מיד העסיק אותו — שטיפת־מוח של תרבות חרשה, המנסה לגרש תרבות קיימת.

W.R. שניסה, בשעתו, כשפה קול־נועית מהפכנית של ממש, לעמת את (המשך בעמוד 36)

(המשך מעמוד 35)

התיאוריות של וילהלם רייך ושיטות הטיפול הסקסולוגיות שלו עם שטרי פת-המוח של הסטלינים, ולמעשה פי גע הישר בעיקרם המקורשים של ה"קומוניזם, בלי לחסוך בעת ובעונה אחת גם את חיציו המורעלים לגבי כל אידי"אולוגיה קנאית שהיא, נראה עדיין דר"ר מרי לעניניהם של הצופים היוגוס"לאווים.

אלפי הצעירים, שאולי זוכרים את סטאלין מתיאורי הוריהם, התקשו להי גיב נכונה למראה השוואה בין סטאלין להיטלר, על רקע אחד מההימננים ה"קומוניסטיים הפופולאריים ביותר עד עצם היום הזה. בתחילה נשמעו צחוקים כאולם, לא תמיד במקומות שבהם צחק, למשל, הקהל הישראלי (שחזור מרי פעם לראות את הסרט בהקרנות הסינמטמטק) אחר כך נדמה היה שהצ"ערים מבטים שמאלה וימניה, כדי לראות איך מגיבים השכנים, כשמילנה דריוויץ' מנסה לפתוח את אליה, מח"ליקע-לקרה רוס — והוא, כל מה שיש בראשו הן סיסמות מהפכניות ור"קות מתוכן, אותן הוא מרקלם באימ"פוטנטיות נלעגת.

בסופה של ההקרנה מבוכה, מחי"אות-כפיים ספורות, הרגשה של שוק, המישלחת הרוסית, שראתה את הס"רט לראשונה, ברחה במהירות לבית"המלון והסתגרה שם.

השחקנים והצוות שנפגשו, ברובם, לראשונה בתום 16 שנים, הרגישו כמו פרטיזנים עזובים, שהיוש איש אינו מבין בדיוק על מה נהרגו.

רעייתו של מאקאבייב, בויאנה, ש"ערכה את המוסיקה לסרט (אחד ממר"כבייו החזקים ביותר), רצה לבית-החר"לים. "אולי זו טוב", היא אמרה בעצב, "שמאק לא היה כאן, אילולא האבנים, בוודאי היה חוטף התקליבל".

חצי שעה לפני ההקרנה טילפנו לה בבהילות, מבית-החולים, מאקאבייב, או בלשון חבריו "מאק", ניתק את צינר"רות ההנה המלאכותית שהיה מחובר"להם ונעלם מן החדר. מצאו אותו בח"דרהרופאים מטלפן לפסטיבל, ובפיו"כל מיני הצעות להצגות נועזות עוד יותר בשנה הבאה.

הוא לא ידע עד כמה הסתכן בשיחת"טלפון זו. הרופאים, שידעו את מידת"התרגשותו לקראת הצגתו הראשונה של סירטו, שזכה בכל התהילה האפי"שרית בעולם כולו, מלבד ארצו שלו, הכפילו את מנת סמיהההרגעה שהוא קיבל, ולמעשה היה האיש הכשיכור"המנסה לחצות כביש סואן כאור אדום.

מחכים להוצאה להורג

יו מיסגשים עליונים בפסטיבל. מילוש פורמן, פליט מצ'כוסל"בקהי שהצליח במערב (שיער, אמדי"אוס) נפגש עם אמיר קוסטוריצה, מי שקיבל מידיו את פרס דקל-הזהב בקאן (פורמן היה אז נשיא צוות-השופטים), על מסע עסקים של אבא. קוסטור"ריצה, מוסלמי מסאראייבו, רוצה לנסות להיות לפחות פורמן לסרט אחד: "אני רוצה לעשות את סירטי השלישי ביר"גוסלאוויה" — סירטו הראשון מה"קרה לדולי בל טרם הוצג בישראל — ואז אני נוסע להרצות באוניברסיטת"קולומביה, ובאותה שנה אני רוצה לע"שות סרט אמריקאי אחד. לפחות פעם אחת."

כבר שמכיר את הפיתוי האמריקאי, שומר הוליווד.

מקהילת-המהגרים יש עוד שניים שהגיעו לפסטיבל: אנדרה קונציל"בסקי והספטיסט שלו, ג'ורג' מיליצ"ביץ', קרואטי שחי בלוס-אנג'לס.

רק נדחפו החוצה אנשי-הביטחון של המישלחת הרוסית מארחת-צה"ריים במיסעדה, שאליה לא הורשו להי"כנס, הורחש איחור-מישפחות. המיש"לחת הרוסית התנשקה עם קונצל"בסקי. בראשה: אלקסי גרמן.

דברים מוזרים קרו לו לגרמן לאח"רונה — סירטו, שהיה אסור בתכלית

האיסור זה 12 שנה במולדתו, "הופשר" כעת. והוא הפך כדלילה לראש מיש"לחת ייצוגית. אומרים "שהו סימן מהקו החדש שגורבצ'וב מנסה להפגין, כחלק מרפורמה מרחיקת לכת."

הסרט תחנת גבול ("צ'ק פוינט") של גרמן הוצג באולם הקולנוע של מו"עדויהסטודנטים. לעומת האולם העני"קי, החימום הנדיב, ההקרנה החדה והת"מונה המצויינת של סאוור סנטר (סא) וזה הוא שלוחה של הדנובה, העוברת בין בלגארד העתיקה לבלגארד החד"שה, שנבנתה אחרי המלחמה, ועדיין נבנית ומתרחבת). זהו אולם של עניים. הכיסאות קשים לישבן והקור מזרחל לעצמות. הסרט הוקרן בשפת המקור, רוסית, עם כותרות בסרבית.

בא הגרמני, במלחמת העולם השניה, ערק מן המלחמה וחזר לצד הרוס, אבל הסובייטים לא מוכנים לקבל אותו וכל מה שהוא עושה כדי להוכיח את יושר כוונותיו אינו מספק אותם. יש בסרט תמונות מועזות — יש מעמד שבו הבוגר, שחזר בתשובה, ונ"ער צעיר, שנתפס עושה לילי הפרטיזנים בשיתוף-פעולה עם הנאצים, מצפים ל"הוצאתם להורג עם בוקר. המבטים ש"הם שולחים אחד בשני, הניגודים בין"הבוגר, העיץ והמבוס, לבין הנער הרר"צה לחיות בכל מחיר, הם אחת העדויות הקולנועיות המועזות ביותר על"שיפלות האדם והשפלתו בזמן מלח"מה.

סקנדאל לוולדהיים

שבת, יומו האחרון של הפסטי"בל. שואה מוקרן לפני קהל של 1700 איש. כל חברי האקדמיה למדעים ירדעו על רצונם לקנות כרטיסים. יש גם קהילה יהודית גדולה ביוגוסלאוויה.

העותק שהגיע בא מניו-יורק, עם תיגרום אנגלי. מתחת לתמונה, כמעט מחוץ לבד, תיגרום לסרבית — פטנט חדש שאינו מפרע ואינו גוזל מקום מן התמונה עצמה.

לצמזן לא בא. נמליה-העופה של בלצמן ופאריס נסגרו מחמת הערפל. נדמה שהקהל אינו זקוק למסיבת"עיתונאים אחרי שואה. ההמונים ישבו מתחילת ההקרנה בבוקר, ועד לסופה עם ערב, בלי שיהיו עזיבות. להיפך, אולי מפאת השעה המוקדמת. סוף הש"בוע ומוגז-האוויר האכזרי לקראת צהר"י. רק התרבו האנשים שבאולם.

כאותו ערב טילפן לצמזן במתרג"שות לפסטיבל: זה עתה הודיעה לו"הטלוויזיה היוגוסלאווית על רצונה לר"כוש את הסרט להפצה.

מאקאבייב יכול להתגאות בפסטי"בל. אבל קודם כל עלי להברי"א. מר"אחו של הילד הנורא בפיומה, בבית"חולים ציבורי, כשהוא מנסה להילחם בשיטטוש שגורמות לו התרופות, הוא עגום.

אבל הדמיון האנושי יוצר תמיד. מאקאבייב מגיש הצגת יחיד גם בח"דרה-התנה העירום והזו: "חשית לה"ציג את שואה, כי זה חשוב.

תיכננתי לא רק להביא את אלי ויזל ואת שימקו ויזנטל, שלגבי כל אותם לוחמים כנאצים בארצ"י יש לדמותו"מומעות מיוחדת. היתה לי גם הפתעה בשרוול: מישוה שידע לאן נעלמו 342 המיסמכים שעליהם חתם מר קורט ולדהיים כמו ידיו. כולם מפלילים אותו.

"התכוונתי להפגיש את כל אותם הטיפוסים הקושרים לשואה, ולגרום שהאגו של האחד ירליק את האגו של האחר. אצל אנשים בעלי אגו חזק כמו שלהם, היה נוצר סקנדאל אחרי כל"ואת הרפיקה היה מקבל המנוול הזה, ולדהיים."

במדניה

מישפט

אדם ושופט

נאשמים נאבקו כדי

להגיע למישפט אצל

השופט רויד ולך,

שנפטר השבוע

את ההגירה הקולעת ביותר לשופט רויד ולך, שנפטר השבוע, מצא עורך-הדין שימחה ויו. במודעת-האבל שפר"סם בעיתון, כתב זיו: "רויד ולך, אדם ושופט."

ואומנם, ולך היה קודם כל אדם, ורק אחר-כך שופט.

"שנים רבות חיכה השופט ולך למי"נויו לבית-המישפט המחוזי, ולכן היו שחששו כי כאשר יגיע לשם ינהג כש"ררה ובהתנשאות," אמר עורך-דין שה"כיר אותו שנים. אבל הוא לא יכול היה לנהוג כך. זה לא היה באופיו. הוא המ"שיך להיות ידיוני להציג את הסרט." בעל הלב הטוב ביותר בבית-המישפט." לא היתה בו אף טיפה של רועלב"או מרירות," אמרה עליו עורכת-דין"מפורסמת, בהלווייתו.

הלב הגדול. במשך שנים ארוכות ישב השופט ולך במישפטים פילינים בבית-המישפט המחוזי בתל-אביב. ע"ברינים זכירו אותו, ושמו היה מפורסם ביניהם. הם היו מבקשים מסניגוריהם לנסות להעביר את מישפטים. "לשופט"הטוב," לשופט בעל הלב הגדול.

ולך האזין באהרה לטיעונים לעונש ולנסיבות עצובות בעברם של הנא"שמים, ואת העונש נתן בהתאם. לינו"הרחום לא התיי לו שלוח אנשים לבית-הכלא לשנים ארוכות. ואומנם נאשמים קיבלו את עונשם אצל השופט ולך בחיור, הם ידעו כי זה מגיע להם.

גם נאשמים שהגיעו לשופט ולך רק לשם ריון במעצצם, היו מנצלים את ההזדמנות ומעדיפים להודות לפניו ב"אשמה, מאשר לכפור ולנהל מישפט ארוך לפני שופט אחר.

רחמנותו היהודית לא נעלמה מעי"ניהם של תובעים, שעמלו לעיתים זמן ארוך על תיק מישפטי וראו כיצד ה"אשם שלהם מקבל עונש קל אצל ה"שופט ולך.

כאשר סיימה שלי ולך, כתו האד"מונית של השופט את חוק לימודיה ב"אוניברסיטה וחילפה מקום להתמחות, פנה אביה לאחד הפרקליטים הבכירים בתביעה ושאל אם יקבל את בנו להתי"מחות במשרדו. הפרקליט ענה כי יק"בל אותם בחפז-לב, אבל הזהיר את ה"שופט כי לעיתים יש פרקליטים החד"רים מבית-המישפט, לאחר שנאשם וזה בעונש קל במיוחד אצל השופט ולך, והם אומרים מלים קשות על השופט." "אולי זה לא ינעם לאוניה שלי," אמר הפרקליט.

ולך צחק בקול רם. "שלי כבר שמ"ע עליי הרבה דברים מאמא שלה, וכל"מה שיגידו הפרקליטים לא יפתיע"אותה," אמר בתושי-הדמור הנחבי שלו.

במשך שנים ארוכות ישב ולך ב"מישפטים פילינים, עד שלפני שנתיים ביקש להעבירו למישפטים אורחים. נראה כי ליבו לא צמר לו בשליחת אני"שים לכלא, אפילו לתקופות קצרות. הוא היה מרוצה מאוד מהתפקיד החדש, אבל התגעגע להתרגשות שזיוותה את המישפטים הפילינים, ולעיתונאים ש"צבאו על אולם בית-המישפט והתיידדו עם השופט."

מחלה ממארת. עורכי-דין אהבו אותו, מכיוון שמעולם לא התנשא עליהם ולא הרים את קולו על איש, גם לא על העברין הצנוף ביותר. והי"עבריינים זכרו לו לטובה גם את היחס האנושי הזה.

הוא סרף כי פעם, כאשר עמד בתור לקולנוע, ניגש אליו בריון גדל קומה. "אתה זוכר אותי?" שאל הבריון, והמ"שיך: "אני נפספתי אצלך ויצאתי רק עכשיו משפט." אני רוצה להגיד לך שהיית בסדר גמור," אמר לשופט הנד"הם.

מחוז לבית-המישפט היה ידוע ולך כאדם אוהב-חיים, אישי-מישפחה שאהב

דוד"ה לויט

מי צריך את אמריקה?

אמה עזבה את מטולה ועבר לגור ב"י סודיה-מעלה. שם נישאה לכן מישפחת"לובובסקי, מראשוני-המושבה, שלידי"אגדה-חולה. אסתר נשארה במטולה, וזכא לגדל את נכדתם הקטנה. העיקר"לא לנטוש את המקום — זה היה המסר שקיבלה עוד בינקותה.

לימים, כנערה צעירה, התגרבה לגי"דודיה-עבודה, ואחר-כך הכירה את בעי"לה, יוסף, מראשי הציונים הכלליים בא"רץ.

פעמיים נאלצו תושבי מטולה לעזוב את המושבה. אסתר לויט לעולם חזרה. היא לא אהבה לנסוע לחוץ-לארץ, ואמרה תמיד שהארץ יפה ויש עוד הרבה מקומות לראות בה: "לא צריך את אמריקה."

היא היתה קשורה למטולה בקשר"בל ינתק. אפשר היה לראות אותה בשבתות, כשהיא לוקחת שניים או שלושה חיילים ויוצאת איתם לטיול בשמורת-התנור, להראות להם את מ"פליהמים, לספר להם את ההיסטוריה רצופת התלאות של המושבה, היס"טוריה שהיא היתה שזורה בה לאורכה.

דמעות לבנוניות. היתה זו אס"תר שביקרה את איש נילי, יוסף לישנסקי, שברח מאנשי השומר. לר"שנסקי, איש-מטולה, ידע ששעל בני"המושבה הוא יוכל לסמוך. הוא התחבא במפל-האשר, שלידי מפל-התנור. היא היה יורדת בחצות מן המושבה למקום מיסתורו, להביא לו מים ואוכל. לימים סיפרה איך היה מפוזר, אך גא כמעשיו. עוד לפני ההחלטה הבריטית-צ"רתית, לקבוע את הגבול הצפוני היכן"שהאש שוכנתה הדורה על אדמות עמק"עיון לידי הלכנונים, היו אדמות העמי"שייכות לתושבי מטולה. אצל מישפחו"לויט עברו בני-הזוג מכפר קילה שנ"לבנון, מאז 1948 ועד היום, בדרכי"עלומות ונסתרות, שמרה אסתר ע"קשר עם הוגו הערבי הקשיש.

השבוע, בבית-הקברות במטול"התייפחו פאטמה וגימר הלבנוניים קיברה. פאטמה, שידעה גם היא תלא"בחיה, בלבנון ידועת-הסכל, ידעה הפעם איברה חברה אמיתית.

האשה שוכנתה הדורה על חתמה לא קברה שני בנים בחיה, אך שמרה תמ"על רוח איתנה, והיותה מקור-יכוח למהות השכולות במטולה.

היא מעולם לא חתמה על עצמו"ולא השתתפה בהפגנות, אך יישמה כוח אמונתה וברוחה את כל המינשר"היא לא ידעה מה זו גיוענות, לא אשכנזים ומכונתים, ובוודאי לא יהודים לעיבים. ביתה היה פתוח ל"עובר-אורח הנקרה בדרך: לראשי"רוזים מרמת-הגולן, לתושבי דרום"נון, לאנשי פרייט-שמונה, לר"כלים, שרים ולאנשי-ציבור מכל"וות הארץ, כמו לטוראים פשוטים. השבוע נפטרה ונטמנה בבית"ברות במטולה. בית-הקברות היושב כתף מפל-התנור.

מאור את אשתו היפה ואת בתו ה"מישפטנית. הוא היה גא בהן מאוד. באירועים חגיגיים נראה כשהוא רוקד, מחזיק צווחק בשימחה עם ידידים. כאשר נודע לפתע, לפני חודשים אחדים, כי חלה, קיוו כל באי בית"המישפט שיהלים כמהרה. כאשר יצא מבית-החולים ועבר למחלקת-השיקום, היו אצלו מבקרים כה רבים, עד שהיה צורך להגביל את כואם.

כאשר התברר למישפחתו כי המד"לה היא ממארת, עזבה כתו שלי את מקום-עבודתה, במישר עורך-דין, וס"עדה אותו, יחד עם אמה, בימיו האחר"רונים.

את הצער והעצב שעורר מותו בק"הילה המישפטית אפשר היה לראות על פניהם של האנשים הרבים שהגיעו ביום שיש האחרון להלווייתו.

דרכי חיים הרודה של החיילים

רק פעמיים היא

עזבה את מטולה

הכפר הוא קטן, בתים שורותיים, מסכיב תאוה לעיניים," כתב המשורר רויד שימקוני על המושבה מטולה.

בכפר הקטן, במרכזו של הרחוב ה"ראשי של המושבה, בבית-אבן ישן שהטיח מתקלף בו, דלק בשנים האחר"רונות האור יומם וליל.

זה היה ביתה של אסתר לויט. מי שוכנתה, "הדורה של החיילים."

מספרת עליה רזנית אנטלר: אשה קטנת-קומה, צמה ארוכה שחר"רה, שלימים נשזר בה הרבה לבן, עטפה את ראשה. פניה היו חרושות קמטים, עיניה עירניות.

את הבית הקטן, שני חדרים בלבד, פתחה הדורה ממטולה לפני חיילי"צה"ל.

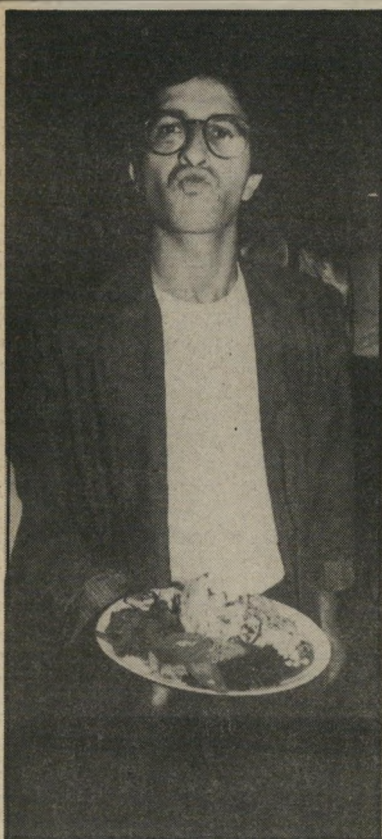
כל חייל וחיילת שהגיעו למושבה הצפונית, ידעו שאפשר "להיכנס לאס"תר" בכל שעה — לאכול את עוגת"התפוחים המפורסמת שלה ולשתות קפה חם, או סתם לפתוח את דלת"הרשת שבפתח ביתה ולשאול מה חדש.

כי אסתר ידעה הכל. היא שמעה הרבה דברים בביתה. אך לעולם לא ציטטה. שמרה סוד. חיילי צה"ל ומ"פקריו, שפקדו את ביתה, ידעו שמה שאומרים אצל אסתר נשאר בין כותלי"הבית, בן ה-90 שנה.

אסתר לויט, מבנותיה הראשונות של המושבה הצפונית, ידעה הרבה תל"אות בחיה. מעולם לא נשברה. מעולם לא ויתרה. לא לעצמה, לא לערכי העי"כורה שעליהם חינכה את בניה, ולא לסוככים אותה.

כשבמשק לויט היו עדיין פרות, הי"תה זו היא אשר יצאה איתן למירעה מדי בוקר. וכשהחליפו את הפרות במ"טע תפוחי-עץ, היתה זו אסתר שיצאה לקטוף, טיפסה על סולמות. תמיד עב"דנה.

בגיל שנה היא התייתמה מאביה.

מאיר סוויסה
- ומאז הם ביחד

רותי ומאיר אוהבים

לפני חודשיים ישבה רותי, בתה של יפה ירקוני, אצל האמא שלה בערב, ועזרה לה להתלבש ולהסתרק לקראת הופעה. כשעמדה יפה ליצאת, היא הציעה לרותי להצטרף אליה להופעה, ולראות איך היא שרה וקצת מבלה במועדון. רותי לא כל כך רצתה, אבל מאחר ולא היה לה משהו יותר טוב לעשות באותו ערב, היא שוכנעה ונסעה ביחד עם יפה להופעה. אבל יפה ירקוני לא היתה היחידה שהופיעה לפני הקהל באותו ערב. גם השחקן זמר מאיר סוויסה הופיע שם, ותוך כדי ההופעה שלו הוא הסתכל ברותי, והיא הסתכלה בו. אחרי מחיאות הכפיים של הקהל ניגש מאיר סוויסה אל רותי, והם פיטפטו קצת. מה יצא מהפיטפוט הזה? יצא רומאן יפה מאוד. מאז הפגישה הזאת רותי ומאיר הם כל הזמן ביחד, ויפה ירקוני מאוד מאושרת. אז אם יש לכם אמא זמרת ואם אין לכן רומאן, פשוט תצטרפו אל האמא להופעה, והכל יסתדר.

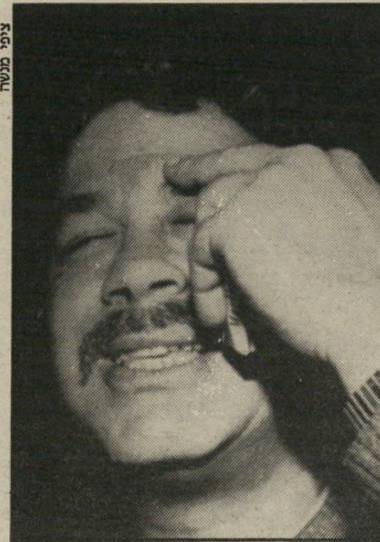
רותי ירקוני
הם פיטפטו קצת -

החפצים

שבתוך הווילה

לפני שישה חודשים נסע יהודה ברקן לרוס-אפריקה, כדי לעשות שם עוד אחד מסירטי המתיחות שלו. הוא חשב להישאר שם זמן קצר, ולכן לקח לעצמו חדר יפה באחד המלונות הטובים ביוהנסבורג. לקראת סיום הצילומים החליט יהודה פיתאום לשכור לעצמו וילה יפה בעיר. החברים לא בדיוק הבינו מדוע הוא עובר מהמלון, והתחילו לברר מה קרה לו. מה שהסתבר מהבירור הוא שבווילה היפה יש רהיטים יפים ונוף וכמה שחור-עור, העושים את כל העבודות, וגם בחורה יפה מאוד ולבנה מאוד, שאיכשהו נמצאת גם היא בווילה. הצילומים הסתיימו והיה צריך לחזור הביתה. כולם חיכו לראות מה קורה עם הווילה ועם הרהיטים ועם העוורים שחור-העור ועם הגברת הלבנה.

מה שקרה הוא שברקן החליט לעשות גם את העריכה של הסרט בדרום-אפריקה. עכשיו מ-

יהודה ברקן
משרתים שחורים וגברת לבנה

חכים לראות מה יקרה אחרי שיגמרו לערוך. האם יחזור ברקן איתה, או שיחפש גם אולם ב"יוהנסבורג כדי להריץ שם את הסרט שלו כמה זמן. מעניין אותי כמה זמן תחכה לו כאן הבחורה שהוא השאיר בארץ.

והילד הזה עדיין לא גרוש

במוצאי-שבת חגג יהודה (הילד זה הוא אני) אטלס את יום הולדתו ה-50, בחברת הרבה ידידים שבאו להגיד לו מול טוב והמשך כתיבה ועוד כל מיני דברים שאומרים למשורר כשהוא מגיע לגיל המופלג של 50.

ליד הכניסה עמדו יהודה אטלס וחברתו לחיים, רונית שני, וקיבלו את האורחים כל-

יהודה אטלס
מה יש להתלונן?

חיצת יד ובנשיקות. כולם שתו ואכלו ודיברו, ואחרי כך הלכו הביתה.

גם יהודה ורונית הלכו הביתה, ורק אני חשבתי לעצמי למה הוא לא מתחתן איתה, לעזאזל, אחרי כל השנים האלה. אז מייד למחרת בבוקר עשיתי טלפון ליהודה ודיברנו לאטלס, וככה אמרתי לו:

"אני לא יכול!"

"מה זאת אומרת, אתה לא יכול?"

"כי אני לא יפס ואני לא יפוט, אני סתם בן-אדם בן 50 שיש לו נכד."

"נו, אז אם אתה בן 50, וכבר שמונה שנים אתה חי עם הצלמת רונית שני - למה אתה לא מתחתן איתה?"

"אני לא יכול!"

"מה זאת אומרת, אתה לא יכול?"

"כי אני פשוט לא גרוש. אשתי מסרבת לתת לי גט."

"ואתה לא יכול ללחוץ עליה?"

"אני לא יודע איך לוחצים, ואני לא יודע אפילו איך מגדנדים. אז אין לי גט."

"ורונית לא מתלוננת על זה?"

"אנחנו הרי חיים ביחד כבר שמונה שנים, והכל בסדר. מה יש להתלונן?"

אולי מחקר רפואי

עוד לא הספקתי לכתוב לכם על הרומאן החדש של הפרופסור הרופא מוטי רביד והופ, הרומאן נגמר. הפעם זה היה עם רותי יעקובסון היפה, אלמנתו של גיא יעקובסון, שנפטר לפני שנה. עברתי על כמה מדורים שלי מהשנה האחרונה, ובהרבה מהם כיכב הפרופסור יפה-התואר, ובכל פעם כשלצידו גברת יפה ועשירה אחרת. פיתאום התחלתי לחשוב שאני לא מבינה את כל העניין. האם זה יתכן שגבר כאמצע שנותיו מחליף נשים כמו גרביים?

נכון שזה לא נראה גיוני? אז אולי האמת היא שהפרופסור הנכבד פשוט עושה איזה מחקר רפואי על נשים, ולכן הוא מחליף אותן חדשות לבקרים? תחשבו על זה.

הבמיניזם הגיע גם למיגזר הערבי

כולם מכירים את בבאי בעל מיסעדות-הרגים ביפו ואת ברריאה. לבבאי ולברריאה נולדו חמישה ילדים, וכמו שזה צריך להיות, הבעל יצא לעבודה כל יום והאשה נשארה בבית, בישלה, ניקתה וטיפלה בילדים.

אבל בבאי ראה כי טוב בעבודתו במיסעדה, ורצה להתרחק ולהתעשר, ולכן החליט להקים עוד מיסעדה אחת ביפו. הוא ראה אצל היהודים שהאשה היא העוזר הנגיד הכי טוב שיש, ולכן הוא ביקש מברריאה להשאיר את הילדים אצל המישפחה ולבוא לעזור לו.

ברריאה הסכימה מייד, כי כירוע עם הבעל לא מתוכחים. היא עבדה במיסעדה אחת, ובעלה עבר במיסעדה השנייה. אבל פיתאום היא שמה לב שאחרי העבודה הבעל לא כל כך חוזר הביתה.

היא עשתה בירור קצר, והסתבר לה שאחרי העבודה לוקח בעל-המיסעדה איזה מלצרית צעירה לבילוי ליל.

ככה זה היה חודש, ועוד חודש. ברריאה היתה מאוד לא מאושרת מזה, ולכן החליטה להתייעץ ולראות מה עושות הנשים היהודיות במצב כזה. לא יודעת מי היה היועץ שלה ומה הוא אמר לה, אבל לפני שבוע אמרה ברריאה לבעלה בשפה הערבית: "תסתלק מפה, חביבתי" והוא הסתלק.

ככה זה בחיים, רבותי. אתם רוצים אותן משוחררות, אז תדעו לכם שזה עד הסוף.

גירושין נוסח

סיכסוך אלים בין הקברניט ואשתו עיכב את טיסת „אל-על“ ובה מאות נוסעים

הבעל הוא שהשיג את צו-העיכוב היציאה. לשם כך הגיש נרב מרגלית ב-20 בינואר בקשה לגט בבית-הדין הרבני, והצמיד לה בקשה שבה נאמר כי „אשתי עומדת לעזוב את הארץ לר" רוס-אפריקה, ואני חושש שהיא הולכת לברוק אפירות השתקעות שם, או ירצא לבלות עם ידיד.“

לא היה ידיד כזה של האשה במטוס. לעומת זאת היה במטוס אביה בן ה-78 ובנה בן ה-15. השלושה עמדו לטוס לבקר ידידים.

„לבלות עם ידיד“

ב-16 שנה יש למישפחת מרגלית — אילנה ונרב גם יחד — ידידה בשם שולה ישראלי, ישראלית המתגוררת ברוס-אפריקה. היא הזמינה את אילנה כאורחת לבר-מיצווה של בנה. כאשתו של קברניט, מגיעה לאילנה טיסת-חינם לחו"ל, וגם כמה כרטיסים בהנחה של 90% — כלומר, התשלום הוא 10% בלבד. אולם כאשר ביקשה אילנה לנצל כרטיסים אלה, הודיע הקברניט לחברה שהוא מבטל את זכותה לטוס כאשתו. מרגלית, שהוא מקורקע בגלל בעיות

ישראל

אופנה, אשתו של קברניט, שטס במשך 30 שנה כטייס באל על. כיום הוא משמש כסגן ראש אגף מיבצעי-אוויר באל על.

החלטה של בית-המשפט הרבני, שביטל את צו-העיכוב, שהוצא יום לפני כן. האשה שגרמה לשריפת הדלק היתה אילנה מרגלית, מארגנת תצוגות

נרב ואילנה, טייסי-הקרב וחברתו רומאן על קרשי-הקפיצה

נרב ואילנה: התחנה אני הולך למיטרה?

אילנה מרגלית ליד ביתה. את מקורקעת! —

מאחורי עיכוב מוזר זה, אילו ידעו, היו זועמים מאוד.

זה הסיפור: אדם אלמוני הודיע למיטרה-הגבולות שאשה בשם אי-לנה מרגלית נמצאת במטוס, למרות שהוצא נגדה צו-העיכוב-יציאה מהארץ. היא נעזרה באחיה, עובד אל על, כדי להתגנב למטוס.

השוטרים הקיפו את המטוס. התחיל בירור במישרד. התברר שאשה כזאת אכן נמצאת במטוס. אולם היא עברה את ביקורת-הדרכונים אחרי שהציגה

שתי דקות לפני השעה 10 בלילה, ב-22 בינואר השנה, עמדה טיסת אל-על להמריא ליוהנסבורג. 470 איש ואשה היו במטוס.

לפתע הודיע הקברניט: בגלל תקלה טכנית מתעכבת ההמראה.

אחרי 40 דקות הודיע הקברניט שהתקלה תוקנה. סגרו את דלתות המטוס והמנועים התחילו לפעול. אולם 20 דקות לאחר מכן עדיין עמד המטוס במקומו. ב-20 דקות אלה נשרפו שלוש טונות של דלק.

איש מן הנוסעים לא ידע מה מתחבא

בית המריבה ברמת-השרון חצי תמורת גירושין

נרב ואילנה במסיבה בימי אושרם סרוויסים, סכרס ומלתחה שלמה

ניקמת הקברניט

את היצירה הזאת חיבר דב מרגלית (משמאל) כדי להביע את דעתו על אשתו

איך להרוס חיי נישואין.

או איך לעשות את כל הטעויות האפשריות

מדרן שימושי בשני פרקים לאשה המשועממת, שלדעתה תפקיד עקרת-הבית קטן עליה (כל דימיון לאנשים חיים אינו מיקרי)

פרק א': איך לגרום לבעל-נעורייך לעזוב את ביתכם המשותף:
● אחרי שהבאת לעולם צאצאים, והגדולים שבהם עזבו כבר את הבית, כך שנותרת עם הקטנים – חפשי לך תעסוקה. בתחילה – לשעות היום.

● הפקיד, לכן, את חינוך וגידול הקטנים בידי העוזרת. כדי שיהיה לעוזרת זמן לכך – שחררי אותה מחובות הבישול והניקיון: הביאי אוכל מוכן ממסעדות וקני לה מכונית-כביסה, מכונית-יבוס-כביסה ומכונית להדחת-כלים.

● הרחיבי בהדרגה את תעסוקתך גם לשעות-הלילה. בצורה זאת: הגיעי הביתה לפנות ערב, נוחי כשעה, וצאי מן הבית לפני שתצטרכי להגיש ארוחת-ערב. חיוזי מאוחר בלילה, רצוי שתהיי עייפה וסחוסה. למחרת – התעוררי בשעה 10.00, בשעה 12.00, אחרי כוס-קפה וטלפונים בלתי-מוסקים (כך שאין לך זמן אפילו לשוחח עם בעלך), ולפני שהילדים חוזרים מבית-הספר – צאי לסידורים, חיוזי לפנות ערב, נוחי כשעה, וצאי מן הבית לפני... וחוזר חלילה.

● כאשר הבעל מתלונן – עני לו שתפקידך הוא לארגן, כך שהכל יהיה בסדר. אין זו חובתך לבצע הכל במו ידיך, קווי שהבעל יהיה די חכם כדי להבין שהסדר זה יכול לפעול גם לגבי יתר תפקידיך. אז יקח לך עוזרת גם לחיי הגוף והנפש.

● סעי לחול כל שלושה חודשים, ומוצאי שם כ-2000 דולר בכל נסיעה. נסיעה זאת תקטין עוד יותר את זמן הימצאך בבית. ארגני גם את התקציב המיטמטמי כך, שתוצאי 110% ממה שאת ובעלך משתכרים ביחד. זה יוסיף לחץ כלכלי לעניין.

● כאשר תלונות הבעל יגברו – הבטיחי לו באותות ובמופתים להגדיל את חלקו בך על-ידי הקדשת יותר זמן ותשומת-לב גם לו. הפרי הבטחה זו תוך 24 שעות. לנגד עיניו הנדהמות.

● כאשר תצליח תוכניתך, והבעל כבר מצא לך מחליפה – אל תשקטי עדיין.

● הגולם עוד נמצא בבית. כאשר תיווכחי ששום דבר אינו מוציא אותו מן הבית – העמיסי את הסמרטוטים שקנית לו על מכוניתו האהובה, גרמי למכונית גם קצת נזק בהזדמנות זו, וזירקי אותו מן הבית.

● סלפני למחליפה, בשרי לה שהמטורף בדרך, ושהיא יכולה לשמור את המופרע וחולה-הרוח לעצמה.

פרק ב': איך למנוע כל אפשרות שהבעל יחזור הביתה:

● אחרי שהצלחת במשימתך, ועתה את אשה חופשית ומשוחררת, ואינך חייבת דוח לאף-אחד, וכל המחזורים הנסתרים יצאו מן המחזרת והחלו לשלוח פרחים – עליך להבטיח שמצב זה יישמר. התחילי בהשמדת הבעל, במקום עבודתו, אצל חביריו, קרוביך וכו'.

● הביאי לידיעת הרופא המטפל בו, שמצבו הנפשי מעורער, והוא מהווה סכנה במקום-עבודתו, ושכדאי, לכן, להפסיקה. (זה אולי יפגע גם בך, כלכלית, אולם העיקר הוא לגרום נזק בכל מחיר).

● דאגי לצאת מיד לחוץ-לארץ למסע-תענוגות. הימנשי עם מ שתוכלי להציגם כמחזורים, ובלי איתם שבועיים בבית-מלון, קחי לעצמך חדר נוסף, נגד עין הרע, כדי שלא להפסיד את מזונותיך, חלילה, דאגי, אבל, להתמרח' על מחזריך לעיני כולם, כך ששמועות בעניין יגיעו לבעלך.

● הזמיני לביתך ידידים לקפה של בוקר, שיכנסו הביתה בשעה 7.00 בבוקר (ממתי את קמה בשעות כאלה?), שילכו בשעה 11.00, כדאי שאת מכוניתם יסתירו ברחוב צדדי. זה מגדיל את האפקט. הזמיני גם ידידים לשעות-הלילה, והחזיקי אותם עד שעה 05.00 בבוקר (השאירי לך שעותיים מנוחה בין ידידי-הלילה לידידי-הבוקר).

● עלולה להתעורר אצלך בעיה: הבעל ימצא לו אשה טובה, ואת לא

בעיניו, כתב לה: "ולגבי הקירקוע – אני אטום כאל-על, כצוות, אולי בעתיד, או בכרטיס-ידינים, את – לא. את מקורקעת!".

אולם משהסתבר לאילנה כי אין לה כרטיס-ידינים, שלחה לה חברתה כרטיס על חשבונה. האב קיבל כרטיס-הגנה מבנו, עובר אל-על, ואילו הבן אמר היה לטוס בכרטיס שהבטיח לו אביו. אילנה חששה שהבעל יעכב את היציאה. היא שלחה את עורכת-הדין שלה, עטרה הילל, שתבדוק מרי בוקר ככל בת-המישפט האפשריים אם אכן הוצא צרעיון.

בבוקר של ה-21 גילתה עורכת-הדין שאכן הוצא צו כזה בבית-הדין הרבני בתל-אביב. התחיל מירוץ קרחתני נגד הזמן. אחרי שאילנה הודיעה לרבנות שהיא מסכימה לאבד את ביתה אם לא תחזור ארצה עד חודש אפריל, קיבלה את ההיתר לטוס, בעלה לא ידע זאת.

ערב הטיסה הגיע נדב לביתה של אילנה, כשחיוך של ניצחון על פניו. הוא הגיש לה חגיגית את צרעיון, ומסר כרטיס לבנו. אילנה לא גילתה לו שהיא כבר השיגה צו המתיר לה לטוס. מכיוון שאילנה אינה ידועה כשתקנית וכנכנעת, היה דרוש לה מאמץ גדול של התאפקות.

עמידת

ידיים

אילנה ונדב נשואים זה 27 שנים. הם הכירו זה את זה בכריכת השחייה של מחנה תל-נוף, כשעמדה עמית-ידיים על קרש-הקפיצה. הוא חיוך אחריה במשך שנה, שבוו אחרי ההיכרות כבר הציע לה נישואין.

כאשר הכיר אותה היה סגן מדרין טיסה וטייסקר.

כיום יש לווג ארבעה ילדים: בן שהוא טייס, בת נשואה שהיא אם לתאומות, בן המשרת גם הוא ובן שהוא תלמיד. הם גרים

נדב ואילנה רוקדים
מעידה או מהלומה?

ברמת-השרון בווייל על שטח של יותר מרונם, בתוספת בריכת-שחייה, כלבים וכל חדרוש לווג מצליח בשיכבה זו. הכל התנהל על מימנוחות, עד לפני שלוש שנים. נדב התחיל להתנהג בצורה מזוהה. אחרי שעורר אותה לצי בוד כמארגנת-תצוגות, התחיל לבוא אליה בטענות על שהיא עובדת. אילנה ערכה בירור שקט וגילתה שמאחורי העניין עומדת, כרגיל, אשה אחרת! שימעונה קרפ, אלמנה של מכונאי באל-על שפטר, ממחלה ממארת. היא קיבלה עבודה כאל-על.

חצי הרכוש

ה בעיות המעשיות התחילו רק בחודש שעבר, יומיים לפני הטיסה. באותו הזמן לקח לו נדב את אחד מעורכי-הדין הממולחים בענייני-גרירה שין – עורך-הדין בניציו סמובה.

לפתע הודיע נדב כי הוא חוזר הביתה. בערב נעלמה דלת חדרה-השניה. נעלמו גם תמונות.

זאת היתה רק ההתחלה. כשהתהנה אילנה בדורס-אפריקה, קיבלה שיחות טלפוניות היסטוריות מבנייה-מישפחה. הבן-החייל קיבל מיכתב שבו נתבע לעזוב את הבית תוך 10 ימים. האב הודיע לשני הילדים הגדולים שאסור להם להיכנס לבית. הוא פיטר את העוזרת, שעברה אצלם במשך תשע שנים. מהבית הוצאו סרוויסים, סכום וחפצים אחרים, ובעיקר: נעלם כל אוסף-השמות, המשמעות לאילנה כי רגמים לתצוגות.

השבוע, כשחזרה אילנה הביתה, גילתה שבעלה הוציא את הכבלים מן המכונית שלה, כדי שלא תוכל להשתמש בה.

ביום השישי הגיעו הרברים לידי שיא. נדב הציע לה להתגרש, בתנאי שחצי הבית יישאר בידי.

מכה במצח

אילנה הודיעה שאינה מוכנה אלכך. ואז אמר, לדבריה: "אני אראה לך איך אני מגרש אותך מהבית".

תפרגני לו. אם זה יקרה – עליך לחזור אחרי, לפתות אותו, ואם ימול במח – דווחי על-כך מייד לחברותיך, ולחברתו. אולי גם היא לא תרצה בו עוד. העבירי את עורכת-הדין המשותפת שלכם לצידיך. תני לגולם לשלם מחצית משכר-הטירחה, והיא תדאג רק לך. רצוי גם שהיא תהיה מרגיזה במיוחד, וגם שקרנית. ואז, תגיעי אולי לאיזה הסכם עם הבעל – היא תסרד אותו, וגם תוסיף שמן למדורה.

● העלילי על בעלך עלילות, שאין להן בסיס במציאות. כמו, למשל, שגנב את תכשיטיך. בשלי הקלטות וזיפיי עדויות והגישו נגדו תלונת-שקר במישטרה. שיפתחו לו תיק במישטרה. מה יש, למה לא?

● נצלי כל אירוע כדי להעכיר את היחסים: הרחיקי את בעלך מימי-הולדת של הילדים, חגים, חתונות, ואפילו הלוויות. אל תתני בשום אופן לשלם לגבור על הרוע: מה שנראה הגיוני, אבל עלול להתפרש כמעשה טוב – אל תעשי אותו בשום אופן.

● השתמשי בכל הסובבים אותך לצרכיך: אביך, אביו של בעלך, ילדיך, הסיתו את כולם נגד בעלך. אל תתני להם לקיים עימו קשר. אולי דרכם הוא ינסה לחזור הביתה. חסמי לו את כל הדרכים. סרפדי כל נסיון להתקרבות ולהידברות.

סיכום:

אם תעשי את כל האמור לעיל, הצלחתך מובטחת. תוכלי לבלות את השנים שנותרו לך בשקט ובשלווה. אף אחד ושום דבר לא יפריע לך.

היות ובזמננו גם התחרות על הגברים הולכת וקשה (מי צריך תרנגולת וקנה, כשיש די פרגיות צעירות?) גם בנושא הזה תשתרר דממה.

ואז יהיה לך הרבה זמן לעשות חשבון-נפש, אם באמת ובתמים רצית להצליח במשימת ההרס של חיי-הנישואין, או פשוט עשית כמעט את כל הטעויות האפשריות.

נדב מרגלית נטל לידי מפתח שוודי ופסע לעבר חדר-האמבטיה, כי נראה כדי לשבור את הברזים.

אילנה רצה אחרי, הוציאה מידי את המכשיר.

כעבור דקות הופיע, כשביריו פטיש.

או התחילה ההתכתשות. בסופה היה ראשו של נדב חבול במצח. לריכרי אילנה, הוא מער. גירסתו היתה אחרת. "אני הולך להתלונן במישטרה שהיכתי אותי" הכריז.

זאת היתה הסצינה האחרונה במחזה, לפי שעה. המשך, כנראה, יבוא.

האם ברידג' הוא ספורט?

שוכתה בשנה האחרונה במקום השני באירופה, ובמקום השלישי באליפות העולם, שהתקיימה בברזיל. שחקני הברידג' בעולם, שלא כחבריהם ברחבי עולם שחקני השחמט או טניס השולחן, ערים באופן מיוחד לימפיקאדת השחמט, שהתקיימה בשנה שעברה בדובאי, באיחוד הנסיכויות הערביות שלחוף המפרץ הפרסי לא השתתפה נבחרת השחמט הישראלית.

שקלפים זה לא ספורט. ולכן אינו מקבל אותנו לרשות הספורט. הכל אנחנו עושים בהתנבחות, ללא עזרה. לקראת כינוס הקונגרס ביקשנו משרה חינוך והתברר, יצחק נבון, שר בוא לעריכה פתוחה. באחת הפגישות שהיו לנו איתו הסביר לנו שהוא כמו הסבא שלנו. אבל כסבא לא נתן לנו עד היום דבר. ובעריכה פתוחה הוא היה בספרד. לברוך גם טענות כלפי ראש

ש קט מוזר שרר בגניית הערכה בתל-אביב, שקט שאולס-הקונגרס רסים אינו רגיל בו. עשרות שולחנות היו פזורים לאורך כו של האולם, שולחנות עגולים, ועי-ליהם מפות ציבעוניות. מסביב לכל שולחן ישבו ארבעה אנשים. בשקט, בי-ריכוז מלא, כשכידיהם קלפים. הם שיחקו ברידג'. שנה אחרי ועידת-חרות הפרועה, שבה הפך אולס-הקונגרסים לזירת-

שולחן ישראלי בתחרות רשות-הספורט - האויב מס' 1 של הענק

נציגי ישראל בפיד"א. האירגון העולמי של השחמט, תמכו בהחלטה. בהנהלה העולמית של הברידג' נקבע כי מדינה שתחרים שחקני ברידג', או נבחרות, תורחק אוטומטית מחברותה באיגוד העולמי. ב-85' היתה אמורה להתקיים בהודו אליפות-העולם בברידג'. עוד לפני שוכתה הנבחרת הישראלית במקום השני באירופה, ועוד לפני שידעו כי ישראל גם היא תשתתף באליפות-העולם, כבר ראשו איגוד-הברידג' העולמי לשנות את מקום התחרות, ולהרחיק את נבחרת הודו, מפני שארצה לא הסכימה לארח גם את ישראל. נבחרת-ישראל בברידג' נסעה לברזיל ושם, בסאופאולו, זכתה במקום השלישי. בארץ לא שמעו על כך דבר. בארץ

עריית תל-אביב, שלמה (צ"צ") להט: ביקשנו מצ"צ שיכבד בנוכחותו את ערב פתיחת-הקונגרס, אבל הוא רץ רק לתחרות מיס-מים או מיס-ארמה. כשזוכין מהטה בא לארץ, הוא מופיע על הבימה לצידו ומתנשק. אותנו לא ידע לכבד.

כדורגל בכנסת

יש מה לכבד. התאגדות הברידג' בישראל היא עמותה, המונה 5000 חברים רשומים. עוד 50 אלף איש בארץ משחקים ברידג' ב-30 מועדונים, הפזורים לאורכה ולרוחבה של ישראל. עמותת הברידג' (ספורט הזמן הפנוי והמוח) מארגנת מישחקים תחרותיים ושיעורי ברידג', ויש לה נבחרת-ברידג'

קרבות, כיסאות עפו באוויר, והוחלפו מהלומות. נראה השבוע המקום כאולם מעולם אחר. נשים לכושות היטב, גברים קשישים בחליפות ובעניבות, צעירים ובני-נוער בג'ינס ובנעלי-הת-עמלות. ערבירב של אנשים מכל הע-רות והגילים התכנסו באולם הגדול, ל-פתיחת הקונגרס הבינלאומי ה-21 ל-ברידג'.

הם הגיעו מכל קצוות הארץ. מכפר בלום שבצפון ועד באר-שבע שבדרום. הצטרפו אליהם שחקנים מאמריקה, מ-אוסטרליה, מגרמניה, מאוסטרליה, מ-שוודיה, מצרפת ואף מהונגריה.

קלפים זה לא ספורט

כל שנה בחודש פברואר מאז 1966, מתכנס הקונגרס לברידג' בישראל. בשקט מופתי התחלקו המש-תתפים לזוגות ולקבוצות, ובמשך שבוע ימים ישבו במשך שמונה שעות בכל יום ושיחקו.

אלה הם המשוגעים למישחק. אני שם ששילמו כסף כדי לשחק. 10 שק-לים למישחק, 20 שקלים כל ערב. אלה שחקנים מיוחדים במינם. אני שים המגיעים אחת לשבוע למעדרון ברידג' במקום מגוריהם, משלמים ארבעה שקלים כדי להחזיק 13 קלפים ביד, ולשחק במשך שעות.

כשהולכים לסרט, משלמים חמי-שה שקלים ואין יודעים מה בדיוק הול-כים לראות. כשבאים למערון פעם בי-שבוע, משלמים רק ארבעה שקלים ויודעים בדיוק שזה יהיה מעניין. הסביר דויד בדרך, יושב-ראש התאחד-ות הברידג' בישראל, יושב-ראש סניף תל-אביב, מוכיר הליגה האירופית וחבר הנהלה עולמית.

בדרך, העובר בהתנבחות, כמו שאר המשוגעים לברידג', אומר כי יריב אורן, מנהל רשות-הספורט במישרד החינוך, הוא האויב מס' 1 של הברידג' בארץ.

אורן, מספר בדרך, הסביר לנו

רונית אנטר

חור ברשת

הכנסת נפרצה

הכנסת נפרצה. בהנהלת מכבי תל-אביב בכדורסל מתחילים לרבר. מר-ברים שם, למשל, על חילופי מאמנים לקראת השנה הקרובה.

זו הפעם הראשונה שראשי מכבי תל-אביב מרליפים הודעות, כמובן לא רישומיות. פירסומים אלה אינם אופיי-ניים להנהלה, המכונה "כספת". זו הנה הלה היודעת לשמור סוד, שנותנת צ'אנס, וששום דבר מתוכה לא יוצא החוצה, עד שהעניינים ברורים לח-לוטין.

מה קרה הפעם? חדייץין שראו את המישחק בין מכבי תל-אביב לבין הפועל חולון, המישחק היחיד בליגה שבו הפסידה מכבי תל-אביב, שמו לב לחילופי תנועות נרגזות בין המאמן, צביקה שרף, לבין האיש החזק, בכ-ספת, שימעון מיורח.

היה זה רוגז שנבע, ככל הנראה, מההפסד, וגם ממסע מכבי באירופה, שאינו מוכיח את עצמו עד כה.

שרף לא אוהב את הפירסומים הכאילרל-אדישניים. הוא אומר שהער-נה עדיין לא הסתיימה, שמכבי עוד לא סיימה את אליפות אירופה. ובעיקר, הוא לא אוהב את השמות המוצעים להחליף אותו: כמו, למשל, רלף קליין. שרף זוכר היטב את קליין, הוא היה עוזרו ששקליין אימן את מכבי.

דבר אחד אומרים במכבי, והוא בטוח מעל לכל ספק: הפעם שרף לא יכול להאשים את משה ויינקרץ בפירסומים נגדו. הפעם הפירסומים יוצאים ישירות מתוך הכספת.

ריבלין הדיח בראשית העונה הנוכחית. כינתיים עשו השניים סולחה, ולא בטוח שיהושע מצא אוהב את השלום הזה שבין השניים.

אבי רן, שוער מכבי חיפה, שומט את נקבעת התוצאה: 1:2 לטובת בית"ר ירושלים. עד לרגע זה הוכיח רן את כושרו, כשעל כתפיו נפל הנטל העיקרי בהדיפת ההתקפות הבלתי-מוסקות על שער. למרות שסגן שני שערים, הוא היה השחקן המצטיין השבת מבין כל חברי החיפאים. התוצאה הסופית הגדילה את הפער בין בית"ר לבין כל מתחרותיה, והיום אין כמעט ספק שהאליפות בכיסה.

תמונת השבוע

אבי רן, שוער מכבי חיפה, שומט את נקבעת התוצאה: 1:2 לטובת בית"ר ירושלים. עד לרגע זה הוכיח רן את כושרו, כשעל כתפיו נפל הנטל העיקרי בהדיפת ההתקפות הבלתי-מוסקות על שער. למרות שסגן שני שערים, הוא היה השחקן המצטיין השבת מבין כל חברי החיפאים. התוצאה הסופית הגדילה את הפער בין בית"ר לבין כל מתחרותיה, והיום אין כמעט ספק שהאליפות בכיסה.

איר זה הולך

התא הראשוני בברידג' הוא זוג. בני-הזוג צריכים ללמוד לשדר האחד לשני, ללא מילים, מה הצעדים שהם עומדים לבצע. ברידג' משחקים ארבעה אנשים, כלומר שני זוגות. משחקים בקלפים. בלי ג'וקרים. כשבכל חבילה 52 קלפים. המישחק מזכיר במשהו את מישחק-הילדים מילחמה.

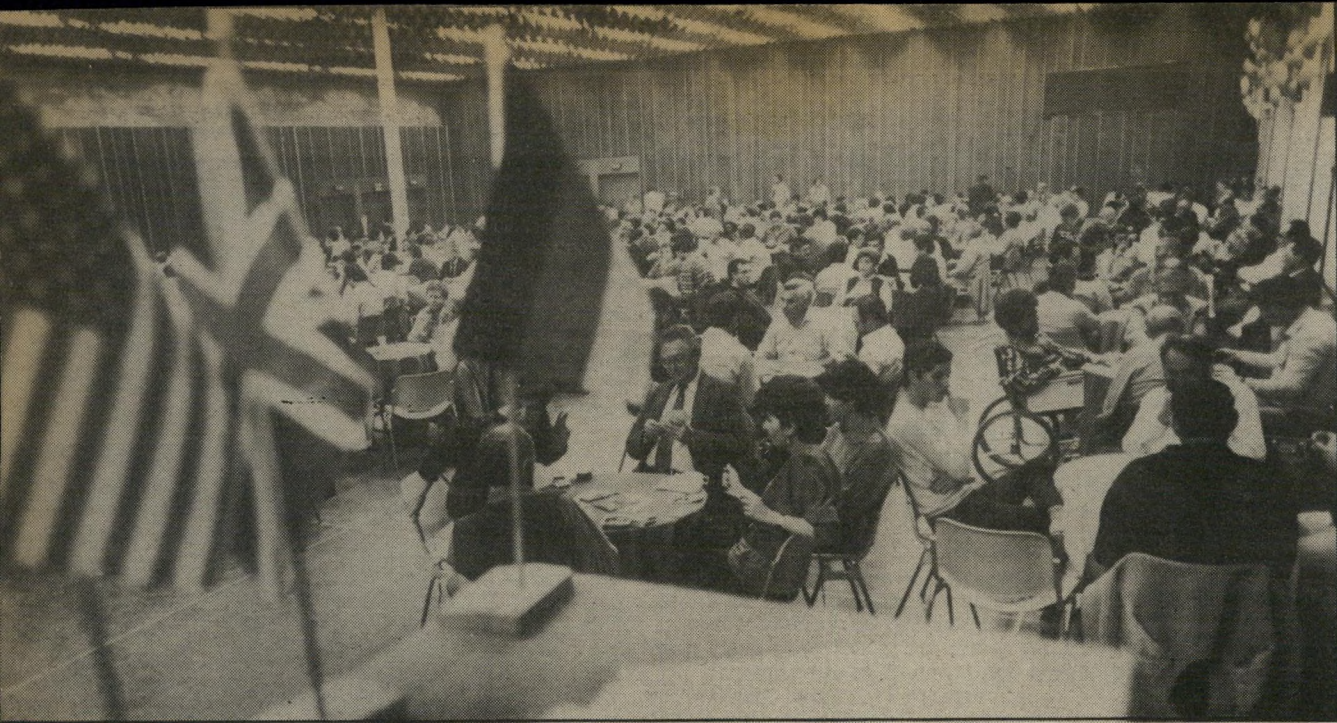
כל שחקן מקבל 13 קלפים. השלב הראשון הוא שלב-ההכרזה, שבו מתנהל משא-ומתן בין הזוגות. משהו כמו מכירה פומבית. כל אחד מהשחקנים מצהיר בכמה מתוך 13 הקלפים שבידו הוא מתחייב לזכות. הקלף הטוב זוכה, כשלכל משתתף 13 אפשרויות ללקיחה.

בשלב-ההכרזה נקבעת הצורה שתשלוט במישחק. ואז השותף שהכריז, מורס את 13 קלפיו על השולחן, כשהם מסודרים לפי צורות ונובה.

בשלב זה יודע שותפו פחות או יותר מה סיכוייו במישחק, ומנסה לתמרן את צעדיו בהתאם. גם הזוג השני למעשה כבר יודע מה מצבו.

כל אחד מהשחקנים סביב השולחן צריך להוריד קלף, והזוכה הוא הקלף הגבוה, או הצורה שנקבעה כצורה השלטת במישחק. שפת המישחק הרישמית היא אנגלית. תכסיסים, זיכרון טוב והגיון הם המפתח לנצחון.

במשך שלושה-ארבעה חודשים, ב-15 פגישות בנות שעתיים, אפשר לדעת מה זה ברידג'. אבל רק אחרי שלומדים את הכללים הבסיסיים אפשר להתקדם.

גם אין מכירים בברידג' כבספורט. בארץ אף לא מורגלים לתופעה כזו, לשמורת טבע של אנשים המוכנים לשלם כדי לשחק, המתנדבים לארגן מישחקים תחרותיים ולימודיים, הנוסעים לתחרויות בעולם על חשבונם, ושאינם סמוכים על שולחנם של עסקני הספורט.

צבי בן-טובים, קפטן נבחרת ישראל בברידג' וחבר הנהלת האיגוד הישראלי, המונה שיבעה חברים, סיפר כי תקציב העמותה לשנה מסתכם ב-50 אלף דולר בלבד. העמותה גובה דמי חבר קבועים בסך 20 שקלים, ובכל מועדון בארץ משלמים שניים או ארבעה שקלים למישחק.

בן-טובים, העובד גם הוא, כשאר חבריו, בהתנדבות, קובל על כך שרק בישראל לא מוכר מישחק הברידג' על ידי הרשויות המוסמכות.

בהולנד, למשל, תומכת הממשלה ב'איגוד הברידג'. בפולין יש ליגות מ'אורגנות בברידג'. באנגליה נוהגים מדי שנה, מאז 1974, לערוך תחרויות ב'ברידג' בין בית-הלורדים לבית-הנבחרים. בישראל עורך בית-הנבחרים תחרות בכדורגל.

בצפת מקבל האיגוד תמיכה

אולם הקונגרסים בתל-אביב: הקונגרס הבינלאומי לברידג'

כל צוער במישרד-החוץ עובר קורס מזורז

המשמש כמנהל חברת-תרגומים ומתן אישורים למיסמכים.

הוא משחק ב'ברידג' משנת 1971, גר בכורפשוט, נשוי ואב לשני ילדים. שלוש פעמים בשבוע הוא מגיע למועדון הברידג' שלו כדי לשחק. ספי נוש היה שלוש פעמים אלוף הונגריה, ולכאן הגיע עם בן-דודו הקבוע ועם זוג נוסף.

השופט הבינלאומי לברידג', ישראל ארדנבאום, סיפר כי עמותת הברידג' עושה גם מעשי-מצווה. היא כבר תרמה לבית-חולים אחד. עמותת ה'ברידג' מארגנת ליגה למקומות-עבר דה, משתתפת במכביה ואף תשתתף השנה במישחקי-הפועל. "אפילו במישרד-החוץ מבינים את חשיבות המישחק. כל צוער עובר, בין היתר, קורס-ברידג'. גם הם מבינים שזה מישחק גשר להכרת אנשים."

דויד ברך אומר על הברידג' כי זהו הספורט הכי חובבני שאפשר למצוא. צעירים משחקים מול מבוגרים, כמעט מתחיל יכול לשחק מול אלוף-עולם באותו השולחן, ואף יש קלפי-ברידג' מיוחדים לעיוורים.

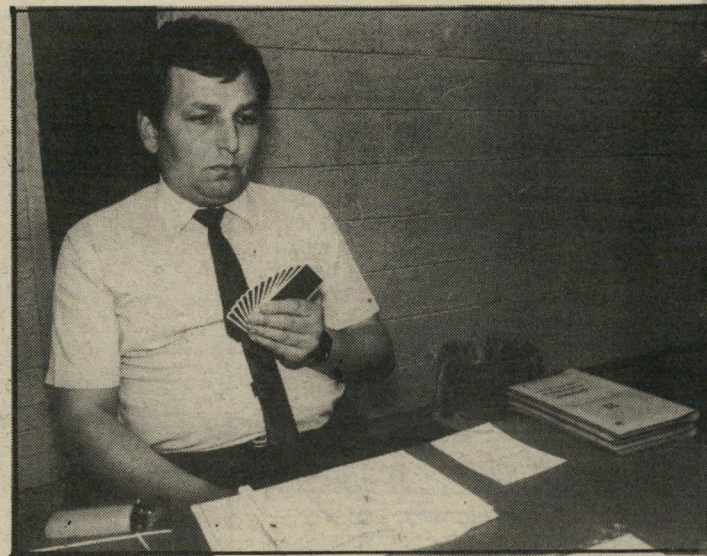
באולם הקונגרסים בגני התערוכה אמרו השבוע כי הם הזמינו את גסטון

פשוטה, ומגיעים לפירוש "גשר". אחד רים טוענים כי מוצא המילה מן השפה הרוסית ב'ירידג'.

מסקנה אחידה אין. גם צורת המישחק והכללים שלו עברו תהפוכות רבות: ראשיתו במישחק-קלפים באנגליה, שנקרא ויסט. מאות בשנים נהגו לשחק פשוטי-העם האנגלי ויסט. לפני 200 שנה הפך הויסט למישחק של המלכים והאצילים, ואף נפוליאון נהג לשחקו.

בראשית המאה ה-20 התפתח מתוך הויסט מישחק הברידג'. תחילה היה מבוסס על אותם העקרונות כמו הויסט, אך במרוצת השנים השתלבו בו כללים שיש-הטוענים כי הגיעו מתורכיה. ב'שנות ה-20 וה-30 באה המהדורה המ'קובלת היום, והיא הקונטרקט-ברידג', היינו מישחק המבוסס על "הסכמה או הכרזות".

לפני שנים עוד היו עיתוני העולם מרפסים טור יומי על מישחקי ה'ברידג', אך עם השנים הצטמצם העניין ההמוני והברידג' הפך למישחק של המשוגעים והמכורים בלבד.

שחקן הונגרי ססנוש

נבחרת הודו הורחקה בגלל החרם על ישראל

קפטן בן-טובים

13 קלפים ביד

מלכה, גיבור ועידת-חרות שנערכה באותו האולם, ליום-המישחקים הא'חרון. "הכנו לו אפילו שולחן."

נפוליאון ואייזנהאואר

גם מישחק הברידג' זכה לשחקנים מפורסמים. המפורסם מבין כולם הוא שחקן הקולנוע המצרי עומר שריף. עליו מספרים הרבה סיפורים, אך המפורסם מכולם הוא מישפט שאמר: "הסוסים והנשים הם התחביב שלי, הברידג' זה התאוה שלי."

עליו גם מספרים שאמר, כי נשים אינן יכולות ואינן מתאימות למישחק הברידג'. אבל מבט מהיר על פני האולם בגני התערוכה, שבו כמחצית השחקנים היו נשים, מוכיח כי גם שחקן ב'רידג' מפורסם ומוכשר מדבר לפעמים שטויות.

ועוד מפורסמים: אליזבת טיילור ושחקנית-הטניס העולמית מרטינה נברטילובה (נשים!). המנהיג הסיני הישיש דנג שיאופינג, השחקן האמריקאי ג'ורג' ברנס ואפילו נשיא ארצות-הברית דווייט אייזנהאואר, שסיפרו עליו כי גם בזמן המלחמה, כאשר היה מפקד כוחות ארצות-הברית באירופה, לא עזב את הקלפים. אפילו הנסיכה דיאנה מלונדון (שוב אשה!) הצהירה לא מכבר, בביקור שערכה בבית-אבות יהודי בלונדון, כי היא אוהבת לשחק ב'רידג'. גם חנה שזיפה, לשעבר אלופת אסיה בריצות 800 ו-1500 מטר, משחקת ב'רידג'.

שיזיפה, שהיתה חברה במישלחת האולימפית של ישראל למק'סיקו-סיטי ב'1968, היא חברה בסגל נבחרת ישראל בברידג'. שיזיפה, ובעלה, אילן, הם חברי העמותה ומהפעילים המרכזיים של סניף הברידג' בבאר-שבע. "התחלנו לשחק ב'רידג' בבית לפני 10 שנים. אנחנו מתקדמים לאט-לאט אבל בטוח." היא אומרת. שחקן באר-שבעי מפורסם אחר, המקפיד לשחק כמה ערבים בשבוע, הוא ראש-העירייה, משה זילברמן.

אשת ראש-הממשלה, שולמית שמיר, גם היא שחקנית ב'רידג'. בקונגרס סיפרו שהנשים הבולגריות הן הנשים המתמידות ביותר בסניף תל-אביב. הן מגיעות לפחות פעמיים בשבוע, ומשחקות שעות.

באנגליה, למשל, יוצאת נבחרת מעורבת של בית-הלורדים ובית-הנבחרים מאז 1984 לצאמריקה, לשחק מול נבחרת-הקונגרס. שחקני הברידג' יודעים לספר כי באמריקה רצחה אשה את בעלה מפני שלא הכריז נכון ליד השולחן. הם מספרים שהיא קיבלה חנינה, כי השופט היה שחקן-ברידג'.

שחקנית חכמי

גם ראש עיריית באר-שבע

השבוע, בגני התערוכה, שיחק יוז ספנוש מהונגריה, שעשה את כל הדרך כדי לפגוש כאן אלופים ממדינות אחרות, וכמובן את אלופי ישראל.

ספנוש, בפעם הראשונה בארץ, ביקש שלא לדבר על פוליטיקה, והיה מוכן רק לספר כי הוא עובד ממשלה,

שחקנית שמסי

הכל בהתנדבות

כספית ממישרד-התרבות, ורק כאן הברידג' נופל בין כיסאות העסקנים.

בן-טובים סיפר כי במשך שנים נלחם כדי להפוך את הברידג' למישחק עממי. למישחק שאותו יוכלו לשחק המוכשרים, ולא רק העשירים. לכן אגחנו גוברים מ'יחבר מ'יעררים, מ'ש

שולחן

לגסטון מלכה

מה פירוש המילה ב'רידג'? חלק מנסים לתרגם את המילה כי

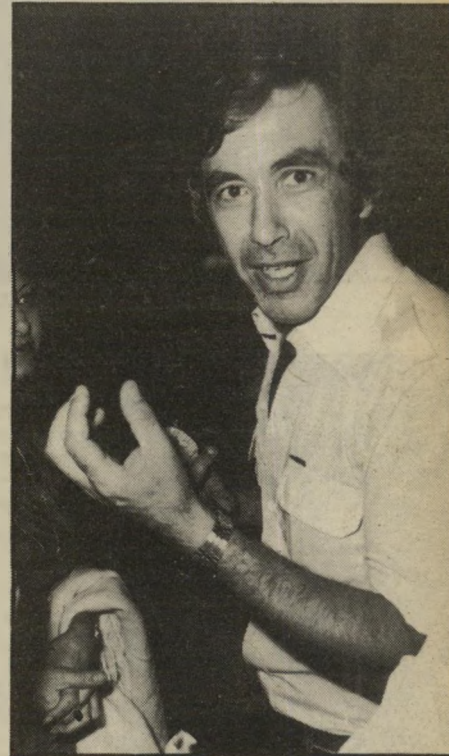
שידור

מאחורי המירקע

ליצני הרדיו

אנשי אגודת אל-סם של סניף ירושלים, המארגנים מדי שנה, וגם השנה, את תחרות הקט" רגל בין שחקני הטלוויזיה לשחקני הכנסת, ביקו שו ממנחם פרי, שרר בקול-ישראל, להנחות את המופע. גידעון לב-ארי, מנהל הרדיו, לא אישר לפרי להנחות.

אורי פורת, שהתקשר ללב-ארי כדי לברר מדוע, נענה שלא יתכן שאצילי הטלוויזיה ישחקו

שדר פרי לא לאצילים

וליצני הרדיו ינחו. לב-ארי הסביר כי בטלוויזיה יש מנחים מוכשרים למכביר, ואין סיבה לערב את הרדיו בעניין לא-ל.

חור לפני המועד

בכירים ברשות השידור ובטלוויזיה תמהו על העובדה כי **יבין**, מנהל הטלוויזיה, נעדר מן הארץ בימים הסוערים של מילחמות הטכנאים והאפלט המירקע. הם התפלאו מדוע לא טרח יבין לחזור מייד לארץ כששמע על המאורעות. יבין נסע למונטהקארלו ביחד עם יצחק

שעה הפוכה

מאזינים רבים טילפנו ביום השישי בלילה לתחנת גלי-צה"ל והתלוננו קשות על השידור. חלקם אף הטרידו באישון-לילה את **נחמן שי**, מפקד התחנה הצבאית. הסיבה למבול הפיתאומי של הטלפונים היתה מוזרה: **יואב קוטנר**, עורך ומגיש תוכניות מוסיקליות בגל"ץ, החליט כאופן מכון להשמיע באותו לילה מוסיקה חדשנית ומיוחדת. בשעת השידור השניה של התוכנית שלו, בין השעה 1 ל-2 בלילה, שידר את כל קטעי המוסיקה במהופך: מן הסוף להתחלה. קוטנר הודיע על הנסיון המוסיקלי למאזינים בתחילת השעה השניה ובאמצעיתה. אך מי שלא כרה אוזנו ולא שמ ליבו בקשרונות לגאמר, לא הבין מה קורה ברדיו. למאזינים שהחריקות לא התאימו לאוזנם בשעת לילה מאוחרת זו, לא היו הרבה אפשרויות, כי בשעות כאלה משרדת רק תחנת גלי-צה"ל. בבירור שערך שי לקוטנר ביום הראשון,

שימעוני לשוק סירטייהטלוויזיה, המתקיים במקום זה פעמיים בשנה, כדי לחדש את מלאי הסרטים הקנויים. יבין, שהיה בקשר טלפוני עם הארץ, שמע על מה שקורה וביקש מאורי פורת, מנכ"ל הרשות, אישור לחזור לארץ ולטפל בעצמו בענייני הטכנאים בטלוויזיה. פורת ביקש ממנו שלא לחזור, ולהמשיך בעניין שלמענו נסע. למרות זאת קיצר יבין את שהותו בחו"ל. אחרי שסיים את ענייניו במונטהקארלו, שבה היה שבוע, היה אמור לנסוע ללונדון ולהיפגש שם עם מנהלי הטלוויזיה, ואף לקנות שם סרטים בריטיים. יבין החליט לוותר על לונדון ושם לארץ במוצאי-השבת.

את קניית הסרטים באנגליה יעשה, כנראה, אורי פורת, הנוסע לשם בעוד שבועיים.

מאחורי המיקרופון מיבצע ריגול

כמה מאנשי גלי-צה"ל ביקרו השבוע כאולפן נים החדשים והמפוארים של קול-ישראל בירד שלים. הם התפעלו והתפעמו מן החידושים הרבים שראו, קינאו קצת כשהישו את ההדר עם הבניין הרעוע, המתקלף והמטילנפול שבו יושבת התחנה הצבאית. אבל אחרי סיור מקיף החליטו להעתיק כמה שיכולים מן התחנה המלכתית לתחנה הצבאית.

רוצה לישון

מי מן המאזינים המחפש את התוכנית עושים עניין, המשוורת מדי בוקר ב-8 ברשת ב' של קול-ישראל, לא מוצא אותה בימים האחרונים. אך אם יטיילו המאזינים על הסקאלה הרדיופנית יוכלו למצוא את **שלום קיטל**, אחד ממגשי עושים-עניין, קורא את מיבוקיהחדשות בשעות הלילה המאוחרות דווקא בגלי-צה"ל, התחנה הצבאית.

קיטל עושה את שרותי-המילואים שלו בגל"ץ. לכן יצאה תוכניתו בקול-ישראל לחופשה. למרות זאת קריאת המיבוקים מסיים קיטל ב-5 בבוקר, ואילו היה מוותר על השינה יכול היה להמשיך לשרר גם את התוכנית בקול-ישראל.

בתוככי הרשות היועץ טרף את הקלפים

הצדדים המוסכסים — טכנאיהטלוויזיה והנהלת-הרשות — הגיעו להסכם, אחרי מאמצים רבים וכמה לילות אפלים. הוסכם על כל הצדדים, ובאופן מפתיע גם על ההסתדרות, כי **ציון סולרי**, יו"ר ועד-הטכנאים ומורי השאלטר, ייצא לחופשה של חודשים ויושעה בינתיים מן הוועד. הוסכם כי הצדדים יכנסו למשאומתן, ובינתיים ימשיכו בשידורי הטלוויזיה. ואז פית' אום נכנס משרד-המישפטים, והיועץ-המישפטי לממשלה בראשו, וטרף את הקלפים.

ישראל קיסר, מנכ"ל ההסתדרות, הודיע באופן יוצא-מחלל להנהלת הרשות, כי ההסתדרות מוכנה לערוך ולהתערב כסיכסוך ולעזור בפית' רנו.

יוסף חריש, היועץ המישפטי לממשלה, הודיע

מגיש קוטנר (עם יעקב גילעד ויהודית בבין) אסור

נסיונות מוסיקליים כאלה לאורכה של שעת שידור מלאה, שאינו יכול לערוך אותם כשאין למאזינים אלטרנטיבה. ושאנו יכול לעשות זאת בלי לקבל אישור ממנהלת המחלקה שלו, **דליה עופר**, או משי עצמו. המפקד אף גער בקוטנר על המעשה.

הסביר קוטנר כי הכל היה מתוכנן. הוא סיפר כי עשה נסיון דומה וקצר מאוד בתוכניתו לפני כמה שבועות, והפעם הכין את התוכנית במיוחד ובחר בקטעים שהתאימו, לדעתו, לקוטנר עצמו. הו.

שי הסביר לו שהוא אינו יכול לערוך

חבר הוועדה-מנהל, שישבה לאשר תשרירים ביום השני, פסלה לשידור תשריר של איגור תעשיות-העץ. האיגור ביקש מהרשות להכיר ביצרני המיטבחים כנסקציה נפרדת, ולאשר להם תשרירים נפרדים מאלה של איגור תעשיות-העץ. הוועדה לא אישרה הכרה בסקציה.

הוועדה גם פסלה תשריר של יצרני-המיטב' חים. בתשריר, שהוגש לוועדה, נראתה רות סיר-קיס, כותבת ומוציאה-לאור של ספרי-בישול, כשהיא עומדת במיטבח מהודר ומפואר ומסבירה לקהל כי הבישול במיטבח כזה יוצא מוצלח יותר, מכיוון שהמיטבח עשוי לפי התקן הישראלי.

הוועדה פסלה את התשריר בנימוק שהוא משמש פירסומת ישירה לסיקרים, וגם משום שתשריר, המראה מיטבח בליכר מפואר, יכול לעורר צרכנות מופרזת.

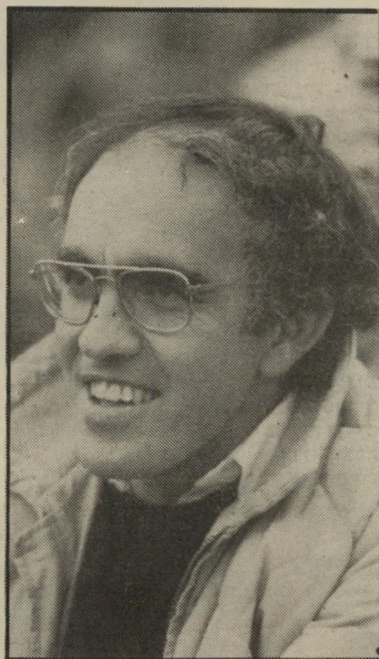
פרוטקציה אצל שריהביטחון

יצחק רבין, שריהביטחון, נפגש ביום הראשון עם פורום-החדשות של רשות-השידור. רבין ביקש להיפגש עם הפורום, ולשוחח איתו בעיקר על בעיות אנשי צבא-הקבע.

פורום-החדשות כולל את מנהלי הטלוויזיה בעברית ובערבית, מנהלי הרדיו בעברית ובערבית, מנהלי מחלקות-החדשות של הטלוויזיה והרדיו בעברית ובערבית, ולפגישה הזו עם שרי-הביטחון באו גם הכתבים הצבאיים של הטלוויזיה והרדיו בעברית ובערבית.

מצירו של השר הגיעה מישלחת מכובדת, שכללה את תת-אלוף יצחק שני, הצנור הצבאי הראשי, תת-אלוף אפרים לפיד, דובר-צה"ל, איתן הבר, דובר משרד-הביטחון וראש לישכתו של רבין.

אנשי-החדשות ניצלו את בואה של המישלחת הצבאית-הביטחונית וביקשו בקשה מוזרה: לשחרר ממילואים את **עמרם עמר**, סמנכ"ל כוח-דארם ברשות. עמר הוא האיש היחידי בהנהלה המסוגל לנהל משאומתן עם העובדים. הוא היה אמור להתגייס לשרות-מילואים ביום השני בבוקר. אנשי-פמלייתו של שריהביטחון הבטיחו שיעשו הכל כדי לעזור, אחרי שהבינו שבאיש זה תלויים כרגע שידורי הטלוויזיה לכל עם ישראל. ואכן, ביום השני בבוקר התייצב עמר ביחידתו וקיבל שיחור משרות-המילואים שלו.

כתב קיטל אין עניין

וכי הוא רוצה להתיעץ עם הפרקליטים במישרדו לפני שהוא מאשר אותו. מסיבה זו לא אישר גם הוועדה-מנהל של הרשות את ההסכם המוצע, וברשות היתה ביום השני בערב הרגשה שכל הקלפים נטרפו, ההסכם אינו קיים, הטכנאים מתלוננים כי סירדו אותם, והכל ממתנים להחלטתו של חריש.

הפירסומת נפסלה

ועדת תשרירי-החדשות, בראשות נתן ברוך,

בעיות גינקולוגיות

חייל צעיר שהתקשר לקול-ישראל נשא בפיו שאלה מוזרה לגינקולוג שישב באולפן. הגינקולוג הוזמן לענות לשאלות מאזינים בתוכנית השבועית רדיו-עשרה, המשוורת מדי יום ראשון ב-4 אחרי-צהריים ברשת א'. את התוכנית עורכת **ענת פלג** ומגיש אותה **רם תרמור**. התוכנית היא חידוש של תוכנית שהיתה משוורת ברדיו, במתכונת דומה, לפני כמה שנים.

בתוכנית יש ריווחים של כתבי-נוער ממקומות שונים בארץ ושאלות מאזינים על נושאים שונים.

החייל שהתקשר לגינקולוג סיפר כי החברה שלו אומנם משתמשת בגלולות נגד הריון, אבל הבעיה היא שבכל פעם שהוא יוצא לחופשה הביתה, הוא מגלה כי היא נמצאת בזמן המחזור החודשי שלה. הוא שאל את הגינקולוג אם יש כדור מיוחד שחברתו יכולה לקחת, כדי לדחות קצת את המחזור החודשי. רם תרמור הציע לחייל לשנות את מועד חופשותיו בבית, וכך יהיה לו קל יותר לתפור את הבעיה הכאובה.

בשורה מתלמה:
סוף סוף יכולים גם הנמנעים ממלח
להנות ממרק טעים טעים.

תלמה

העולם הזה

הקברניט עיכב טיסת המטוס כדי למנוע

מאשתו לצאת מהארץ

מכות

לקברניט

אילנה
ונרב
—
מרגלית
לפני

ברידג':

חוה יערי ואילנה לב

דמיאניוק

האם זה ספורט?

כותבות לעולם הזה

שלח פתק לדפנה ברק